

**UCHWAŁA NR IV/21/2018
RADY MIEJSKIEJ W ŁOBZIE**

z dnia 27 grudnia 2018 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2019.**

Na podstawie art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2018 r. poz. 2137 i 2244) oraz art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2018 r. poz. 1030, 1490 i 1669) Rada Miejska w Łobzie uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2019, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Łobza.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2019 r.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

Bogdan Górecki

Załącznik do uchwały Nr IV/21/2018

Rady Miejskiej w Łobzie

z dnia 27 grudnia 2018 r.

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH
ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
NA ROK 2019**

Łobez - grudzień 2018

Rozdział I Wprowadzenie

1. Zadania gminy w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
2. Zadania gminy w zakresie przeciwdziałania narkomanii.
3. Realizatorzy gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.
4. Źródła finansowania kosztów gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.
5. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Rozdział II Diagnoza problemów społecznych w Gminie Łobez

- 1.1 Cele i ogólne założenia badania
- 1.2 Problematyka badania
2. Metodologia badania
 - 2.1 Uzasadnienie i wybór techniki badawczej
 - 2.2 Dobór próby
 - 2.3 Narzędzia badawcze
3. Badanie dorosłych mieszkańców na terenie Gminy Łobez
 - 3.1 Struktura badanej próby
 - 3.2 Problem alkoholowy z perspektywy dorosłych mieszkańców
 - 3.3 Problem nikotynowy z perspektywy dorosłych mieszkańców
 - 3.4 Problem substancji psychoaktywnych z perspektywy dorosłych mieszkańców
 - 3.5 Problem przemocy z perspektywy dorosłych mieszkańców
 - 3.6 Problem uzależnień behawioralnych z perspektywy dorosłych mieszkańców
 - 3.7 Problem hazardu z perspektywy dorosłych mieszkańców
4. Badanie dzieci i młodzieży na terenie Gminy Łobez
 - 4.1 Struktura badanej grupy
 - 4.2 Problem alkoholowy z perspektywy dzieci i młodzieży
 - 4.3 Problem nikotynowy z perspektywy dzieci i młodzieży
 - 4.3 Problem środków psychoaktywnych z perspektywy dzieci i młodzieży
 - 4.4 Problem przemocy z perspektywy dzieci i młodzieży
 - 4.5 Problem uzależnień behawioralnych z perspektywy dzieci i młodzieży
 - 4.6 Problem hazardu z perspektywy dzieci i młodzieży
5. Badanie sprzedawców na terenie Gminy Łobez
 - 5.1 Struktura badanej próby
 - 5.2 Problem uzależnień w gminie z perspektywy sprzedawców napojów alkoholowych
6. Porównanie wyników badań z roku 2017 diagnozy społecznej Gminy Łobez do wyników z roku 2018
 - 6.1 Problemy społeczne mieszkańców Gminy Łobez
 - 6.2 Problemy społeczne uczniów Gminy Łobez
7. Porównanie wyników badań zrealizowanych w gminie Łobez w 2018 roku do wyników diagnozy społecznej innej gminy

8. Wnioski i rekomendacje

Rozdział III Podstawowe cele i zakres wdrażanych działań.

1. W zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi.
2. W zakresie przeciwdziałania narkomanii.
3. W zakresie profilaktyki rozwiązywania problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi.

Rozdział IV Realizacja zadań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii oraz pracy terapeutycznej z rodziną.

1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków oraz osób zagrożonych uzależnieniem.
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej.
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, problemów narkomanii w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i terapeutycznych.
4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie.
5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela posiłkowego.
6. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.
7. Finansowanie działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Rozdział V Instytucje i organizacje zajmujące się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, przeciwdziałaniem narkomanii na terenie Gminy Łobez.

Rozdział VI Preliminarz kosztów realizacji programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na rok 2019.

ROZDZIAŁ I

WPROWADZENIE

Spośród problemów społecznych te związane z alkoholizmem, narkomanią i środkami psychoaktywnymi są jednym z trudniejszych do rozwiązania. Wynika to z kosztów społecznych i ekonomicznych, jakie ponoszą nie tylko osoby uzależnione, ale i całe społeczeństwo. Nadużywanie alkoholu i zażywanie środków psychoaktywnych powoduje wiele szkód społecznych takich jak: zakłócanie bezpieczeństwa publicznego, przestępczość, wypadki samochodowe, przemoc w rodzinie, ubóstwo i bezrobocie.

Profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z nadużywaniem alkoholu i zażywaniem środków psychoaktywnych należą do zadań własnych gminy. Zadanie to realizowane jest poprzez coroczny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii. Realizacja zadań prowadzona w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, określone w Narodowym Programie Zdrowia.

Realizacja gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii powinna przyczyniać się do ograniczania dostępności i spożycia napojów alkoholowych, zażywania substancji psychoaktywnych, działania na rzecz trzeźwości, przeciwdziałania powstawaniu i usuwaniu następstw nadużywania alkoholu i zażywania narkotyków.

"Organy administracji rządowej oraz jednostki samorządu terytorialnego są zobowiązane do podejmowania działań zmierzających do ograniczenia spożywania napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożywania, inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożywania tych napojów, działania na rzecz trzeźwości w miejscu pracy, przeciwdziałania powstawaniu i usuwaniu następstw nadużywania alkoholu, a także wspierania w tym zakresie organizacji społecznych i zakładów pracy."

Zadania te powinny być wykonywane poprzez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, w szczególności:

- 1) tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje do powstrzymania się od spożywania alkoholu,
- 2) działalność wychowawczą i informacyjną,
- 3) ustalenie odpowiedniego poziomu i właściwej struktury produkcji napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w kraju,
- 4) ograniczenie dostępności alkoholu,
- 5) leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych od alkoholu,
- 6) zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie,
- 7) przeciwdziałanie przemocy w rodzinie,
- 8) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez finansowanie centrów integracji społecznej.

1. ZADANIA GMINY W ZAKRESIE PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH.

Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2018 r. poz. 2137) nakłada szereg obowiązków na instytucje i organizacje, a przede wszystkim na organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego.

Do zadań własnych gminy związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych (art. 4¹ ust 1 ustawy) należy:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, a w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- 4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
- 5) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy (dot. reklamy i promocji oraz sprzedaży napojów alkoholowych) oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,
- 6) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

2. ZADANIA GMINY W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII.

Zasady i tryb postępowania w zakresie przeciwdziałania narkomanii oraz zadania i uprawnienia organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego, a także innych podmiotów w zakresie przeciwdziałania naruszeniom prawa dotyczącego obrotu, wytwarzania, przetwarzania, przerobu i posiadania substancji, których używanie może prowadzić do narkomanii określa ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2018 r. poz. 1030 z późn. zm.).

Zadania własne gminy w zakresie przeciwdziałania narkomanii obejmują (art.10 ustawy):

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem,
- 2) udzielenie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej,
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- 4) wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii,
- 5) pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych, dotkniętym ubóstwem

i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Zadania własne gminy związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, a także w zakresie przeciwdziałania narkomanii będą realizowane z uwzględnieniem konieczności zapewnienia dostępności, zgodnie z koncepcją projektowania uniwersalnego, określoną w art. 2 Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzonej w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r. (Dz. U. z 2012 r. poz. 1169 z późn. zm.) oraz potrzebami osób z różnymi niepełnosprawnościami określonymi w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016-2020.

3. REALIZATORZY GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII.

- 1) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Łobzie w zakresie:
 - a) inicjowania i koordynowania polityki Gminy Łobez wobec problemów alkoholowych,
 - b) motywowania osób nadużywających alkoholu do podjęcia leczenia odwykowego,
 - c) podejmowania interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy (dot. reklamy i promocji oraz sprzedaży napojów alkoholowych) oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.
- 2) Urząd Miejski w zakresie merytorycznego wykonania zadań wynikających z gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.
- 3) Inne podmioty, którym mogą być zlecane zadania wynikające z gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii (Komenda Powiatowa Policji, Centrum Integracji Społecznej, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Towarzystwo Przyjaciół Dzieci, organizacje i stowarzyszenia sportowe, kulturalne i społeczne).

4. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA KOSZTÓW GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII.

1. Źródłem finansowania zadań programu są dochody gminy pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
2. Gmina Łobez
3. Koszty realizacji programu określa preliminarz będący częścią programu.

5. ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH.

1. Ustala się wynagrodzenie dla każdego członka komisji w następującej wysokości:
 - a) za udział w posiedzeniu komisji - w wysokości 150 zł brutto za każde posiedzenie komisji,
 - b) za udział w rozmowach wyjaśniająco-motywujących - 150 zł brutto za każde posiedzenie komisji,
 - c) za udział w kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych 150 zł brutto,

- d) za udział w prelekcji informacyjnej z przedsiębiorcami o normach przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w punktach sprzedaży 150 zł brutto,
2. organizację i tryb pracy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Łobzie określa Regulamin Organizacyjny Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Łobzie.

ROZDZIAŁ II

1. DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE ŁOBEZ

1.1. CELE I OGÓLNE ZAŁOŻENIA

Diagnoza społeczna to badanie, które ma na celu przede wszystkim zdiagnozowanie stanu społeczeństwa oraz wskazanie przyczyn obecnej sytuacji. Koncentruje się ono na zidentyfikowaniu występujących w danym regionie problemów społecznych oraz ukazaniu skali występujących lub możliwych zagrożeń.

W celu znalezienia odpowiedzi na główne kwestie problemowe przeprowadzone zostały dwa komplementarne badania. Do badania wybrano dwie grupy mieszkańców gminy Łobez, których opinie pozwoliły na wieloaspektowe potraktowanie badanej tematyki, analizę nasilenia oraz dynamiki wybranych problemów: uczniów szkoły podstawowej oraz młodzieży gimnazjalnej, dorosłych mieszkańców (w tym sprzedawców napojów alkoholowych). Każda grupa respondentów wniosła coś nowego względem badanych zagadnień i pozwoliła na lepszą diagnozę oraz głębsze zrozumienie występujących problemów społecznych, czego efektem końcowym jest niniejsze opracowanie wyników badania w formie raportu.

1.2. PROBLEMATYKA BADANIA

Zakres prac badawczych odnosił się do zdiagnozowania następujących problemów:

- **Problemu alkoholowego** (alkoholizmu) - Termin oznacza występowanie negatywnych zjawisk w konsekwencji używania przez osobę lub osoby substancji psychoaktywnej, chemicznej jaką jest alkohol. Problem alkoholowy jest jednym z najpoważniejszych i najpowszechniejszych problemów społeczeństwa polskiego. Negatywne konsekwencje dotyczą przeważnie osób nadużywających alkoholu jednakże odnoszą się także do osób umiarkowanie lub sporadycznie pijących i mogą obejmować zdrowotne konsekwencje picia jak i problemy psychologiczne, egzystencjalne, wypadki, zaburzenia w zachowaniu, czy pełnieniu ról społecznych. Umiarkowane picie, nadmierne picie lub sporadyczne picie to zmienne opisujące wzór (sposób) picia¹.
- **Problemu nikotynowego** (nikotynizm) – który jest nałogiem wywołanym przez dwa podstawowe, wzajemnie oddziałujące na siebie uzależnienia: farmakologiczne uzależnienie od nikotyny (związane z koniecznością utrzymania odpowiednich jej stężeń w surowicy krwi) oraz uzależnienie behawioralne (złożone, zależące od czynników psychologicznych, środowiskowych, kulturowych i społecznych). Zespół uzależnienia jest zaburzeniem zdrowotnym i charakteryzują go specyficzne objawy, które zostały opisane w Klasyfikacji Chorób Światowej Organizacji Zdrowia ICD-10, gdzie wyodrębniono kategorię F-17: Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane paleniem

¹ Źródło: http://www.brok.pl/brok/web/uploads/temp/strony/strona_49/text/Uzaleznienie.pdf (dostęp: 10.10.2018)

tytoniu². Niniejsza diagnoza ma na celu ukazanie skali uzależnienia oraz dostępności nikotyny dla dzieci i młodzieży szkolnej na terenie gminy, a także skali problemu wśród dorosłych mieszkańców gminy Łobez;

- **Problemu narkotykowego (narkomania)** - Problem narkomanii ma charakter interdyscyplinarny. Znajduje się on w polu zainteresowania różnych służb, takich jak leczenie, oświata, pomoc społeczna, organy ścigania i wymiaru sprawiedliwości, media. Każda z nich styka się z tym zjawiskiem od innej strony. Stąd też zapewne wiele różnych sposobów rozumienia pojęcia narkoman. Dla jednych narkoman to ktoś uzależniony od narkotyków, dla innych to osoba, która czasami używa narkotyków, dla jeszcze innych ktoś, kto obraca się w kręgach subkultury towarzyszącej narkotykom. Innymi słowy narkoman to ktoś, dla kogo narkotyki stały się stałym elementem stylu życia, zakłócającym normalne funkcjonowanie społeczne. Przyjmując taką definicję, kładziemy nacisk na szkody doświadczane czy powodowane przez osobę używającą narkotyków związane z ich przyjmowaniem³. W niniejszym raporcie zwrócono uwagę przede wszystkim na następujące kwestie związane z owym zjawiskiem: rozpowszechnienie i dostępność narkotyków, skala problemu wśród dorosłych mieszkańców, dzieci i młodzieży szkolnej na terenie gminy;
- **Problemu zażywania dopalaczy** - Dopalacze to problem, z którym najczęściej boryka się młodzież w wieku 14-18 lat, a związany jest z dojrzewaniem psychicznym i społecznym. Uczniowie szkół podstawowych i ponadpodstawowych nie potrafią poradzić sobie z różnymi przeciwnościami i nawałem skrajnych emocji. Wówczas sięgają po dopalacze, dzięki którym można zagłuszyć umysł i na chwilę oderwać się od rzeczywistości. Taka opcja wydaje się młodzieży najlepszą ucieczką od problemów. Niniejsza diagnoza ukazuje skalę problemu zażywania dopalaczy wśród młodych mieszkańców gminy Łobez (uczniów szkół podstawowych, gimnazjum oraz ponadgimnazjalnych) a także dorosłych mieszkańców.
- **Problem przemocy domowej** - ten rodzaj przemocy często określany jest także mianem „przemocy w rodzinie”. W polskim porządku prawnym charakterystykę i definicję zjawiska przemocy w rodzinie zawiera Ustawa z dnia 29 lipca 2005r „O przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie”⁴. Wskazano w niej, iż za „przemoc w rodzinie” uważa się jednorazowe lub powtarzające się wielokrotnie „umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste” członków danej rodziny lub osób wspólnie zamieszkujących i gospodarujących ze sprawcą tego rodzaju zachowań. Podobną charakterystykę tego zjawiska zawarto w Kodeksie Karnym (art. 207 K.K.), w którym istnieje pojęcie „znęcania się” fizycznego lub psychicznego nad osobą najbliższą lub „inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny”⁵. Charakterystyczną cechą przemocy w rodzinie jest wykorzystanie przez sprawców tego rodzaju zachowań, posiadanej siły i dominacji nad innymi członkami rodziny, w celu podporządkowania ich i zmuszenia do określonych zachowań. Z tego powodu osobami doznającymi przemocy są najczęściej osoby, które w strukturze danej rodziny są zależne od swych opiekunów lub bliskich.
- **Problem przemocy rówieśniczej** - Przemoc jest intencjonalnym i zamierzonym działaniem człowieka, które ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary. Przemoc rówieśnicza może przybierać formę

² Źródło: <http://morawica.com.pl/nikotyna> (dostęp 10.10.2018)

³ Źródło: <https://www.narkomania.org.pl/czytelnia/problem-narkotykow-i-narkomanii-w-polsce-rozmiary-i-trendy-zjawiska/> (dostęp 10.10.2018)

⁴ Ustawa z dnia 29. Lipca 2005r „O przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie”, (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390).

⁵ J. Polanowski, Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. Prawo i praktyka., Wydawnictwo Edukacyjne „Parpamedia”, Warszawa 1999, s. 21.

przemocy bezpośredniej oraz pośredniej. Sprawcą przemocy rówieśniczej może być pojedyncza osoba lub grupa. Niniejsza diagnoza ukazuje skalę, przyczyn oraz rodzaju problemu przede wszystkim wśród młodszych mieszkańców gminy Łobez.

- **Problem zagrożeń związanych z mediami** - Uzależnienia behawioralne tj. od używania komputera, Internetu oraz narzędzi służących do komunikacji masowej nie są związane z zażywaniem substancji psychoaktywnych, czy też z przemocą natomiast jest to również poważny problem, na którym w współczesnych czasach powinniśmy się również dokładnie skupić. W niniejszym badaniu zwrócono uwagę przede wszystkim na uzależnienia związane z używaniem komputera i Internetu. Wśród uczestników ankiety został również poruszony problem cyberprzemocy.
- **Problem zagrożeń związanych z hazardem** – Hazardem powszechnie określa się wszystkie gry na pieniądze lub inne przedmioty wartościowe, których wynik nie zależy od umiejętności czy wiedzy gracza, ale jest dziełem przypadku (losu). W niniejszym raporcie został poruszony temat hazardu oraz skala jego problemu wśród młodych ankietowanych w gminie Łobez.

2. METODA BADANIA

2.1. UZASADNIENIE I WYBÓR TECHNIKI BADAWCZEJ

Badanie diagnozujące problemy społeczne na terenie gminy Łobez zostało przeprowadzone zgodnie z metodologią ilościową, przy użyciu kwestionariusza ankiety, oraz ankiety elektronicznej. Koncepcja badania uwzględniła zapewnienie trafności oraz rzetelności planowanych działań, które polegały na zgromadzeniu informacji od różnych grup społecznych:

- Uczniów Gminy Łobez (uczniowie szkoły podstawowej i gimnazjalnej). Głównym celem badania było poznanie opinii oraz postaw względem wybranych problemów społecznych: problemu alkoholowego, nikotynowego, narkotykowego, zażywania dopalaczy, uzależnień od mediów (w tym cyberprzemoc), zjawiska przemocy domowej oraz rówieśniczej, problemu uzależnień od hazardu, a także oszacowanie skali występowania tych zjawisk w badanej gminie.
- Dorosłych mieszkańców (w tym sprzedawców napojów alkoholowych) gminy Łobez, których opinie pozwoliły na wieloaspektowe potraktowanie badanej tematyki, analizę nasilenia oraz dynamiki wybranych problemów.

Każda grupa respondentów wniosła coś nowego względem badanych zagadnień i pozwoliła na lepszą diagnozę oraz głębsze zrozumienie występujących problemów społecznych, czego efektem końcowym jest niniejsze opracowanie wyników badania w formie raportu. Uczniowie otrzymali kwestionariusze w wersji elektronicznej (CAWI Computer-Assisted Web Interview – kwestionariusz przeprowadzany poprzez stronę Internetową). Natomiast mieszkańcy oraz sprzedawcy zostali zankietowani w wersji papierowej (PAPI Paper & Pen Personal Interview – kwestionariusz papierowy ankiety). Ankiety wypełniane były samodzielnie przez badanych, co ma niebagatelną rolę w przypadku badania postaw i opinii względem delikatnych i drażliwych kwestii (alkoholizm, przemoc, zażywanie narkotyków, przemoc). Przed przystąpieniem do ankietowania dzieci i młodzieży szkolnej, za każdym razem uzyskiwano zgodę dyrekcji placówki szkolnej na przeprowadzenie badania, udzielano informacji o całkowitej anonimowości oraz o zasadach wypełniania kwestionariuszy, by zminimalizować ryzyko występowania braków danych.

2.2. DOBÓR PRÓBY

Badania zostały przeprowadzone na przełomie wrzesień - październik 2018 roku. W badaniu łącznie wzięło udział 180 mieszkańców, 565 uczniów oraz 18 sprzedawców napojów alkoholowych.

Zróżnicowany dobór próby umożliwił pogłębienie badanych zjawisk związanych bezpośrednio z zagrożeniami społecznymi na terenie gminy Łobez oraz uzyskanie informacji i opinii z różnych środowisk. Powyższy diagram przedstawia szczegółową strukturę próby badawczej.

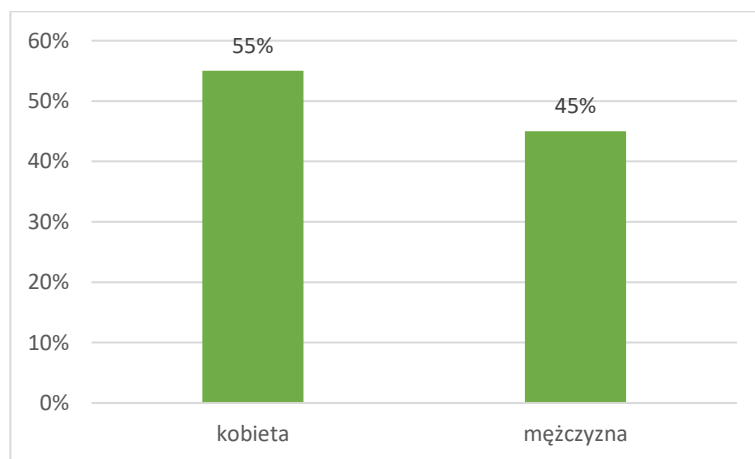
2.3. NARZĘDZIA BADAWCZE

Kwestionariusz ankiety użyty do zebrania danych miał podobną konstrukcję niezależnie od badanej grupy. Składał się z pytań zamkniętych jednego lub wielokrotnego wyboru. Ze względu na specyfikę poszczególnych grup dokonano spersonalizowania pytań, dostosowując ich charakter do profilu respondenta. Ankieta wypełniana była samodzielnie, co ma niebagatelną rolę w badaniu postaw i opinii względem delikatnych kwestii. Za każdym razem przed przystąpieniem do badania, uczestnicy zostali poinformowani o pełnej anonimowości, został wyjaśniony cel oraz instrukcja wypełniania kwestionariusza. Wyniki przedstawione w raporcie mają charakter procentowy. **Ewentualne dysproporcje związane są z zaokrągleniem do liczb całkowitych (maksymalnie +/- 1%).**

3. BADANIE DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW GMINY ŁOBEZ

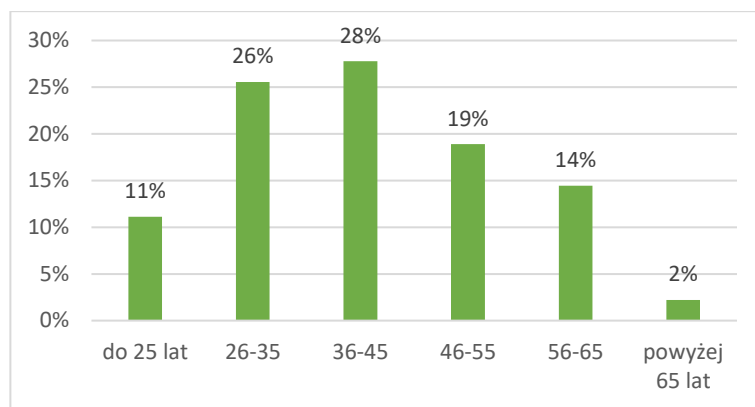
3.1. STRUKTURA BADAŃ

W badaniu diagnozującym problemy społeczne w gminie Łobez wzięło udział 180 dorosłych mieszkańców. Większość badanej społeczności stanowiły kobiety (55%), zaś mężczyźni stanowili 45% badanej próby.

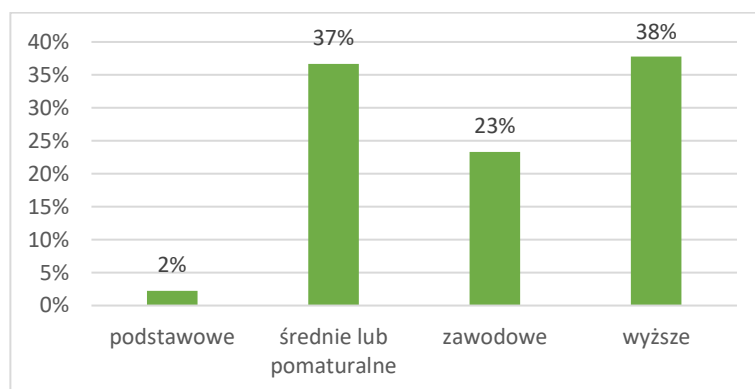
Wykres 1. Płeć

Analizując strukturę wiekową badanej społeczności można zauważyć, iż najliczniejszą grupę stanowią osoby w wieku 36 – 45 lat (28%). W grupie wiekowej 26 – 35 lat znajdowało się 26% respondentów, zaś 19% respondentów miało 46 – 55 lat. 14% badanej społeczności znajdowało się w grupie wiekowej 56 – 65 lat. Respondenci w wieku poniżej 25 lat stanowili 11% badanej społeczności, a 2% powyżej 65 lat.

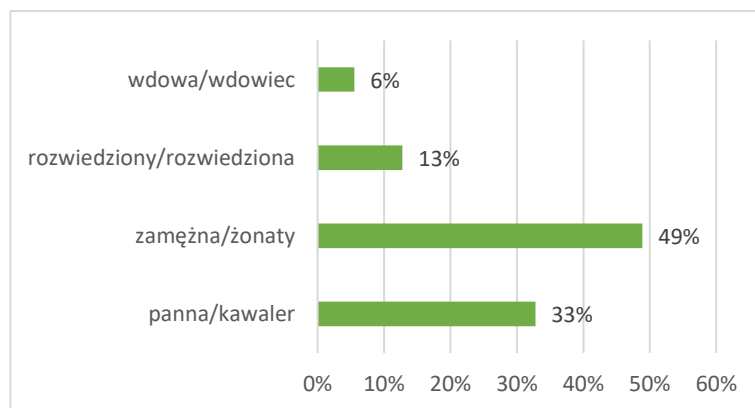
Wykres 2. Wiek

Jak wynika z analizy struktury wykształcenia badanej społeczności, zauważyć można, iż największa część osób posiadała wykształcenie wyższe (38%). 37% badanych osób ma wykształcenie średnie lub pomaturalne, 23% wykształcenie zawodowe, a 2% badanych to osoby legitymujące się wykształceniem podstawowym.

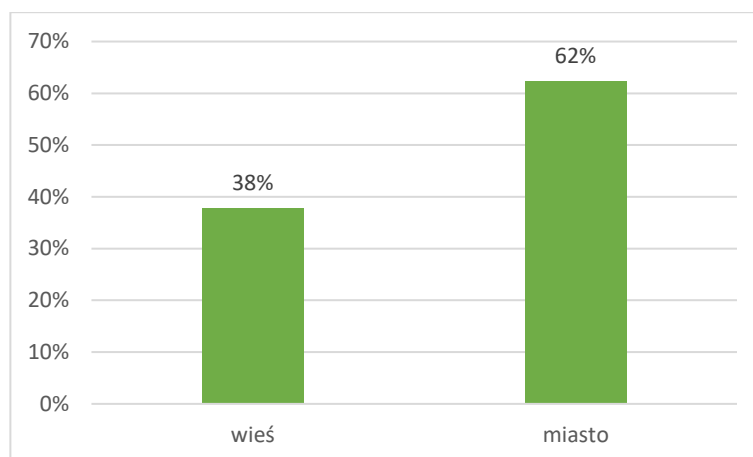
Wykres 3. Wykształcenie

Osoby zamężne lub żonate stanowiły większość ankietowanych osób (49%). 33% badanej próby stanowiły osoby stanu wolnego (panna/kawaler), zaś 13% osoby rozwiedzione, a 6% wdowy i wdowcy.

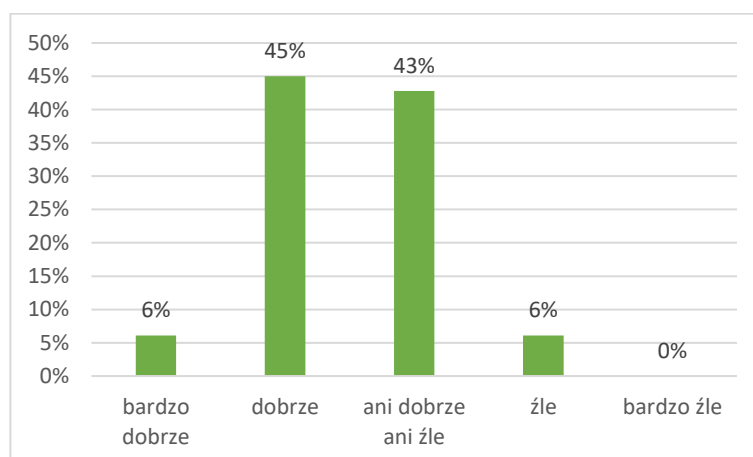
Wykres 4. Stan cywilny

W gminie Łobez 62% ankietowanych pochodzi z miasta, natomiast 38% ze wsi.

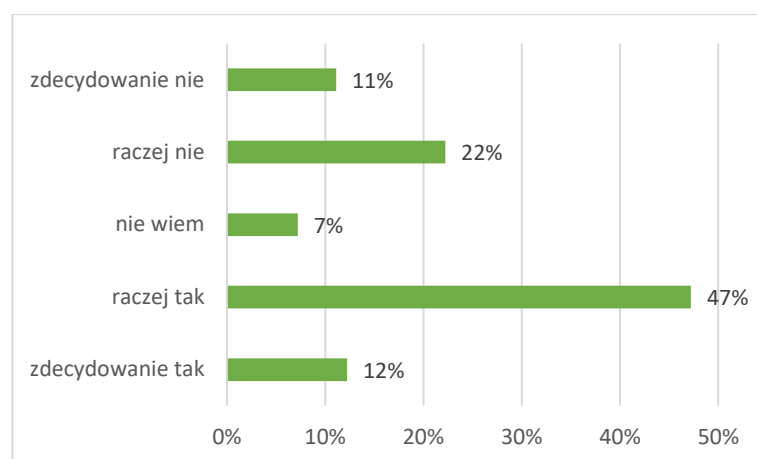
Wykres 5. Miasto/wieś

Mieszkańcy zostali również poproszeni o określenie jak oceniają swoją sytuację materialną. 45% z nich przyznało, że ocenia ją jako dobrą, 43% nie jest w stanie określić, czy jest ona dobra, czy zła, 6% ankietowanych przyznaje, że mają bardzo dobrą sytuację materialną, a kolejne 6% ocenia ją na złą.

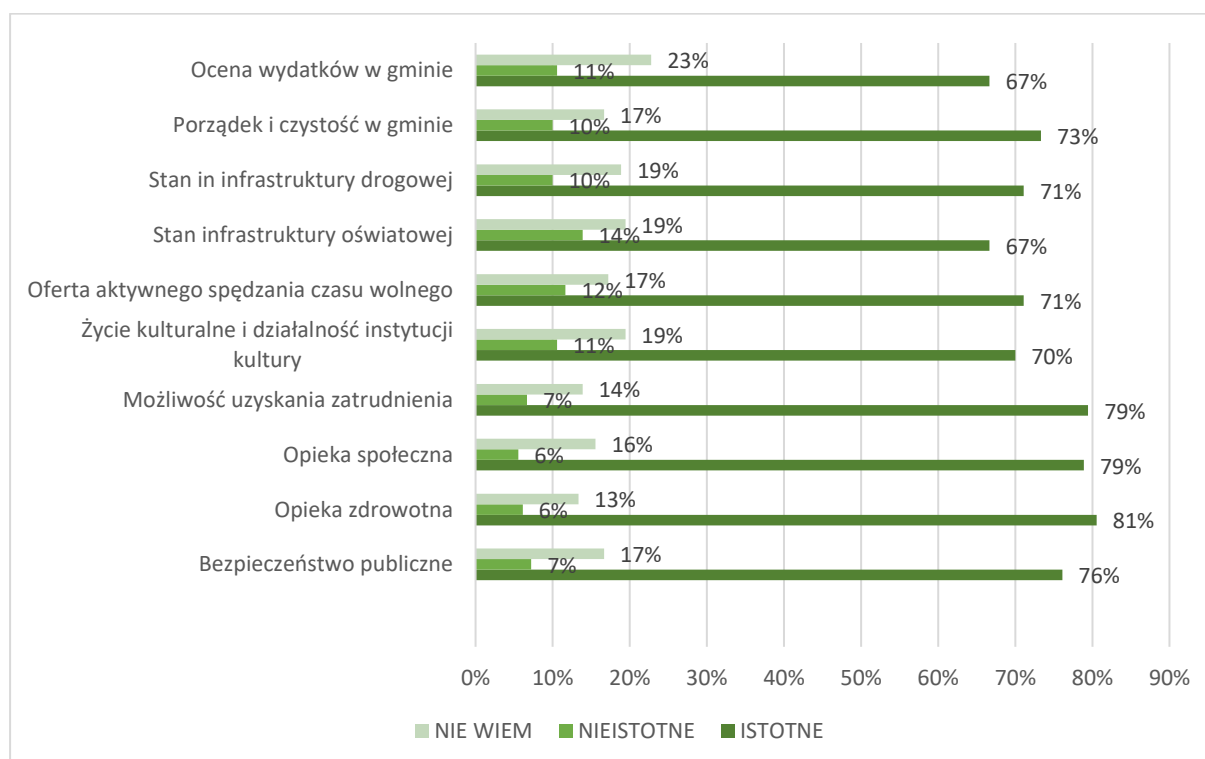
Wykres 6. Jak ocenia Pan/i swoją sytuację materialną?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

Na początku mieszkańcy gminy Łobez zostali poproszeni by przyznać, czy interesują się tym co dzieje się w ich gminie. Aż 47% ankietowanych uznało, że raczej interesują ich sprawy dziejące się w gminie. 12% odpowiedziało, że zdecydowanie są zainteresowani, 22% stwierdziło, że raczej nie, a 11% przyznało, iż zdecydowanie nie interesują się tym co dzieje się w gminie. 7% ankietowanych nie potrafi udzielić na powyższe pytanie odpowiedzi.

Wykres 7. Czy interesuje się Pan/i tym, co się dzieje w gminie?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

Kolejno respondenci ustosunkowywali się do pewnych stwierdzeń, które dotyczyły problemów społecznych, które są istotne w gminie Łobez. Według mieszkańców najistotniejszym problemem, na który warto zwrócić uwagę jest opieka zdrowotna (81%), opieka społeczna (79%), możliwość uzyskania zatrudnienia (79%) oraz bezpieczeństwo publiczne (76%).

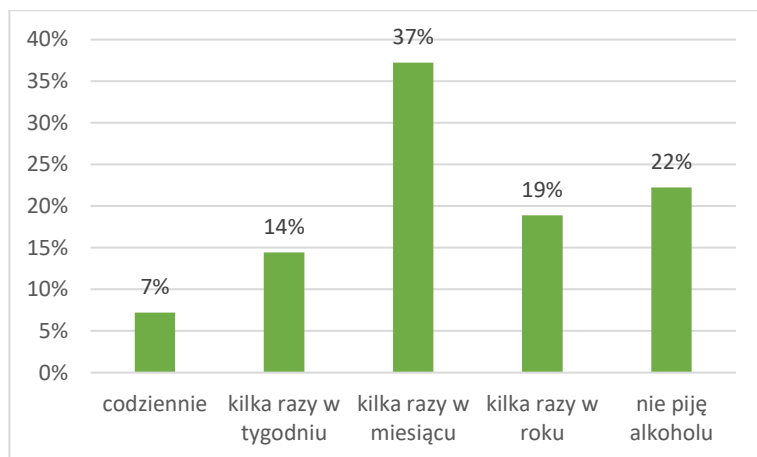

Wykres 8. Jak ocenia Pan/i istotność wymienionych problemów społecznych w swoim miejscu zamieszkania? Problem ważny istnieje i wymaga wzmózonych działań ze strony odpowiednich instytucji. Problem nieważny nie istnieje i nie wymaga podejmowania działań. Pytanie wielokrotnego wyboru.

3.2 PROBLEM ALKOHOLOWY Z PERSPEKTYWY DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW

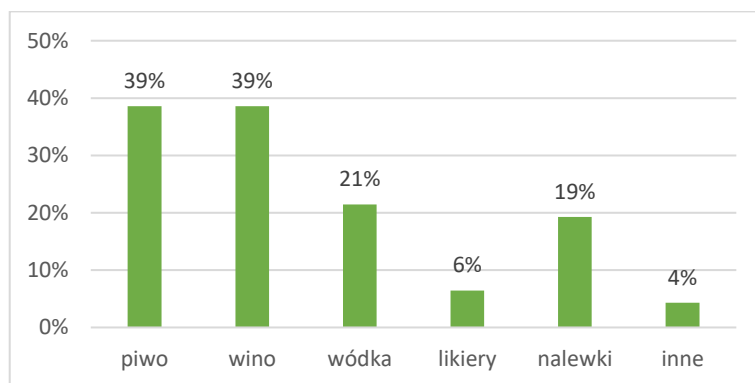
Kolejny blok pytań skierowany był do dorosłych mieszkańców i miał na celu scharakteryzowanie problemu alkoholowego w gminie Łobez. Ankietowani mieli za zadanie odpowiedzieć na szereg pytań związanych z ich doświadczeniami oraz poglądami związanymi ze spożywaniem alkoholu.

Analizę problemu alkoholowego rozpoczęto od oszacowania skali problemu uzależnień alkoholowych wśród dorosłych mieszkańców. W tym celu respondentów zapytano, czy spożywają alkohol, a jeśli tak to jak często. 22% ankietowanych przyznało, iż nie pije w ogóle alkoholu. 37% respondentów pije kilka razy w miesiącu, 19% kilka razy w roku, 14% osób kilka razy w tygodniu, a 7% przyznało, że pije codziennie.

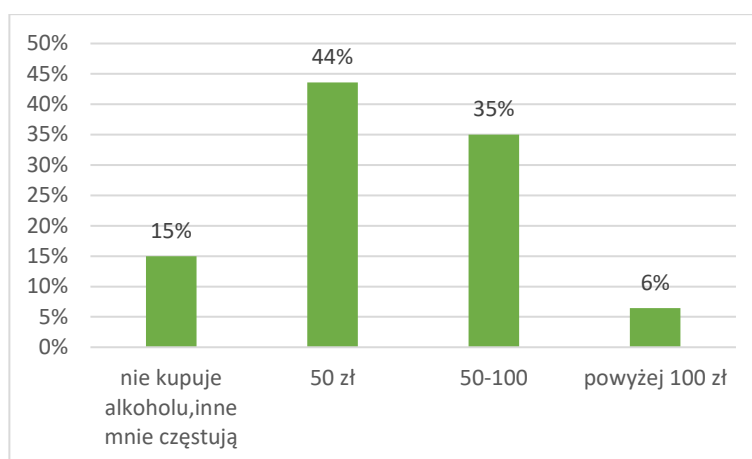
Wykres 9. Jak często spożywa Pan/i alkohol?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

Najpopularniejszym napojem alkoholowym wśród mieszkańców jest piwo oraz wino – sięga po nie aż po 39% osób. Bardzo popularna jest także wódka (21%), a niewiele mniej nalewki (19%). Respondenci wskazywali także likiery (6%) oraz inne napoje alkoholowe (4%).

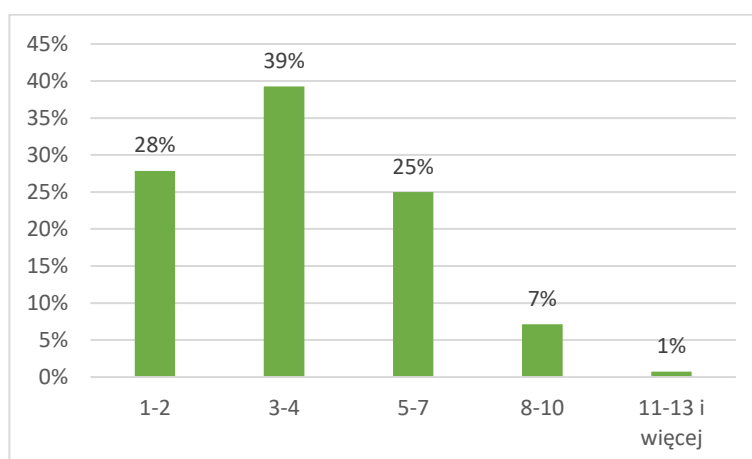
Wykres 10. Jaki rodzaj alkoholu Pan/i pije ?. Pytanie wielokrotnego wyboru.

44% ankietowanych wydaje na zakup alkoholu 50 zł miesięcznie, 35% od 50 do 100 zł, natomiast 6% powyżej 100 zł. 15% mieszkańców nie kupuje w ogóle alkoholu ponieważ inni ich częstują.

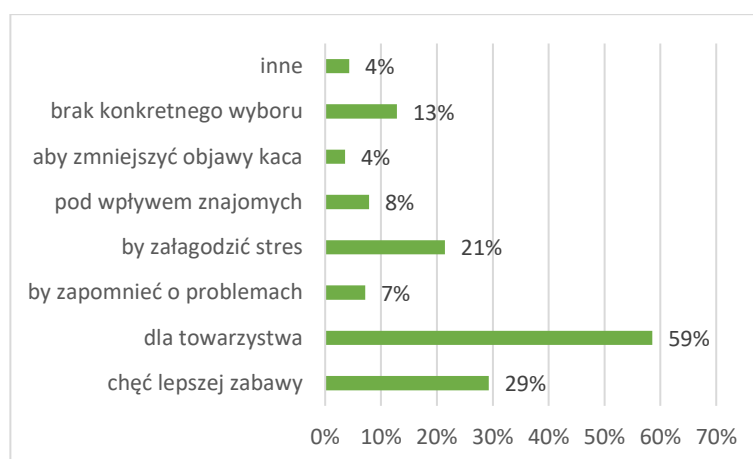
Wykres 11. Ile wydaje Pan/i miesięcznie na zakup alkoholu?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

Ze względu na analizę skali uzależnień alkoholowych, istotne jest nie tylko to jak często ankietowani sięgają po alkohol, ale również fakt, ile alkoholu wypijają jednorazowo. Jak wynika ze zgromadzonego materiału badawczego, większość respondentów wypija jednorazowo od 3 do 4 porcji (39%), 5-7 porcji alkoholu wypija jednorazowo 25% ankietowanych, 28% badanych pije 1-2 porcje alkoholu, a 7% spożywa jednorazowo od 8 do 10 porcji alkoholu. Jedynie 1% ankietowanych wypija od 11 do 13 i więcej.

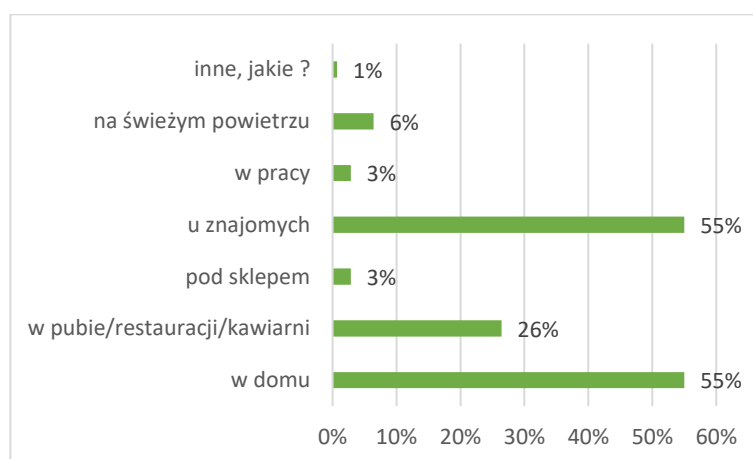
Wykres 12. Ile porcji alkoholu wypija Pan/i w ciągu całego dnia, w którym Pan/i pije ? (Porcja to 250ml piwa, 5% lub 100ml wina o mocy 12% lub kieliszek wódki (30ml) o mocy 40%). Pytanie jednokrotnego wyboru.

Mieszkańcy spożywają alkohol głównie dla towarzystwa (59%). 13% nie umie wskazać konkretnego powodu, dla którego sięga po alkohol. Natomiast 29% z chęci lepszej zabawy. Wskazywano również na: próbę złagodzenia stresu (21%), wpływ znajomych (8%), próbę zapomnienia o problemach (7%) oraz zmniejszenie objaw kaca (4%). Kolejne 4% ankietowanych wskazało inne powody – niestety, nie podali jakie.

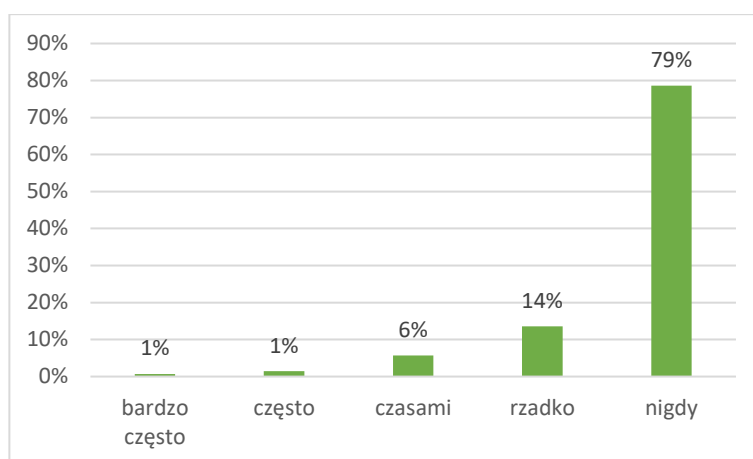
Wykres 13. Z jakich powodów sięga Pan/i po alkohol?. Pytanie wielokrotnego wyboru.

Mieszkańcy najczęściej spożywają alkohol w domu oraz u znajomych (55%), następnie w pubie, restauracji, oraz kawiarni (26%), Mniejszy procent osób przyznało, że zdarza im się spożywać trunki wysokoprocentowe pod sklepem (3%), oraz co niepokojące w pracy (3%). Na świeżym powietrzu spożywa 6% mieszkańców.

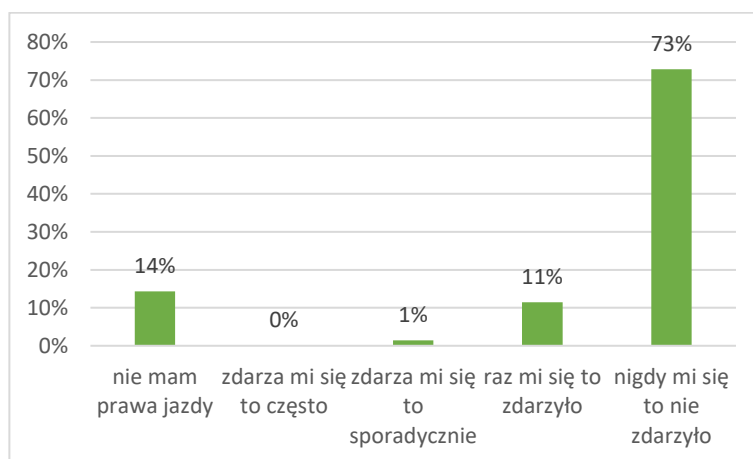
Wykres 14. Gdzie najczęściej spożywa Pan/i alkohol?. Pytanie wielokrotnego wyboru.

Kolejne pytanie ukazuje, że mieszkańcom zdarza się spożywać alkohol w pracy. Tylko 79% osób biorących w badaniu odpowiedziało, że nie piją w pracy. 14% respondentów przyznało, iż rzadko zdarza im się spożywać alkohol w miejscu pracy, 6% osób zdarza się to czasami. Dane te pokazują, iż problem spożywania alkoholu w miejscu pracy jest powszechny, w związku z tym należy podjąć działania profilaktyczne, mające na celu zapobieganie temu zjawisku. Należy pamiętać, iż spożywanie alkoholu podczas wykonywania obowiązków zawodowych niesie za sobą wiele negatywnych konsekwencji i może stanowić poważne zagrożenie dla całej społeczności.

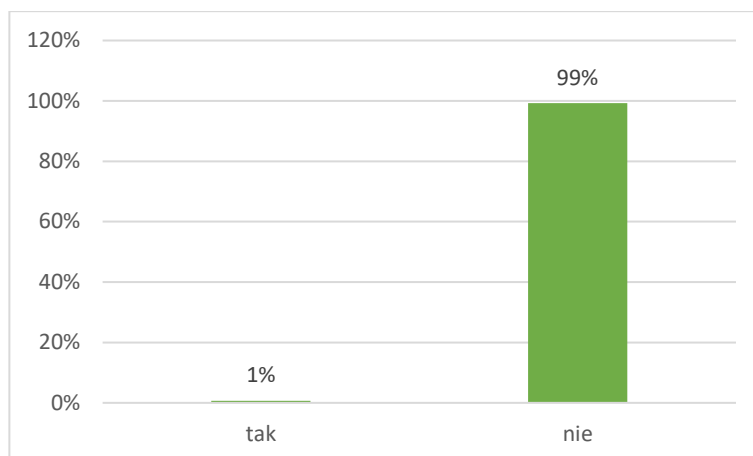
Wykres 15. Czy zdarzyło się Panu/i wykonywać obowiązki w pracy pod wpływem alkoholu?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

Kolejnym, istotnym problemem związanym z sięganiem po alkohol jest prowadzenie pojazdu w stanie nietrzeźwości. Jak wynika z zebranego materiału badawczego taka sytuacja zdarzyła się raz 11% respondentów, a 1% zdarza się to sporadycznie. 73% ankietowanych nigdy nie kierowało pojazdem pod wpływem alkoholu, a 14%, którzy uczestniczyli w ankiecie nie mają prawa jazdy. Choć dane te wydają się optymistyczne, to warto jednak mieć na uwadze, że alkohol jest jedną z najczęstszych przyczyn wypadków drogowych, skutki zaś ich nierzadko są tragiczne.

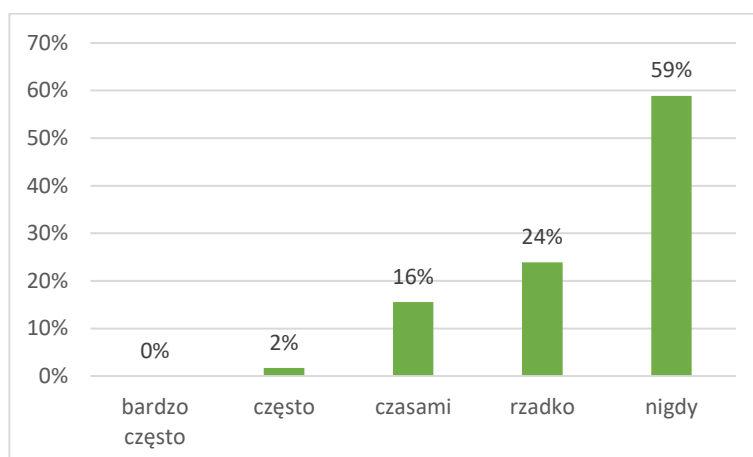
Wykres 16. Czy zdarzyło się Panu/i kierować pojazdem pod wpływem alkoholu?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

Co istotne, 99% z ankietowanych nie było nigdy zatrzymanych za prowadzenie pojazdu pod wpływem alkoholu.

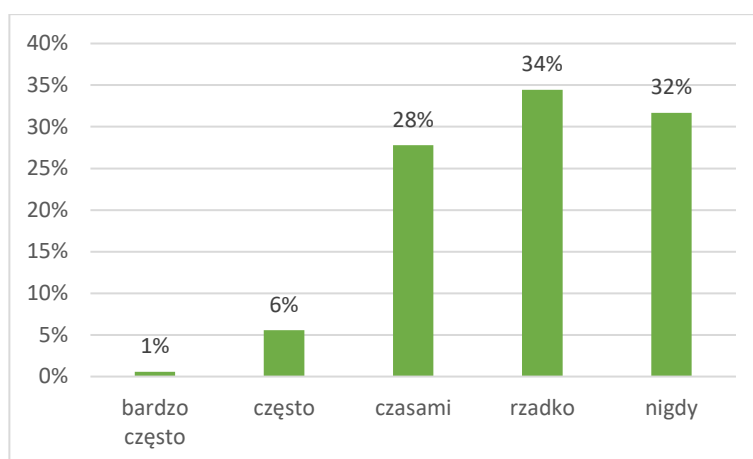
Wykres 17. Czy był Pan/i kiedykolwiek zatrzymany za prowadzenie pojazdu w stanie nietrzeźwości?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

59% respondentów nigdy nie było świadkami sytuacji, w której ktoś prowadził pojazd pod wpływem alkoholu. 24% osób widuje rzadko takie sytuacje, 16% ankietowanych czasem jest świadkiem takiego zdarzenia, zaś 2% osób często jest świadkiem prowadzenia pojazdu przez osoby znajdujące się pod wpływem alkoholu.

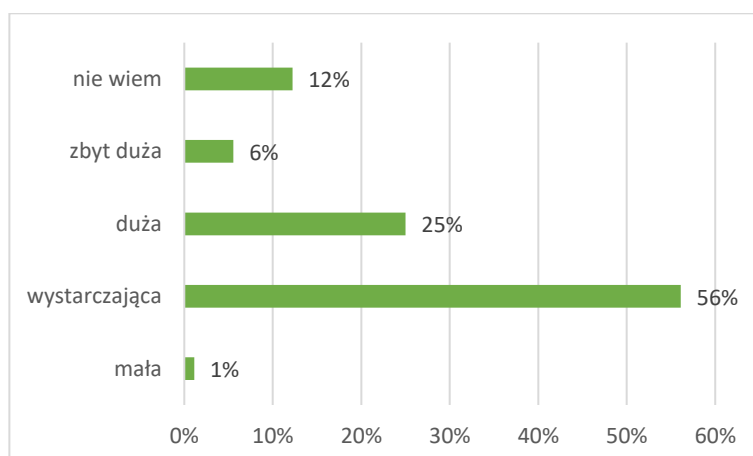
Wykres 18. Czy zdarzyło się Panu/i być świadkiem sytuacji, w której ktoś prowadził pojazd pod wpływem alkoholu?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

34% mieszkańców uważa, że jazda po wypiciu alkoholu rzadko zdarza się w gminie, natomiast 28% twierdzi, że jednak czasami do takich sytuacji dochodzi. 32% ankietowanych odpowiedziało, że nigdy nie zdarzają się takie sytuacje, natomiast 6% przyznaje, że często widzi taki problem.

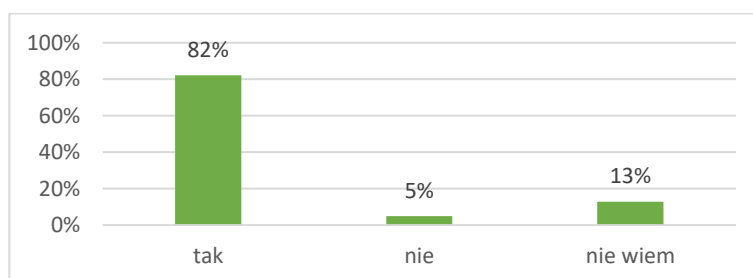
Wykres 19. Jak często Pana/i zdaniem ma miejsce sytuacja jazdy po wypiciu alkoholu w Pana/i gminie?.
Pytanie jednokrotnego wyboru.

Respondenci zostali poproszeni o ocenienie ilości punktów sprzedaży w gminie. 56% uznało, że wystarczająca, 25% ankietowanych stwierdziło, że liczba punktów jest duża, natomiast 12% z nich nie posiada wiedzy na ten temat.

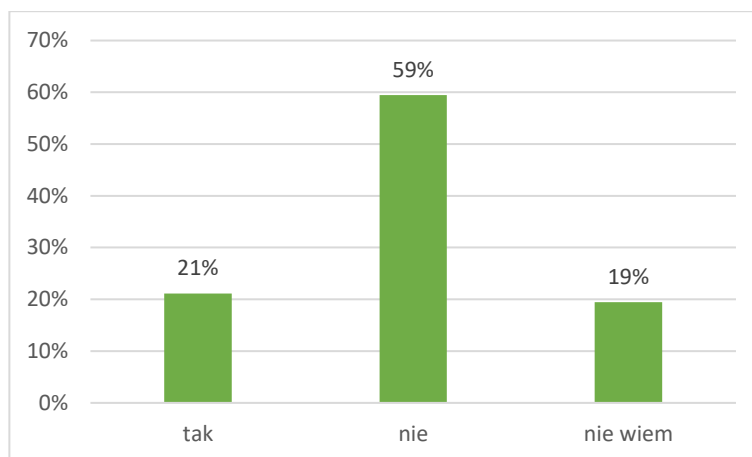
Wykres 20. Czy według Pana/i liczba punktów sprzedaży alkoholu w gminie jest ... ?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

Istotny jest fakt, iż większość respondentów uważa, że spożywanie alkoholu przez kobiety w ciąży ma wpływ na rozwój dziecka (82%). 5% uznało, że picie w ciąży nie jest szkodliwe, a 13% nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

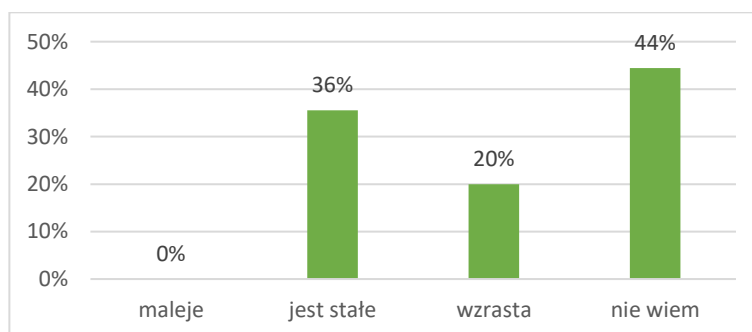
Wykres 21. Czy według Pana/i picie alkoholu w ciąży ma wpływ na rozwój dziecka?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

Mieszkańcy zostali dodatkowo zapytani czy oni sami kiedykolwiek widzieli kobiety w ciąży, które piją alkohol. Niepokój budzi jednak fakt, iż 21% ankietowanych widziało w gminie Łobez kobiety w ciąży spożywające alkohol.

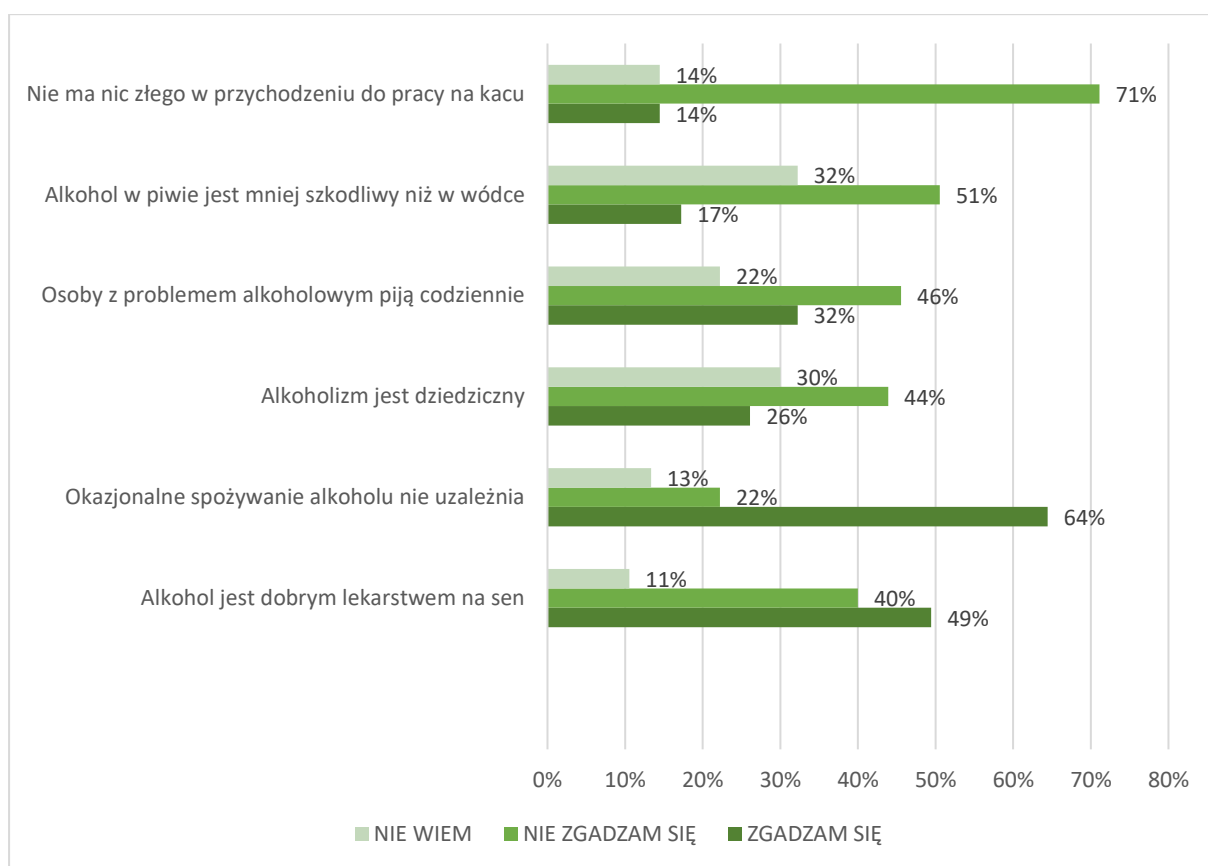
Wykres 22. Czy widział Pan/i kobiety w ciąży spożywające alkoholu na terenie gminie?

20% mieszkańców uważa, że na przestrzeni ostatnich kilku lat wzrosło spożycie alkoholu, 36% twierdzi, że jest stałe, natomiast aż 44% nie potrafi udzielić na to pytanie odpowiedzi.

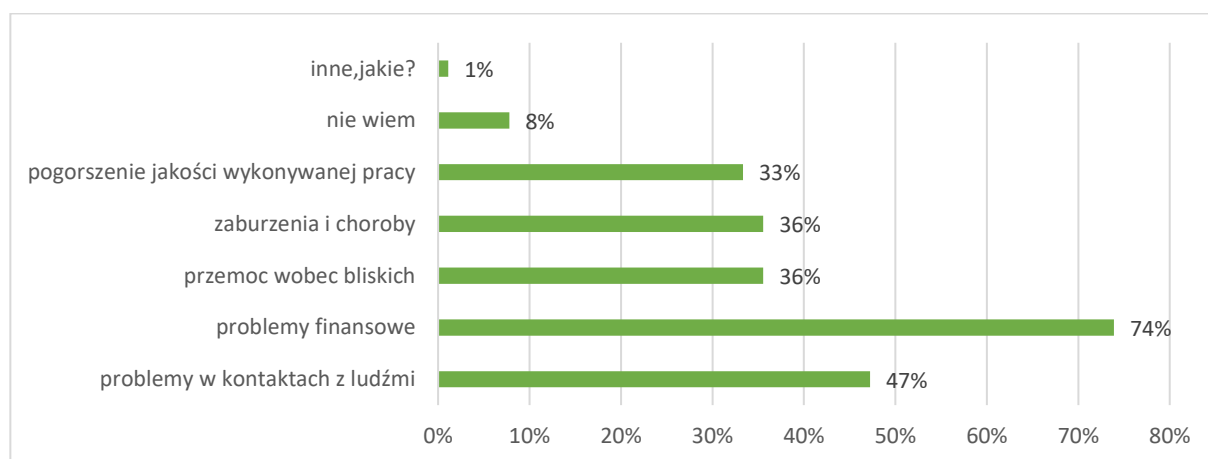
Wykres 23 Proszę ocenić czy spożycie alkoholu na przestrzeni kilku lat w Pana/i gminie?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

Następnie mieszkańcy zostali poproszeni o ustosunkowanie się do kilku stwierdzeń. Większość z nich twierdzi, że przychodzenie do pracy na kacu nie jest dobre (71%), następnie mieszkańcy w 51% nie zgadzają się z twierdzeniem iż alkohol w piwie jest mniej szkodliwy niż w wódce. Kolejno ankietowani twierdzą w 32%, że osoby z problemem alkoholowym piją codziennie. 44% ankietowanych nie zgadza się z twierdzeniem, iż alkohol jest dziedziczny, a 64% uważa, że okazjonalne spożywanie alkoholu nie uzależnia. Duży procent mieszkańców, bo aż 49% przyznaje i zgadza się, że alkohol jest dobrym lekarstwem na sen.

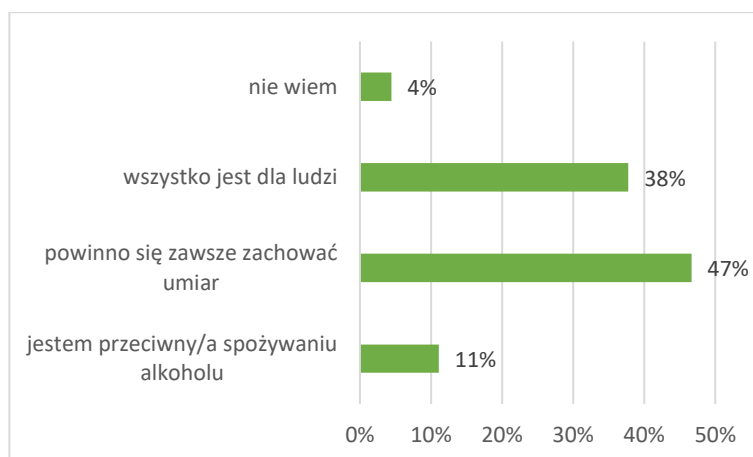
Wykres 24 Proszę ocenić czy zgadza się Pan/i z powyższymi stwierdzeniami:. Pytanie wielokrotnego wyboru.

Ankietowani wymieniali również konsekwencje jakie mogą być związane z nadużywaniem alkoholu. 74% mieszkańców uznało, że najczęściej są to problemy finansowe, następnie 47% osób wybrało problemy w kontaktach z ludźmi, kolejno po 36% przemoc wobec bliskich oraz zaburzenia i choroby. 33 respondentów uważa, że jedną z konsekwencji może być pogorszenie jakości wykonywanej pracy.

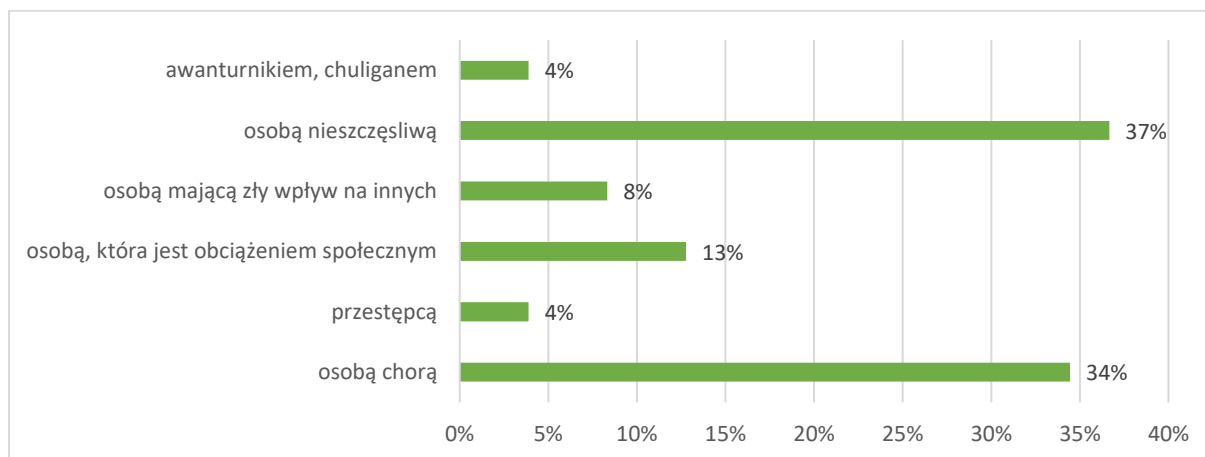
Wykres 25. Które z niżej wymienionych skutków mogą być konsekwencją nadużywania alkoholu?. Pytanie wielokrotnego wyboru.

Mieszkańców poproszono o stwierdzenie jakie jest ich podejście do spożywania alkoholu. 47% osób uważa, że powinno się zawsze zachować umiar w piciu, natomiast co ciekawe 38% twierdzi, że „wszystko jest dla ludzi”. Jedynie 11% osób jest przeciwne alkoholowi.

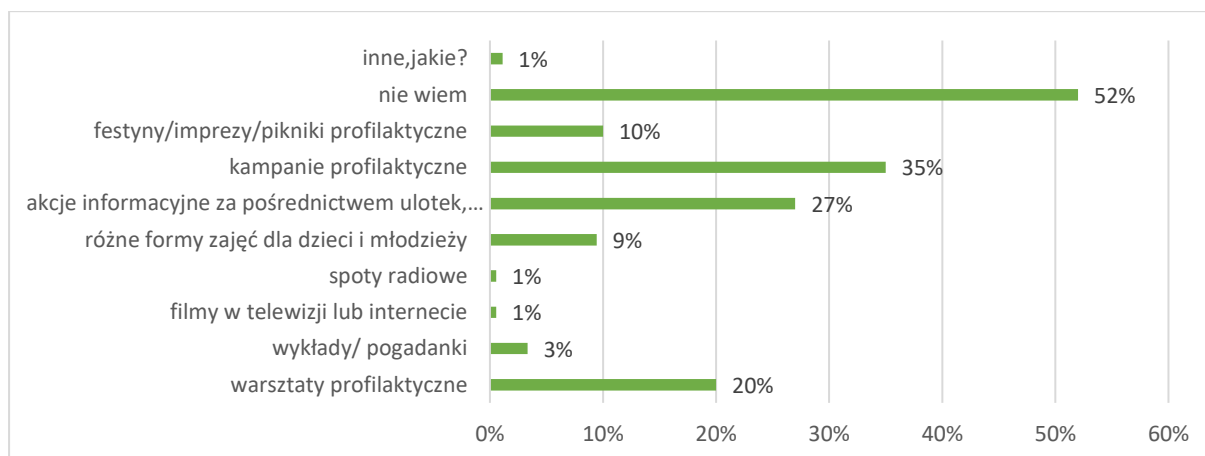
Wykres 26. Jak jest Pana/i podejście do spożywania alkoholu?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

Kim jest dla mieszkańców osoba z problemem alkoholowym? 37% z nich wyznało, że jest osobą nieszczęśliwą, natomiast 34% wskazało na osobę chorą. Niepokojące jest 13% odpowiedzi dotyczących tego, że osoba z problemem alkoholowym według mieszkańców gminy Łobez jest obciążeniem społecznym.

Wykres 27 Kim jest dla Pana/i osoba z problemem alkoholowym?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

Jakie działania według mieszkańców gmina podejmuje by ograniczyć popyt na spożywanie alkoholu? 27% mieszkańców twierdzi, że są to akcje informacyjne za pośrednictwem np. ulotek, 35% twierdzi, że miasto oddziałuje na mieszkańców w postaci kampanii profilaktycznych, zaś 52% nie jest w stanie udzielić konkretnej odpowiedzi, ponieważ nie posiada wiedzy na ten temat.

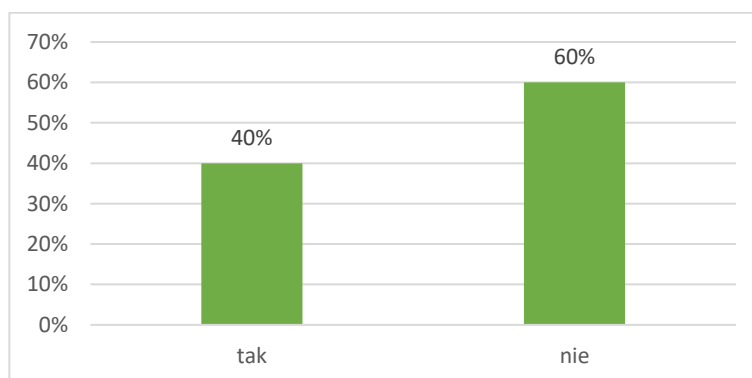

Wykres 28 Jakie działania według Pana/i podejmuje miasto aby ograniczyć popyt na spożywanie alkoholu?.
Pytanie wielokrotnego wyboru.

3.3 PROBLEM, NARKOTYKOWY Z PERSPEKTYWY DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW

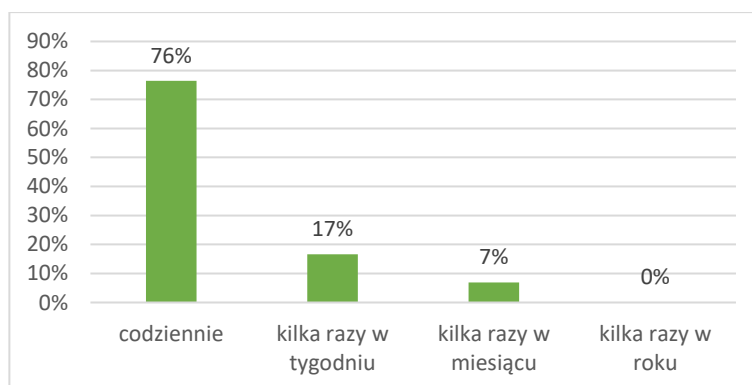
Kolejnym analizowanym problemem, był problem nikotynizmu. Celem tego podrozdziału jest oszacowanie skali problemu nikotynowego wśród dorosłych mieszkańców.

Do palenia papierosów przyznało się 40% ankietowanych, natomiast 60% mieszkańców nie pali papierosów.

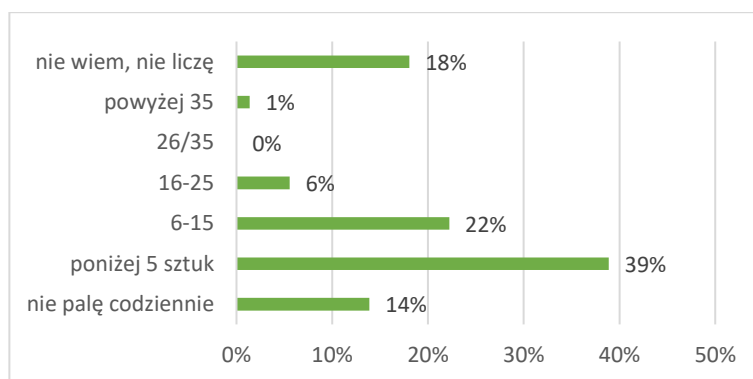
Wykres 29 Czy pali Pan/i papierosy?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

Osoby, które przyznały, że palą zostały zapytane jak często to robią. Aż 76% z nich stwierdziło, że pali papierosy codziennie.

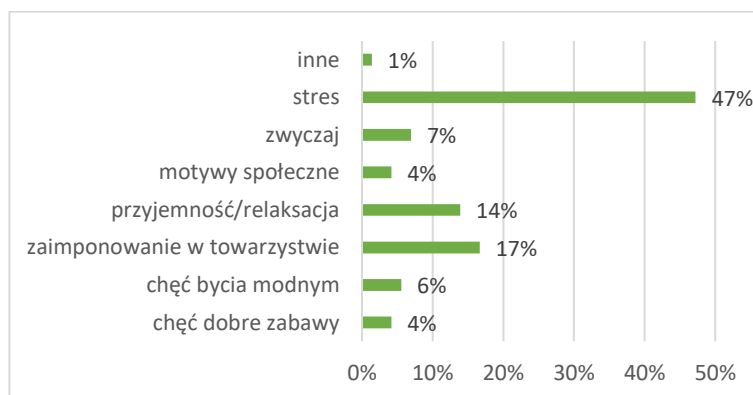
Wykres 30 Jak często pali Pan/i papierosy?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

Następnie zostali poproszeni o przyznanie ile sztuk papierosów dziennie wypalają. Najczęściej mieszkańcy palą poniżej 5 sztuk dziennie (39%) lub od 6 do 15 (22%).

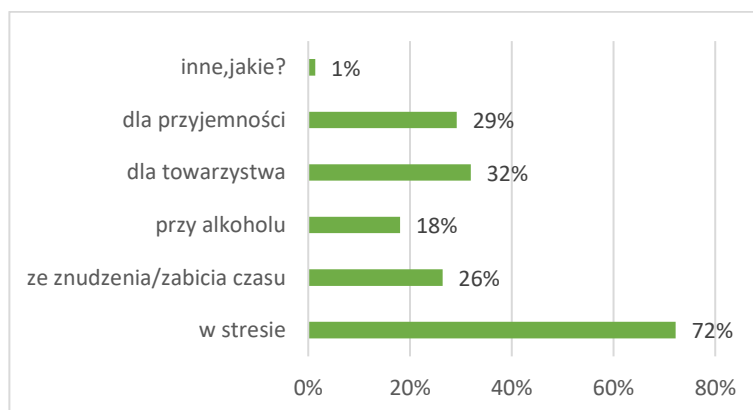
Wykres 31 Ile sztuk papierosów dziennie Pan/i wypala ?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

Aż 47% badanych ogłosiło, że palą poprzez stres oraz by zaimponować w towarzystwie (17%). Mieszkańcy palą również dla przyjemności lub relaksacji (14%) oraz palenie uważają za zwyczaj (7%).

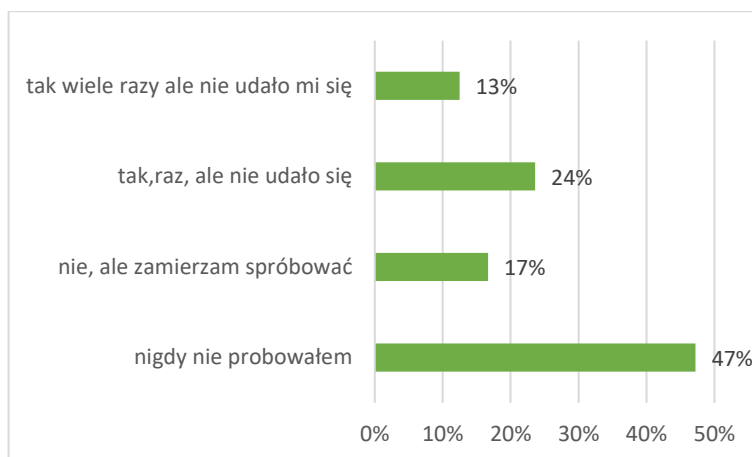
Wykres 32 Co skłoniło Pana/ią do palenia papierosów?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

Dodatkowo mieszkańcy najczęściej palą w stresie (72%), dla przyjemności (29%) oraz dla towarzystwa (32%).

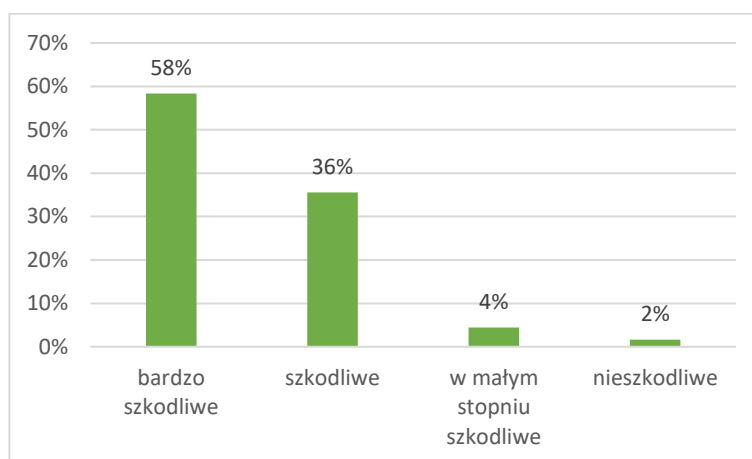
Wykres 33 W jakich sytuacjach najczęściej sięga Pan/i po papierosa ?. Pytanie wielokrotnego wyboru.

47% palących osób, które zamieszkują gminę Łobez nigdy nie próbowało rzucić palenia, natomiast 17% zmierza do próby zaprzestania palenia. 24% mieszkańców taka próba nie wyszła. Natomiast 13% z nich próbowało wiele razy, lecz skończyło się to fiaskiem.

Wykres 34 Czy próbował Pan/i kiedykolwiek rzucić palenie?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

Zdecydowana większość osób uważa, że palenie papierosów jest bardzo szkodliwe dla zdrowia, bowiem taką odpowiedź wskazało 58% (bardzo szkodliwe) oraz 36% - szkodliwe. 4% ankietowanych uważa, że jest to w małym stopniu szkodliwe, zaś 2% ankietowanych sądzi, iż palenie jest nieszkodliwe.

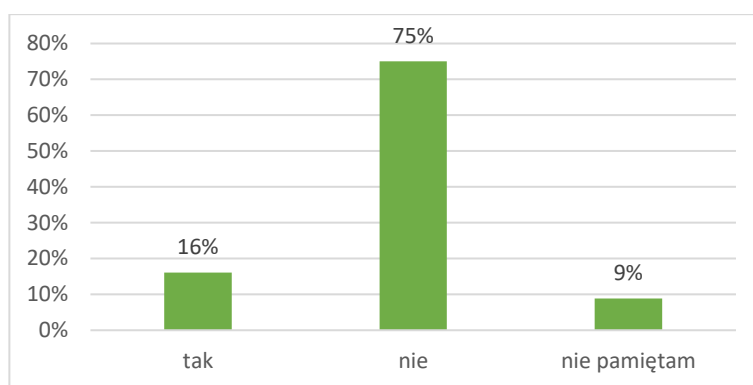

Wykres 35 Jak ocenia Pan/i szkodliwość palenia papierosów dla zdrowia?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

3.4. PROBLEM SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH Z PERSPEKTYWY DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW

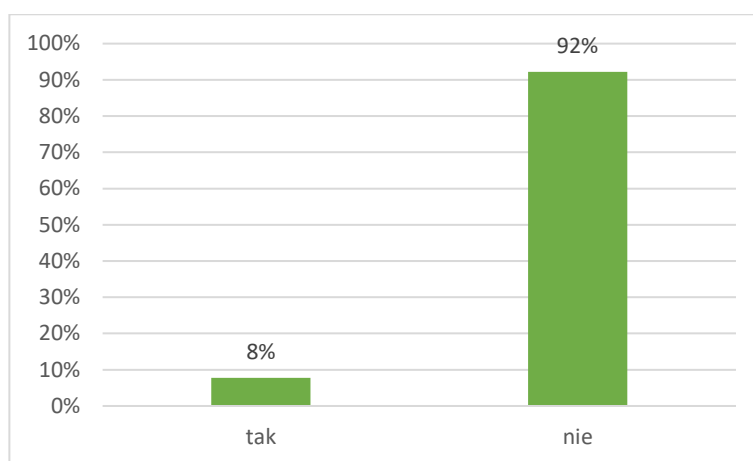
Następnym problemem, który został poruszony w badaniu był problem uzależnień od substancji psychoaktywnych. Celem pytań zadawanych mieszkańcom było oszacowanie skali zagrożeń związanych z braniem narkotyków (i innych substancji psychoaktywnych), oraz sprawdzenie wiedzy mieszkańców na temat narkotyków i dopalaczy. Mieszkańcy poproszeni zostali również o określenie dostępności powyższych środków na terenie gminy Łobez.

Do kontaktu z narkotykami przyznało się 16% mieszkańców, 75% twierdzi, że nigdy nie miało styczności z narkotykami, natomiast 9% nie pamięta takiej sytuacji.

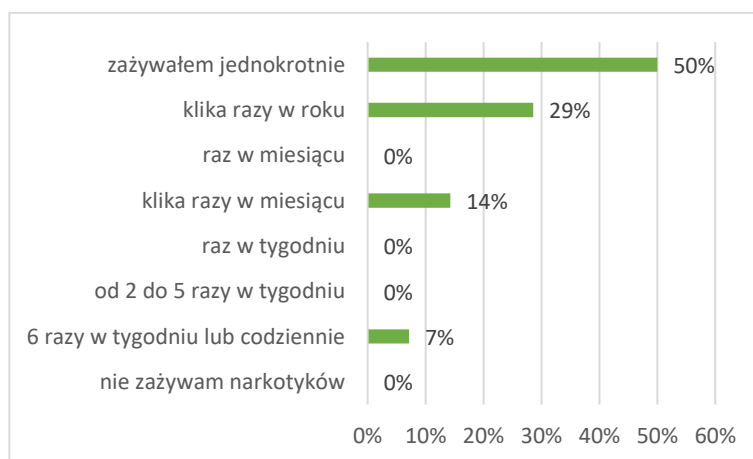
Wykres 36 Czy miał Pan/i kiedykolwiek styczność z narkotykami?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

92% mieszkańców gminy twierdzi, że nigdy nie zażywało narkotyków, natomiast niepokojący jest fakt, iż 8% przyznało się do problemu, gdzie takie substancje zdarzyło im się zażyć.

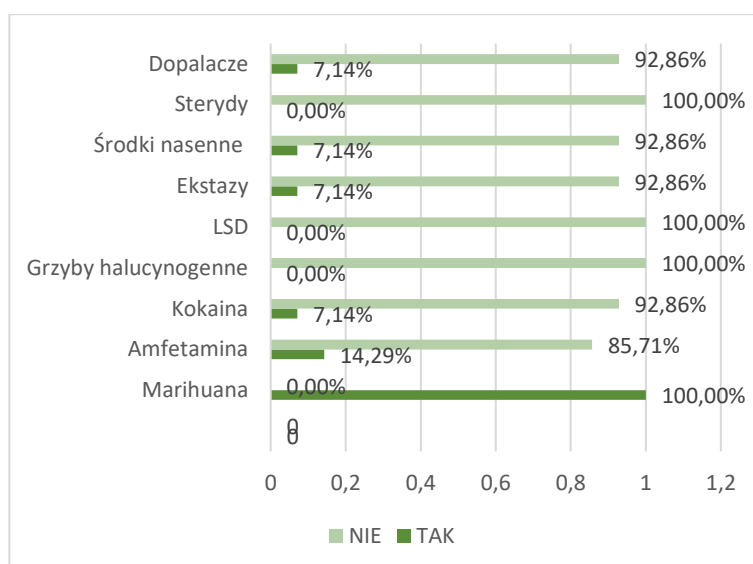
Wykres 37 Czy zażywał Pan/i kiedykolwiek narkotyki?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

Osoby, które przyznały, że kiedykolwiek zażywały narkotyki w 50% przyznają, iż zdarzyło im się to jednokrotnie. Są też mieszkańcy, którzy zażywali narkotyki kilka razy w roku (29%), oraz kilka razy w miesiącu (14%). Niepokojący jest fakt, gdzie 7% przyznało, że obcuje z narkotykami 6 razy w tygodniu lub codziennie.

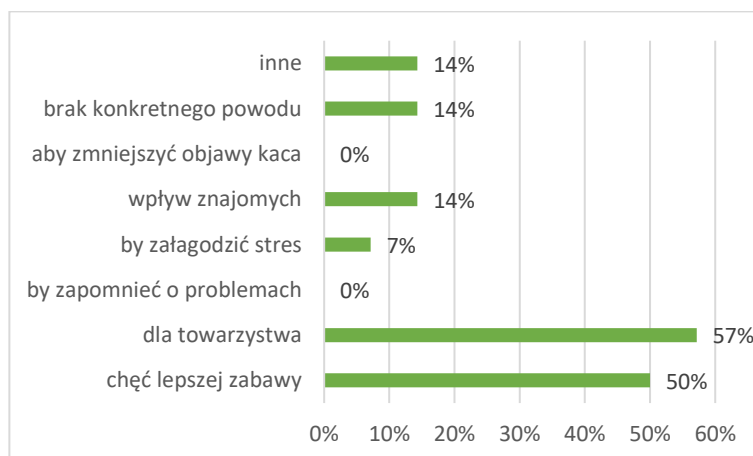
Wykres 38 Jak często zażywa Pan/i narkotyki?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

Najczęściej mieszkańcy zażywali marihuanę (100%), amfetaminę (14%) oraz środki nasenne, ekstazy i dopalacze (po 7%).

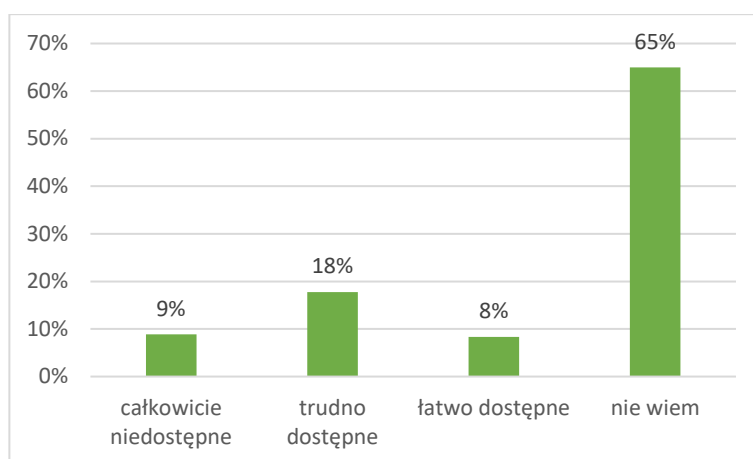
Wykres 39 Proszę zaznaczyć na poniższej liście, które substancje psychoaktywne stosował/a Pan/i?. Pytanie wielokrotnego wyboru.

Najczęstszym powodem sięgania po substancje psychoaktywne wśród mieszkańców było kolejno: dla towarzystwa (57%), chęć lepszej zabawy (50%) oraz wpływ znajomych (14%). Mieszkańcy wybrali również odpowiedź „brak konkretnego powodu”, która zdobyła 14%, a kolejne 14% osób przyznało, że mają inne powody, lecz nie ujawnili jakie.

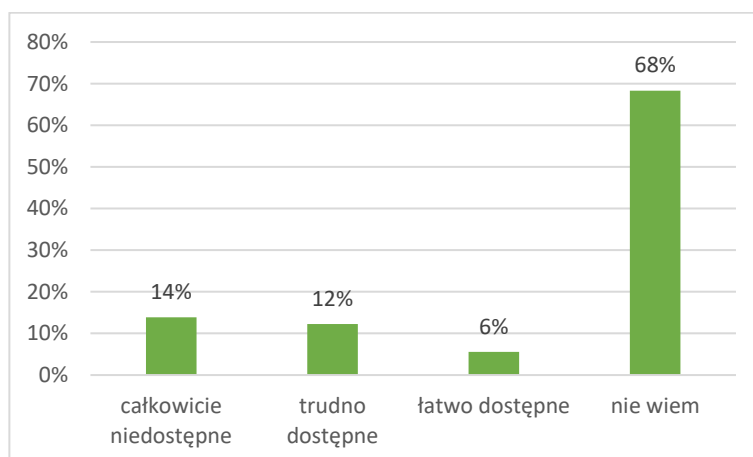
Wykres 40 Z jakich powodów sięgnął/ęła Pan/i po wyżej wymienione substancje psychoaktywne?. Pytanie wielokrotnego wyboru.

Co istotne, zdecydowana większość osób nie potrafiła ocenić możliwości pozyskania narkotyków na terenie gminy Łobez (65%). Zdaniem 8% ankietowanych, substancje są łatwo dostępne, zdaniem 9% – całkowicie niedostępne, a kolejne 18% osób uważa, że te substancje są trudno dostępne.

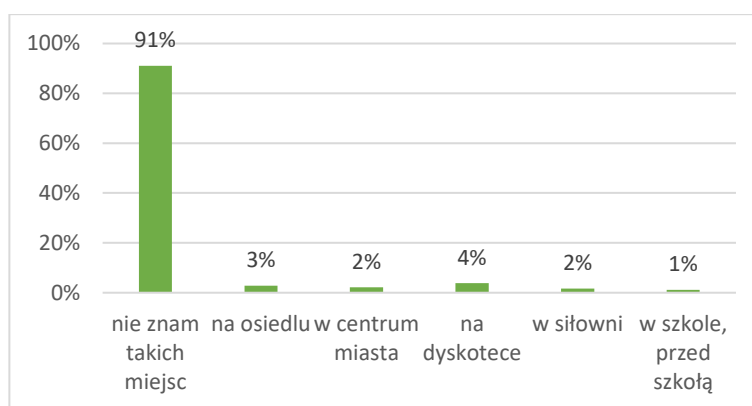
Wykres 41 Jak ocenia Pan/i możliwość pozyskania narkotyków na terenie Pana/i gminy?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

Dodatkowo mieszkańcy zostali zapytani o możliwość pozyskania dopalaczy w gminie. Podobnie jak przy narkotykach, 68% osób nie ma pojęcia na powyższy temat. 6% twierdzi, że pozyskanie dopalaczy jest łatwo dostępne, 12% - trudno, a 14% uważa, że dopalacze są całkowicie niedostępne w gminie.

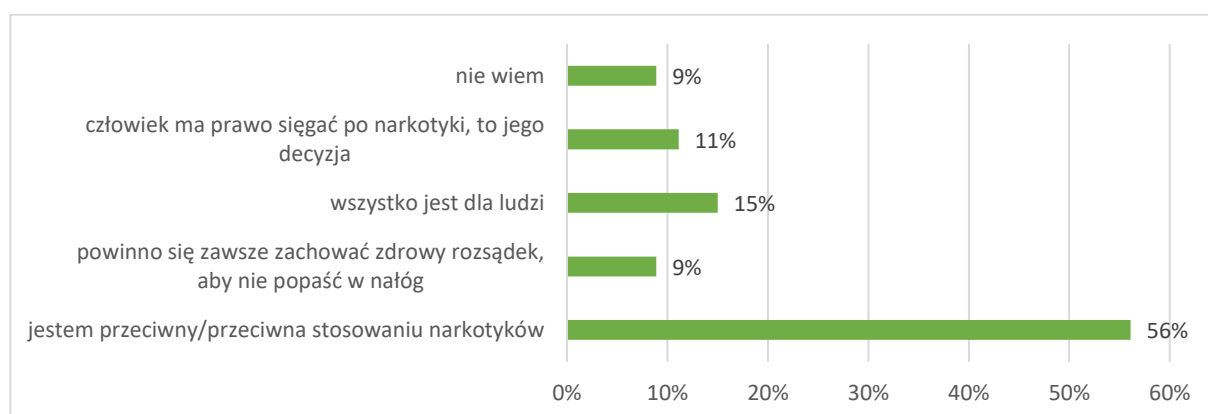
Wykres 42 Jak ocenia Pan/i możliwość pozyskania dopalaczy na terenie Pana/i gminy?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

Mieszkańcy nie znają również miejsc w gminie, gdzie można zakupić substancje psychoaktywne – taką odpowiedź wskazało 91% osób. Osoby, które znają takie miejsca, wskazywali, iż można je kupić: w centrum miejscowości (2%) , w szkole lub przed szkołą(1%), w siłowni (2%), na osiedlu (3%) oraz na dyskotecę (4%).

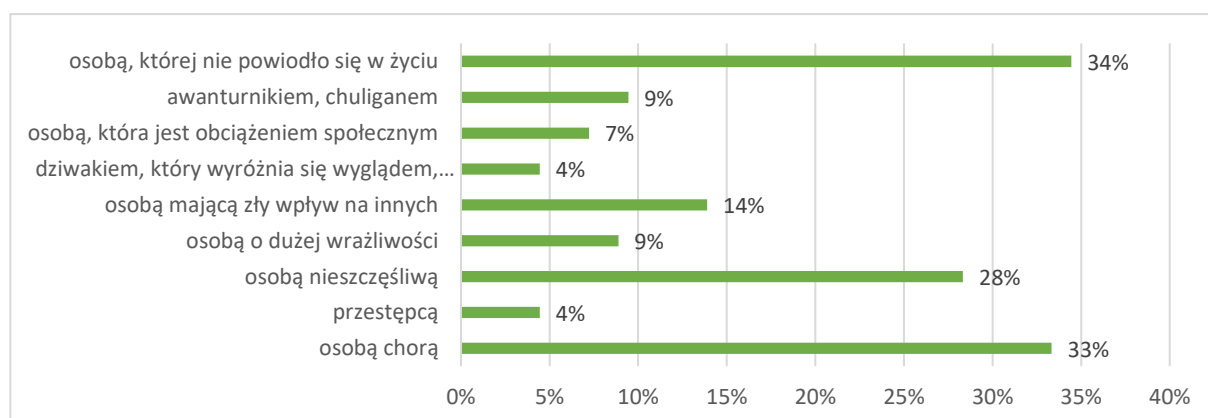
Wykres 43 Czy zna Pan/i miejsca w swojej gminie gdzie można zakupić narkotyki lub dopalacze?. Pytanie wielokrotnego wyboru.

Następnie ankietowani zostali poproszeni, by ustosunkowali się do zażywania narkotyków (w tym dopalaczy). 56% mieszkańców jest przeciwna stosowaniu narkotyków, natomiast 15% twierdzi, że wszystko jest dla ludzi, a dla 11% osób człowiek ma prawo sięgać po narkotyki, to jego decyzja.

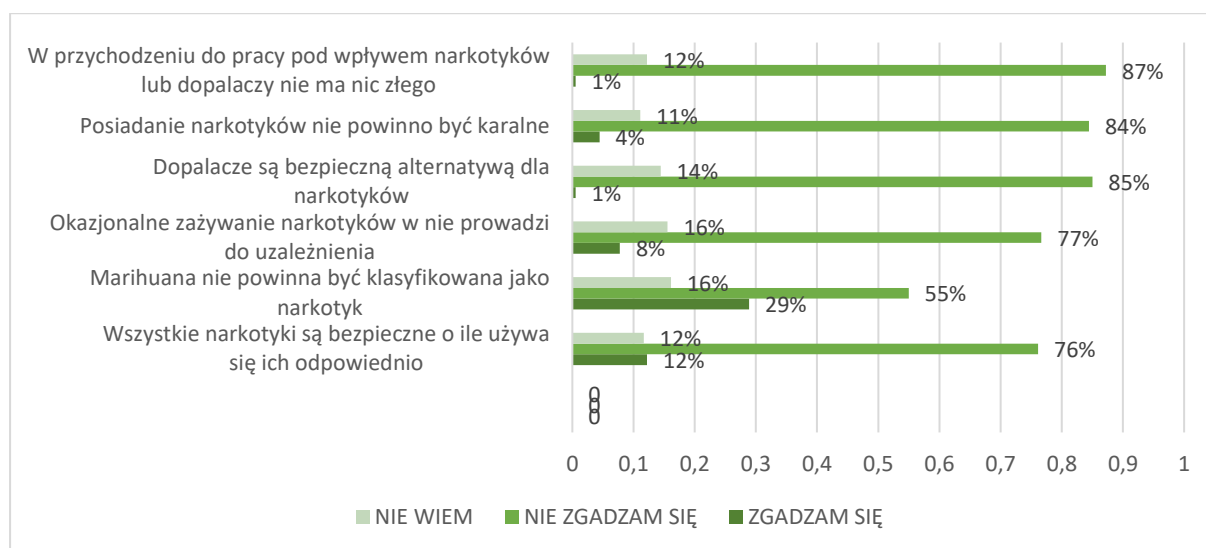
Wykres 44 Jakie jest Pan/i podejście do używania narkotyków?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

Kim jest osoba z problemem narkotykowym dla mieszkańców gminy Łobez?. Dla 34% ankietowanych, jest osobą, której nie powiodło się w życiu. Następnie 33% uważa, że jest to osoba chora oraz nieszczęśliwa (28%).

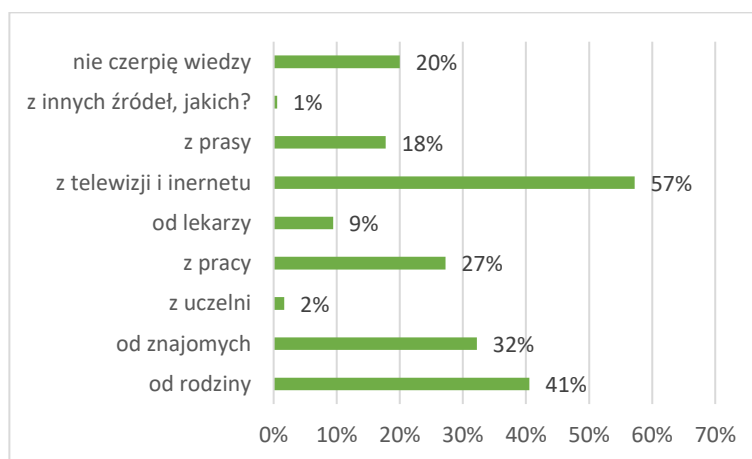
Wykres 45 Kim jest dla Pana/i osoba z problemem narkotykowym ?. Pytanie wielokrotnego wyboru.

Następnie, ankietowani poproszeni zostali, by ustosunkować się do pewnych stwierdzeń. 87% mieszkańców nie zgadza się z zdaniem, że w przychodzeniu do pracy pod wpływem narkotyków nie ma nic złego. Ze stwierdzeniem, że posiadanie narkotyków nie powinno być karane nie zgadza się 84%, a 85% osób uważa, że dopalacze nie są bezpieczną alternatywą dla narkotyków. Okazjonalne zażywanie narkotyków nie prowadzi do uzależnienia – z tym zdaniem nie zgadza się 77% osób, a 55% chce, by marihuana była klasyfikowana jako narkotyk. Ze stwierdzeniem dotyczącym bezpieczeństwa narkotyków, o ile używa się ich z głową nie zgadza się 76% mieszkańców.

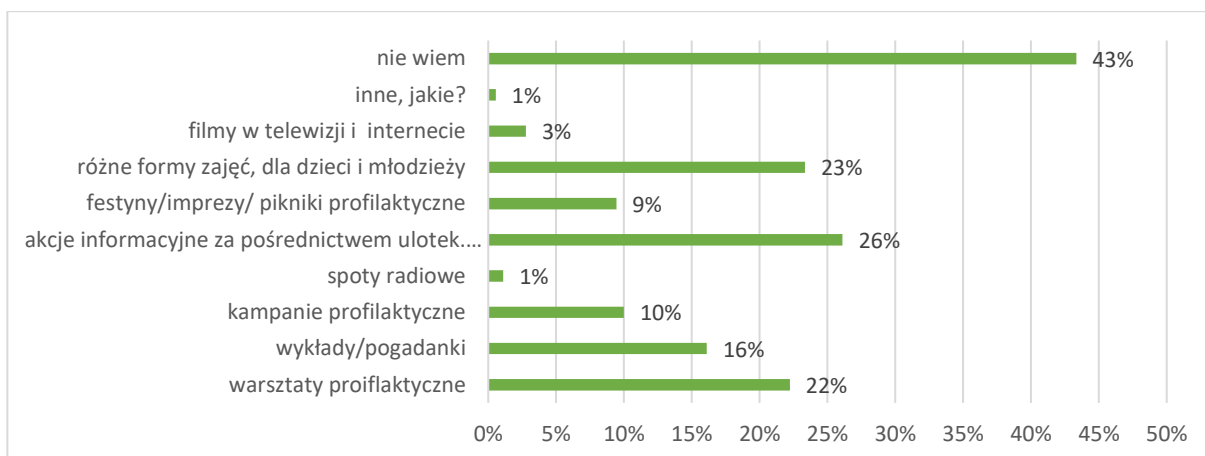
Wykres 46 Proszę ocenić czy zgadza się Pan/i z powyższymi stwierdzeniami. Pytanie wielokrotnego wyboru.

Mieszkańcy najczęściej czerpią informacje na temat konsekwencji związanych z nadużywaniem substancji psychoaktywnych z telewizji i Internetu (57%), oraz od rodziny (41%) i znajomych (32%).

Wykres 47 Skąd czerpie Pan/i informacje o konsekwencjach nadużywania substancji psychoaktywnych? Pytanie wielokrotnego wyboru.

Według ankietowanych gmina najczęściej podejmuje działania profilaktyczne takie jak: akcje informacyjne za pośrednictwem ulotek (26%), różne formy zajęć dla dzieci i młodzieży (23%) oraz warsztaty profilaktyczne (22%). Aż 43% mieszkańców nie posiada wiedzy na ten temat.

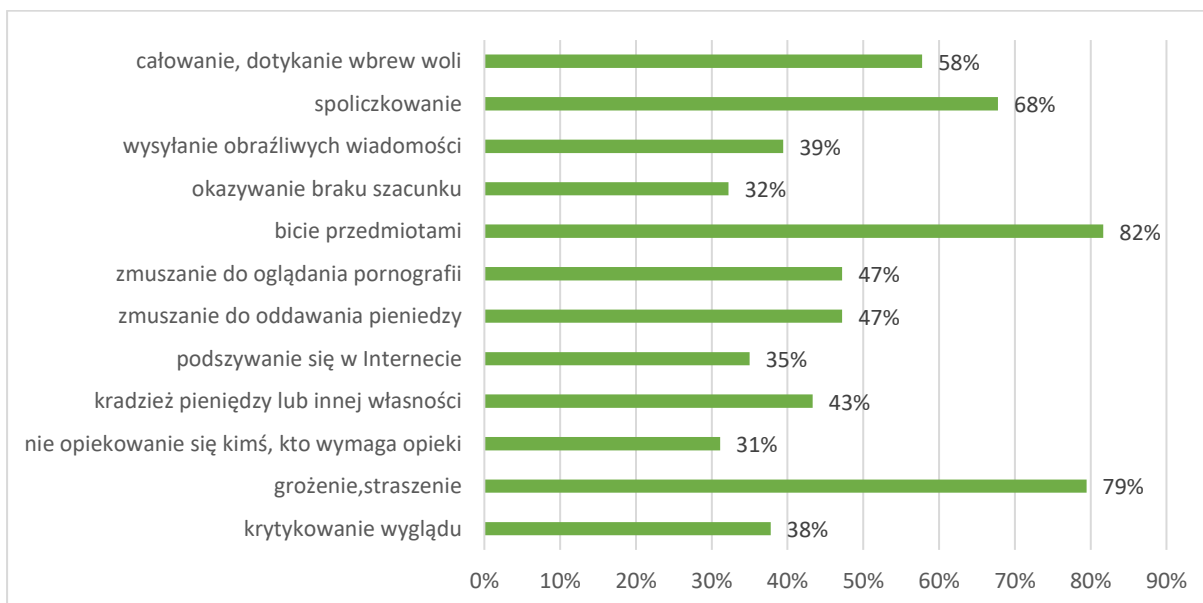

Wykres 48 Jaki działania według Pana/i podejmuje gmina, aby ograniczyć popyt na zażywanie narkotyków lub dopalaczy?. Pytanie wielokrotnego wyboru.

3.5. PROBLEM PRZEMOCY W PERSPEKTYWY DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW

Kolejny problem, który został poruszony w ankiecie to problem przemocowy. Najpierw dowiedzmy się czym tak naprawdę jest przemoc?. Według wielu definicji jest to „(...)intencjonalne działanie lub zaniechanie działania jednej osoby wobec drugiej, które wykorzystując przewagę sił narusza prawa i dobra osobiste jednostki, powodując cierpienie i szkody”⁶. Na początek mieszkańcy gminy Łobez zostali poproszeni o wskazanie, jakie sytuacje według nich uważane są akt przemocy – pytanie miało na celu sprawdzenie wiedzy mieszkańców oraz czy są świadomi, czym jest w ogóle przemoc.

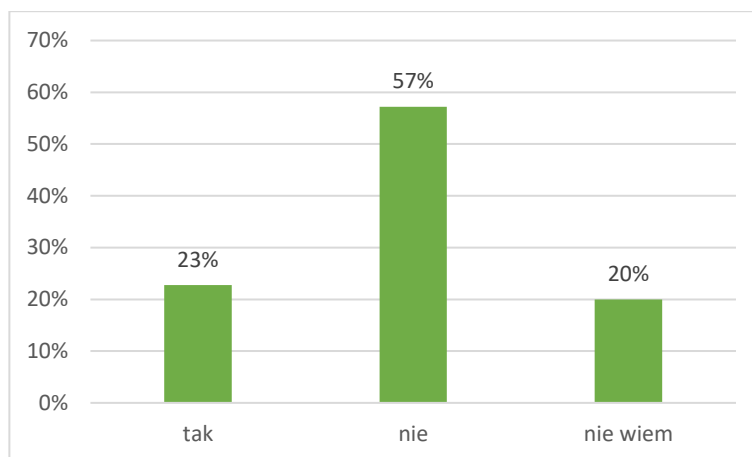
Ankietowani najczęściej uważają, że aktem przemocy może być: bicie przedmiotami (82%), grożenie i straszenie (38%), spoliczkowanie (68%), całowanie i dotykanie wbrew woli (58%) oraz zmuszanie do oglądania pornografii i do oddawania pieniędzy (po 47%).

Wykres 49 Które z wymienionych powyżej sytuacji są Pana/i zdaniem aktem przemocy?. Pytanie wielokrotnego wyboru.

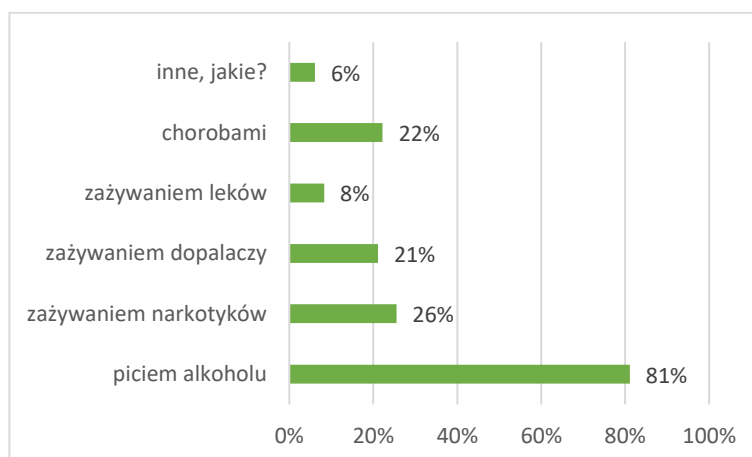
⁶ NIE BIJ! Serwis informacyjny Centrum Służby Rodzinie

Mieszkańcy określali również, czy znają kogoś w swoim otoczeniu, kto doświadcza przemocy. 57% z nich udzieliło odpowiedzi „nie” na powyższe pytanie, natomiast aż 23% ankietowanych zna takie osoby. Kolejne 20% nie udzieliło jednoznacznej odpowiedzi, ponieważ nie ma wiedzy na ten temat.

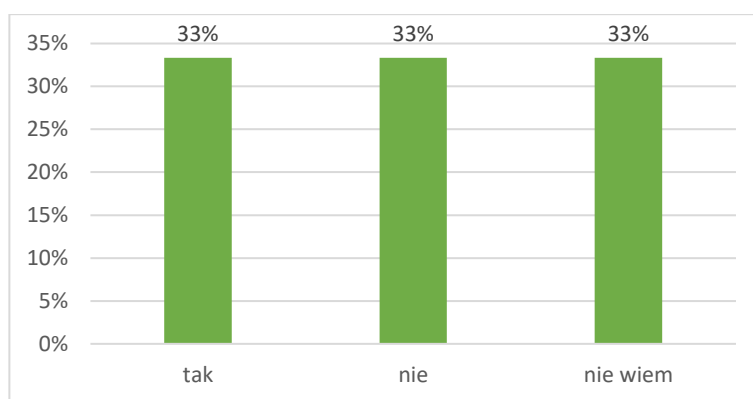
Wykres 50 Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto jest osobą doświadczającą przemocy w swoim domu?.
Pytanie jednokrotnego wyboru.

Następnie zostali zapytani z czym jest związana przemoc domowa. 81% z ankietowanych stwierdziło, że przemoc domowa jest związana z piciem alkoholu, natomiast 26%, że z zażywaniem narkotyków, a kolejne 22% uważa, że powodem są choroby. Pojedyncze osoby (6%) wymieniały również, że problem takiej przemocy może być związany z brakiem pieniędzy i normalnej pracy.

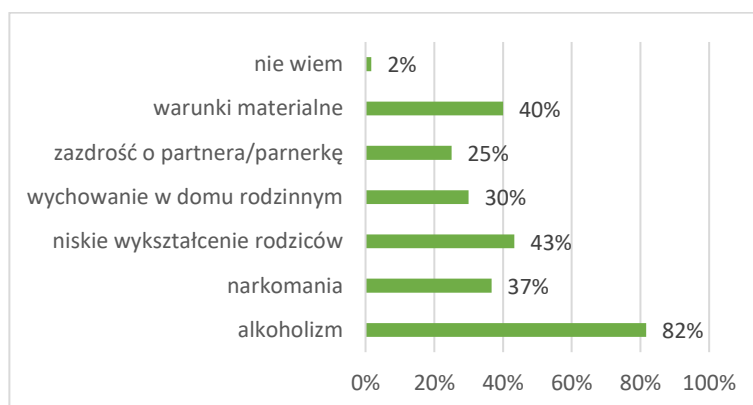
Wykres 51 Czy Pan/i zdaniem problem przemocy domowej związany jest z:.. Pytanie wielokrotnego wyboru.

Po równo rozkładają się zdania wśród mieszkańców na temat występowania zjawiska przemocy w rodzinie w gminie Łobez. Ankietowani stwierdzili w 33%, że takie sytuacje się zdarzają, reszta ankietowanych (po 33%), uważa, że problemu przemocy nie ma w gminie, natomiast pozostali nie wiedzą nic na ten temat.

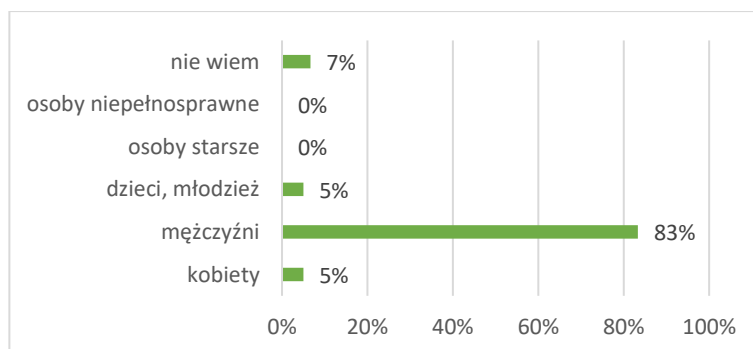
Wykres 52 Jak Pan/i sądzi, czy w Pana/i mieście występuje zjawisko przemocy w rodzinie?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

Według mieszkańców bezpośredni wpływ na przemoc w rodzinie najczęściej ma alkoholizm (82%), następnie niskie wykształcenie rodziców (43%) oraz warunki materialne (40%).

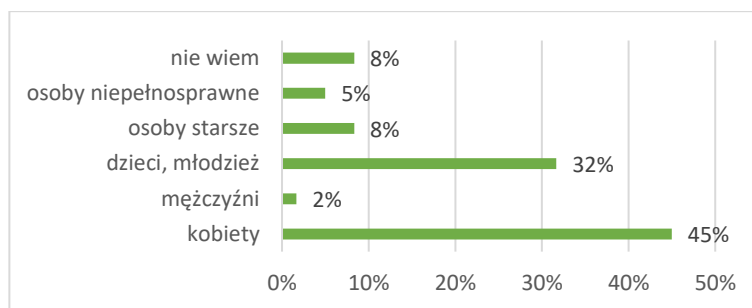

Wykres 53 Co według Pana/i ma bezpośredni wpływ na przemoc w rodzinie w Pana/i gminie?. Pytanie wielokrotnego wyboru.

Dodatkowo zdecydowana większość ankietowanych uważa, że najczęściej sprawcami przemocy są mężczyźni (83%), a ofiarami kobiety (45%) oraz dzieci i młodzież (32%).

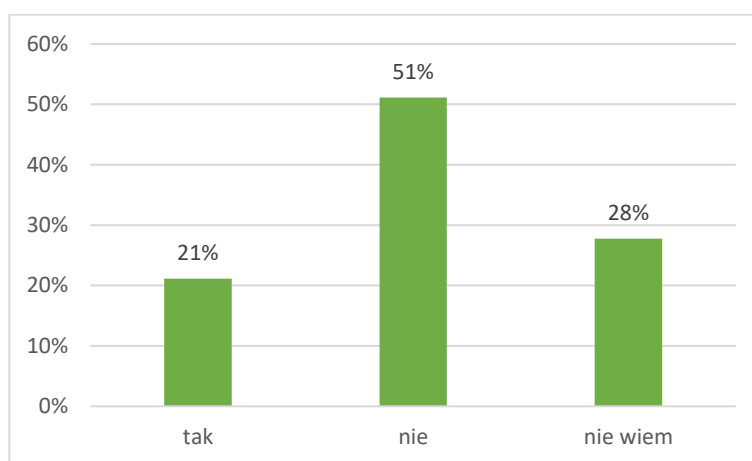

Wykres 54 Kto według Pana/i jest najczęściej sprawcą przemocy w rodzinie Pana/i gminie?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

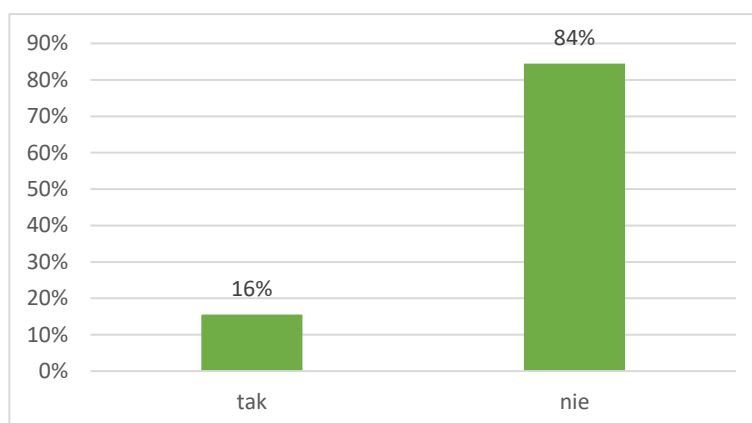
Wykres 55 Kto według Pana/i jest najczęściej ofiarą przemocy w rodzinie w Pana/i gminie?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

Mieszkańcy zostali poproszeni, by określić czy znają osobę (w swoim otoczeniu), która doświadcza przemocy domowej. 51% ankietowanych stwierdziło, że nie zna takiej osoby, następnie 21% uważa, że taka osoba jest i ma problem z przemocą domową, a kolejne 28% nie posiada takiej wiedzy.

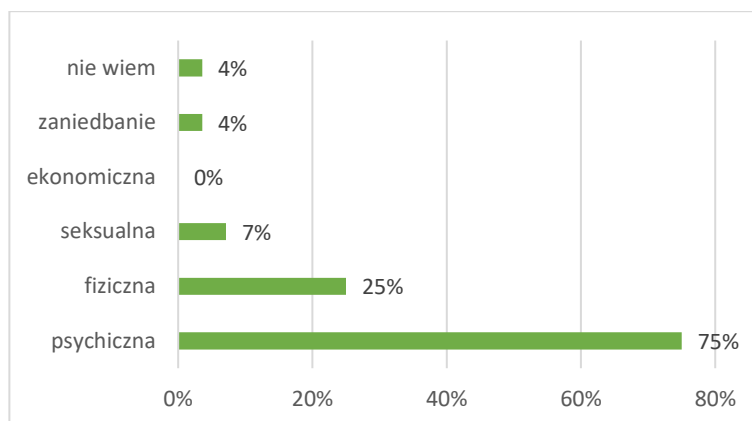
Wykres 56 Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto jest osobą doświadczającą przemocy w swoim domu?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

Dodatkowo, ankietowani udzielali odpowiedzi na temat czy oni sami doświadczyli kiedykolwiek przemocy w swoim domu. Zdecydowana większość, bo aż 84% przyznało, że nigdy nie zmagali się z owym problemem, natomiast niepokojący jest fakt iż 16% osób doświadczyło kiedykolwiek przemocy w swoim najbliższym otoczeniu.

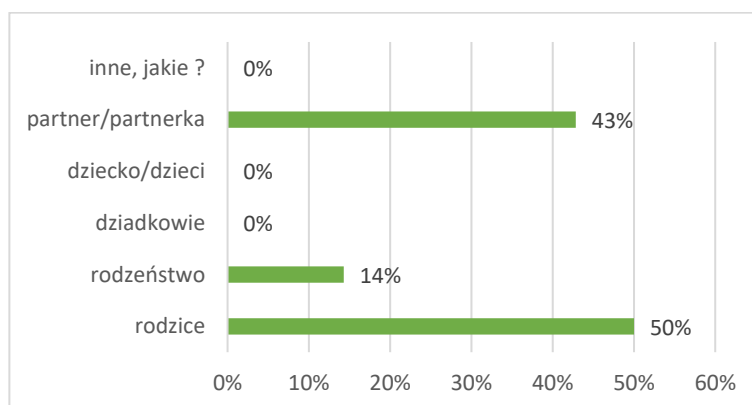
Wykres 57 Czy zdarzyło się Panu/i doświadczyć przemocy w domu?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

Osoby doświadczające przemocy najczęściej zaznaczały, iż były ofiarami przemocy psychicznej (75%), oraz fizycznej (25%). Kolejne najczęściej udzielane odpowiedzi to: zaniedbanie (4%) oraz przemoc seksualna (7%).

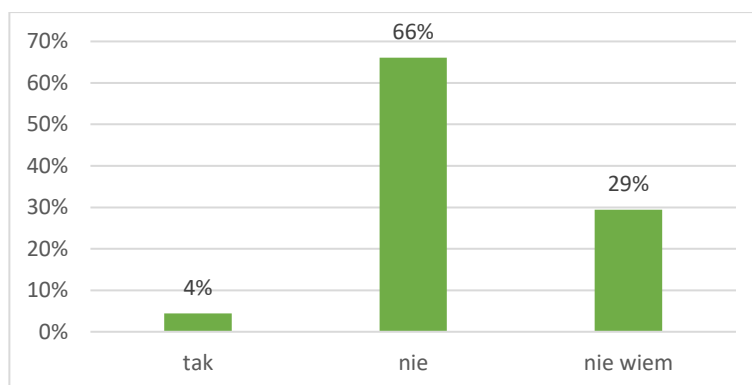
Wykres 58 Jakiego rodzaju przemoc Pan/i doznała?. Pytanie wielokrotnego wyboru.

Najczęściej wobec osób, które doświadczyły przemocy, taką przemoc stosowali rodzice (50%) oraz partner lub partnerka (43%).

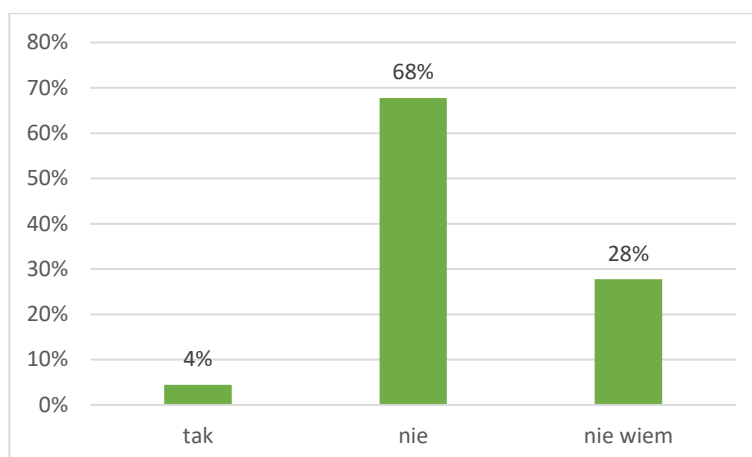
Wykres 59 Kto stosował wobec Pana/i przemoc?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

Dodatkowo 66% mieszkańców twierdzi, że nie ma okoliczności łagodzących i usprawiedliwiających stosowanie jakiegokolwiek przemocy. 29% nie udzieliło żadnej konkretnej odpowiedzi, ponieważ nie ma wiedzy, a 4% uważa, że istnieją takie okoliczności, kiedy możemy usprawiedliwić sprawcę przemocy.

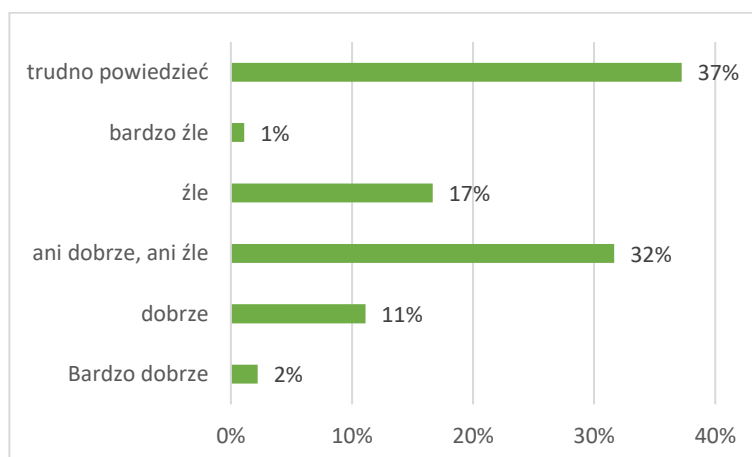
Wykres 60 Czy Pana/i zdaniem istnieją okoliczności usprawiedliwiające stosowanie przemocy?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

Mieszkańcy twierdzą również (68%), że stosowanie kar fizycznych wobec dzieci nie jest dobrą metodą wychowawczą.

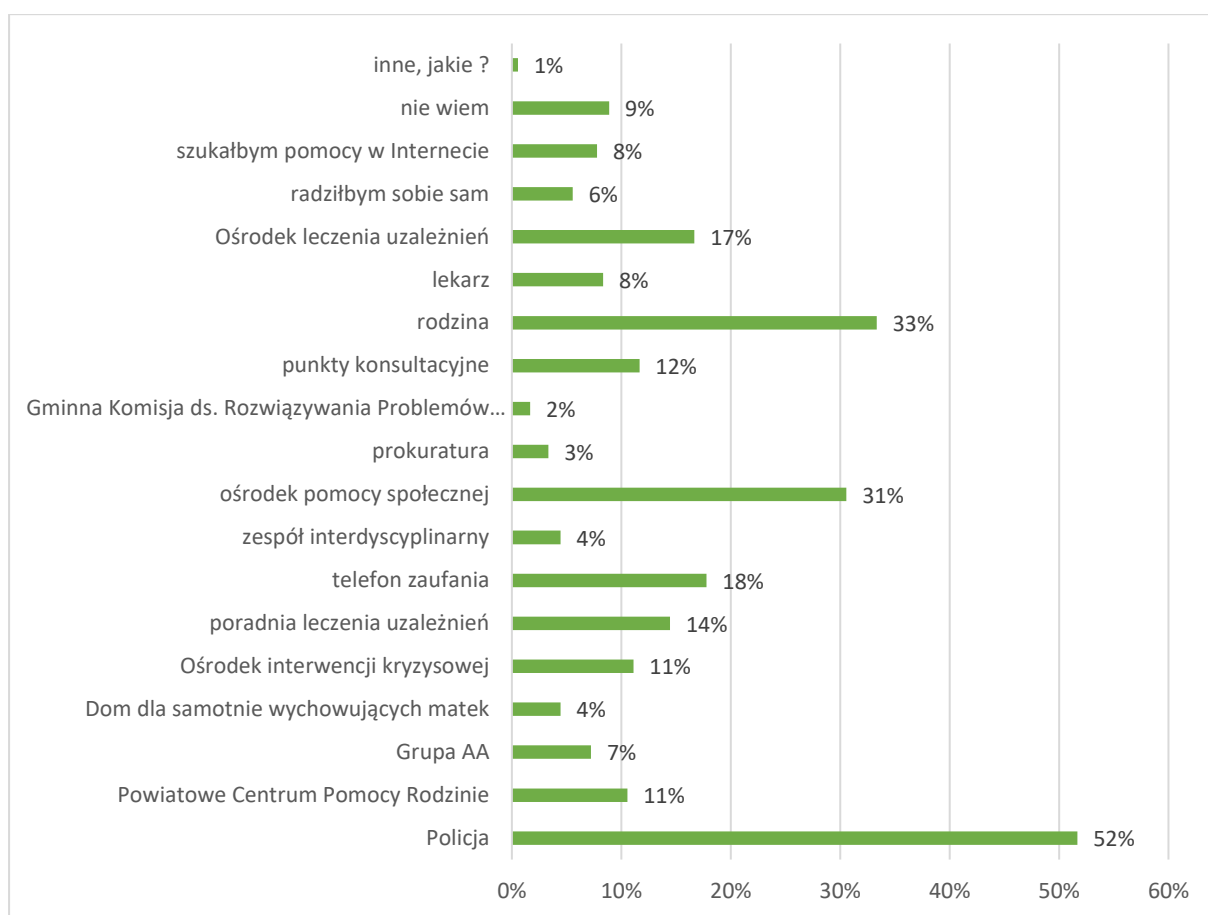
Wykres 61 Czy Pana/i zdaniem stosowanie kar fizycznych w stosunku do dzieci jest dobrą metodą wychowawczą?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

Respondenci zostali również zapytani jak oceniają działania profilaktyczne w gminie Łobez. Aż 37% osobom ciężko powiedzieć cokolwiek na ten temat, natomiast 32% twierdzi, że nie są to ani dobre działania, ale też nie są złe.

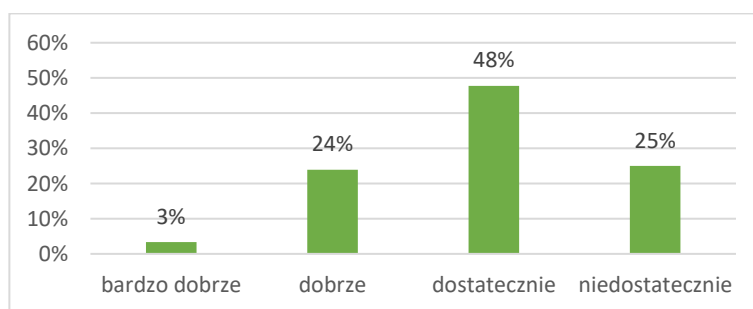
Wykres 62 Jak ocenia Pan/i działania profilaktyczne prowadzone przez gminę?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

Następnie mieszkańcy zostali zapytani o to, do kogo zwróciliby się w razie problemu przemocy lub zjawiska uzależnienia w rodzinie. Respondenci najczęściej zwróciliby się na Policję (52%), do rodziny (33%) oraz do Ośrodka Pomoc Społecznej (31%). Rzadziej ankietowani wybraliby się do Ośrodka Leczenia Uzależnień (17%), Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie (11%) oraz do lekarza (8%).

Wykres 63 Do kogo zwróciłby się Pan/i o pomoc w razie problemu przemocy lub uzależnień w rodzinie?. Pytanie wielokrotnego wyboru.

Respondenci zostali zapytani również o stopień zaangażowania władz lokalnych, związanych z rozwiązywaniem problemów społecznych. 48% osób uważa, że są to działania na ocenę dostateczną, natomiast 25% oceniło powyższe zaangażowanie jako niedostateczne.

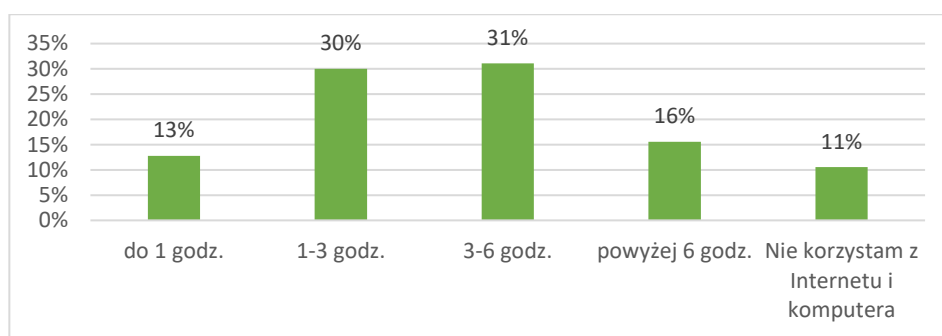

Wykres 64 Jak ocenia Pan/i stopień zaangażowania władz lokalnych, związanych z rozwiązywaniem problemów społecznych?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

3.6. PROBLEM UZALEŻNIEŃ BEHAWIORALNYCH Z PERSPEKTYWY DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW

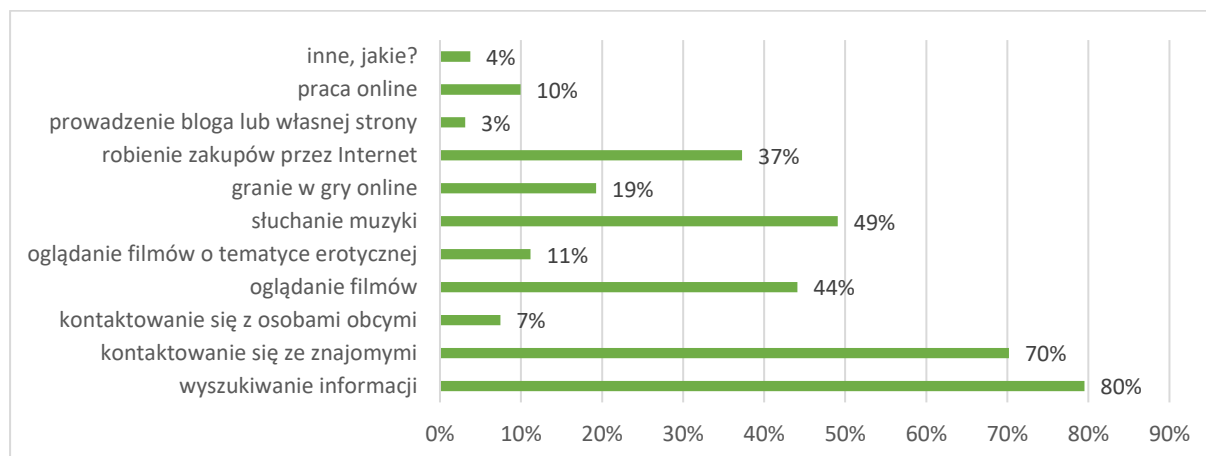
Następnym równie ważnym tematem, który został poruszony w ankiecie, są uzależnienia związane z mediami, czyli inaczej uzależnienia behawioralne takie jak np. od komputera i Internetu. Co wiąże się z takimi zagrożeniami – cyberprzemoc, w tym temacie również mieszkańcy mogli się wypowiedzieć. Pierwszym pytaniem zadany ankietowanym było pytanie dotyczące korzystania z komputera i Internetu – ile godzin dziennie mieszkańcy pozwalają sobie na używanie komputera i Internetu, i czy w ogóle takie sytuacje się zdarzają.

Respondenci w 31% przyznają, że korzystają z komputera od 3 do 6 godzin dziennie, a 30% z nich poświęca od 1 do 3 godzin. Niepokojące jest jednak, że aż 16% ankietowanych twierdzi, że używa komputera i Internetu powyżej 6 godzin dziennie. 11% osób w ogóle nie korzysta z powyższych „mediów”.

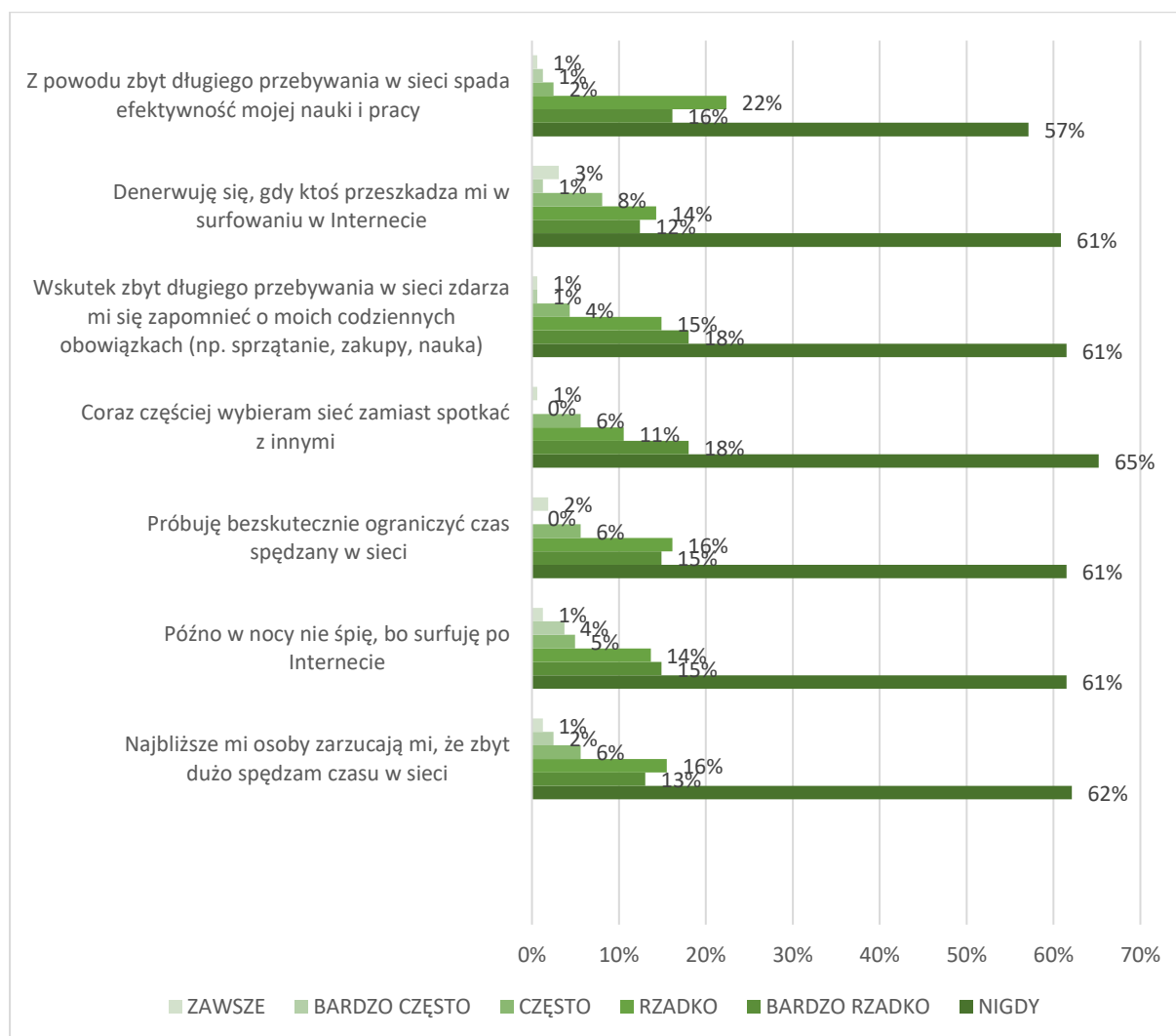
Wykres 65 Ile czasu dziennie poświęca Pan/i na korzystanie z komputera i Internetu?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

Mieszkańcy zostali poproszeni również o określenie z jakich powodów korzystają najczęściej z komputera i Internetu. Najpopularniejszymi odpowiedziami były kolejno: wyszukiwanie informacji (80%), kontaktowanie się ze znajomymi (70%), słuchanie muzyki (49%), oglądanie filmów (44%) oraz robienie zakupów przez Internet (37%). 4% mieszkańców udzieliło również odpowiedzi, że korzystają z komputera i sieci w celach pracy zawodowej (nie online).

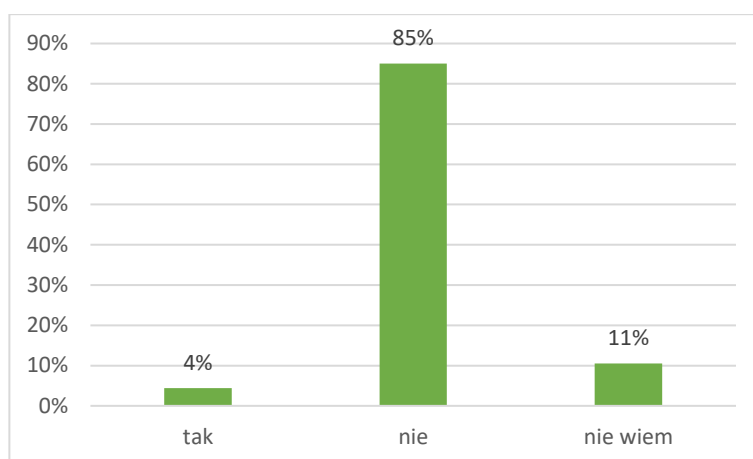
Wykres 66 Z jakich powodów najczęściej korzysta Pan/i z komputera i Internetu?. Pytanie wielokrotnego wyboru.

Dodatkowo ankietowani odnosili się do pewnych stwierdzeń. 57% twierdzi, że nigdy z powodu zbyt długiego przebywania w sieci nie spadła im efektywność nauki czy też pracy. Kolejno 61% że nigdy nie zdarzają się sytuacje, gdzie osoby denerwują się, ponieważ ktoś przeszkadza im w surfowaniu w Internecie. Natomiast 15% mieszkańców przyznało, że bardzo rzadko, ale jednak zdarza im się wskutek zbyt długiego przebywania w sieci zapomnieć o codziennych obowiązkach takich jak np. sprząatanie, zakupy czy nauka. Następnie 6% osób czasami zdarza się częściej wybierać sieć zamiast spotkań z innymi ludźmi. Kolejne 61% mieszkańców nie ma problemu z sytuacją, gdzie bezskutecznie muszą ograniczać spędzany czas w sieci oraz kolejne 61% osób nie ma problemu z surfowaniem w Internecie do godzin nocnych lub porannych. Mieszkańcom (62%) również nigdy się nie zdarza, żeby ktokolwiek zarzucał im, że spędzają zbyt dużo czasu w Internecie.

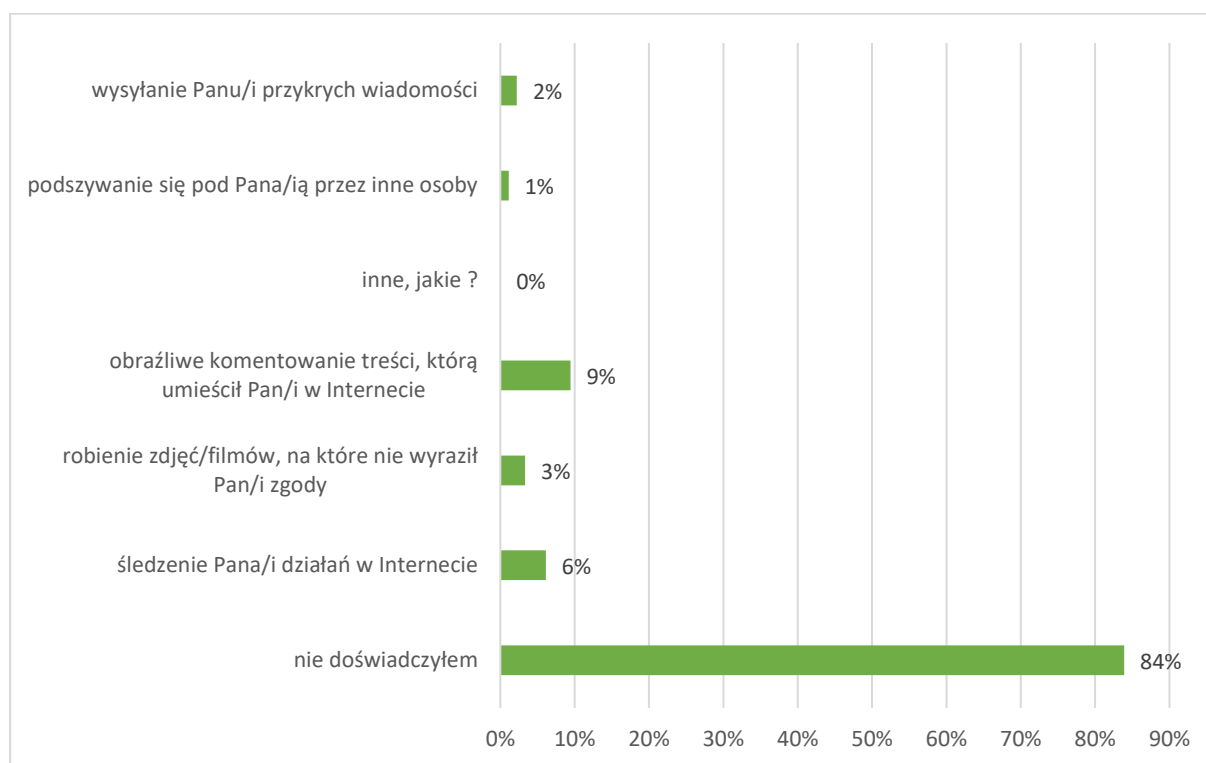
Wykres 67 Proszę odnieść się do powyższych stwierdzeń korzystając z przedstawionej skali. Pytanie wielokrotnego wyboru.

85% mieszkańców nigdy nie czuło się dyskryminowanym ze względu na brak dostępu do komputera czy Internetu.

Wykres 68 Czy czuł się Pan/i kiedykolwiek dyskryminowany ze względu na brak dostępu do komputera i Internetu?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

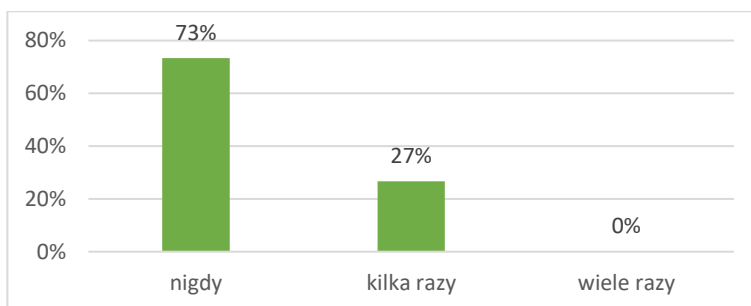
Dodatkowo, 84% ankietowanych nie doświadczyło nigdy przykrych zachowań ze strony drugiej osoby przez Internet.

Wykres 69 Czy doświadczył Pan/i kiedykolwiek przykrych zachowań przez Internet?. Pytanie wielokrotnego wyboru.

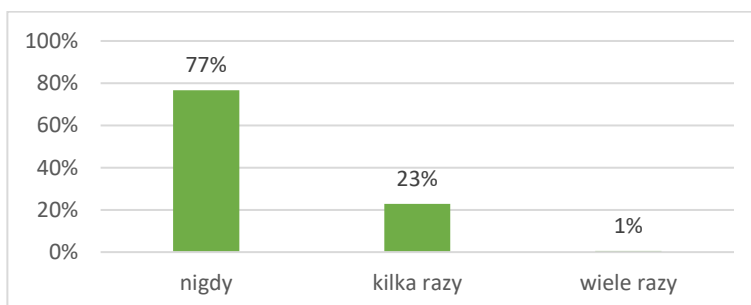
3.7. PROBLEM HAZARDU Z PERSPEKTYWY DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW

Ostatnim blokiem tematycznym w badaniu dotyczącym mieszkańców jest problem dotyczący udziału w zakładach, grach liczbowych, internetowych, loterii pieniężnych czy też bukmacherstwa. Ogólnie wszystkie powyższe gry i zakłady nazywane są hazardem. Mieszkańcy zostali zapytani czy kiedykolwiek brali udział w konkursach organizowanych przez gazety, telewizję czy też wysyłając płatne smsy. 73% ankietowanych przyznało, że nigdy nie miało styczności z taką formą „rozrywki”. 27% osób stwierdziło, że czasami zdarzyło im się widząc udział w konkursach z np. gazet.

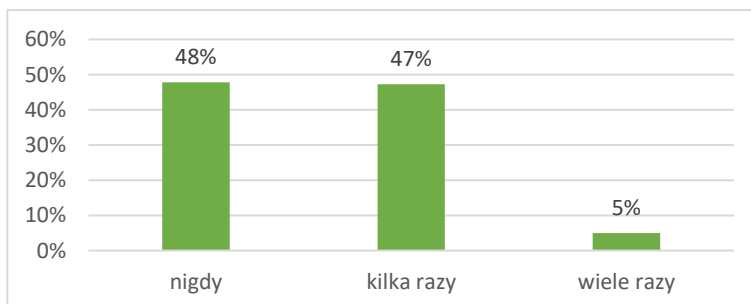
Wykres 70 Czy brał Pan/i w konkursach przez gazety, telewizję, operatorów telefonicznych, w których wysyła się płatne SMS-y?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

77% osób biorących udział w ankiecie ogłosiło również, że nie gra na automatach czy w salonach gier.

Wykres 71 Czy grał Pan/i na automatach, w salonach gier?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

Prawie połowie respondentów zdarzyło się obstawianie zakładów takich jak np. STS lub Totomix (47%), kolejną liczną grupą ankietowanych była grupa, która nigdy nie brała udziału w zakładach bukmacherskich (48%).

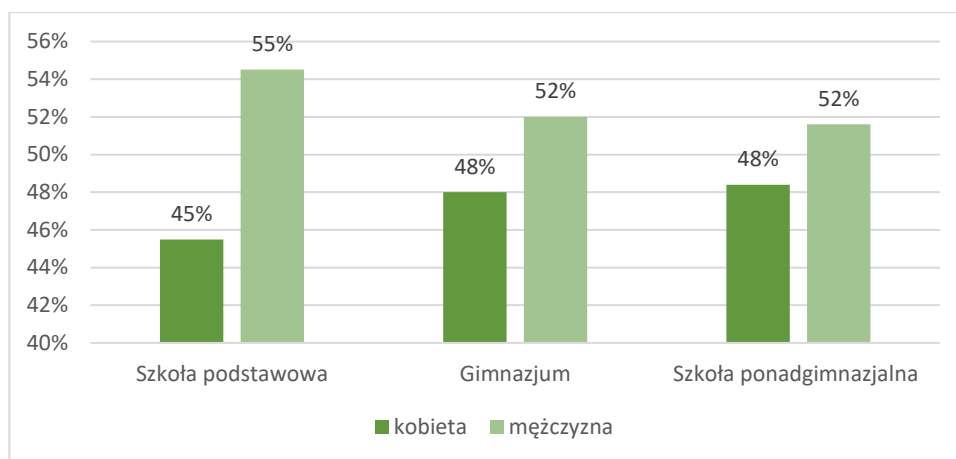

Wykres 72 Czy obstawiał Pan/i zakłady bukmacherskie np. STS, Totomix ?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

4. BADANIE DZIECI I MŁODZIEŻY NA TERENIE GMINY ŁOBEZ

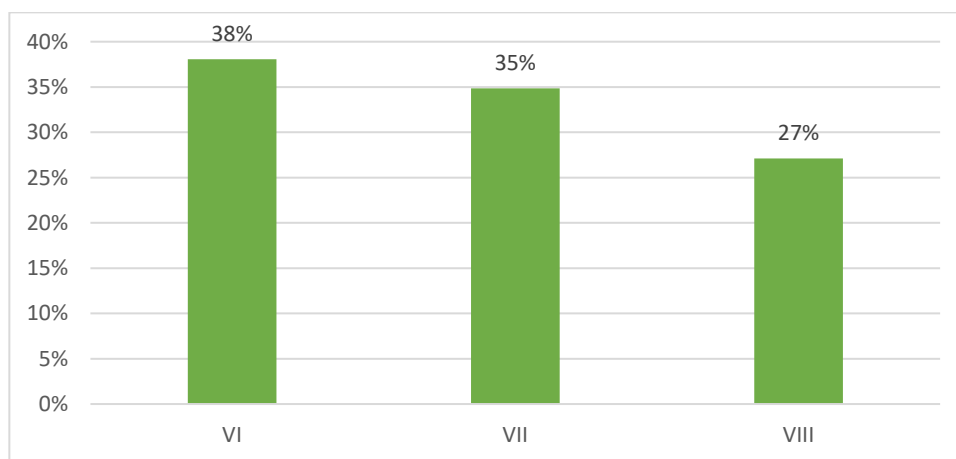
4.1. STRUKTURA BADANEJ GRUPY

W badaniu diagnozującym problemy społeczne w gminie wzięło udział łącznie 565 uczniów. W szkołach podstawowych 55% chłopców oraz 45% dziewczynek (310 osób), gimnazjum 52% chłopców, 48% dziewczynek (100 osób), szkołach ponadgimnazjalnych 48% dziewczynek oraz 52% chłopców (155 osób).

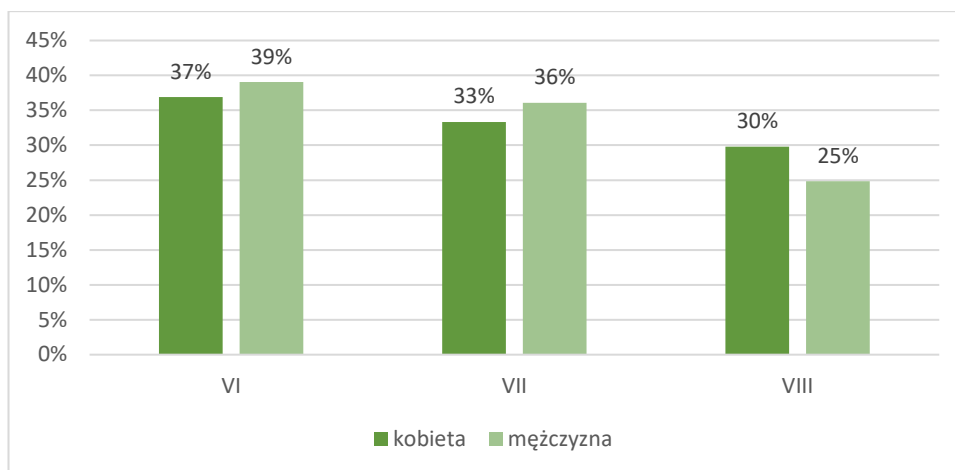
Wykres 73 Płeć

W szkołach podstawowych najwięcej uczniów, którzy uczestniczyli w ankiecie było w klasie VI (38%), następnie klasa VII udzieliła 35% odpowiedzi oraz klasa VIII 27%.

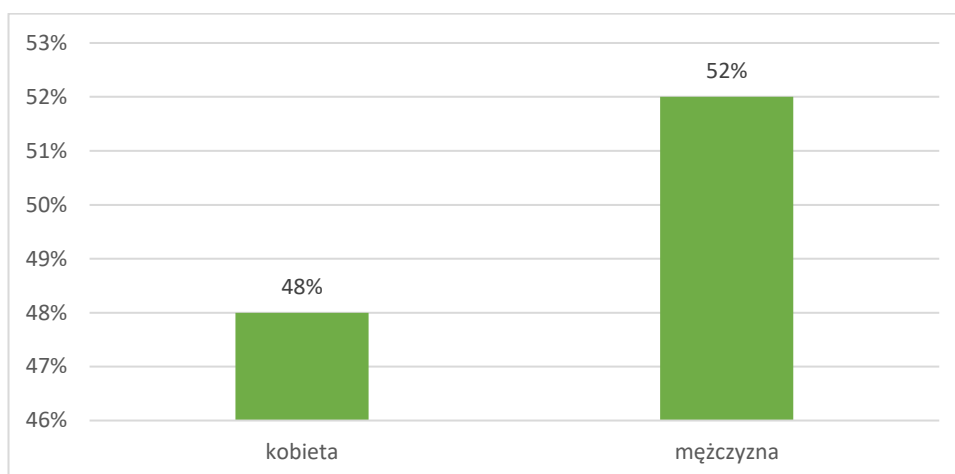
Wykres: 74 Klasa podstawowa

W klasie VI szkoły podstawowej przewaga odpowiadających była płci męskiej (39%), natomiast dziewczynki stanowiły 37% osób badanych. 33% uczennic oraz 36% uczniów uczestniczyło w ankiecie w klasie VII, natomiast w klasie VIII było 30% dziewczynek oraz 25% chłopców.

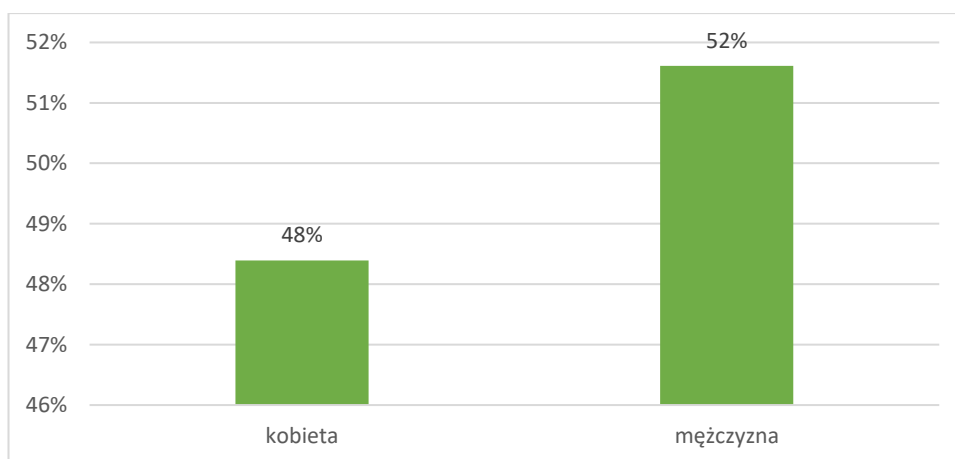
Wykres 75: Płeć klas podstawowych

W ankietach przeznaczonych dla klas gimnazjalnych wzięło udział 100 uczniów, w tym 48% uczennic oraz 52% uczniów.

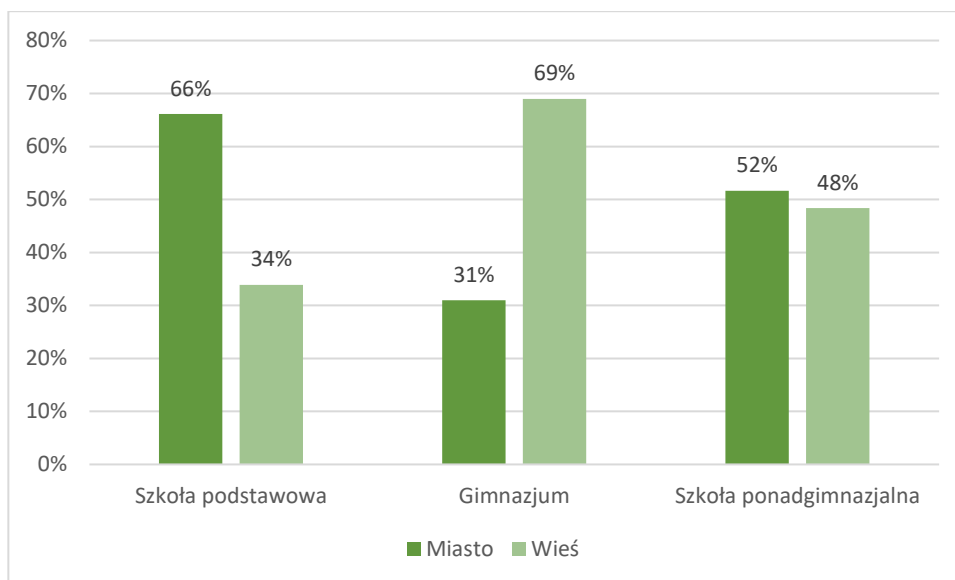
Wykres 76: Płeć klas ponadpodstawowych

Natomiast z klas ponadgimnazjalnych wzięło udział 52% chłopców oraz 48% dziewczyn.

Wykres 77 Płeć: szkoły ponadgimnazjalne

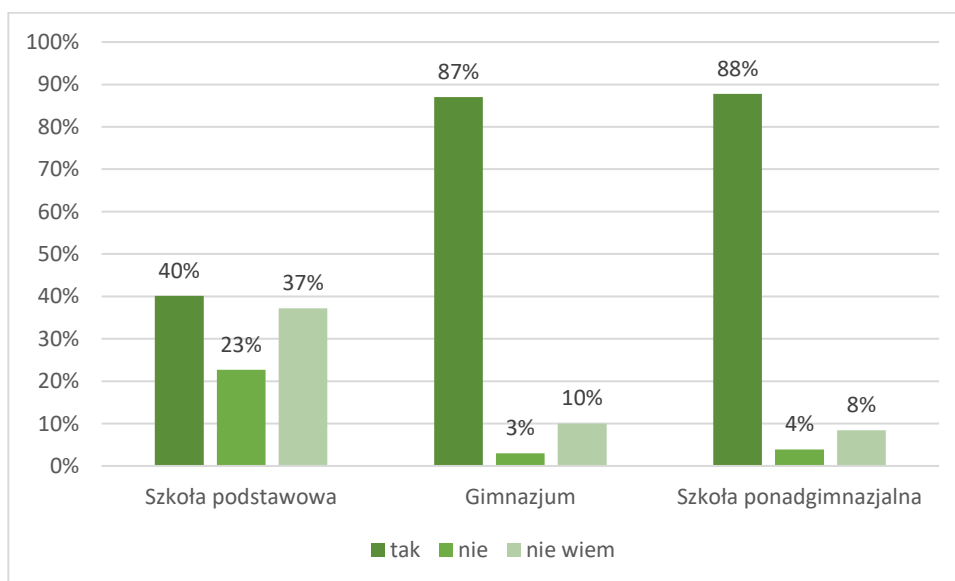
Uczniowie zostali zapytani jakie jest ich miejsce zamieszkania w Gminie Łobez. Najwięcej gimnazjalistów zamieszkuje wieś (69%), natomiast uczniowie ze szkół podstawowych mieszkających na wsi jest 34%. W szkołach ponadgimnazjalnych więcej uczniów pochodzi z miasta (52%).

Wykres 78 Miejsce zamieszkania. Wieś/Miasto

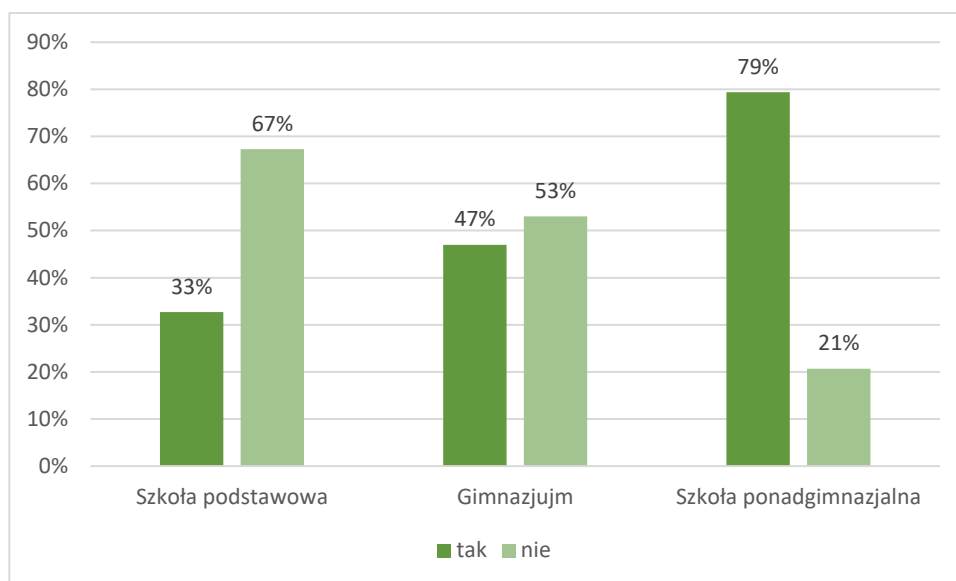
4.2. PROBLEM ALKOHOLOWY Z PERSPEKTYWY DZIECI I MŁODZIEŻY

Pierwszy temat o jaki zostali zapytani uczniowie szkół dotyczył problemu alkoholowego. W gimnazjum oraz szkole ponadgimnazjalnej uczniowie niemal jednogłośnie stwierdzili, że ich rówieśnicy piją alkohol (87% oraz 88%). W szkole podstawowej 40% osób zauważa taki problem.

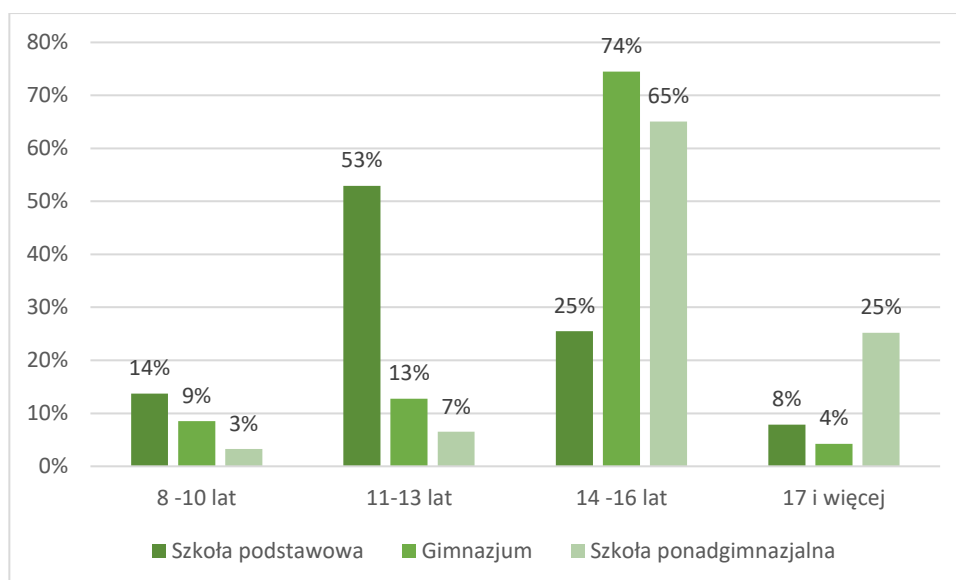
Wykres 79 W osoby w Twoim wieku piją alkohol?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

Następnie uczniowie zostali zapytani, czy kiedykolwiek próbowali alkoholu. W szkole podstawowej większość osób (67%) stwierdziła, że nigdy nie próbowali spożywać procentowego napoju natomiast 33% uczniów przyznało, że zdarzyło im się to zrobić. W gimnazjum 47% ankietowanych piło alkohol, 53% nigdy go nie spróbowało. W szkole ponadgimnazjalnej 79% uczniów próbowało alkoholu, jedynie 21% nigdy.

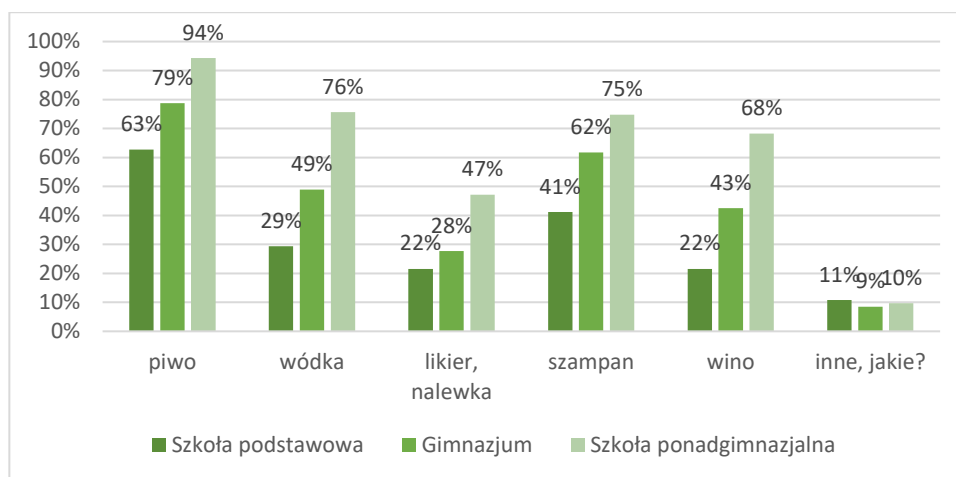
Wykres 80 Czy próbowałeś/aś alkoholu?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

Uczniowie, którzy przyznali, że kiedykolwiek napili się alkoholu zostali zapytani w jakim wieku zdarzyło się to po raz pierwszy. Najwięcej uczniów szkoły ponadgimnazjalnej zaznaczyło odpowiedź w przedziale wiekowym między 14, a 16 rokiem życia (65%). W gimnazjum również ta odpowiedź uzyskała najczęściej zaznaczeń (74%). W klasie podstawowej 53% ankietowanych przyznała, że rozpoczęli pić alkohol w wieku w przedziale od 11 do 13 lat. Niepokojący jest fakt, że aż 14% uczniów najmłodszych klas miało styczność z piciem alkoholu już w wieku 8-10 lat.

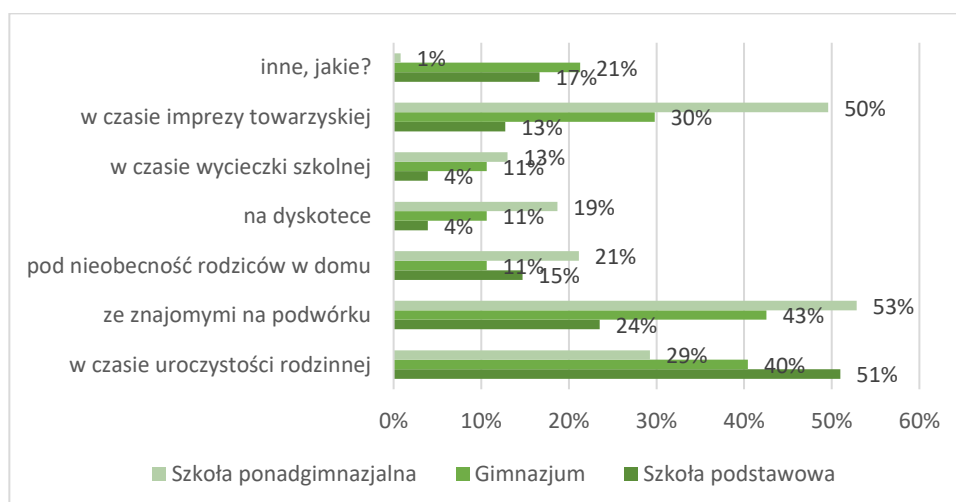
Wykres 81 W jakim wieku zacząłeś/aś pić alkohol?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

Respondenci zostali zapytani jaki rodzaj alkoholu kiedykolwiek próbowali. W szkole podstawowej uczniowie wybrali następujące odpowiedzi: piwo 63%, szampan 41%, wódka 29% oraz po 22% likier, nalewki oraz wino. W gimnazjum ankietowani przyznali, że najczęściej próbowali piwa (79%), szampana (62%) oraz wódkę (49%). W szkole ponadgimnazjalnej uczniowie w 94% wybierali podobnie jak w pozostałych szkołach piwo, następnie wódkę (76%) oraz szampana (75%). Z innych rodzajów alkoholu uczniowie wymieniali whisky oraz bimber.

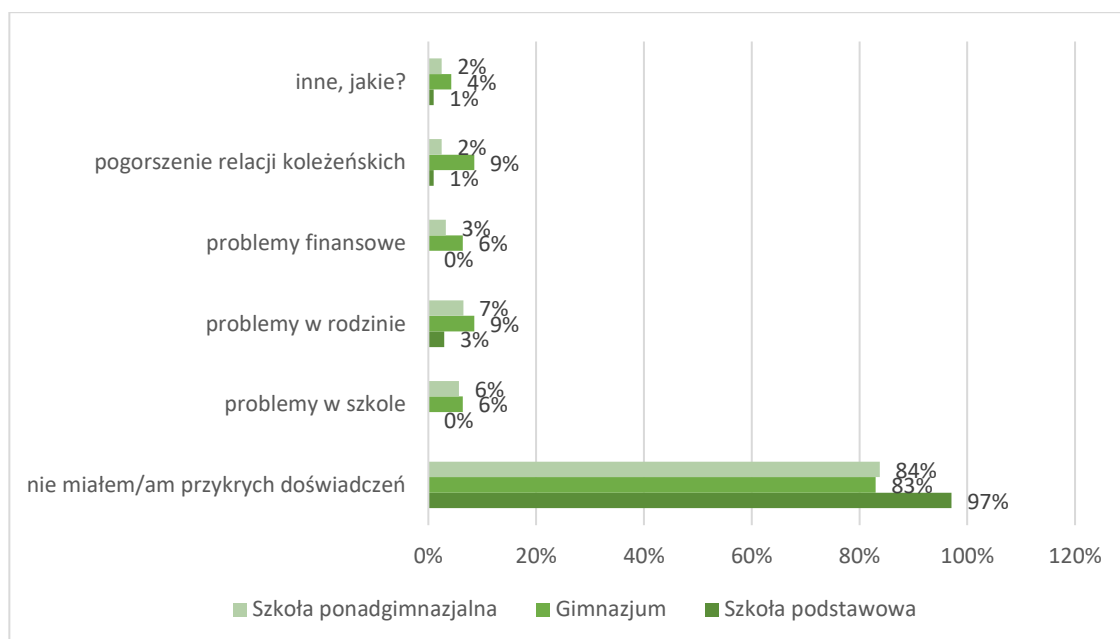
Wykres 82 Jaki rodzaj alkoholu próbowałeś/aś? Pytanie wielokrotnego wyboru.

W nawiązaniu do tematyki alkoholu, ankietowani odpowiadali również w jakich okolicznościach zdarzało im się pić trunki. W szkole podstawowej największy procent uzyskała odpowiedź „w czasie uroczystości rodzinnej” (51%), natomiast najrzadszym miejscem była dyskoteka oraz na wycieczce szkolnej (po 4%). Uczniowie gimnazjum przyznali, że najczęściej zdarza im się pić alkohol ze znajomymi na podwórku (43%) oraz w czasie uroczystości rodzinnej (40%). Szkoły ponadgimnazjalne również odpowiedziały, że piją alkohol najczęściej ze znajomymi na podwórku (53%). Kolejną z popularnych odpowiedzi była impreza towarzyska (50%). Pozostali wymieniali bardzo często Sylwestra, wakacje oraz festyny.

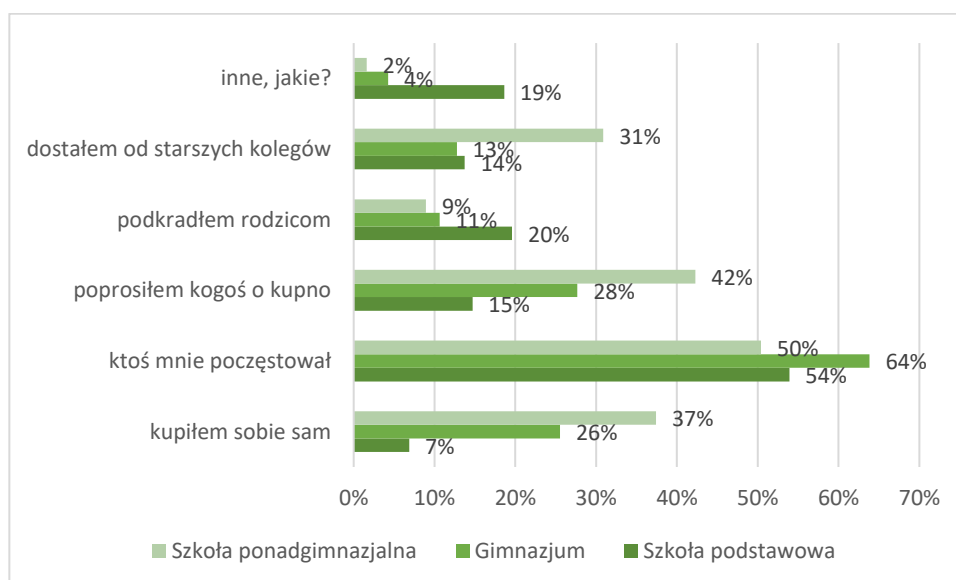
Wykres 83 W jakich okolicznościach spożyłeś/aś alkohol. Pytanie wielokrotnego wyboru.

Następnie uczniowie, którzy pili kiedykolwiek alkohol prawie jednogłośnie stwierdzili, że nie mieli nigdy przykrych doświadczeń związanych z piciem alkoholu - 97% w szkole podstawowej, 83% w gimnazjum oraz 84% w szkole ponadgimnazjalnej.

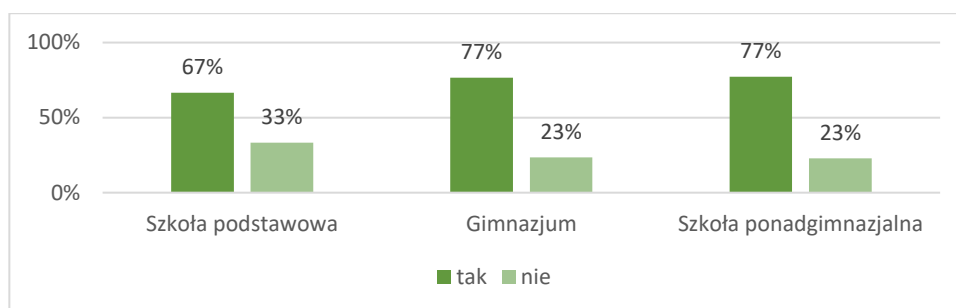
Wykres 84 Czy miałeś/aś jakieś przykre doświadczenia związane z spożywaniem alkoholu?. Pytanie wielokrotnego wyboru.

W jaki sposób ankietowani zdobywali alkohol? – najpopularniejszą odpowiedzią wśród uczniów została odpowiedź „ktoś mnie poczęstował”. Taką formę pozyskania alkoholu wybrało kolejno: 54% uczniów szkoły podstawowej, 64% uczniów gimnazjum oraz 50% ankietowanych z szkoły ponadgimnazjalnej. Niepokojące są odpowiedzi, które nie znalazły się w ankiecie. Uczniowie w około 20% pisali również o tym, że otrzymywali alkohol od rodziców głównie od ojca.

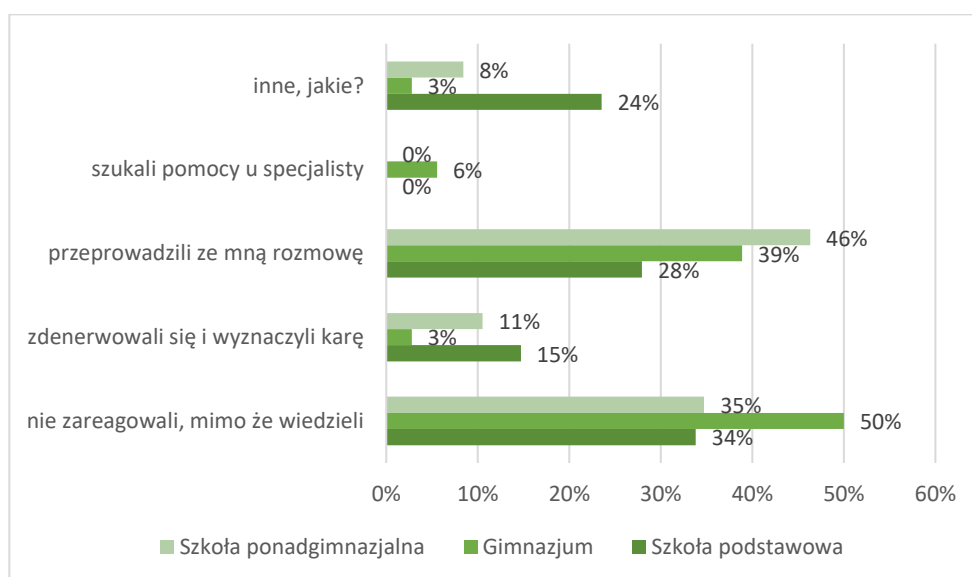
Wykres 85 Jak otrzymałeś/zdobyłeś alkohol?. Pytanie wielokrotnego wyboru.

Następnie respondenci zostali zapytani, czy rodzice wiedzą o tym, że ich pociechy próbowały alkoholu. W szkole podstawowej uczniowie przyznali w 67%, że rodzice wiedzą o próbie picia alkoholu. Anketowani z gimnazjum oraz szkoły ponadgimnazjalnej odpowiedzieli w 77% również, że rodzice są świadomi spożywania napojów alkoholowych przez swoje dzieci. Niepokojący faktem jest to, że w 33% najmłodszych uczniów wybrało odpowiedź „nie”, która oznaczała, że ich rodzice nie mają pojęcia o spożywaniu alkoholu przez ich dzieci. Uczniowie w gimnazjum i szkole ponadgimnazjalnej przyznali w 23%, że rodzice nie są świadomi spożywania alkoholu przez ich pociechy.

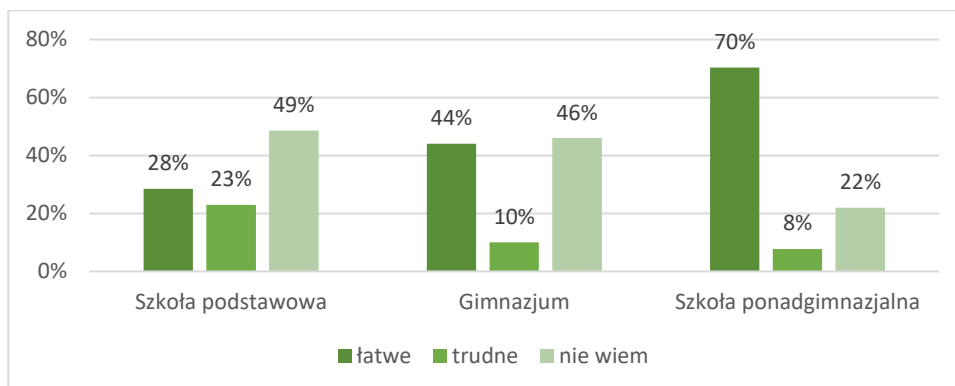
Wykres 86 Czy rodzice wiedzą, że próbowałeś pić alkohol?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

Dodatkowo uczniom zadano pytanie: jak rodzice zareagowali na spożywanie alkoholu przez ich dzieci. Niepokojący jest fakt, że aż 34% uczniów klas podstawowych przyznało, że rodzice nie zareagowali, a ponadto około 16% z nich udzieliło otwartej odpowiedzi, gdzie stwierdzili, że rodzice sami ich częstowali oraz mówili, że raz na jakiś czas nie zaszkodzi napić się alkoholu. 28% najmłodszych przyznało również, że rodzice przeprowadzili z nimi rozmowę oraz zdenerwowali się i wyznaczyli karę. Gimnazjaliści (50%) oraz uczniowie ze szkół ponadgimnazjalnych (35%) stwierdzili, że rodzice nie zareagowali. W gimnazjum, anketowani wybrali również w 39%, że rodzice przeprowadzili z nimi rozmowę, natomiast owa rozmowa została zastosowana, aż w 46% wśród młodzieży ponadgimnazjalnej.

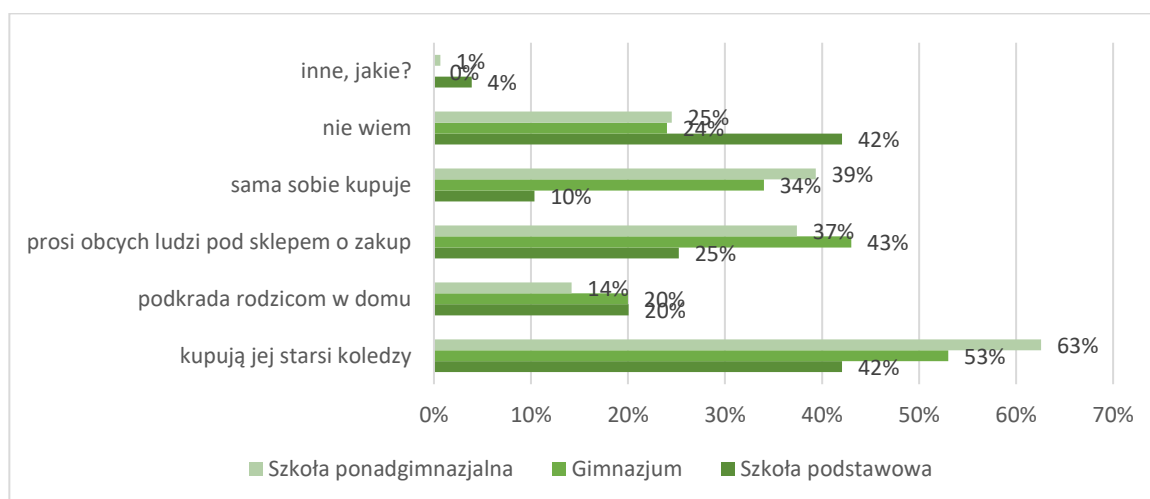
Wykres 87 Jak rodzice zareagowali na spożywanie przez Ciebie alkoholu?. Pytanie wielokrotnego wyboru.

Czy według uczniów alkohol w Gminie Łobez jest ogólnodostępny dla osób niepełnoletnich? I czy można go łatwo zdobyć?. Uczniowie ze szkół podstawowych stwierdzili w większości, że nie mają takiej wiedzy (49%). 23% z nich uważa, że jest to trudne, a 28% - łatwe. Gimnazjum w 46% również nie posiada informacji na powyższy temat, natomiast dla, aż 44% gimnazjalistów zdobycie alkoholu jest łatwe. Jedynie 10% z nich przyznało, że są trudności z kupnem napojów wysokoprocentowych. Ankietowani ze szkoły ponadgimnazjalnej niemalże jednogłośnie ogłosili, że łatwo zdobyć alkohol w Gminie Łobez (70%). Jedynie dla 8% z nich jest to trudne, a 22% nie ma takiej informacji.

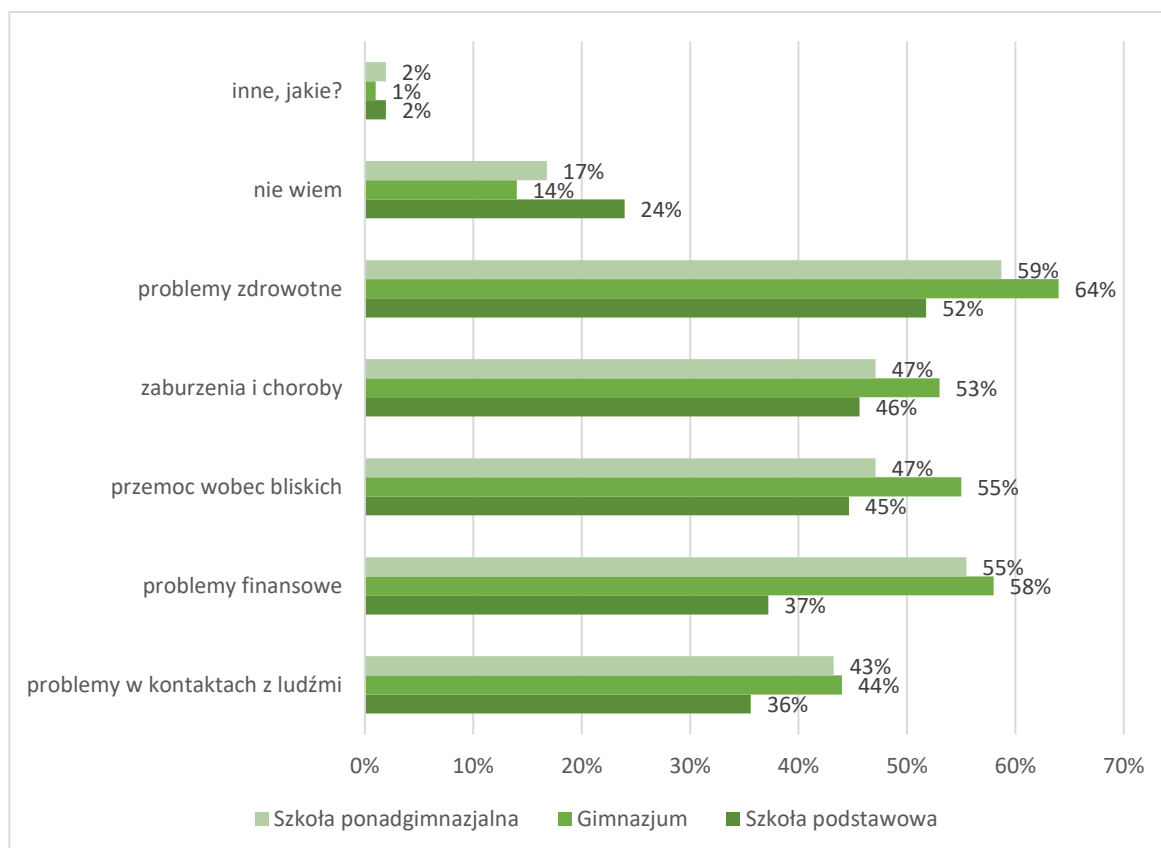
Wykres 88 *Gdybyś chciał zdobyć alkohol w swojej miejscowości byłoby to?. Pytanie jednokrotnego wyboru.*

Dodatkowo uczniowie zostali zapytani jak ich rówieśnicy zdobywają alkohol. W szkole podstawowej 42% ankietowanych nie potrafiło udzielić informacji na ten temat, lecz kolejne 42% przyznało, że kupują go starsi koledzy. 25% najmłodszych stwierdziło, że ich rówieśnicy proszą obcych ludzi pod sklepem o zakup alkoholu. Bardzo niepokojące jest 20% odpowiedzi uczniów, którzy przyznają, że rówieśnicy podkrađają napoje alkoholowe rodzicom oraz w tak młodym wieku kupują alkohol sami (10%). 4% ankietowanych ze szkoły podstawowej przyznało również, że ich koledzy kradną lub spijają resztki alkoholu butelek, które znajdują się np. pod śmietnikami. Gimnazjaliści uważają, że rówieśnicy proszą starszych kolegów o kupno alkoholu (53%) oraz proszą obcych ludzi pod sklepem (43%), przyznają również, że koledzy sami sobie go kupują (34%). W szkole ponadgimnazjalnej również sytuacja jest podobna, bowiem 63% najstarszych uczniów uważa, że rówieśnicy zdobywają alkohol poprzez starszych znajomych oraz proszą obcych pod sklepem (37%)

Wykres 89 *Jak młodzież w Twojej okolicy może zdobyć alkohol?. Pytanie wielokrotnego wyboru.*

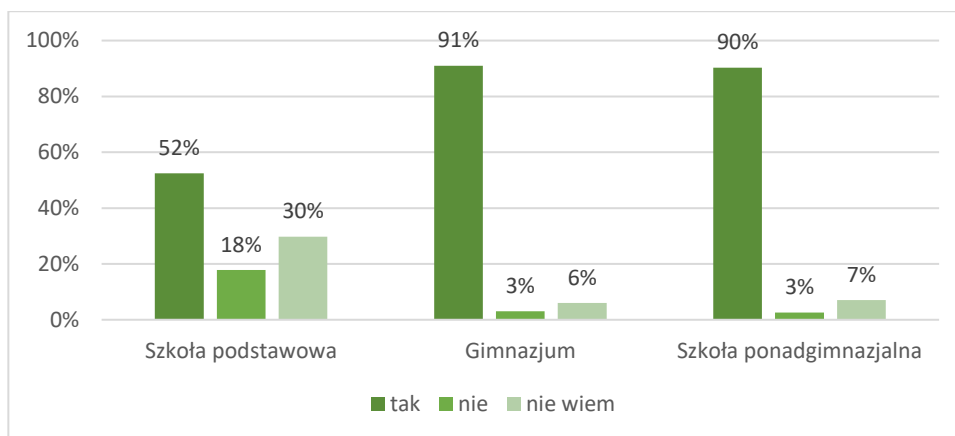
Respondenci zostali również zapytani o negatywne skutki nadużywania alkoholu. W szkole podstawowej uczniowie najczęściej wybierali: problemy zdrowotne (52%), zaburzenia i choroby (46%), przemoc wobec bliskich (45%), problemy finansowe (37%) oraz problemy w kontaktach z ludźmi (36%). 14% z nich nie jest w stanie udzielić odpowiedzi na to pytanie. Gimnazjaliści stwierdzili, że wielokrotnie są to problemy ze zdrowiem (64%), problemy finansowe (58%), przemoc wobec bliskich (55%), zaburzenia i choroby (53%) oraz problemy w kontaktach międzyludzkich (44%). W szkole ponadgimnazjalnej uczniowie podobnie jak w poprzednich szkołach wymieniali następujące odpowiedzi: 59% problemy zdrowotne, problemy finansowe (55%), zaburzenia i choroby oraz przemoc wobec bliskich po 47% a ponadto 43% - problemy w kontaktach z innymi ludźmi.

Wykres 90 Które z niżej wymienionych skutków mogą być konsekwencją nadużywania alkoholu?. Pytanie wielokrotnego wyboru.

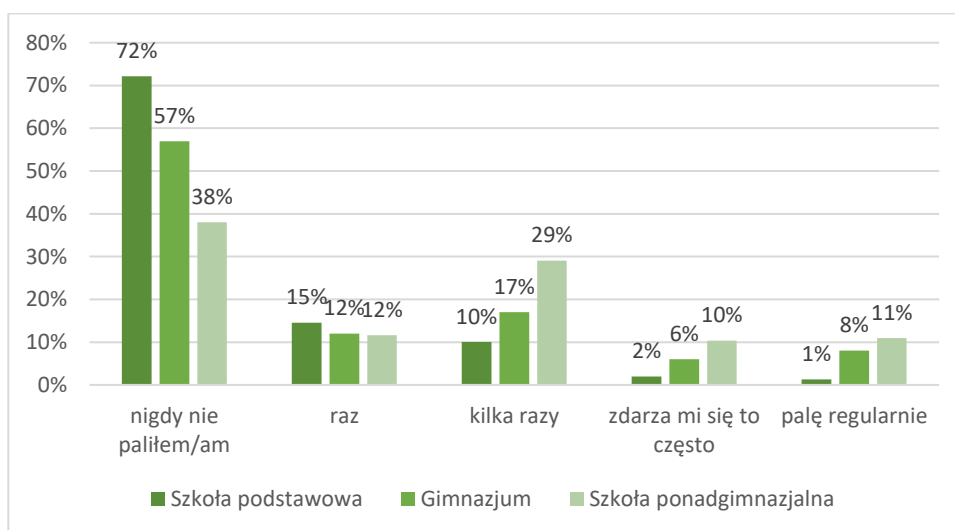
3.4. PROBLEM NIKOTYNOWY Z PERSPEKTYWY DZIECI I MŁODZIEŻY

Wraz z piciem alkoholu wiąże się również problem nikotynowy. W szkole podstawowej 52% osób uważa, że ich rówieśnicy palą papierosy, 30% nie ma takiej wiedzy, a jedynie 18% twierdzi, że koledzy nie mają styczności z paleniem tytoniu. Gimnazjaliści niemal jednogłośnie (91%) ogłosili, że osoby w ich wieku palą papierosy. Mały odsetek, bo jedynie 3% uczniów zaprzecza temu faktowi natomiast 6% nie ma takiej wiedzy. Podobnie jest w szkole ponadgimnazjalnej – 90% jest na „tak”, 3% na „nie”, a 7 osób nie wybrało, żadnej z konkretnych odpowiedzi.

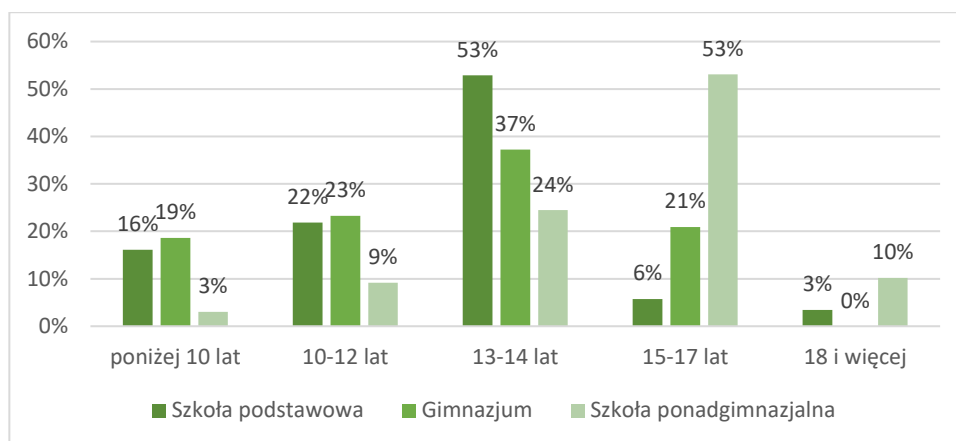
Wykres 91 Czy osoby w Twoim wieku palą papierosy?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

W szkole podstawowej najmłodszy przyznali, że w 72% nigdy nie palili, pozostali palili raz (15%), kilka razy (10%), często (2%) oraz regularnie (1%). Gimnazjaliści ogłosili, że w 57% nigdy nie palili papierosów, 17% z nich paliło kilka razy, 12% raz, natomiast 6% zdarza się to często, a aż 8% pali regularnie. Najstarsi uczniowie w 38% nie palili nikotyny, lecz widać tu tendencję zwykłą porównując do pozostałych szkół, ponieważ 11% z nich pali regularnie, a 6% zdarza się to często.

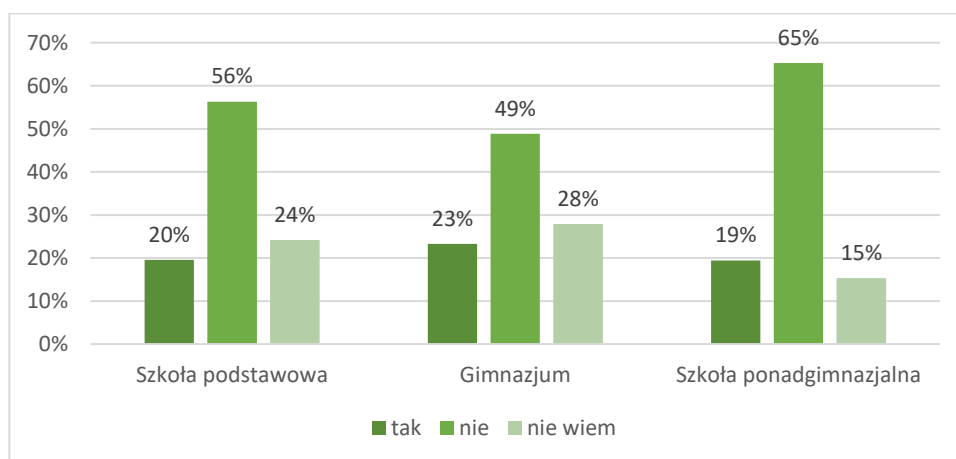
Wykres 92 Ile razy w życiu (jeśli w ogóle) zdarzyło Ci się próbować palić papierosy?. Pytanie wielokrotnego wyboru.

Uczniowie, którzy przyznali, że palą papierosy poproszeni zostali o określenie wieku w jakim zaczęli to robić. W szkole podstawowej 53% uczniów określiło wiek w przedziale 13-14 roku życia, natomiast niepokojące jest to, że aż 16% najmłodszych zaczęło palić w wieku poniżej 10 roku życia. W szkole gimnazjalnej uczniowie podobnie jak w szkole podstawowej również przyznali, że zaczęli palić w wieku 13-14 lat (37%), a także 19% z nich pierwszy raz zapaliło papierosa poniżej 10 roku życia. Najstarsi uczniowie w 53% po raz pierwszy mieli styczność z nikotyną w wieku 15-17 lat oraz w 23% w wieku 10-12 lat, natomiast 3% rozpoczęło palenie przed 10 rokiem życia.

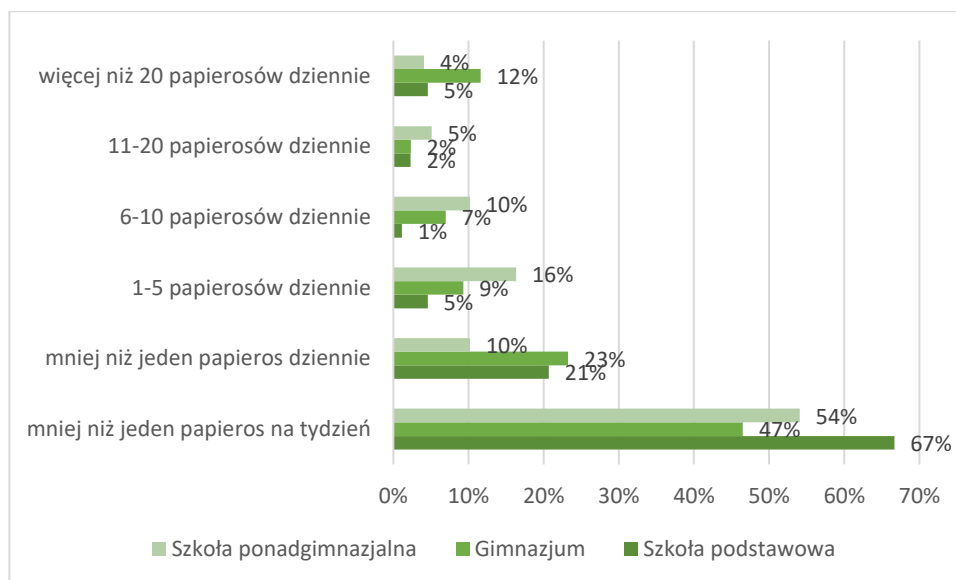
Wykres 93 W jakim wieku palisz/aś papierosy po raz pierwszy?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

Ankietowani zostali również zapytani, czy ich rodzice wiedzą, że palą oni papierosy. Najmłodsi uczniowie w 56% przyznali, że ich rodzice nie wiedzą nic na temat palenia papierosów przez ich pociechy. 24% z nich nie jest w stanie określić czy ich opiekunowie wiedzą o powyższym problemie, natomiast 20% stwierdza, że rodzice mają świadomość tego, że ich dzieci palą. Gimnazjaliści podobnie jak młodsi uczniowie również przyznają, że aż w 49% ich rodzice nie posiadają wiedzy, 28% nie ustosunkowało się do pytania, ponieważ nie odpowiedzieli jednoznacznie na pytanie, a 23% przyznaje, że rodzice wiedzą o problemie palenia papierosów przez ich dzieci. Najstarsi uczniowie w 65% ogłosili, że rodzice nie wiedzą o uczniach, którzy palą, 19% przyznaje, że opiekunowie są świadomi, natomiast 15% nie jest w stanie udzielić odpowiedzi, bo nie posiada takiej wiedzy.

Wykres 94 Czy rodzice wiedzą, że palisz papierosy?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

Palący uczniowie zostali zapytani jak często palą. Najmłodsi ankietowani w 67% w ciągu ostatnich 30 dni zapalili mniej, niż jednego papierosa na tydzień, natomiast niepokojącym faktem jest, że 5% z nich pali więcej, niż 20 papierosów dziennie. Gimnazjaliści przyznali się również w większości (47%) do palenia małej ilości papierosów (mniej niż jeden papieros na tydzień), lecz 12% pali dużą ilość papierosów podobnie jak w szkole podstawowej – 20 dziennie. W szkole ponadgimnazjalnej uczniowie w 54% mają styczność z nikotyną mniej, niż jeden papieros na tydzień lecz są też osoby, które palą od 1 do 5 papierosów dziennie (16%), oraz w 10% od 6 do 10 papierosów. Ankietowani z najstarszych szkół są najmniejszym procentem osób (4%), które palą powyżej 20 papierosów dziennie.

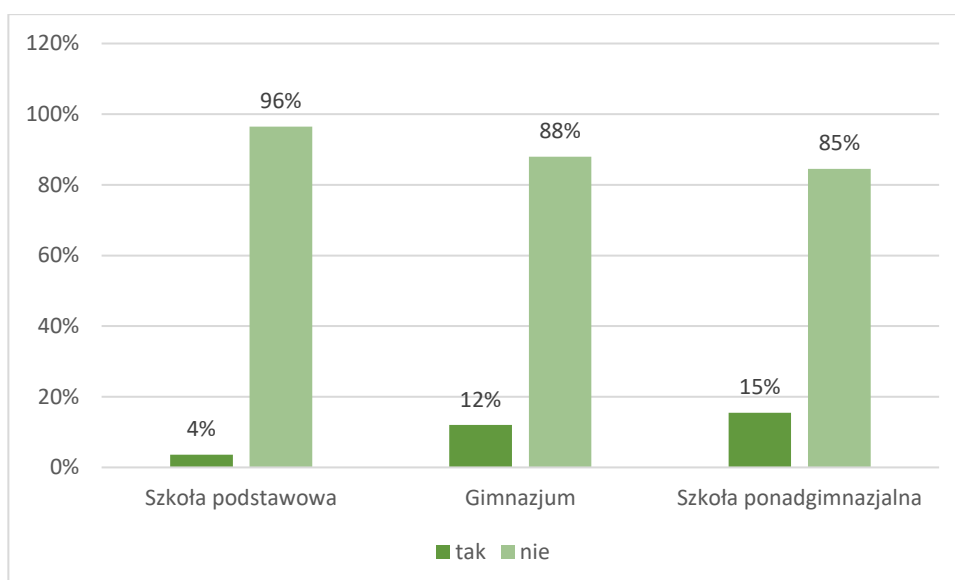

Wykres 95 Jak często palileś/aś papierosy w ciągu OSTATNICH 30 DNI. Pytanie wielokrotnego wyboru.

4.5. PROBLEM ŚRODKÓW PSYCHOAKTYWNYCH Z PERSPEKTYWY DZIECI I MŁODZIEŻY

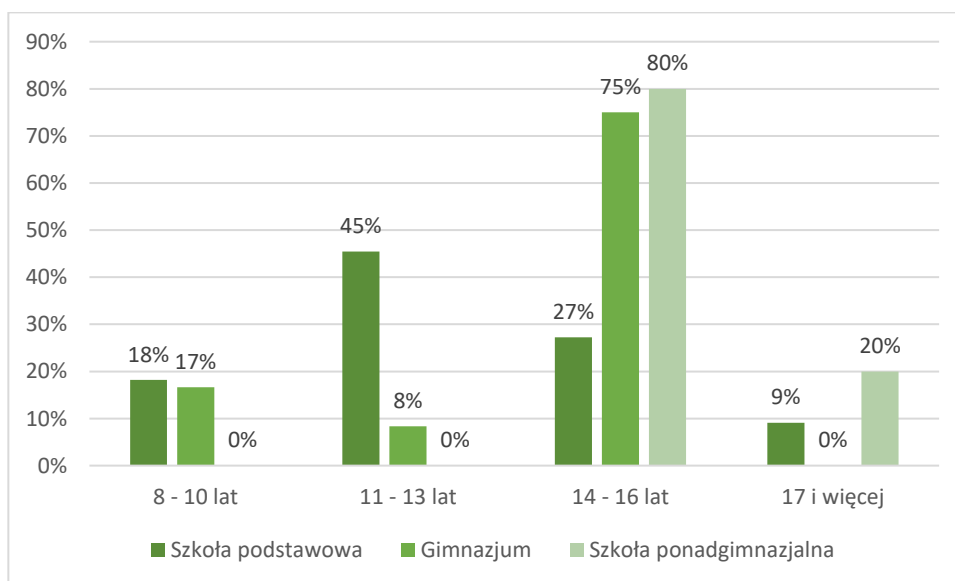
Równie poważnym problemem jest nadużywanie narkotyków wśród młodych ludzi. W rozdziale zostaną ukazane wyniki badania dotyczącego znajomości narkotyków, miejsc gdzie można je znaleźć w Gminie Łobez oraz o problemie uzależnienia uczniów szkół.

Uczniów poproszono by przyznali, czy kiedykolwiek zdarzyło im się zażyć narkotyki, dopalacze, czy też inne środki psychoaktywne. Najmłodsi ankietowani niemal jednogłośnie odpowiedzieli, że nigdy nie zdarzyło im się mieć styczności z narkotykami lub innymi substancjami takimi jak dopalacze (96%). Alarmujące mogą być 4% udzielonych odpowiedzi, gdzie przyznali, że zdarzyło się uczniom spróbować narkotyków, dopalaczy w tak młodym wieku. Gimnazjaliści nigdy nie zażywali narkotyków w 88%, 12% z nich miało z nimi styczność. W szkołach ponadgimnazjalnych problem jest największy, ponieważ 15% najstarszych ankietowanych przyznało się do brania narkotyków i innych wymienionych substancji. 85% z nich przyznało, że nigdy nie zażywali takich substancji.

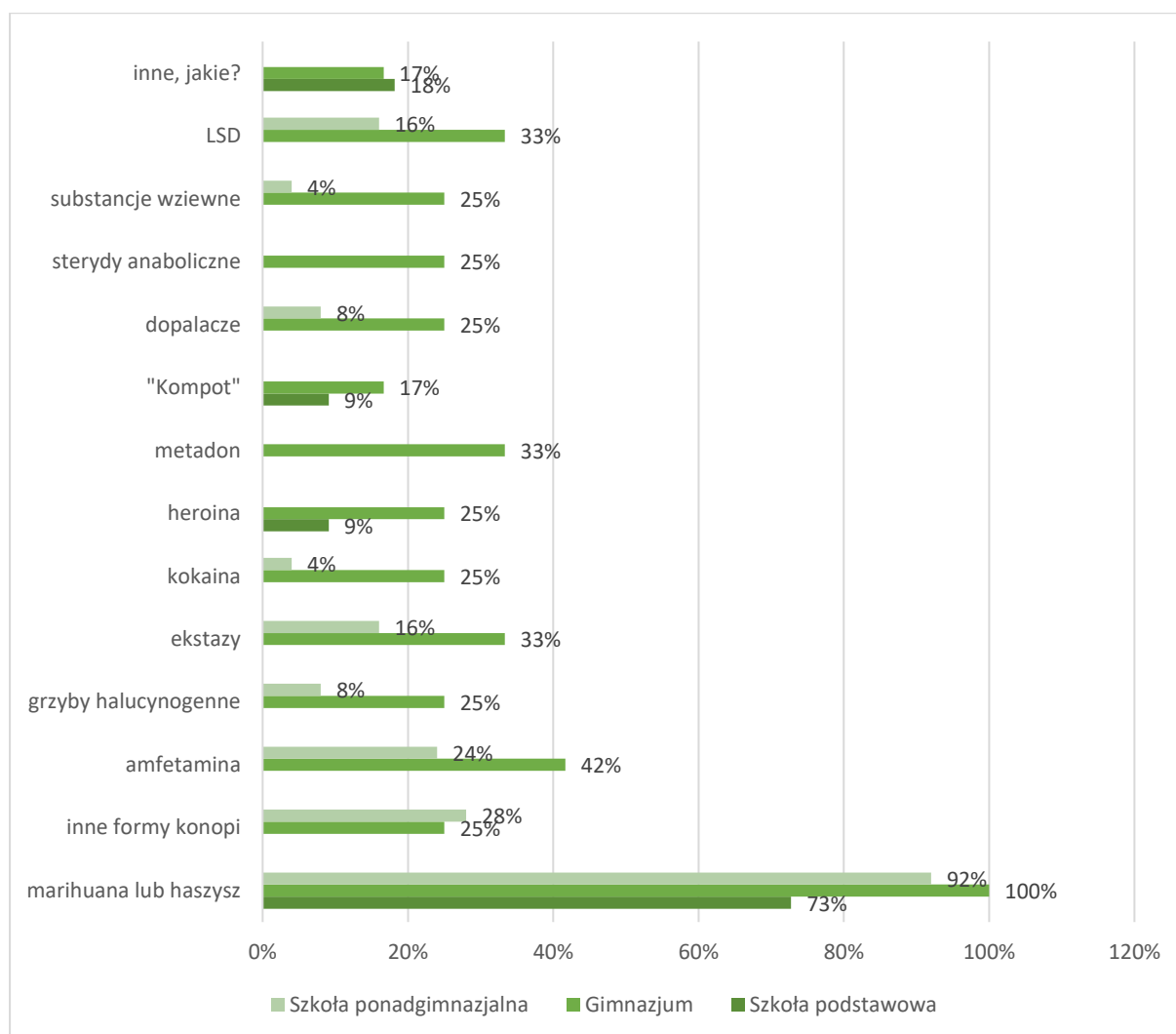
Wykres 96 Czy próbowałeś/aś kiedykolwiek zażywać narkotyki/dopalacze/inne środki psychoaktywne?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

Dodatkowo ankietowani, którzy przyznali się do zażywania narkotyków, dopalaczy oraz innych substancji odpowiadali w jakim wieku byli gdy spróbowali ich po raz pierwszy. Respondenci ze szkoły podstawowej w 45% miało od 11 do 13 lat, następnie 27% 14-16 lat, co niepokojące, aż 18% najmłodszych miało styczność z narkotykami w wieku 8-10 lat. Uczniowie z gimnazjum najczęściej odpowiadali, że zażyli narkotyki po raz pierwszy w wieku 14-16 lat (75%), następnie znów niepokojącym faktem jest 17% uczniów, którzy stwierdzili, że był to przedział wiekowy od 8-10 lat. Najstarsi przyznali się do obcowania z narkotykami i dopalaczami, gdy mieli 14-16 lat (80%). 20% z nich miało powyżej 17 lat.

Wykres 97 Jeśli tak, to ile miałeś/aś wtedy lat?. Pytanie wielokrotnego wyboru.

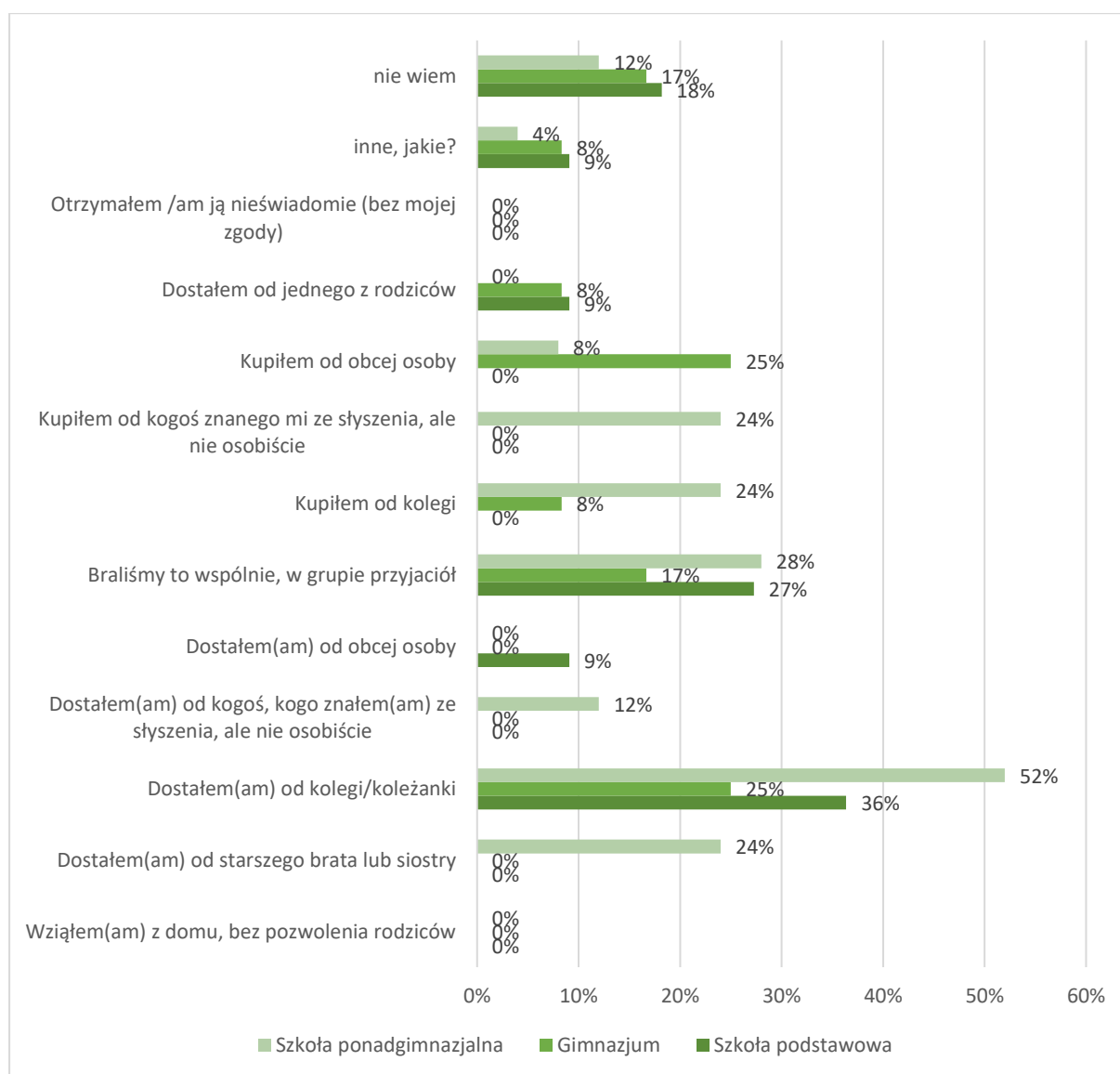
Uczniowie wymieniali substancje jakie zdarzyło im się zażyć. W szkole podstawowej były to kolejno: 73% marihuana i haszysz, heroina i kompot (po 9%). Ankieterzy przyznali również, że był to mefedron (18% „inne”). Gimnazjaliści w 100% udzielili odpowiedzi, że marihuana lub haszysz nie jest im obca, 42% amfetamina, po 33% metadon, lsd i ekstazy oraz po 25% grzyby halucynogenne, dopalacze, substancje wziewne, sterydy anaboliczne. Ankieterzy wymieniali również lek na kaszel takie jak acodin, lek uspokajający xanax oraz ketonal (17%). W szkole ponadgimnazjalnej uczniowie wymieniali kolejno: marihuana lub haszysz (92%), inne formy konopi (28%), ekstazy i lsd (po 16%), dopalacze (8%).

Wykres 98 Jak były to substancje?. Pytanie wielokrotnego wyboru.

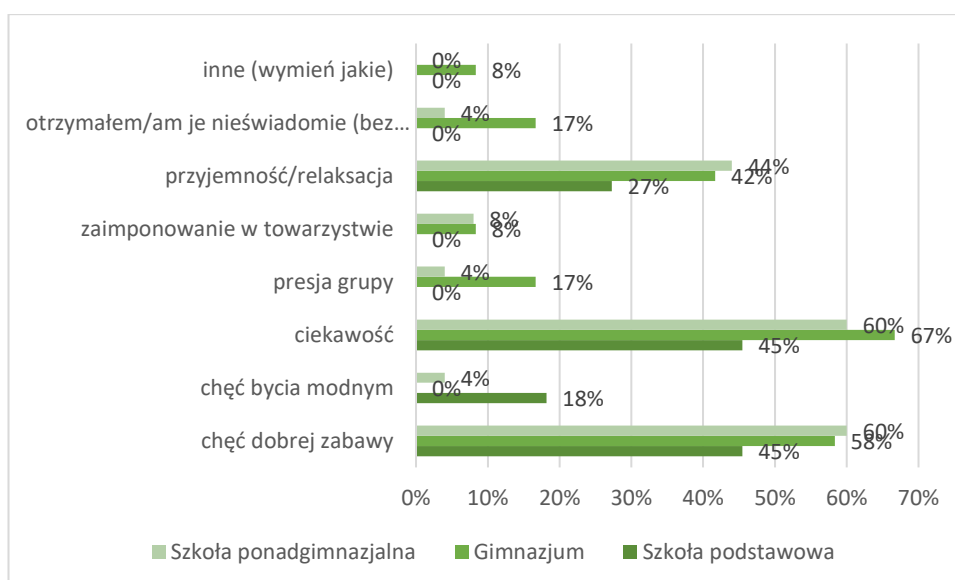
Na pytanie o źródło pozyskania substancji psychoaktywnych, najmłodsi uczniowie najczęściej odpowiadali, że dostali je od kolegi/koleżanki (36%) lub brali narkotyki w grupie przyjaciół (27%). Uczniowie uczęszczający do gimnazjum również najczęściej przyznawali, że narkotyki pozyskiwali od kolegów (25%) natomiast duża część z nich przyznała, że kupowali narkotyki od obcej osoby (25%). Najstarsi ankieterzy w większości odpowiadali, że również dostali narkotyki od znajomych (52%) ale także, że brali je w grupie przyjaciół (28%), dostawali od starszego brata lub siostry oraz kupili od kolegi (po 24%). Niepokojące są wyniki szkoły podstawowej (9%) oraz gimnazjalnej (8%), ponieważ niektórzy uczniowie przyznali, że dostali narkotyki od jednego z rodziców. W innych

odpowiedziach respondenci najczęściej wymieniali diler'a jako osobę od której pozyskali środki psychoaktywne.

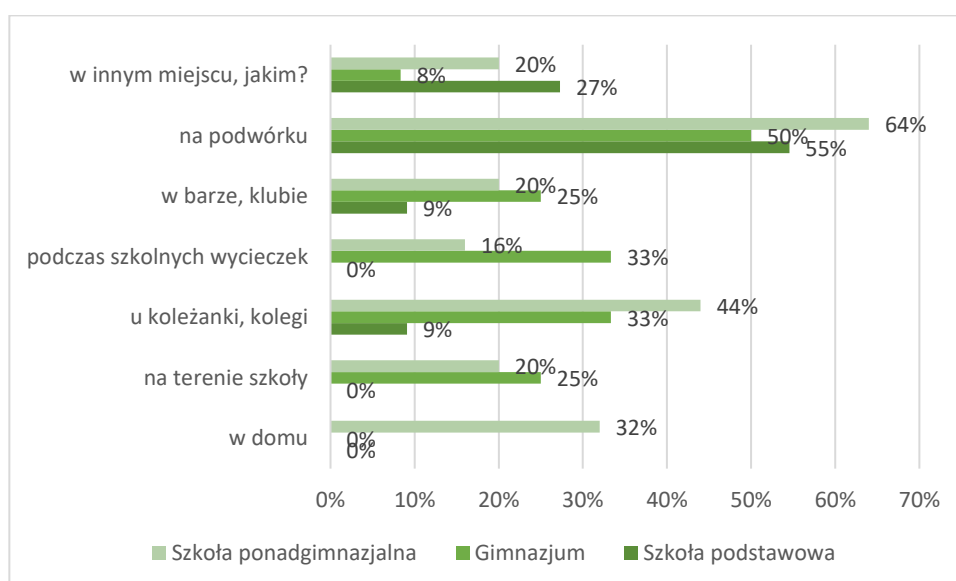
Wykres 99 Skąd wziął(aś) tę substancję? Pytanie wielokrotnego wyboru.

Co skłoniło uczniów do zażywania narkotyków, dopalaczy i innych środków? Najmłodsi ankietowani najczęściej przyznawali, że spróbowali narkotyków, dopalaczy czy też innych środków z ciekawości (45%) oraz by lepiej się bawić (45%). Następnie gimnazjaliści stwierdzili w 67% powodem do rozpoczęcia zażywania narkotyków była ciekawość oraz chęć dobrej zabawy 58%, niepokojące jest to, że 8% z ankietowanych przyznało, że do zażywania popchnęła ich depresja. Najstarsi ankietowani również jak pozostali przyznali, że najbardziej do zażywania skłoniła ich ciekawość (60%) oraz chęć dobrej zabawy (60%).

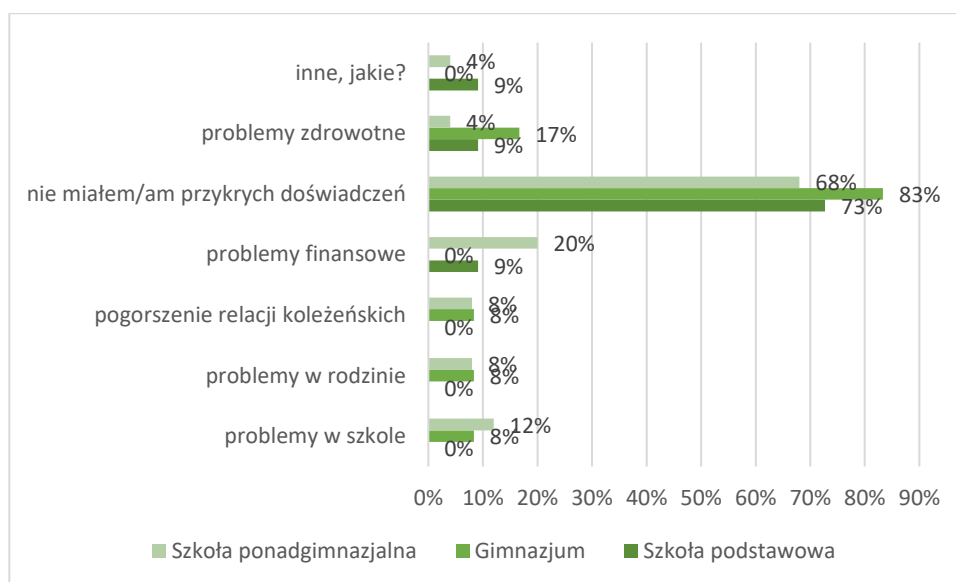
Wykres 100 Co skłoniło Cię do zażywania narkotyków, dopalaczy/innych środków psychoaktywnych?. Pytanie wielokrotnego wyboru.

Następnie uczniów zapytano, gdzie zdarzało im się zażywać substancje psychoaktywne (narkotyki, dopalacze i inne). Uczniowie szkoły podstawowej w 55% przyznali, że brali narkotyki na podwórku, po 9% w barze, klubie oraz u koleżanki lub kolegi. 27% przyznało, że było to inne miejsce, ale nie wymieniło jakie. Gimnazjaliści również najczęściej zażywali narkotyki na podwórku (50%) oraz u znajomych (33%), natomiast niepokojące jest to, że aż 25% z nich przyznało się do brania substancji na terenie szkoły. W szkole ponadgimnazjalnej uczniowie tak samo jak pozostali wybrali odpowiedź „na podwórku” (64%), u koleżanki lub kolegi w 44% oraz w domu 32%. Zdarzali się również uczniowie, którzy przyznawali, że brali narkotyki w innych miejscach takich jak wycieczki szkolne, czy też w samochodzie (20%).

Wykres 101 Gdzie zdarzyło Ci się zażywać narkotyki/dopalacze/inne środki psychoaktywne?. Pytanie wielokrotnego wyboru.

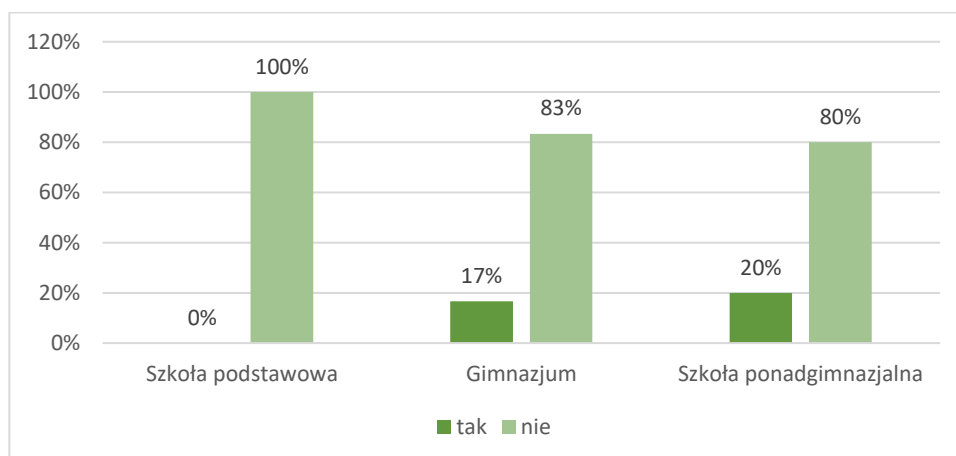
Respondenci zostali również zapytani o jakiegokolwiek przykre doświadczenie związane z zażywaniem narkotyków lub innych substancji (w tym dopalaczy). W szkole podstawowej w 73% uczniowie przyznali, że nie mieli żadnych złych doświadczeń, problemy zdrowotne oraz finansowe wybrało po 9% uczniów. 83% ankietowanych szkoły gimnazjalnej uznało, że również nie miało przykrych doświadczeń, natomiast 17% doskwierały problemy zdrowotne, rodzinne oraz szkolne (po 8%) oraz pogorszenie relacji koleżeńskich (8%). Najstarsi uczniowie w 68% stwierdzili, że nie mieli ciężkich doświadczeń z narkotykami natomiast, aż 20% przyznało się do problemów finansowych, szkolnych (12%) oraz problemów w rodzinie i pogorszenia relacji z kolegami (po 8%).

Wykres 102 Czy miałeś/aś jakieś przykre doświadczenia związane z zażywaniem narkotyków lub dopalaczy?.

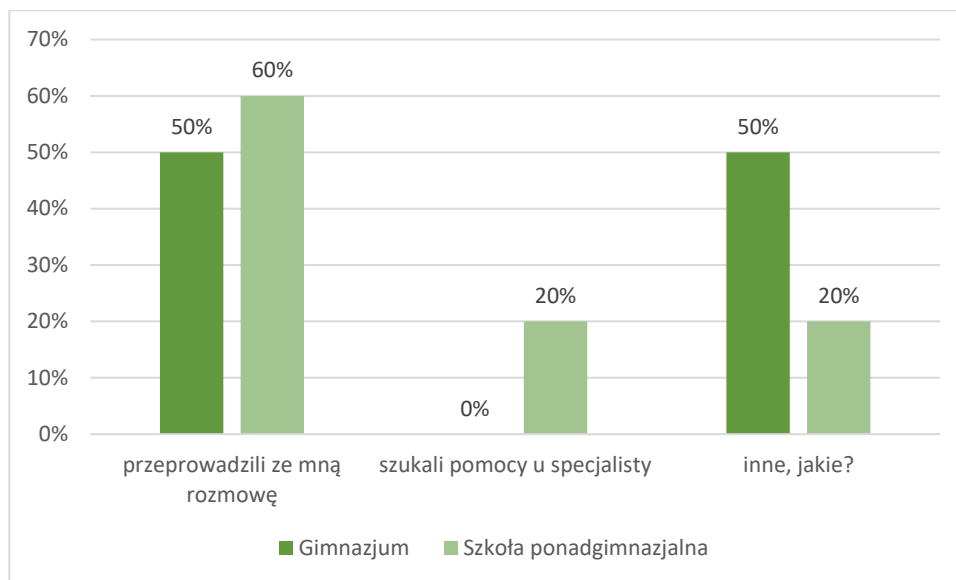
Pytanie wielokrotnego wyboru.

Uczniowie szkoły podstawowej jednogłośnie przyznali (100%), że ich rodzice nie wiedzą o zażywaniu narkotyków przez ich pociechy, natomiast w gimnazjum był to już mniejszy wynik, ponieważ odpowiedziało tak 83% uczniów. Najstarsi uczniowie przyznali w 80% o tym, że ich rodzice nie wiedzą, iż zażywają oni substancje psychoaktywne (narkotyki, dopalacze i inne środki). 17% gimnazjalistów stwierdziło, że opiekunowie wiedzą o takim problemie, podobnie sprawa wygląda wśród najstarszych, bowiem jest to 20% uczniów.

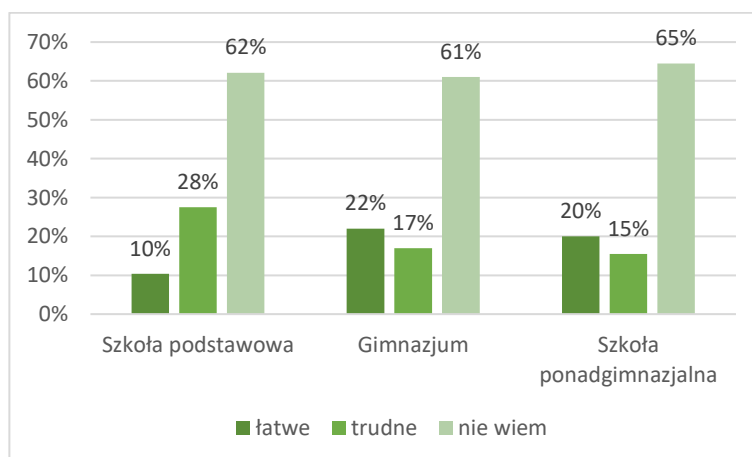
Wykres 103 Czy rodzice wiedzą, że zażywasz narkotyki/dopalacze?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

Gimnazjaliści oraz starsi uczniowie zostali zapytani jak rodzice zareagowali na zażywanie przez nich narkotyków, dopalaczy czy też innych substancji. W Gimnazjum 50% osób stwierdziło, że rodzice przeprowadzili z nimi rozmowę, a kolejne 50% uczniów przyznało, że brali(palili) narkotyki (marihuanę) z rodzicami. Starsi uczniowie w 60% rozmawiali z rodzicami na temat problemu zażywania substancji psychoaktywnych, 20% stwierdziło, że rodzice szukali im pomocy u specjalisty, natomiast kolejne 20% również tak jak wśród uczniów gimnazjalnych przyznało, że brało(paliło) narkotyki (marihuanę) z rodzicami.

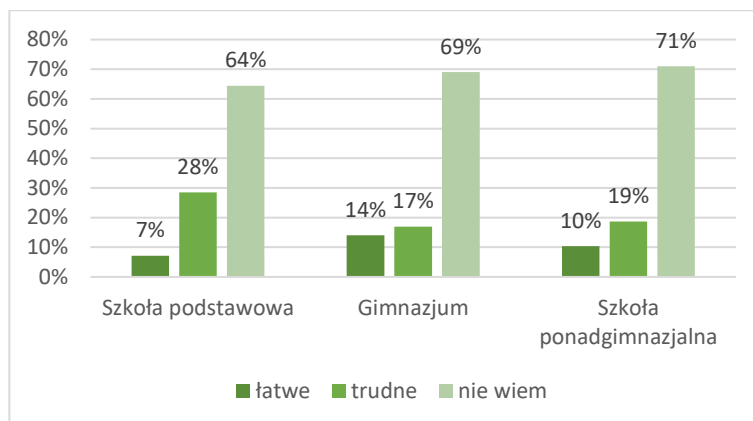
Wykres 104 Jak Twoi rodzice zareagowali na zażywanie przez Ciebie narkotyków/dopalaczy?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

Kolejne pytanie dotyczyło zdobywania narkotyków na terenie gminy Łobez. W szkole podstawowej 62% uczniów ogłosiło, że nie wiedzą nic na ten temat, 28% twierdzi, że jest to trudne, a 10% łatwe. Gimnazjaliści również podobnie jak najmłodsi nie są w stanie udzielić odpowiedzi na pytanie (61%), 22% uważa, że jest to łatwe, a dla 17% trudne. W szkole ponadgimnazjalnej 65% nie potrafiło odpowiedzieć na pytanie, 20% uważa, że zdobycie narkotyków jest łatwe, a 15% że jest to trudne.

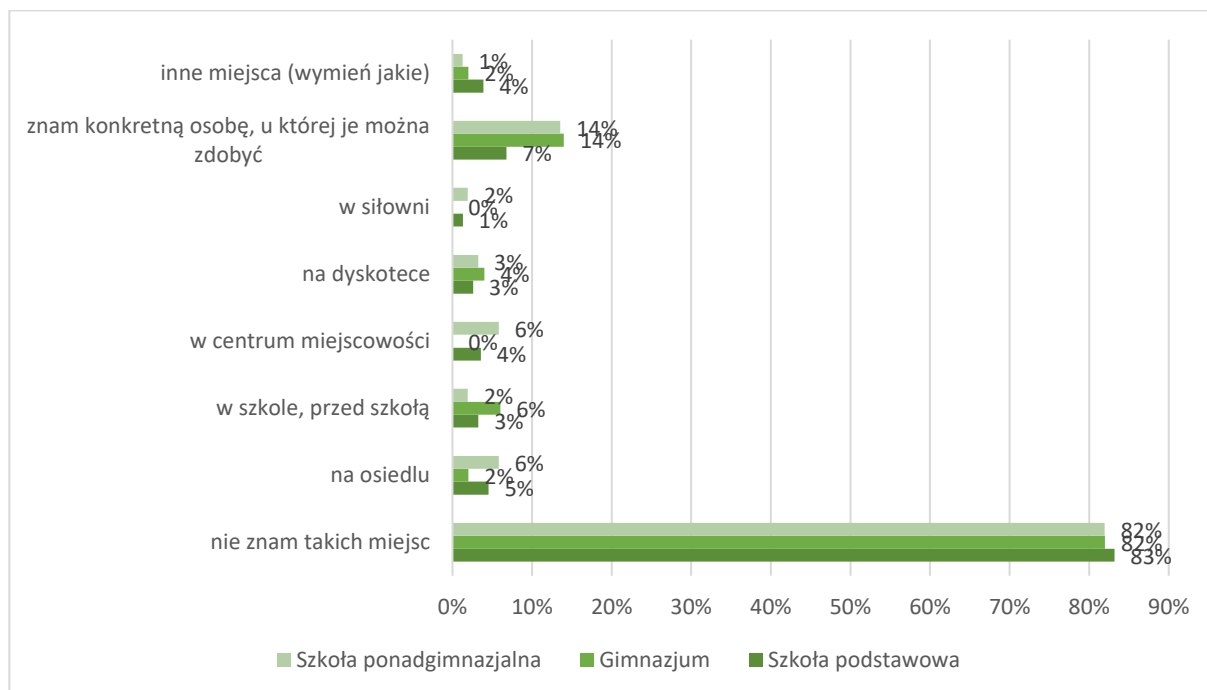
Wykres 105 Gdybyś chciał/a zdobyć narkotyki w swojej gminie było by to?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

Takie samo pytanie dotyczyło dopalaczy. Uczniowie odpowiadali podobnie: 64% uczniów szkoły podstawowej, 69% ankietowanych z gimnazjum oraz 71% ze szkoły ponadgimnazjalnej nie są w stanie udzielić odpowiedzi na pytanie ponieważ nie posiadają takiej wiedzy. 28% uczniów z podstawowej szkoły uważa, że pozyskanie dopalaczy na terenie gminy jest trudne, również 17% gimnazjalistów oraz 19% najstarszych uczniów jest takiego zdania. 7% najmłodszych respondentów, 14% osób z gimnazjum i 10% ankietowanych ze szkoły ponadgimnazjalnej uważa, że dopalacze są łatwo dostępne w gminie Łobez.

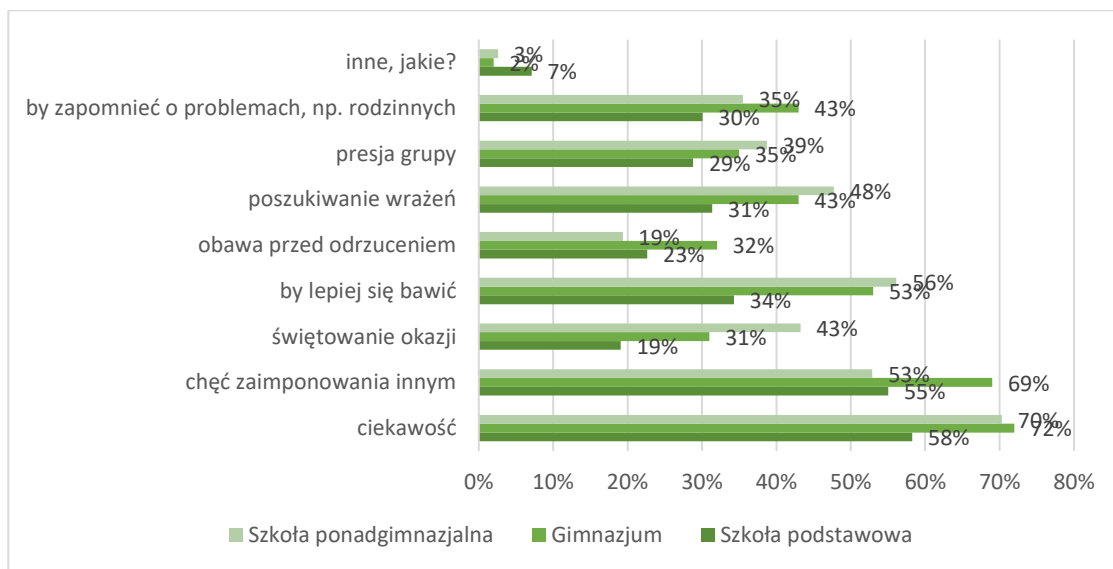
Wykres 106 Gdybyś chciał/a zdobyć dopalacze w swojej gminie byłoby to?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

Dodatkowo uczniowie zostali zapytani, gdzie można kupić narkotyki lub dopalacze. Uczniowie prawie jednogłośnie stwierdzili, że nie znają takich miejsc (83% szkoła podstawowa, 82% gimnazjum, 82% szkoła ponadgimnazjalna). Najmłodsi wymieniali również osobę u której można kupić narkotyki (7%) , podobnie uważali uczniowie klas gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych (po 14 %).

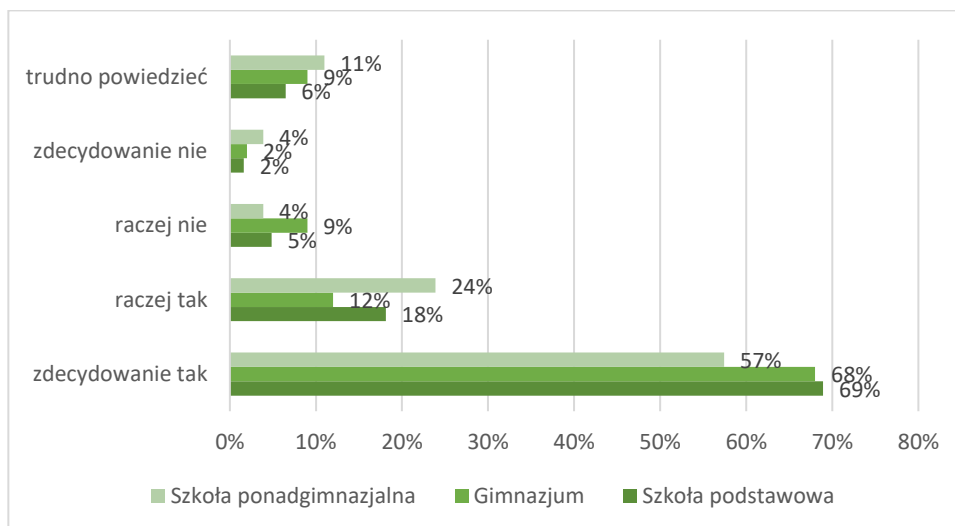
Wykres 107 Czy znasz miejsca w swojej miejscowości gdzie można kupić narkotyki lub dopalacze?. Pytanie wielokrotnego wyboru.

Następnie uczniowie zostali poproszeni o wyznaczenie z jakich powodów ich rówieśnicy sięgają po alkohol i inne używki. W szkole podstawowej najpopularniejsze odpowiedzi kolejno to: ciekawość (58%), chęć zaimponowania innym (55%), lepsza zabawa (34%), poszukiwanie wrażeń (31%). Ankietowani z gimnazjum odpowiadali podobnie jak młodsi koledzy: 72% ciekawość, chęć zaimponowania innym (69%), 53% lepsza zabawa oraz 43% poszukiwanie wrażeń. Najstarsi respondenci najczęściej wybierali odpowiedzi: ciekawość (70%), chęć zaimponowania innym (53%), lepsza zabawa (56%) oraz poszukiwanie wrażeń (48%). Dodatkowo 7% najmłodszych ankietowanych nie wie dlaczego ich rówieśnicy sięgają po alkohol, narkotyki czy papierosy – uważają to za głupotę,

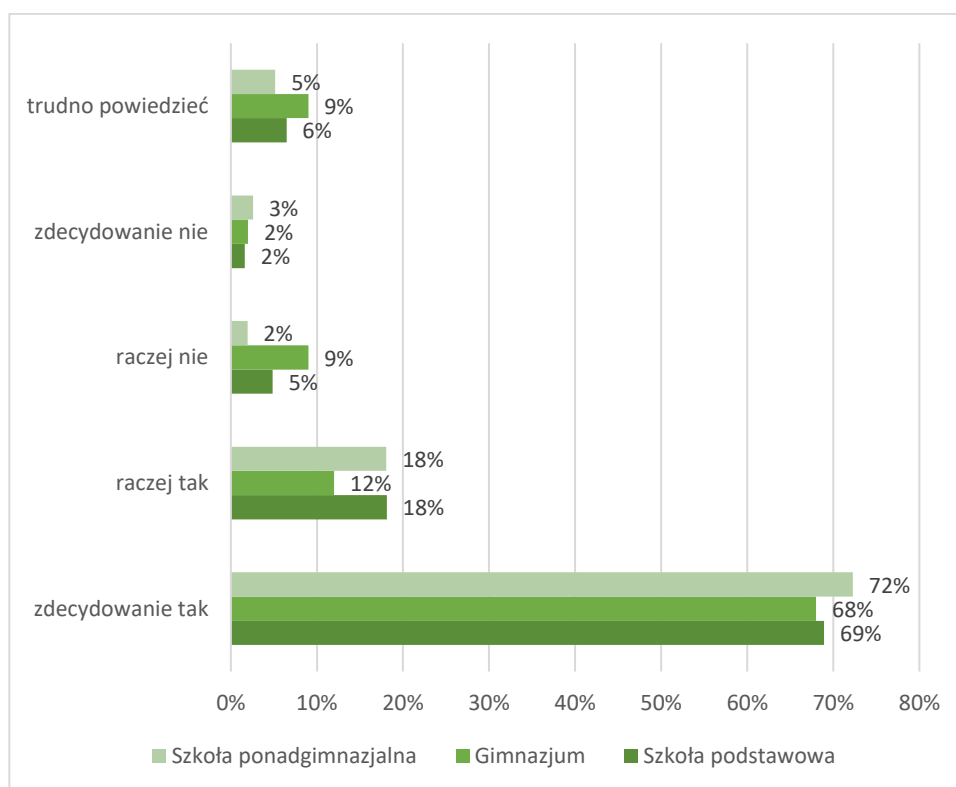
Wykres 108 Z jakich powodów osoby w Twoim wieku sięgają po alkohol, narkotyki, dopalacze, a także papierosy ?. Pytanie wielokrotnego wyboru.

Na pytanie czy zażywanie narkotyków jest szkodliwe dla zdrowia uczniowie odpowiadali niemal jednogłośnie: 69% osób ze szkół podstawowych, 68% ankietowanych z gimnazjum oraz 57% uczniów szkoły ponadgimnazjalnej stwierdziło ,że narkotyki są szkodliwe dla zdrowia.

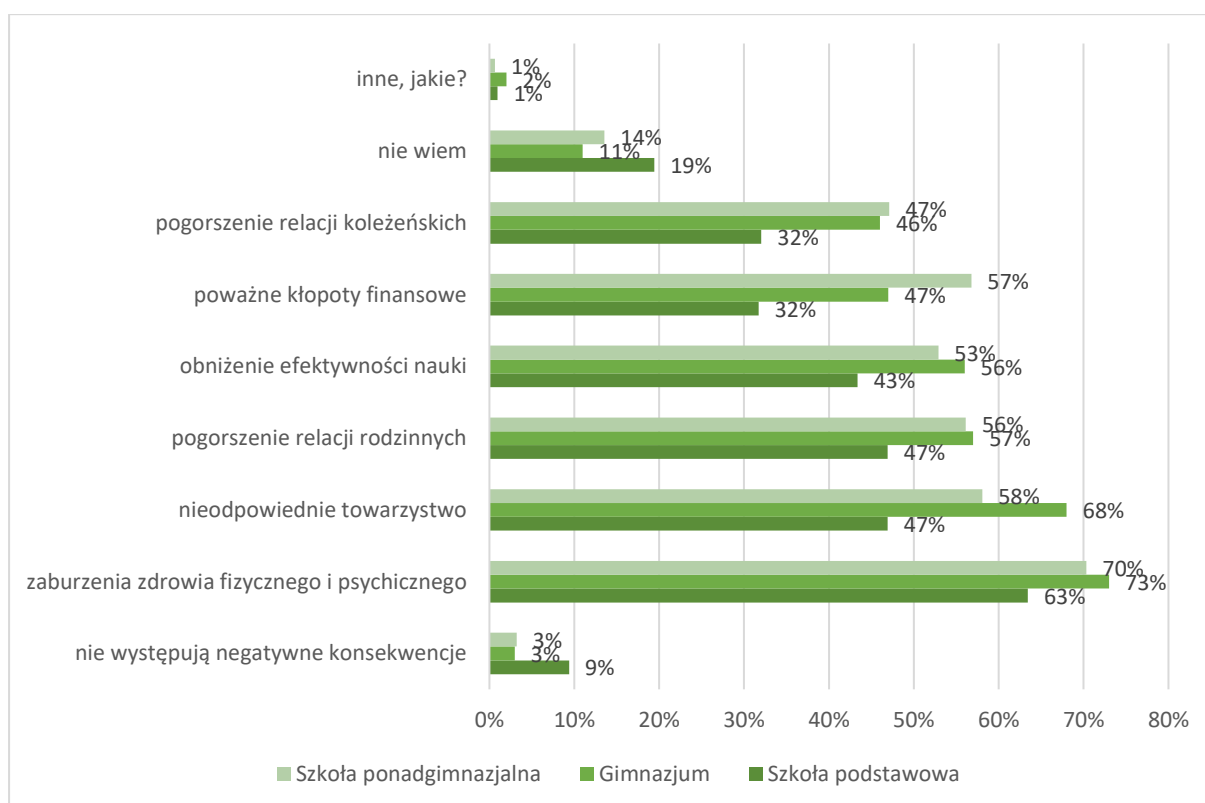
Wykres 109 Czy uważasz, że zażywanie narkotyków jest szkodliwe dla zdrowia?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

W nawiązaniu do pytania poprzedniego uczniowie zostali zapytani również o szkodliwość dopalaczy. 69% najmłodszych respondentów, 68% gimnazjalistów oraz 72% najstarszych uczniów odpowiedziało, że dopalacze zdecydowanie są szkodliwe dla zdrowia.

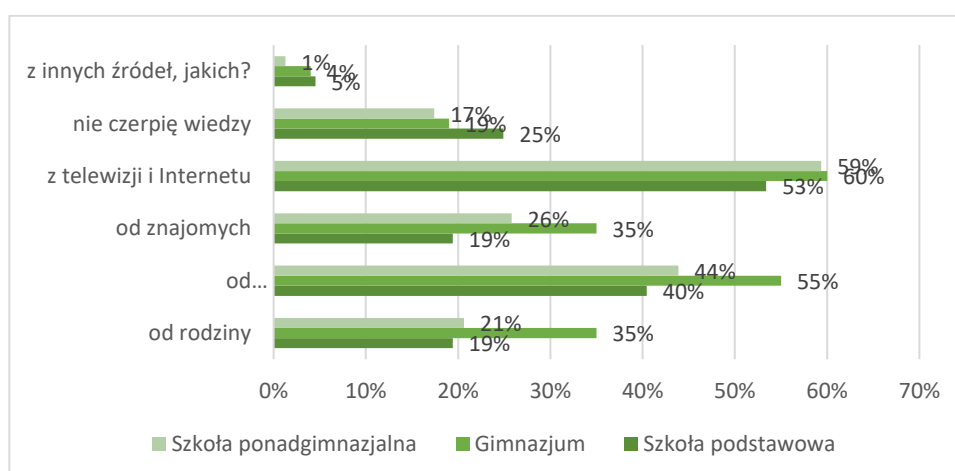
Wykres 110 Czy uważasz, że zażywanie dopalaczy jest szkodliwe dla zdrowia?. Pytanie wielokrotnego wyboru.

Dodatkowo zostali zapytani jakie mogą być szkodliwe konsekwencje związane z uzależnieniem od narkotyków, alkoholu, dopalaczy i papierosów. W szkole podstawowej uczniowie wymieniali kolejno: zaburzenia zdrowia fizycznego i psychicznego (63%), nieodpowiednie towarzystwo, pogorszenie relacji rodzinnych (po 47%), obniżenie efektywności w nauce (43%), poważne kłopoty finansowe oraz pogorszenie relacji koleżeńskich (po 32%). 9% najmłodszych uważa, że nie występują wśród osób uzależnionych żadne negatywne konsekwencje. Gimnazjaliści podobnie jak osoby w szkole podstawowej udzielali kolejno odpowiedzi: 73% zaburzenia zdrowia fizycznego i psychicznego, nieodpowiednie towarzystwo (68%), pogorszenie relacji rodzinnych (57%), obniżenie efektywności w nauce (56%) oraz pogorszenie relacji koleżeńskich (46%). W szkole ponadgimnazjalnej uczniowie byli również zgodni z pozostałymi grupami ankietowanych ponieważ 70% przyznało, że konsekwencjami uzależnienia od wymienionych środków mogą być zaburzenia zdrowia fizycznego oraz psychicznego (70%), nieodpowiednie towarzystwo (58%), pogorszenie relacji rodzinnych (56%), obniżenie efektów w nauce (53%) oraz poważne kłopoty finansowe (57%).

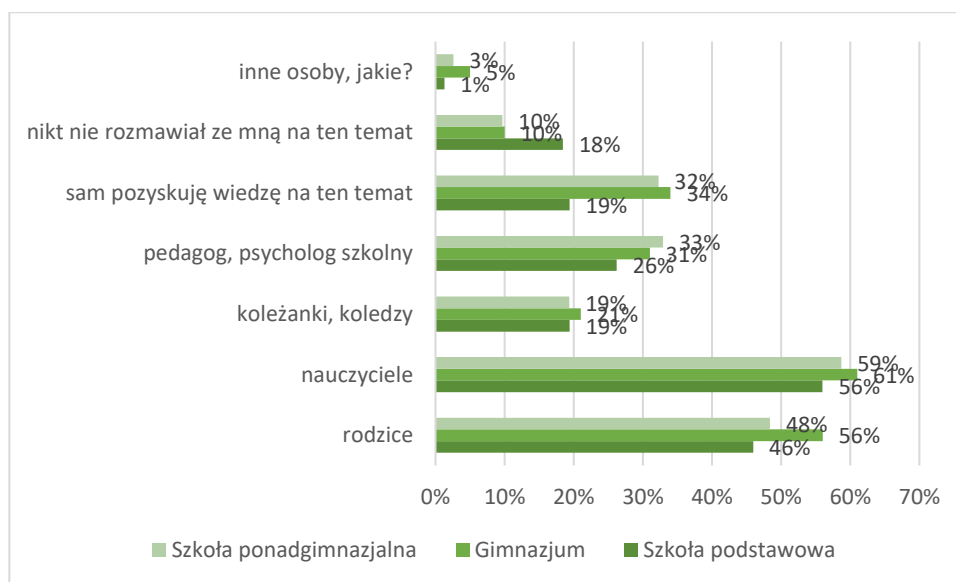
Wykres 111 Jak według Ciebie mogą być negatywne konsekwencje związane z uzależnieniem od alkoholu, narkotyków, dopalaczy i papierosów?. Pytanie wielokrotnego wyboru.

Kolejno uczniowie zostali poproszeni, by ustosunkować się do pytania dotyczącego źródła informacji na temat dopalaczy. Najmłodsi uczniowie w 53% przyznali, że czerpią wiedzę z telewizji oraz Internetu, w 40% od nauczycieli/wychowawców/szkoły/psychologa, natomiast 25% z nich nie zbiera informacji na podany temat. 5% uczniów podstawowej szkoły wymieniło również m.in. Policję jako źródło informacji. Gimnazjaliści w 60% pozyskują wiedzę na temat dopalaczy z telewizji i Internetu, w 55% od nauczycieli, szkoły, psychologów szkolnych oraz od znajomych i rodziny (po 35%). Najstarsi uczniowie podobnie jak pozostali w 59% dowiadują się o dopalaczach z telewizji i Internetu, w 44% od nauczycieli, szkoły oraz w 26% od znajomych.

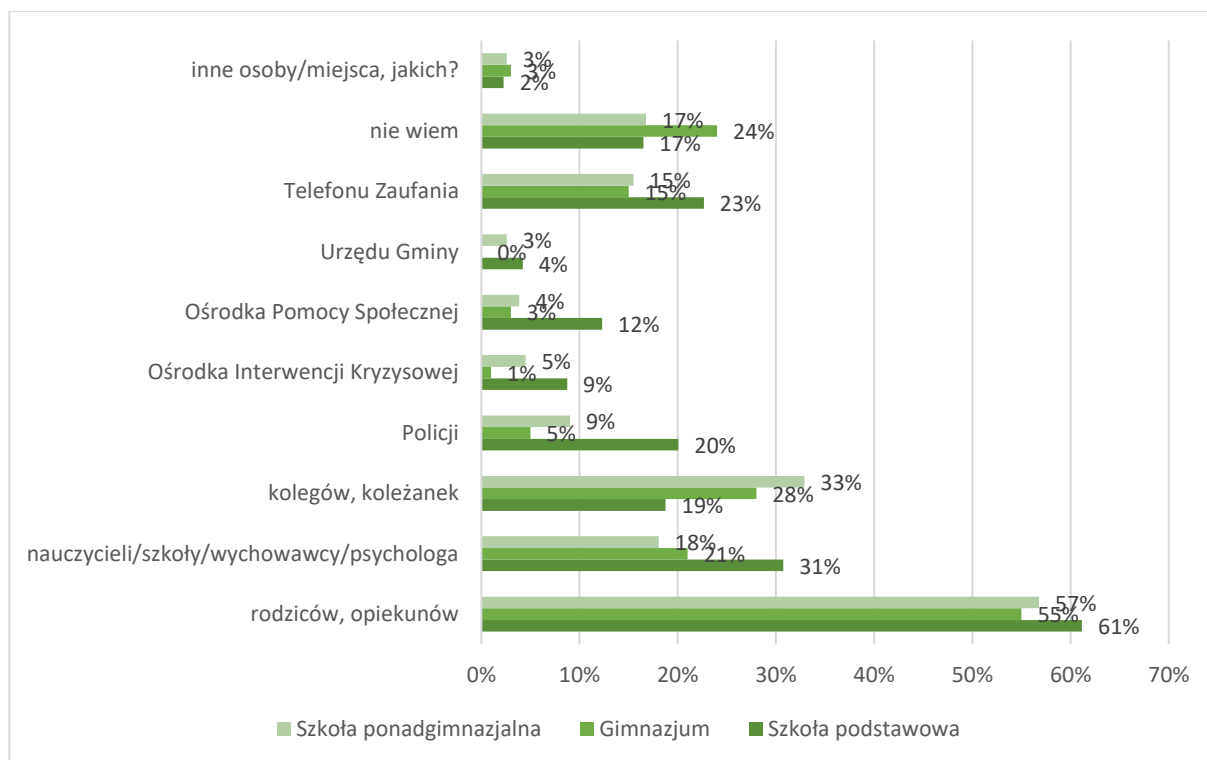
Wykres 112 Skąd czerpiesz wiedzę dotyczącą narkotyków i dopalaczy?. Pytanie wielokrotnego wyboru.

Respondenci udzielali następnie odpowiedzi dotyczącej osób, które rozmawiały z nimi na temat działania i szkodliwości alkoholu, narkotyków, dopalaczy czy też papierosów. W szkole podstawowej najpopularniejszymi odpowiedziami zostały: nauczyciele (56%), rodzice (46%), pedagog i psycholog szkolny (26%). Gimnazjaliści wybierali kolejno: nauczyciele (61%), rodzice (56%), pedagog oraz psycholog szkolny (31%), Najstarsi uczniowie przyznawali, że osobami, które rozmawiały z nimi na temat szkodliwości środków psychoaktywnych byli najczęściej nauczyciele (59%), rodzice (48%) oraz pedagog i psycholog szkolny (33%).

Wykres 113 Kto rozmawiał z Tobą na temat działania i szkodliwości środków, takich jak alkohol, narkotyki, dopalacze, papierosy?. Pytanie wielokrotnego wyboru.

Poza przyznaniem kto rozmawiał z uczniami na temat substancji psychoaktywnych zostali oni zapytani do kogo zwróciliby się mając problem związany z narkotykami, dopalaczami, alkoholem lub papierosami. W szkole podstawowej ankietowani przyznali, że zwróciliby się do: rodziców i opiekunów (61%), nauczycieli, szkoły, wychowawcy lub psychologa (31%), Telefonu Zaufania (23%), Policji (20%) oraz kolegów i koleżanek (19%). Gimnazjaliści również najczęściej wybierali rodziców oraz opiekunów (55%), wychowawców, szkoły, nauczycieli i psychologów (21%), kolegów i koleżanek (28%) natomiast 24% nie wie, gdzie mogłoby się zwrócić. Najstarsi uczniowie przyznali, że najchętniej zwróciliby się do rodziców oraz opiekunów (57%), kolegów i koleżanek (33%), oraz 18% z nich porozmawiałoby z wychowawcą swojej klasy, nauczycielem lub psychologiem. Uczniowie przyznawali również, że z problemem zwróciliby się do rodzeństwa. Kilka osób stwierdziło, że nie chciałoby rozmawiać z nikim na temat tego problemu.

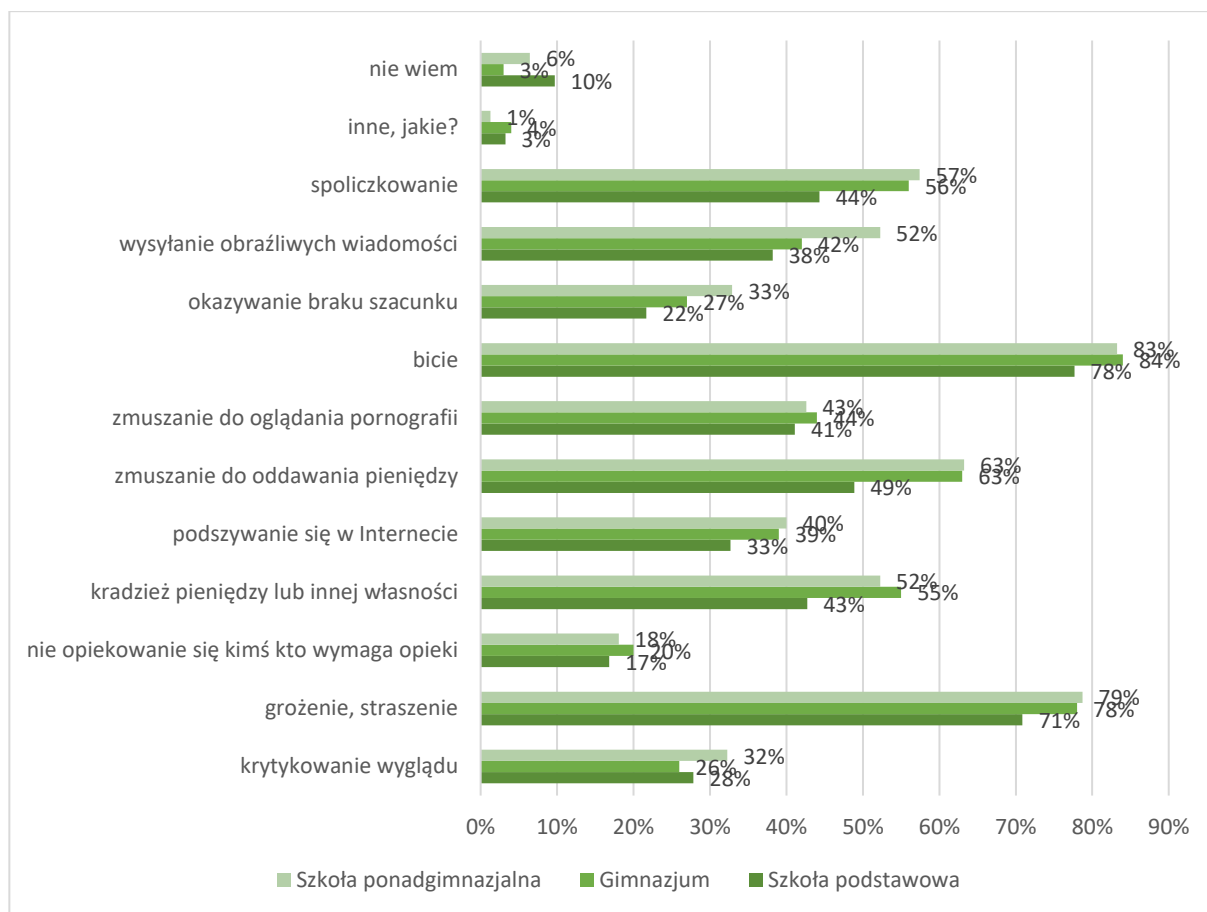

Wykres 114 Do kogo zwróciłbyś się o pomoc mając problem związany z alkoholem, narkotykami lub papierosami i dopalaczami?. Pytanie wielokrotnego wyboru.

3.5. PROBLEM PRZEMOCY Z PERSPEKTYWY DZIECI I MŁODZIEŻY

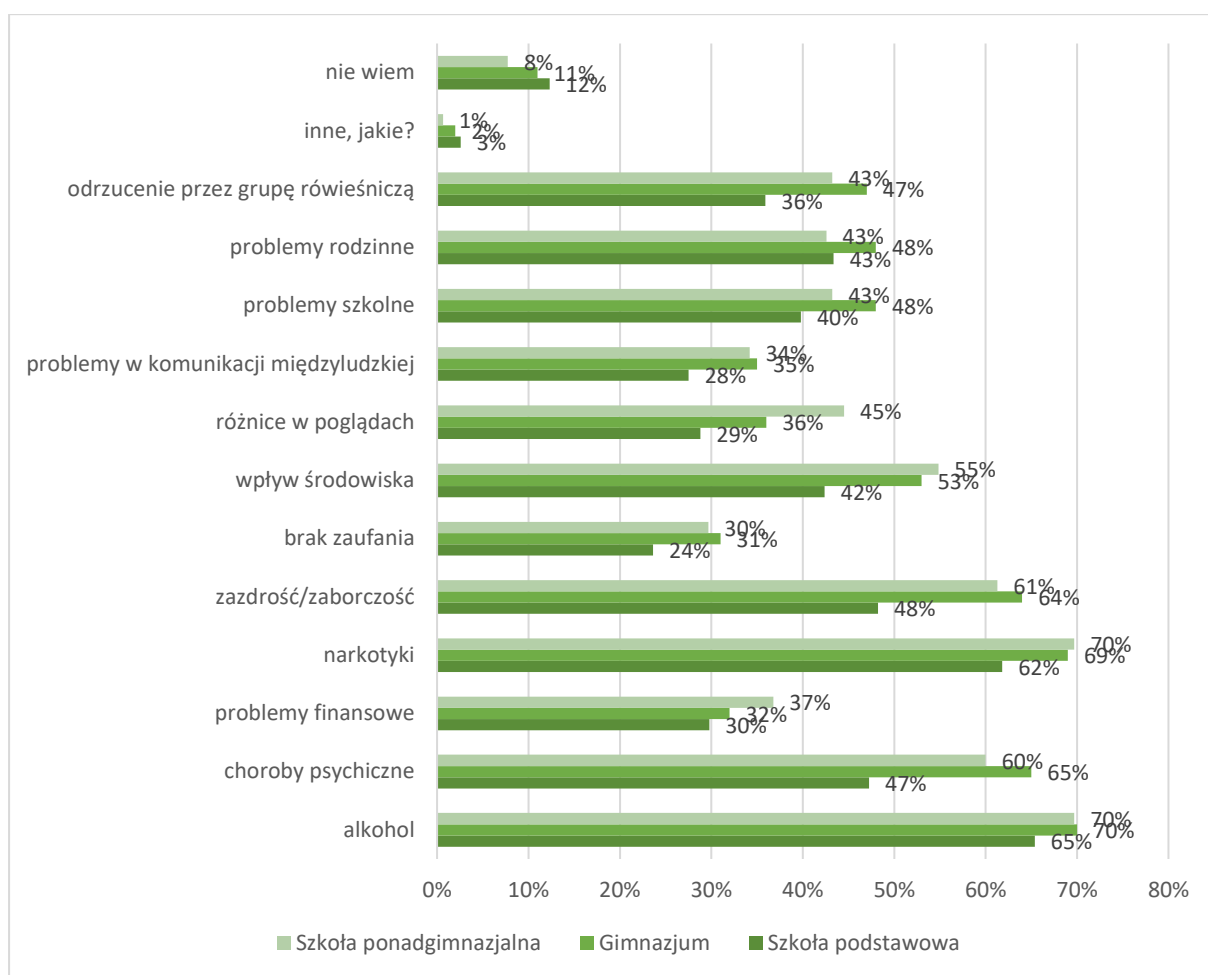
Przemoc – jest to kolejny problem, który został poruszony w badaniu wśród młodych mieszkańców gminy Łobez. O samej przemocy jesteśmy w stanie mówić, gdy zostaną spełnione pewne warunki takie jak: gdy jest to intencjonalne działanie lub zaniechania działania, jedna z osób ma wyraźną przewagę nad drugą (która staje się ofiarą przemocy), działanie sprawcy przemocy narusza prawa i dobra osobiste drugiej osoby, ofiara doznaje cierpienia, szkód psychicznych oraz często fizycznych.

Uczniowie zostali poproszeni o wskazanie sytuacji, które ich zdaniem można nazwać aktem przemocy. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, uczniowie szkoły podstawowej często wskazują na zachowania związane z przemocą taką jak: bicie (78%), grożenie i straszenie (71%), zmuszanie do oddawania pieniędzy (49%), spoliczkowanie (44%) oraz kradzież pieniędzy lub innej własności (43%). Gimnazjaliści równie podobnie jak najmłodsi uczniowie uważają, że przemocą jest: bicie (84%), grożenie i straszenie (78%), zmuszanie do oddawania pieniędzy (63%), spoliczkowanie (56%) oraz wysyłanie obraźliwych wiadomości (42%). W szkole ponadgimnazjalnej ankietowani udzielali następujących odpowiedzi: grożenie i straszenie (79%), bicie (83%), zmuszanie do oddawania pieniędzy (63%), spoliczkowanie (57%), wysyłanie obraźliwych wiadomości oraz kradzież pieniędzy lub innej własności (po 52%). Pozostali uczniowie, którzy wybrali odpowiedź „inne”, wymieniali również takie akty przemocy jak gwałt, bicie kablem oraz nękanie, ciągłe przezywanie kogoś. Dodatkowo w szkole podstawowej 10% uczniów nie wie co może być aktem przemocy, w gimnazjum jest 3% takich osób, a w szkole ponadgimnazjalnej 6%.

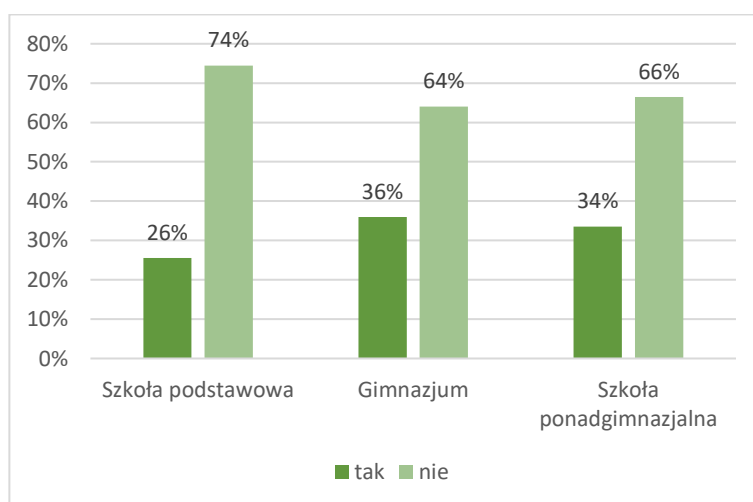
Wykres 115 Które z wymienionych powyżej sytuacji są Twoim zdaniem aktem przemocy?. Pytanie wielokrotnego wyboru.

Następnie uczniowie zostali zapytani, które z sytuacji ich zdaniem prowokują agresję i przemoc wśród młodzieży. W szkole podstawowej najczęstszymi odpowiedziami były: alkohol (65%), narkotyki (62%), zazdrość/zabobność (48%), choroby psychiczne (47%), wpływ środowiska (42%) czy też problemy rodzinne (43%), problemy szkolne (40%) oraz odrzucenie przez grupę rówieśniczą (36%). W gimnazjum najpopularniejsze odpowiedzi brzmią następująco: alkohol (70%), narkotyki (69%), choroby psychiczne (65%), zazdrość/zabobność (64%), wpływ środowiska (53%), problemy szkolne i rodzinne (po 48%) oraz odurzenie przez grupę rówieśniczą (47%). W szkole ponadgimnazjalnej uczniowie wybierali najczęściej podobne odpowiedzi jak w poprzednich grupach ankietowanych: alkohol i narkotyki (po 70%), zazdrość/zabobność (61%), choroby psychiczne (60%), wpływ środowiska (55%), różnice w poglądach (45%) oraz problemy rodzinne (43%) i finansowe (37%). Niektórzy z uczniów nie wiedzieli, co może prowokować zachowania agresywne i przemocowe (12% szkoła podstawowa, 11% gimnazjum, 8% szkoła ponadgimnazjalna) oraz wymieniali Policję instytucję prowokującą ich do agresji i przemocy (2%).

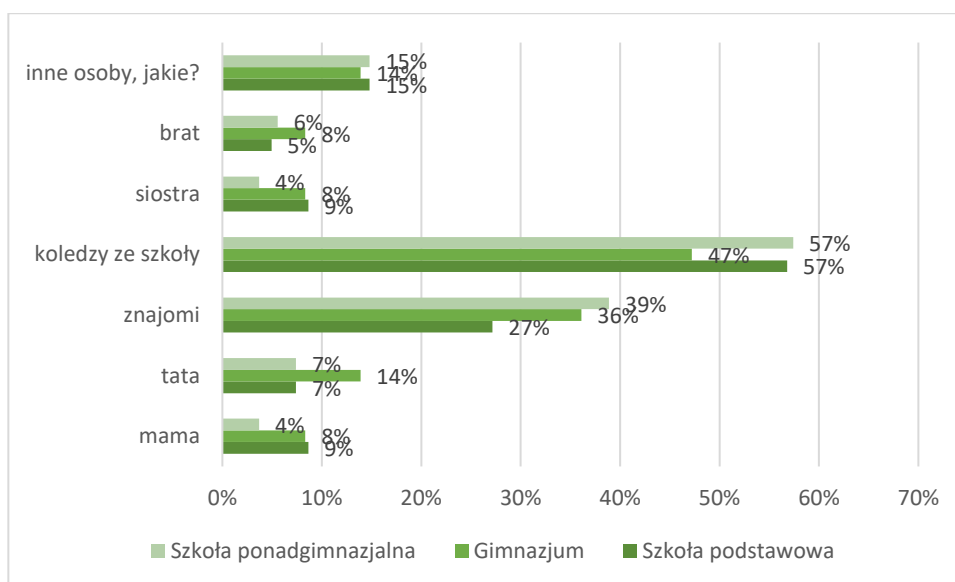
Wykres 116 Które z wymienionych powyżej sytuacji Twoim zdaniem prowokują agresję/przemoc wśród młodzieży?. Pytanie wielokrotnego wyboru.

Głęboko niepokoi fakt, że w szkole podstawowej (26%), gimnazjalnej (36%) oraz ponadgimnazjalnej (34%) uczniowie doświadczali przemocy psychicznej.

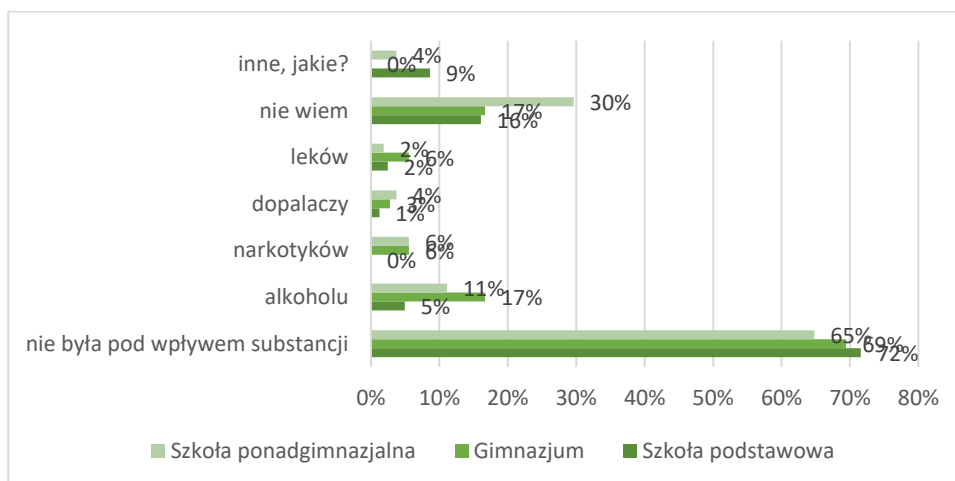
Wykres 117 Czy zdarzyło Ci się doświadczyć przemocy psychicznej?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

Uczniowie, którzy przyznali, że stosowano wobec nich przemoc zostali poproszeni o wybranie, kto przeciwko nim zastosował ową przemoc. W szkole podstawowej ankietowani najczęściej wybierali odpowiedź „koledzy ze szkoły” (57%) oraz znajomi (27%). Duży procent najmłodszych pisał również, że przemoc wobec nich stosował m.in. ich partner (chłopak lub dziewczyna - ok. 15%). Gimnazjaliści również podobnie stwierdzają, że przemoc stosowali wobec nich koledzy ze szkoły (47%) oraz znajomi (36%). W odpowiedzi otwartej wymieniali również nauczyciele. Najstarsi uczniowie w 57% przyznają, że przemoc stosują koledzy ze szkoły i znajomi (39%). Przyznają również, że taką osobą była „osoba z Internetu” oraz wśród niektórych nauczyciele (ok. 15%).

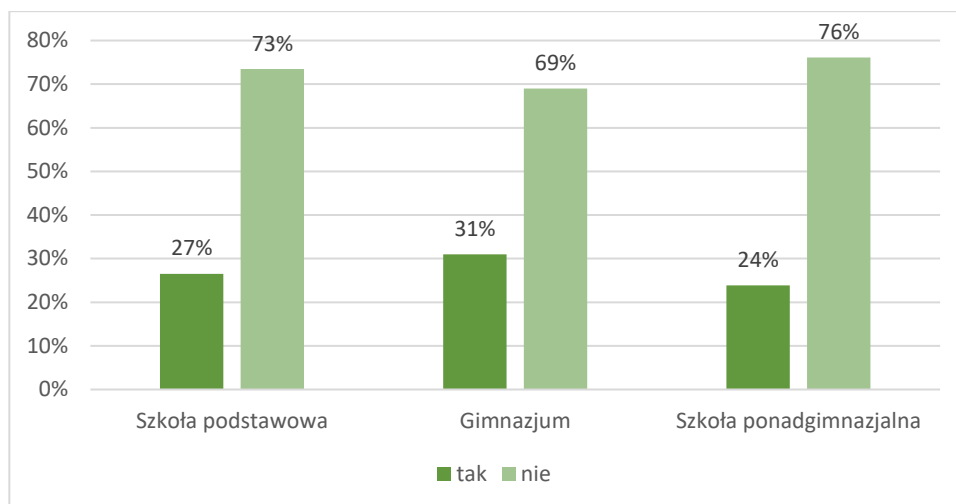
Wykres 118 Kto stosował wobec Ciebie przemoc psychiczną?. Pytanie wielokrotnego wyboru.

Dodatkowo uczniowie zostali zapytani czy osoba, która stosowała wobec nich przemoc psychiczną była pod wpływem jakiegokolwiek substancji psychoaktywnej. W szkole podstawowej 72% uczniów ogłosiło, że taki człowiek nie był pod wpływem żadnej substancji. Podobnie odpowiadano w pozostałych grupach: 69% w gimnazjum oraz 65% w szkole ponadgimnazjalnej.

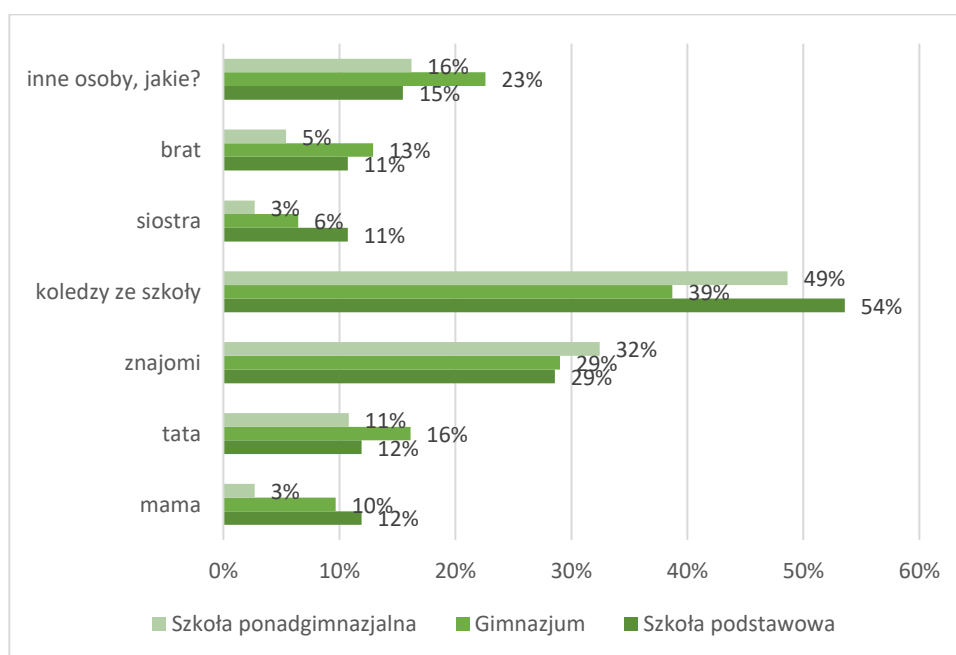
Wykres 119 Czy osoba, która stosowała wobec Ciebie przemoc psychiczną była pod wpływem?. Pytanie wielokrotnego wyboru.

Wraz z aktami przemocy psychicznej idą również zagrożenia związane z przemocą fizyczną. Młodym mieszkańcom zadano pytanie dotyczące tego, czy kiedykolwiek doświadczyli przemocy fizycznej. W szkole podstawowej niestety, aż 27% osób przyznało, że takowej przemocy doznali, podobnie również jak w gimnazjum (31%) oraz szkole ponadgimnazjalnej (24%). Pozostali uczniowie nie doświadczyli przemocy fizycznej.

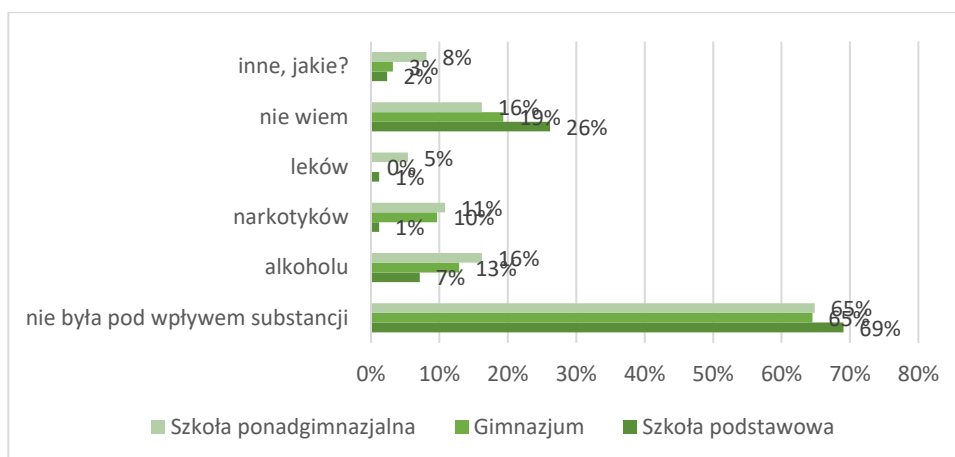
Wykres 120 Czy zdarzyło Ci się doświadczyć przemocy fizycznej?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

Uczniowie, którzy przyznali się do tego, że ktokolwiek stosował wobec nich przemoc fizyczną zostali zapytani, kto dokładnie odważył się takiego czynu. W szkole podstawowej (54%), gimnazjum (39%) oraz wśród uczniów najstarszych (49%) najczęściej byli to koledzy ze szkoły. Następnie przemocy fizycznej najmłodszy doświadczali od znajomych (29%). Podobnie zdarzało się wśród uczniów z gimnazjum (29%) oraz w szkole ponadgimnazjalnej (32%). Pozostali uczniowie w odpowiedziach wymieniali również swoich partnerów, nauczycieli oraz księdza.

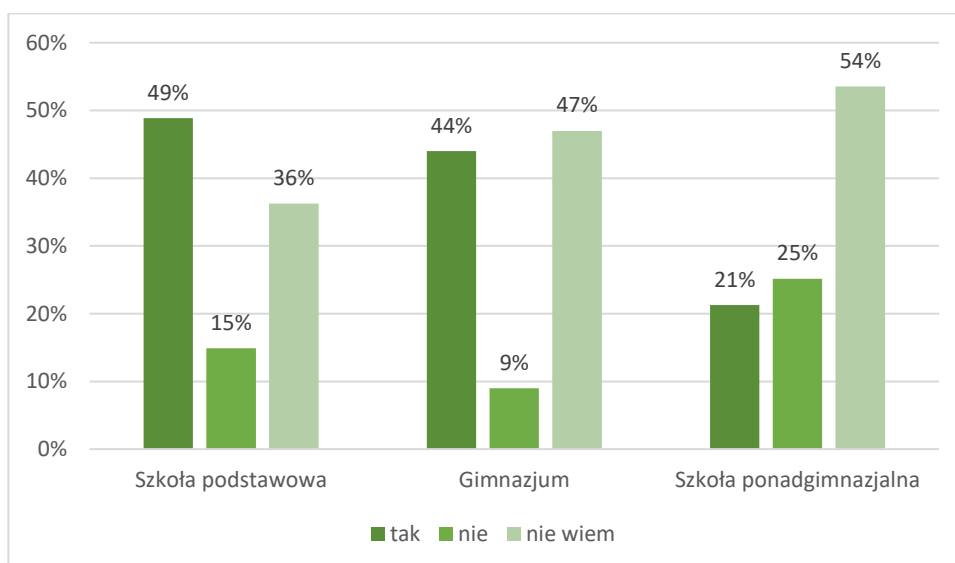
Wykres 121 Kto stosował wobec Ciebie przemoc fizyczną?. Pytanie wielokrotnego wyboru.

Dodatkowo odpowiadali, czy wybrane osoby były pod wpływem jakiegokolwiek substancji psychoaktywnej. Większość uczniów (69% ze szkoły podstawowej, 65% z gimnazjum oraz 65% ze szkoły ponadgimnazjalnej) przyznało, że te osoby nie były pod wpływem żadnych substancji.

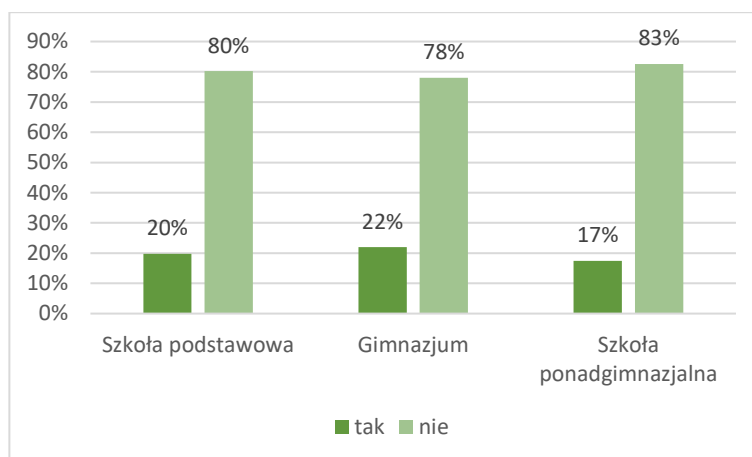
Wykres 122 Czy osoba, która stosowała wobec Ciebie przemoc była pod wpływem?. Pytanie wielokrotnego wyboru.

Wszyscy uczniowie zostali zapytani, czy uważają, że w ich szkole występuje problem przemocy. W szkole podstawowej, najmłodszy uważają w 49%, że taki problem nie występuje. Natomiast 36% nie jest w stanie udzielić odpowiedzi a 15% osób przyznaje, że widzi taki problem. W gimnazjum, 44% uczniów twierdzi, że problem przemocy nie istnieje, natomiast tylko 9% z nich zauważa przemoc występującą w szkole a 47% z nich nie ma takiej wiedzy. Najstarsi uczniowie w 54% nie udzielili odpowiedzi, ponieważ nie wiedzą czy takie zjawisko występuje w szkole. 25% uczniów uważa, że taki problem istnieje, natomiast 21% z nich twierdzi, że nie widzi stosowania przemocy w ich szkole.

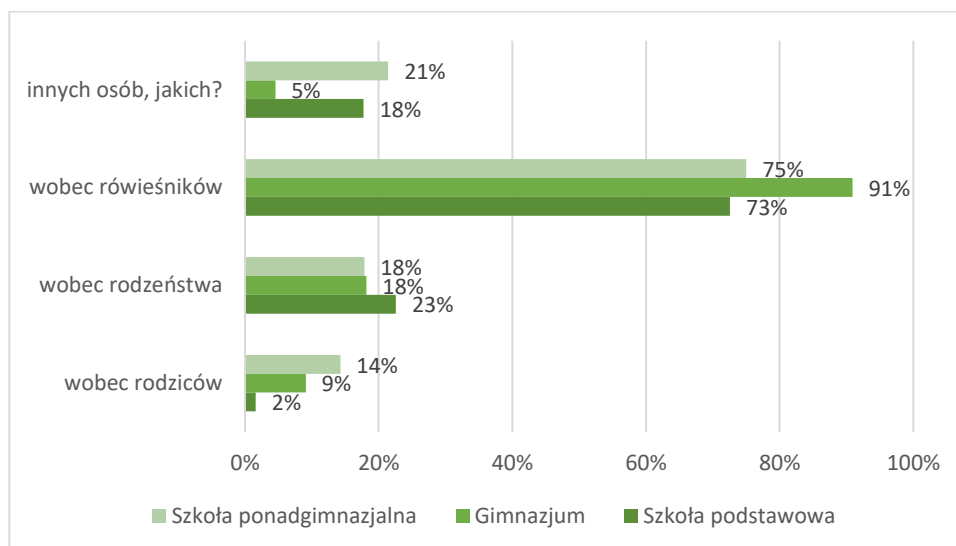
Wykres 123 Czy w Twojej szkole występuje problem przemocy między uczniami?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

Ankietowani zostali poproszeni o przyznanie się do tego czy zdarzyło się im stosować przemoc psychiczną wobec innych osób. Uczniowie niemal jednogłośnie stwierdzili, że nigdy nic takiego z ich strony się nie stało (80% szkoła podstawowa, 78% gimnazjum, 83% szkoła ponadgimnazjalna). Natomiast niepokojący jest fakt, że 20% najmłodszych przyznaje się do stosowania przemocy psychicznej wobec innych. Podobnie sprawa wygląda w gimnazjum (22%) oraz w szkole ponadgimnazjalnej (17%).

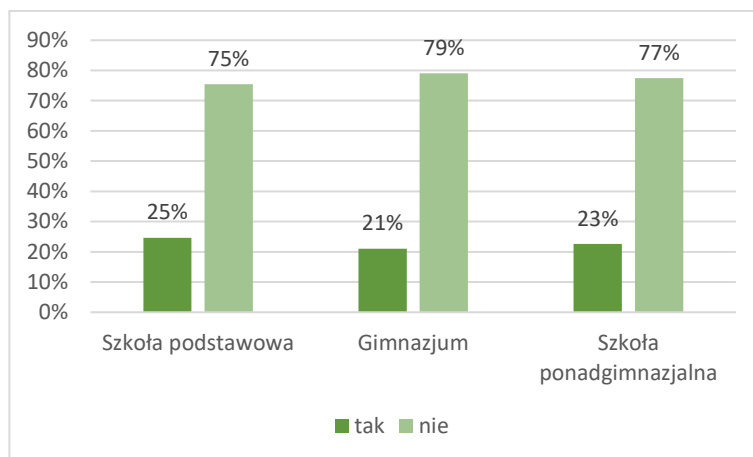
Wykres 124 Czy samemu zdarzyło Ci się stosować przemoc psychiczną wobec innych?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

Odpowiadali również wobec kogo stosowali przemoc psychiczną. W szkole podstawowej najczęściej byli to rówieśnicy (73%) oraz rodzeństwo (23%). W klasach gimnazjalnych również wyniki wyglądają podobnie: wobec rówieśników (91%) oraz wobec rodzeństwa (18%). Najstarsi uczniowie w 75% stosowali przemoc wobec swoich znajomych, kolegów i koleżanek – czyli rówieśników oraz wobec swoich braci i sióstr (18%). Pozostałymi odpowiedziami, które nie zostały zawarte w ankiecie były takie osoby jak: nauczyciele oraz „ksywki” kolegów szkolnych, a także „osoby z Internetu”.

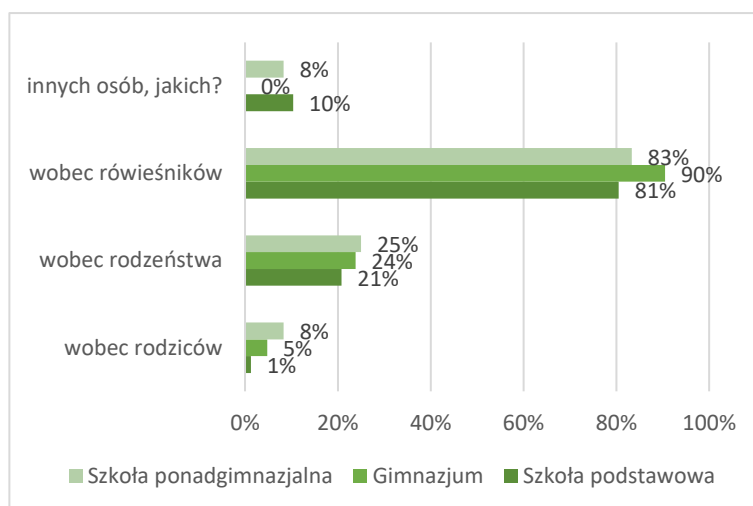
Wykres 125 Wobec kogo zdarzyło Ci się stosować przemoc psychiczną?. Pytanie wielokrotnego wyboru.

Uczniowie zostali zapytani tym razem o stosowanie przemocy fizycznej wobec innych. Najmłodsi ankietowani w 75% przyznali, że nie stosowali wobec nikogo przemocy fizycznej. Podobnie odpowiadali gimnazjaliści (79%) oraz osoby ze szkół ponadgimnazjalnych (77%). Niestety znalazł się również procent uczniów, którzy stwierdzili, że taką przemoc zastosowali wobec innych, było to 25% najmłodszych uczniów, 21% gimnazjalistów oraz 23% najstarszych uczniów.

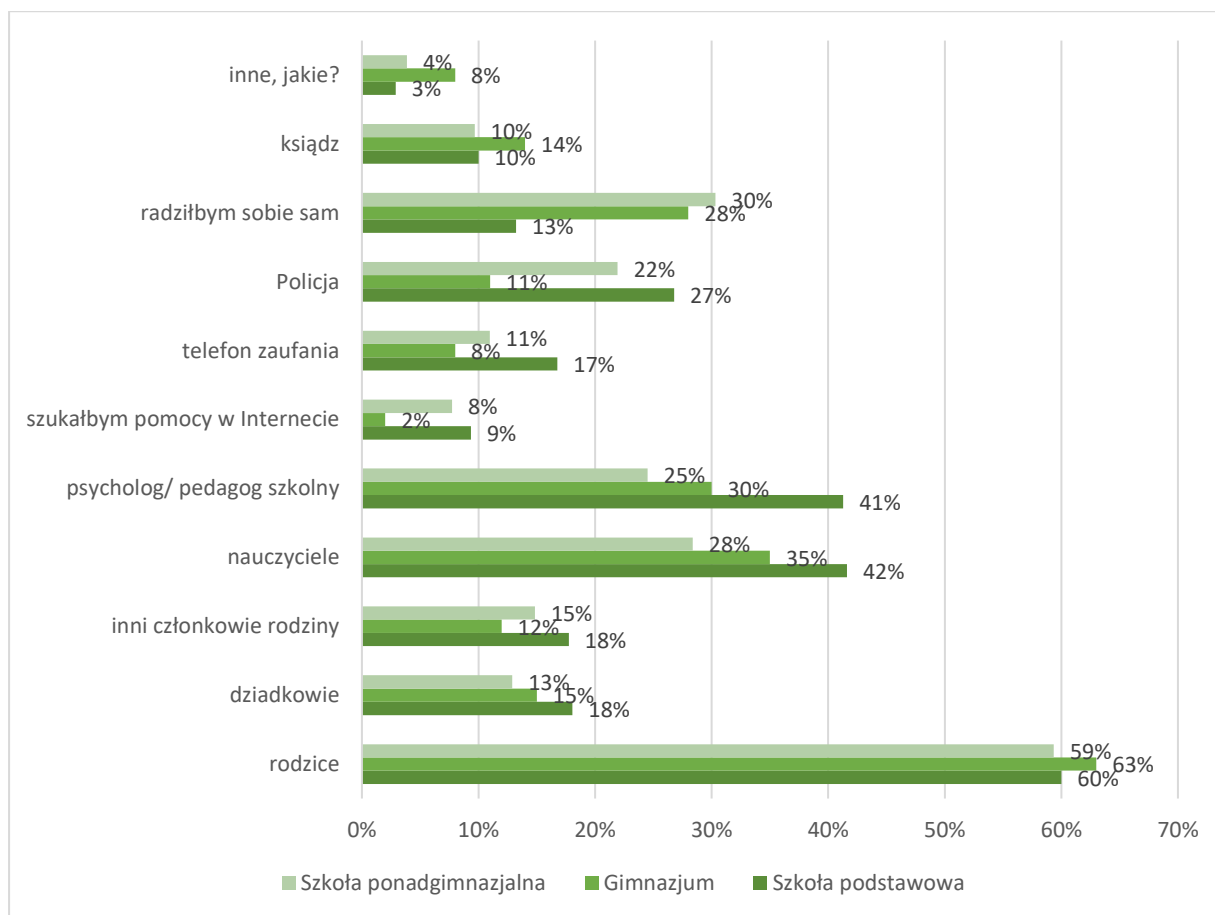
Wykres 126 Czy samemu zdarzyło Ci się stosować przemoc fizyczną wobec innych?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

Dodatkowo Ci którzy odpowiedzieli, że zdarzyło im się zastosować przemoc wobec innych zostali zapytani wobec kogo ją stosowali. Najmłodsi najczęściej stosowali przemoc wobec: rówieśników (81%), rodzeństwa (21%), oraz 10% uczniów wymieniło takie odpowiedzi jak: wrogowie, konkretni uczniowie. Następnie w gimnazjum również najczęstszymi ofiarami byli rówieśnicy (90%) oraz rodzeństwo (24%), wobec rodziców uczniowie stosowali przemoc fizyczną w 5%. Najstarsi uczniowie podobnie jak poprzednie grupy stosowali przemoc wobec rówieśników (83%), rodzeństwa (25%) oraz w 8% wobec rodziców.

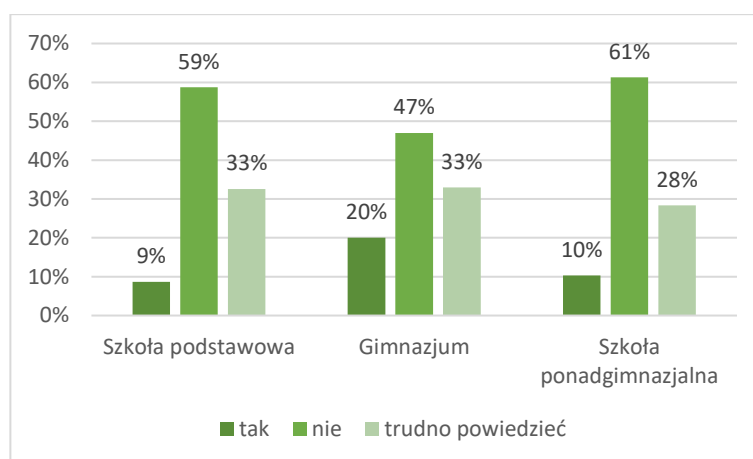
Wykres 127 Wobec kogo zdarzyło Ci się stosować przemoc fizyczną?. Pytanie wielokrotnego wyboru.

Respondenci zostali poproszeni o wskazanie do kogo zgłosiliby się o pomoc, gdyby doświadczali przemocy lub byli jej świadkami. Uczniowie najczęściej wybierali rodziców (60% najmłodsi, 63% gimnazjaliści, 59% najstarsi ankietowani), następnie w szkole podstawowej wybierano kolejno: nauczyciele (42%), pedagog lub psycholog szkolny (41%), Policja (27%). W szkołach gimnazjalnych uczniowie wybraliby się również do: nauczycieli (35%), pedagoga lub psychologa szkolnego (30%), natomiast aż 28% z nich chciałoby poradzić sobie z tym problemem samemu. Ankietowani w szkole ponadgimnazjalnej również przyznali, że radziliby sobie sami (30%), ewentualnie zwróciliby się do nauczycieli (28%), pedagoga lub psychologa szkolnego (25%), czy też poszliby na Policję (22%).

Wykres 128 Do kogo zwrócił/a byś się o pomoc, gdybyś doświadczał lub był świadkiem przemocy?. Pytanie wielokrotnego wyboru.

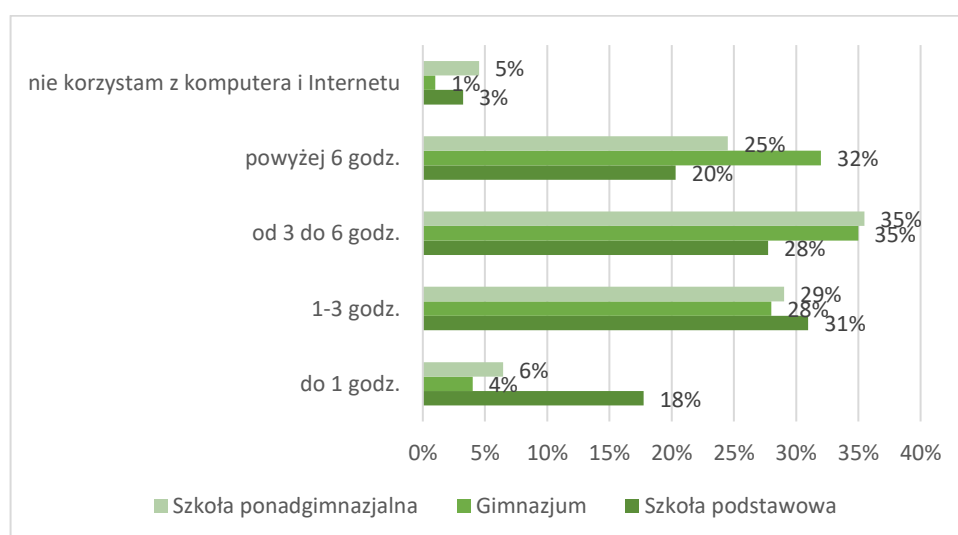
Następnie ankietowani odpowiadali czy znają kogokolwiek ze swojego otoczenia, kto jest ofiarą przemocy w swoim domu. W szkole podstawowej najmłodsi w większości stwierdzili, że nie znają takiej osoby (59%), natomiast 33% z nich nie jest w stanie udzielić jednoznacznej odpowiedzi, a 9% uważa, że taką osobę znają. Gimnazjaliści przyznali w 47%, że nie znają takich osób, 33% z nich ma problem z określeniem czy znają ofiarę, która doświadcza przemocy w swoim domu oraz 20% zna takie osoby. W szkole ponadgimnazjalnej, najstarsi stwierdzili w 61%, że nie znają ofiar przemocy w swoim najbliższym otoczeniu, 28% nie wie nic na ten temat i trudno im stwierdzić jednoznacznie, natomiast 10% zna osoby, które są ofiarami przemocy w ich domu.

Wykres 129 Czy znasz kogoś w swoim otoczeniu, kto jest ofiarą przemocy w swoim domu?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

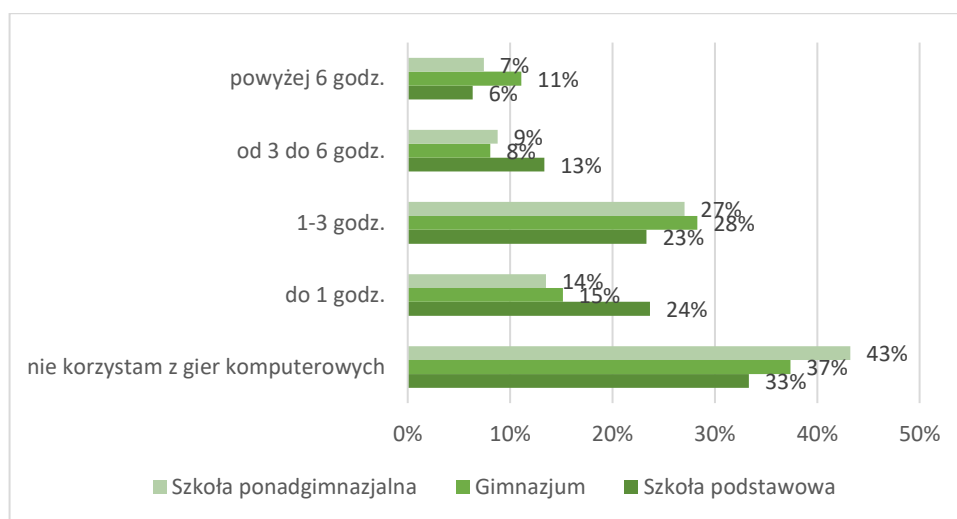
3.6. PROBLEM UZALEŻNIEŃ BEHAVIORALNYCH PERSPEKTYWY DZIECI I MŁODZIEŻY

Kolejną, poruszaną kwestią w badaniu młodych mieszkańców jest problem uzależnień behawioralnych, a dokładniej uzależnień od komputera i Internetu, smartfona czy też telefonu. Na początek uczniów poproszono o wskazanie ile czasu dziennie poświęcają na korzystanie z tych mediów. W szkole podstawowej uczniowie przyznawali, że najczęściej jest to od 1 do 3 godzin dziennie (31%), następnie od 3 do 6 godzin (28%) oraz powyżej 6 godzin (20%). Gimnazjaliści stwierdzają, że w 35% codziennie korzystają z komputera i innych mediów powyżej 3 do 6 godzin dziennie, następnie aż 32% z nich przyznaje się do korzystania z dóbr Internetu, smartfonów czy też komputera powyżej 6 godzin dziennie. 28% gimnazjalistów wykorzystuje media w ciągu od 1 do 3 godzin dziennie. Najstarsi ankietowani najczęściej korzystają z Internetu, smartfonów czy też komputera od 3 do 6 godzin dziennie (35%), następnie w 29% od 1 do 3 godzin dziennie, powyżej 6 godzin codziennego używania powyższych mediów przyznaje się 25% najstarszych uczniów.

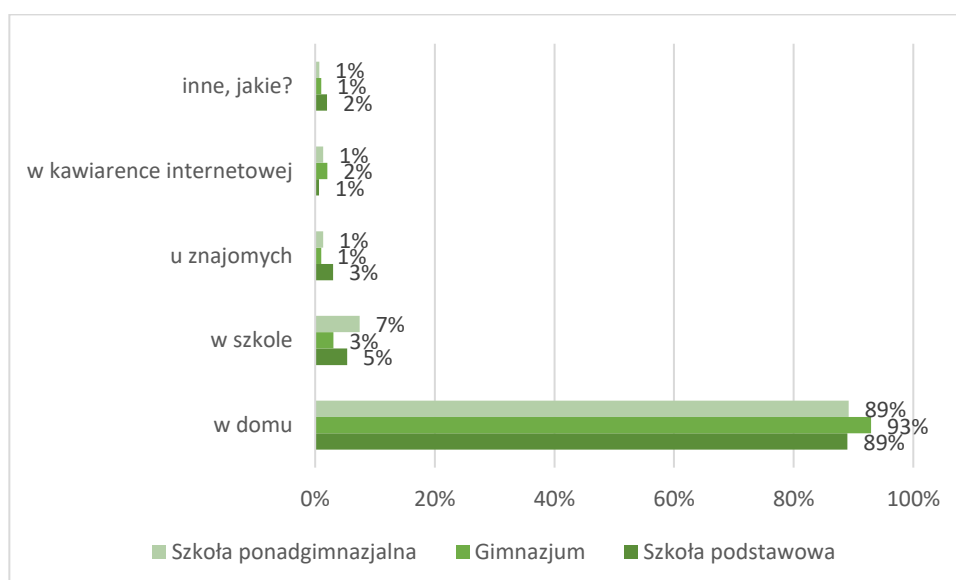
Wykres 130 Ile czasu w ciągu dnia poświęcasz na korzystanie z komputera/Internetu/smartfonu/telefonu?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

Dodatkowo uczniowie zostali zapytani ile czasu w ciągu dnia poświęcają na granie gry komputerowe. Najmłodsi uczniowie w 33% nie korzystają z gier komputerowych, 24% poświęca na granie do 1 godziny dziennie, 23% uczniów grywa od 1 do 3 godzin dziennie, kolejno 13% najmłodszych korzysta z gier od 3 do 6 godzin dziennie. W szkole gimnazjalnej również największy procent uczniów przyznało, że nie korzysta z gier (37%), do grania codziennie od 1 do 3 godzin przyznało się 28% ankietowanych, natomiast 11% z nich korzysta z gier powyżej 6 godzin dziennie. W szkole ponadgimnazjalnej respondenci w 43% nie grywają w gry, 27% z nich poświęca na tą zabawę od 1 do 3 godzin dziennie, natomiast 9% korzysta z komputera w celu pogrania od 3 do 6 godzin dziennie.

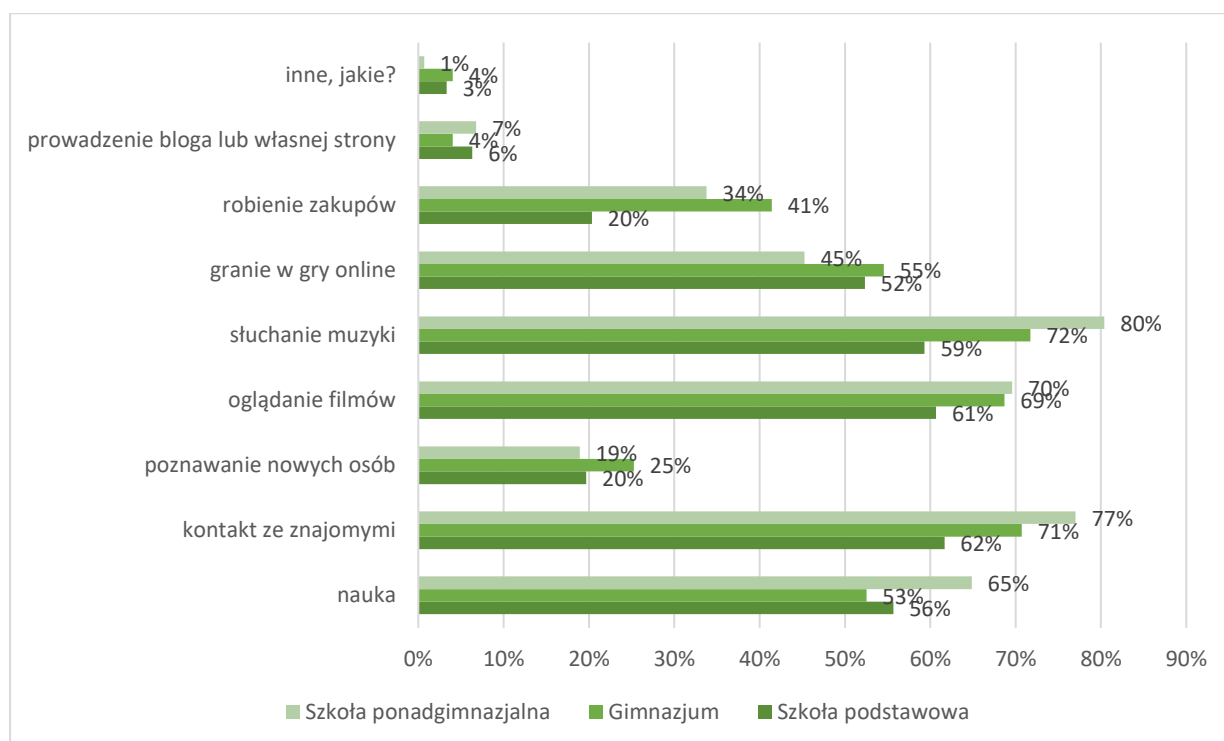
Wykres 131 Ile czasu w ciągu dnia poświęcasz na granie w gry komputerowe?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

Respondenci, którzy przyznali, że korzystają z komputera i Internetu zostali poproszeni o ustosunkowanie się, gdzie najczęściej zdarza im się z powyższych mediów używać. W szkole podstawowej uczniowie niemal jednogłośnie ogłosili, że używają komputera i Internetu w domu (89%), podobnie odpowiedzieli gimnazjaliści (93%) oraz najstarsi uczniowie (89%).

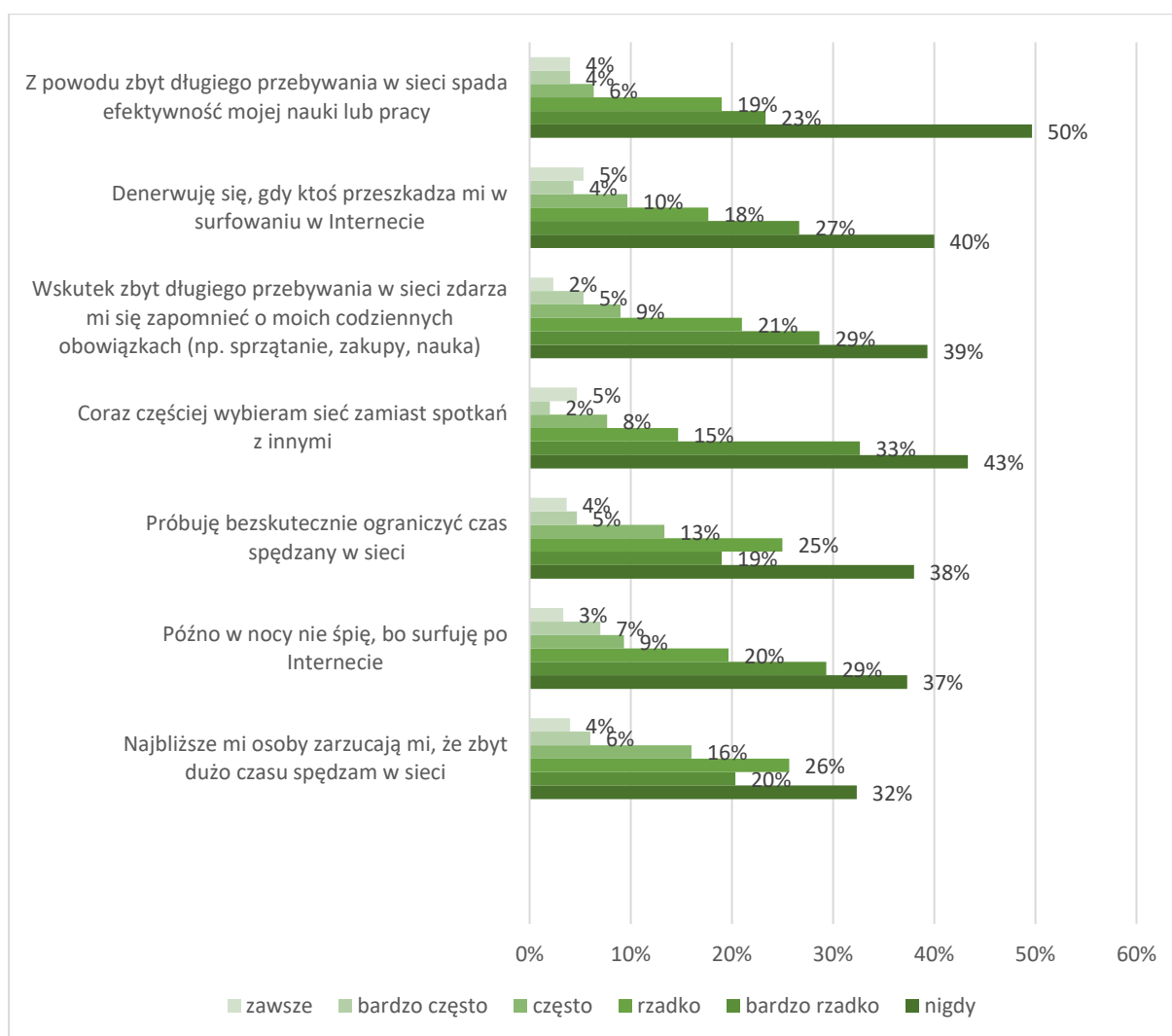
Wykres 132 Gdzie najczęściej korzystasz z komputera i Internetu?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

Ankietowanych zapytano również o to, by przyznali z jakich powodów korzystają z Internetu i komputera. Wśród uczniów ze szkoły podstawowej najczęstszymi odpowiedziami były: kontakt ze znajomymi (62%), oglądanie filmów (61%), nauka (56%), słuchanie muzyki (59%) oraz granie w gry online (52%). Gimnazjaliści najchętniej używają Internetu i komputera do słuchania muzyki (72%), kontaktu ze znajomymi (71%), oglądania filmów (69%) oraz nauki (65%). Najstarsi uczniowie również podobnie jak poprzednicy wybrali słuchanie muzyki (80%), kontakt ze znajomymi (77%), oglądanie filmów (70%), oraz nauka (65%). Pozostali ankietowani wymieniali również, że używają mediów do czytania, wyszukiwania informacji oraz kontaktu z rodzicami.

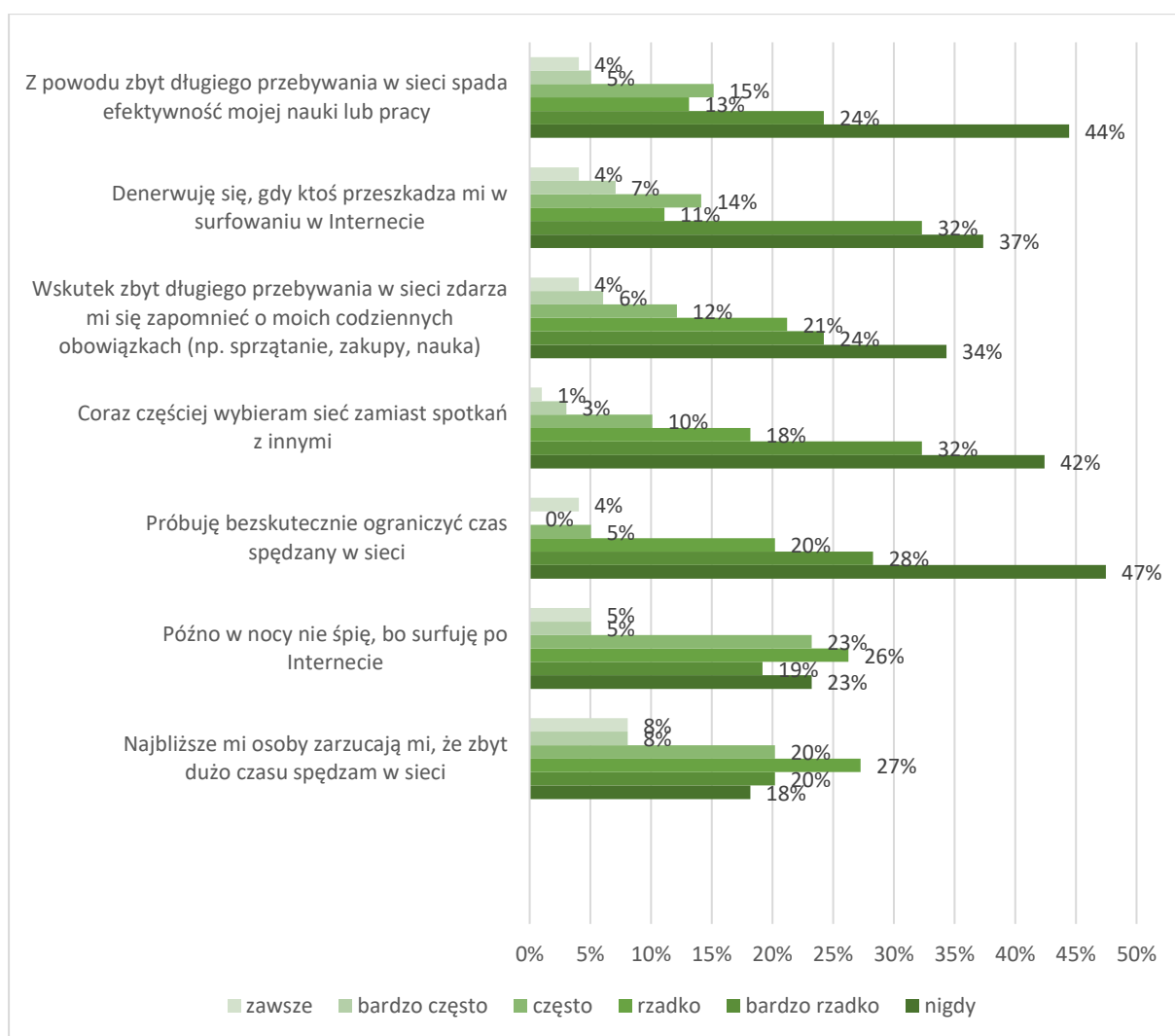
Wykres 133 Z jakich powodów najczęściej korzystasz z komputera i Internetu?. Pytanie wielokrotnego wyboru.

Następnie uczniowie klas szkoły podstawowej zostali poproszeni o ustosunkowanie się do pewnych stwierdzeń dotyczących używania komputera, Internetu czy też telefonu i smartfona. Jedno ze stwierdzeń brzmiało: „z powodu zbyt długiego przebywania w sieci spada efektywność mojej nauki lub pracy”. 50% uczniów przyznało, że nigdy nie miewa problemów z efektywnością ich nauki lub pracy. Następne stwierdzenie dotyczyło tego, czy ankietowani denerwują się, gdy ktoś przeszkadza im w surfowaniu w Internecie, w większości, bo aż w 40% uczniowie stwierdzili, że nigdy się nie denerwują, natomiast 10% z nich miewa napady złości związku z powyższym faktem. Najmłodszy poproszeni zostali również o odniesienie się do stwierdzenia dotyczącego tego, czy przez długie korzystanie z sieci zdarza im się zapomnieć o codziennych obowiązkach takich jak sprzątanie czy nauka. Większość z nich stwierdziła, że surfowanie w sieci nigdy nie przeszkadzało im w wykonywaniu innych obowiązków. Następnie respondenci zostali zapytani, czy prawdą jest, że coraz częściej wybierają korzystanie z Internetu zamiast spotkać się ze znajomymi. 43% z nich stwierdziło, że nigdy się to nie zdarzyło, natomiast 8% czasami zdarza się taka sytuacja. Uczniowie ustosunkowali się również do tego, czy zdarza się, że inni zwracają im uwagę na temat zbyt długiego korzystania z Internetu i komputera. 32% najmłodszych mieszkańców stwierdziło, że nigdy nikt im nie zwraca uwagi natomiast 16% przyznało, iż taka sytuacja zdarza się często.

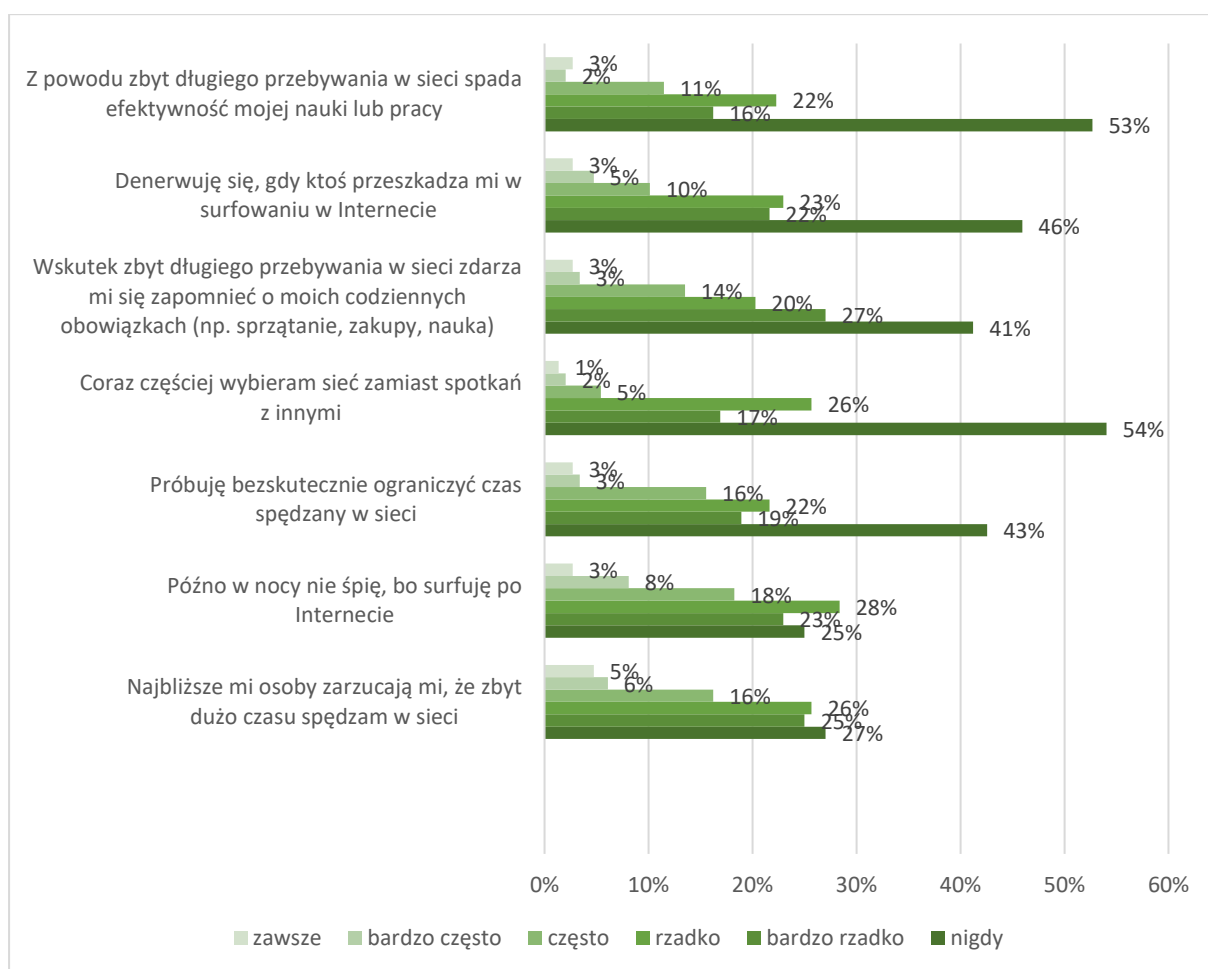
Wykres 134 Uczniowie szkoły podstawowej: Odnies się proszę, do powyższych stwierdzeń korzystając z przedstawionej skali. Pytanie wielokrotnego wyboru.

Również uczniowie gimnazjum udzielali odpowiedzi na stwierdzenia zamieszczone w ankiecie. Na stwierdzenie, które dotyczyło efektywności nauki lub pracy, a długiego przebywania w sieci, ankietowani twierdzili (44%), że nigdy nie zdarzyło im się, by spadła ich efektywność w nauce, czy też pracy. Niektórzy uczniowie (23%) przyznali, że często się nie wysypiają, bo surfują po Internecie oraz, że 20% z nich ma osoby bliskie, które często zarzucają im, że zbyt dużo czasu poświęcają na korzystaniu z sieci. Uczniowie w 42% przyznają również, że nigdy nie zdarzyło im się zaniedbać spotkań z znajomymi na rzecz grania w gry na komputerze, czy też surfowaniu po sieci. 14% z nich stwierdza, że często denerwuje się, gdy ktoś przeszkadza im w korzystaniu z Internetu.

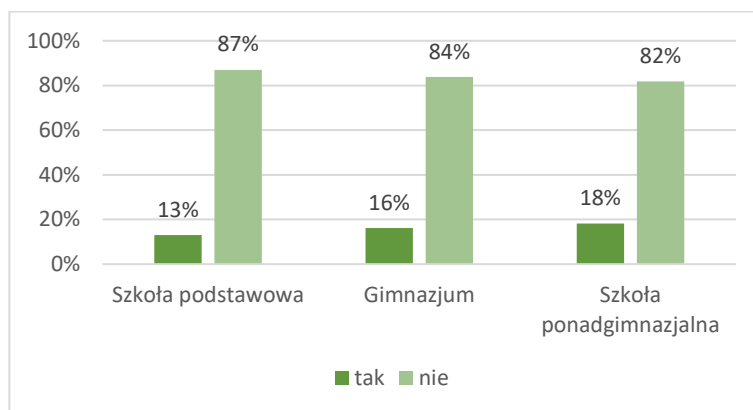
Wykres 135 Uczniowie gimnazjalni: Odnieś się proszę, do powyższych stwierdzeń korzystając z przedstawionej skali. Pytanie wielokrotnego wyboru.

Najstarsi uczniowie szkoły ponadgimnazjalnej przyznają, że czasami późno w nocy nie śpią, ponieważ surfują po sieci (18%), a 16% z nich próbuje bezskutecznie ograniczyć czas spędzany w sieci. Ankietowani odnoszą się również do stwierdzenia, czy z powodu zbyt długiego przebywania w sieci spada ich efektywność w nauce i pracy, 54% uczniów twierdzi, że nigdy korzystanie z Internetu nie przysporzyło im problemów w nauce czy pracy, 11% przyznaje, że czasami takie sytuacje się zdarzają, a 3% zdarza się to zawsze. 14% uczniów często zapomina o swoich obowiązkach takich jak sprząatanie, zakupy czy nauka na rzecz używania sieci, czy też grania w gry komputerowe natomiast 41% z nich twierdzi, że nigdy nie miało problemu rozdzielić nauki, czy obowiązków pomiędzy surfowaniem po Internecie.

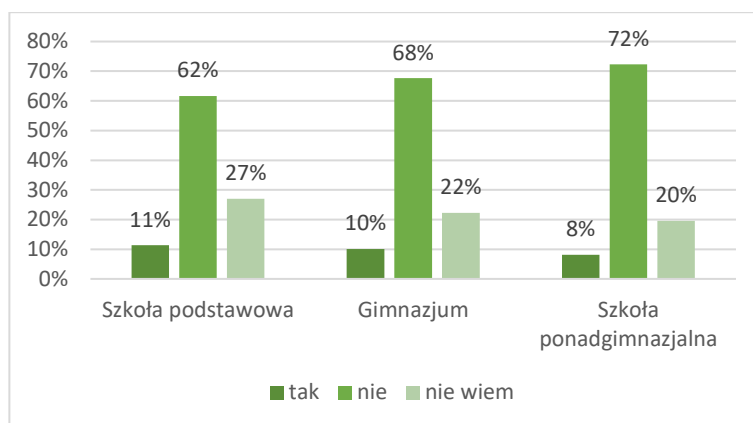
Wykres 136 Uczniowie ponadgimnazjalni: Odniesie się proszę, do powyższych stwierdzeń korzystając z przedstawionej skali. Pytanie wielokrotnego wyboru.

Kolejno młodzi mieszkańcy gminy zostali zapytani, czy kiedykolwiek zostali dyskryminowani ze względu na brak dostępu do komputera i Internetu. Najmłodsi uczniowie przyznali w większości (87%), że nigdy nie byli dyskryminowani, podobnie jak gimnazjaliści (84%) oraz ankietowani ze szkoły ponadgimnazjalnej (82%).

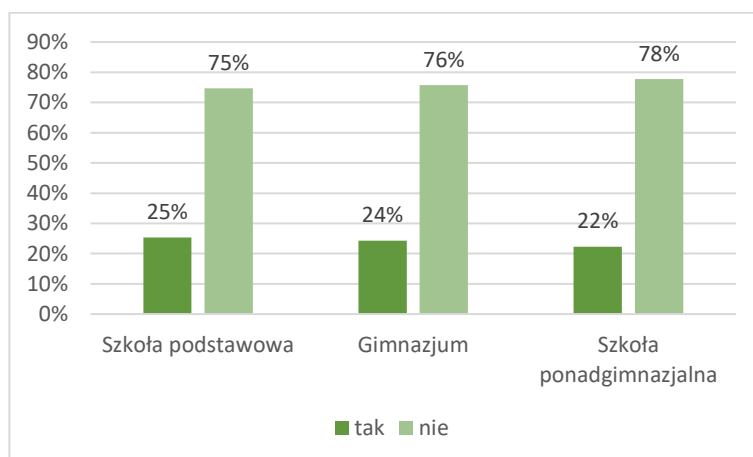
Wykres 137 Czy czułeś się kiedykolwiek dyskryminowany ze względu na brak dostępu do komputera i Internetu? Pytanie jednokrotnego wyboru.

Następne pytanie w ankiecie dotyczyło tego, czy na komputerach z jakiego korzystają uczniowie jest zainstalowana tzw. „kontrola rodzicielska”. W szkole podstawowej ankietowani przyznali w 62%, że nie ma takiej ochrony. Podobnie uznali uczniowie gimnazjum (68%) oraz szkoły ponadgimnazjalnej (72%). Jedynie 11% osób w szkole podstawowej, 10% w gimnazjum i 8% uczniów najstarszych uważa, że taka kontrola na ich komputerach jest zainstalowana.

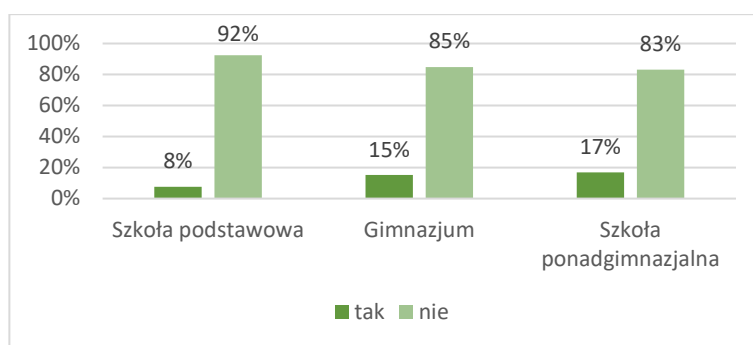
Wykres 138 Czy na komputerze z którego korzystasz jest zainstalowana tzw. „kontrola rodzicielska”? Pytanie jednokrotnego wyboru.

Respondenci poproszeni zostali o przyznanie się czy zdarzyło im się kłamać, by ukryć prawdziwą ilość czasu spędzanego na korzystaniu z komputera i Internetu np. przed rodzicami. 75% najmłodszych uczniów przyznało, że nigdy nie zdarzyło im się kłamać, podobnie jak gimnazjaliści (76%) oraz uczniowie szkół ponadgimnazjalnych (78%).

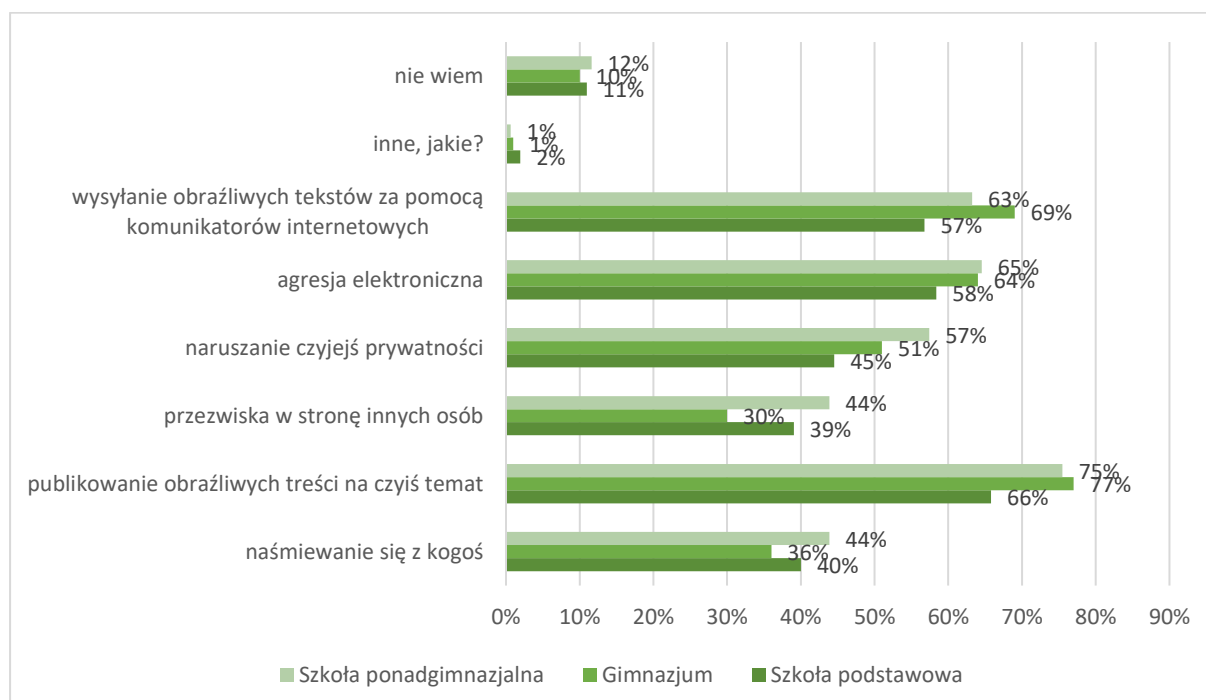
Wykres 139 Czy zdarzyło Ci się kłamać aby ukryć prawdziwą ilość czasu spędzanego na korzystaniu z komputera lub Internetu np. przed rodzicami?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

Czy podałybyś swoje dane osobowe, osobie poznaanej w Internecie? Na to pytanie ankietowani odpowiedzieli niemal jednogłośnie, ponieważ 92% najmłodszych uczniów, 85% gimnazjalistów oraz 83% najstarszych respondentów przyznało, że nigdy nie podałoby żadnych danych osobowych komukolwiek w sieci. Niepokojący jest jednak fakt, że pewien odsetek uczniów pomimo niebezpieczeństw związanych z ujawnianiem swojego imienia, nazwiska czy innych wrażliwych danych byłoby w stanie takie informacje podać innym osobom w Internecie.

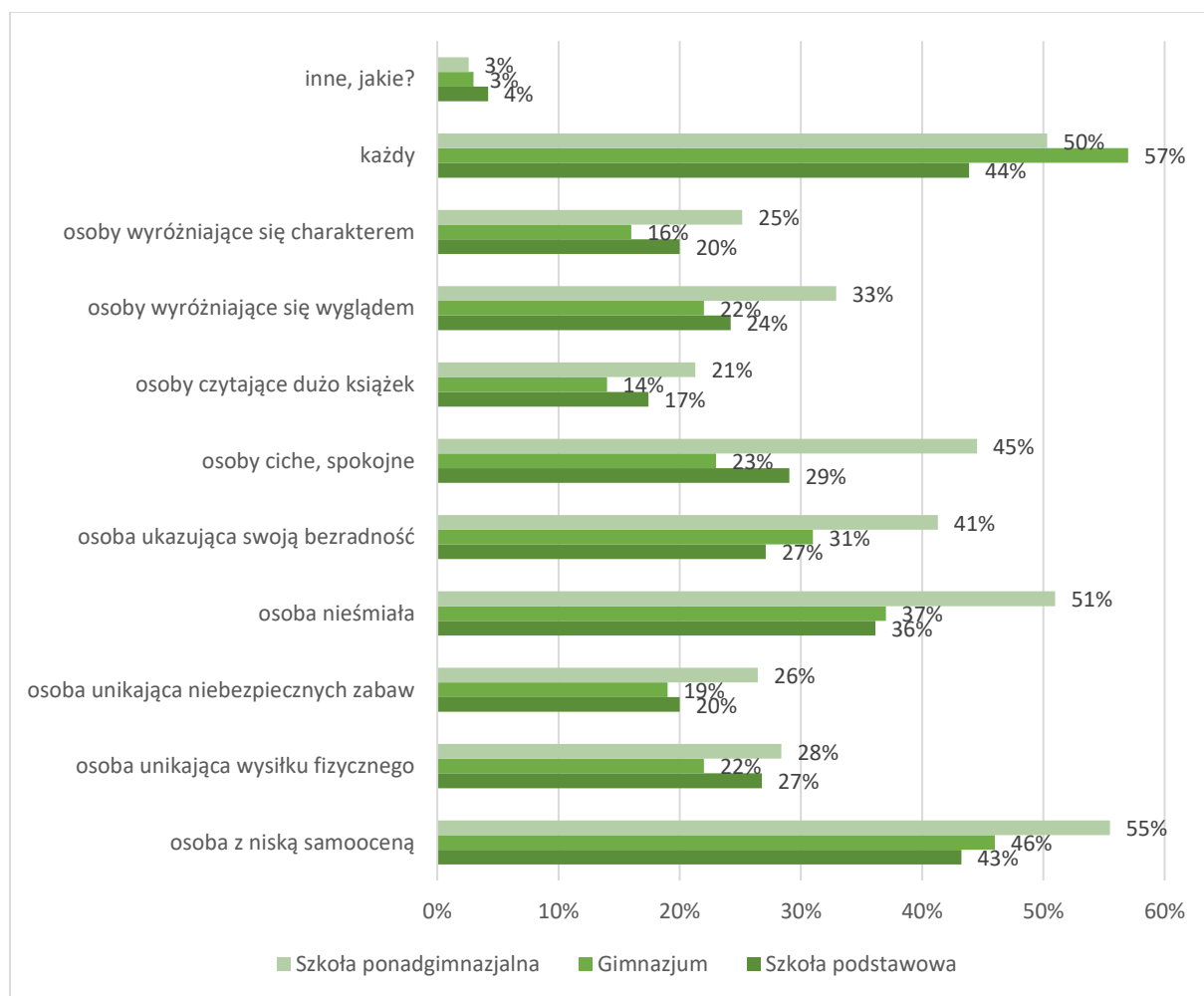
Wykres 140 Czy podalbyś swoje dane osobowe osobie poznanej w Internecie?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

Kolejnym tematem, który został poruszony wśród uczniów jest cyberprzemoc. Na początku przybliżmy termin cyberprzemocy. Polega ona na stosowaniu przemocy za pomocą narzędzi komunikacyjnych, takich jak popularne w naszych czasach media społecznościowe, czaty, komunikatory, fora, blogi internetowe, e-maile, sms, czy też inne formy przekazywania treści w Internecie. Celem pierwszego pytania dotyczącego cyberprzemocy było zbadanie wiedzy uczniów na jej temat. Czy w ogóle mają oni pojęcie z czym mają do czynienia? Anketowani najmłodszych klas, czyli szkoły podstawowej uważają cyberprzemoc za publikowanie obraźliwych treści na czyjś temat (66%), agresję elektroniczną (58%), wysyłanie obraźliwych tekstów za pomocą komunikatorów internetowych (57%) oraz naruszanie czyjejś prywatności (45%). W gimnazjum anketowani odpowiadali równie podobnie, bowiem według nich najczęściej cyberprzemoc można określić jako publikowanie obraźliwych treści na czyjś temat (77%), wysyłanie obraźliwych tekstów za pomocą komunikatorów internetowych (69%), czy też agresja elektroniczna (64%). Najstarsi uczniowie uważają, że cyberprzemocą są: publikowanie obraźliwych treści na czyjś temat (75%), naruszanie czyjejś prywatności (57%), naśmiewanie się z kogoś (44%) czy też przezwiska w stronę innych osób (44%).

Wykres 141 Czym według Ciebie jest cyberprzemoc?. Pytanie wielokrotnego wyboru.

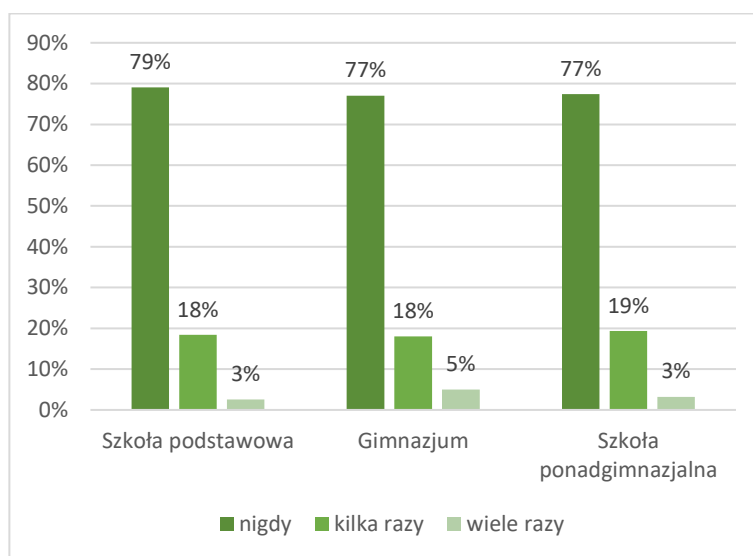
Kto może zostać ofiarą przemocy?. W szkole podstawowej uczniowie odpowiadali następująco: każdy (44%), osoby z niską samooceną (43%), osoba nieśmiała (36%), osoby ciche i spokojne (29%), osoba unikająca wysiłku fizycznego oraz ukazująca swoją bezradność (po 27%). Gimnazjaliści uważają, że najczęściej osobami zagrożonymi cyberprzemocą mogą być: osoby z niską samooceną (46%), osoby nieśmiałe (37%), osoby ukazujące swoją bezradność (31%), osoby wyróżniające się wyglądem (22%). Najwięcej uczniów (57%) uznało, że tak naprawdę każdy może zostać ofiarą cyberprzemocy. Następnie najstarszym uczniom zadano takie samo pytanie jak w poprzednich grupach. Odpowiadają oni podobnie jak pozostali, ponieważ według ankietowanych ze szkoły ponadgimnazjalnej osobą, którą może dotyczyć problem cyberprzemocy może być każdy (50%). Są to również osoby z niską samooceną (55%), osoby ciche, spokojne (45%) oraz nieśmiałe (51%), a także osoby wyróżniające się wyglądem (33%) i charakterem (25%).

Wykres 142 Kto Twoim zdaniem może stać się ofiarą cyberprzemocy?. Pytanie wielokrotnego wyboru.

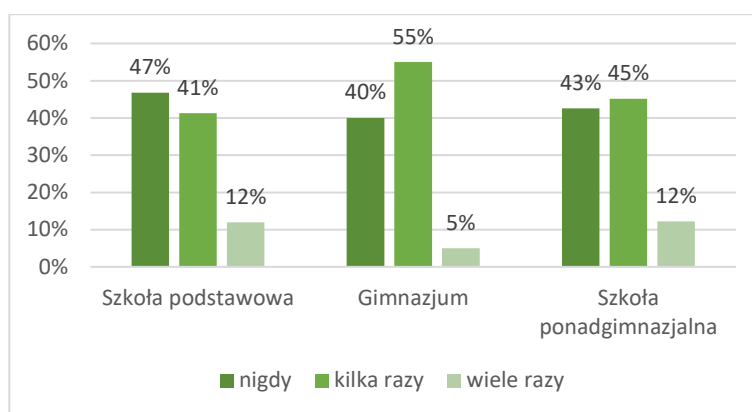
3.7. PROBLEM HAZARDU Z PERSPEKTYWY DZIECI I MŁODZIEŻY

Ostatnim tematem poruszonym wśród młodych ankietowanych mieszkańców jest hazard. Po pierwsze musimy dowiedzieć się skąd wywodzi się hazard. Istnieją różne formy hazardu, jest to rodzaj gry, gdzie wygrana zależy od szczęścia, a stawką są zazwyczaj pieniądze lub inne dobra. Możemy również określić, że hazardem jest np. gra w kasynie, gra na automatach, obstawianie wyników meczów czy gier sportowych, losy na loterii lub loterie pieniężne. Uczniowie zostali zapytani czy kiedykolwiek zdarzyło im się wysłać płatne smsy na organizowane przez np. gazety czy telewizję konkursy, w których można wygrać jakąś kwotę pieniężną? Wszyscy ankietowani odpowiedzieli prawie jednogłośnie, że nigdy nie zdarzyło im się korzystać z takich konkursów (79% uczniów szkoły podstawowej, 77% gimnazjalistów oraz 77% najstarszych ankietowanych). Najmłodsi uczniowie przyznali, że kilka razy(18%) zdarzyło się im brać udział w płatnych zabawach przez telewizję czy gazety, podobnie uznali gimnazjaliści (18%) oraz respondenci ze szkoły ponadgimnazjalnej (19%).

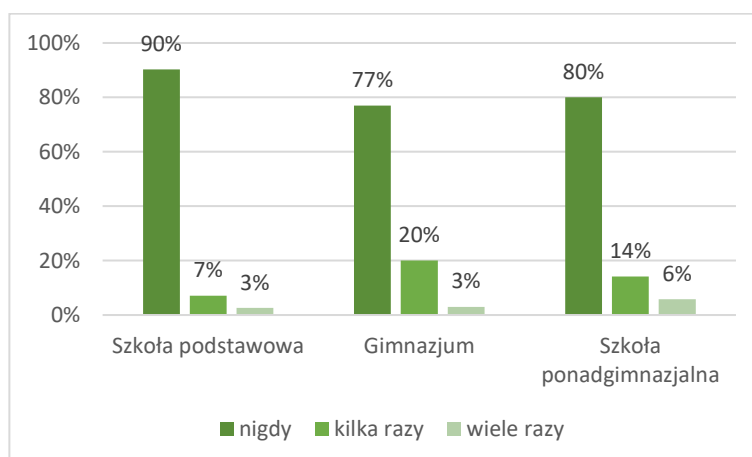
Wykres 143 Czy brałeś/aś udział w konkursach organizowanych przez gazety, telewizję, operatorów telefonicznych, w których wysyła się płatne smsy?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

W tematyce hazardu ankietowani udzielali również odpowiedzi dotyczącej grania na automatach do gier. Najmłodsi uczniowie przyznali w 47%, że nigdy nie mieli styczności z automatami do gier, natomiast 41% z nich kilka razy korzystało z grania, a 12% uczniów grało kilka razy. Gimnazjaliści przyznali w 55%, że kilka razy zdarzyło im się korzystać z automatów, również 5% przyznało się do grania lecz wiele razy, natomiast aż 40% nigdy nie używało automatów do gier. Najstarsi uczniowie stwierdzili, że w 45% kilka razy zdarzyło im się skorzystać z automatów do gier, 43% nigdy, natomiast 12% wiele razy.

Wykres 144 Czy grałeś/aś na automatach do gier?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

Ostatnim pytaniem wśród uczniów było pytanie dotyczące zakładów bukmacherskich. Uczniowie odpowiadali niemal jednogłośnie, że nigdy nie zdarzyło im się obstawiać takich zakładów (90% szkoła podstawowa, 77% gimnazjum, 80% szkoła ponadgimnazjalna). Jedynie nielicznym z ankietowanych zdarzyło się obstawiać zakłady bukmacherskie kilka razy lub wiele razy.

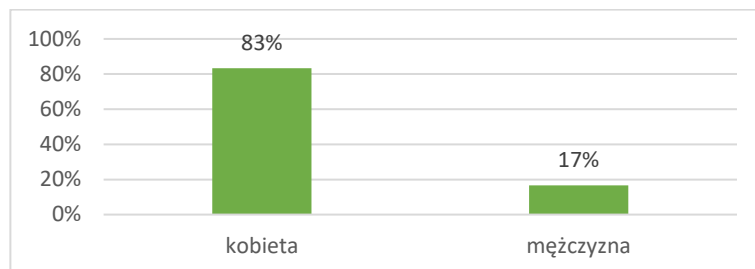

Wykres 145 Czy obstawiałeś/aś zakłady bukmacherskie?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

4. BADANIE SPRZEDAWCÓW NA TERENIE GMINY ŁOBEZ

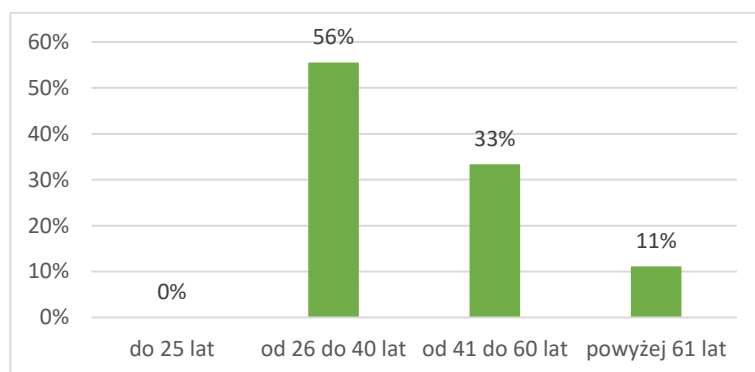
5.1 STRUKTURA BADANEJ PRUBY

W badaniu diagnozującym problemy społeczne w gminie Łobez udział wzięło łącznie 18 sprzedawców napojów alkoholowych. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi było to 83% kobiet oraz 17% mężczyzn.

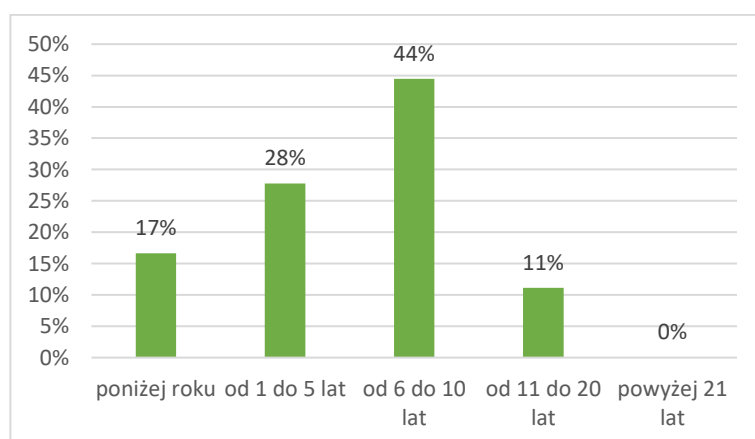
Wykres 146 Płeć

Najliczniejszą grupą wiekową wśród sprzedawców były osoby w przedziale wiekowym od 26 do 40 lat (56%).

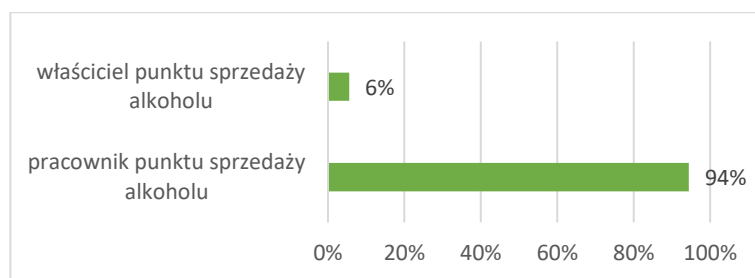
Wykres 147 Wiek

Sprzedawcy zostali zapytani również od ilu lat pracują w punkcie sprzedaży alkoholu, w którym zostali poddani ankiecie. Najczęściej osoby te pracują od 6 do 10 lat w konkretnym sklepie.

Wykres 148 Od ilu lat pracuje Pan/i w punkcie, gdzie prowadzona jest sprzedaż alkoholu?

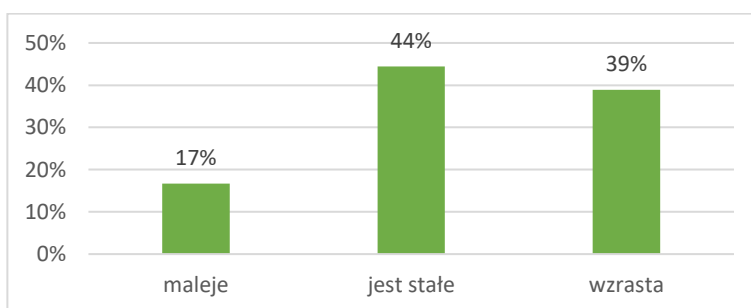
Osoby uczestniczące w ankiecie najczęściej byli pracownikami w punkcie sprzedaży alkoholu (94%), natomiast 6% to kierownicy.

Wykres 149 Pana/i stanowisko?

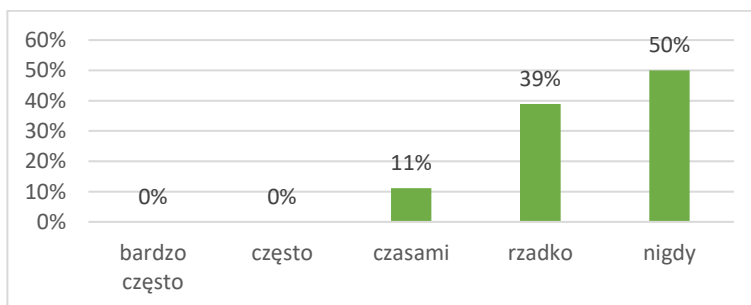
5.2. PROBLEM UZALEŻNIEŃ W GMINIE Z PERSPEKTYWY SPRZEDAWCÓW NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH

Według większości zankietowanych sprzedawców spożycie alkoholu w gminie Łobez jest stałe (44%). Natomiast aż 39% uważa, że zauważa pewnąwyżkę w spożyciu alkoholu przez mieszkańców gminy.

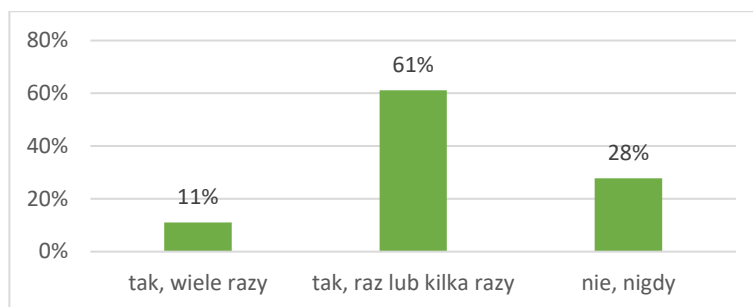
Wykres 150 Proszę ocenić czy spożycie alkoholu na przestrzeni kilku lat w Pana/i miejscowości:. Pytanie jednokrotnego wyboru.

Według 50% sprzedawców alkohol nigdy nie jest sprzedawany osobom niepełnoletnim w Gminie Łobez.

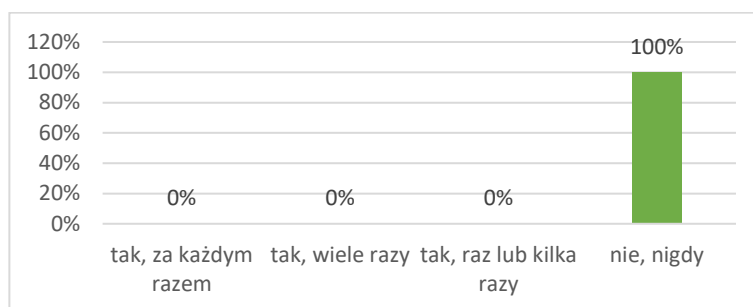
Wykres 151 Proszę ocenić jak często zdarza się, że alkohol jest sprzedawany osobom niepełnoletnim w Pana/i gminie?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

Dodatkowo, 61% osobom ankietowanym zdarzyło się, że osoba niepełnoletnia chciała zakupić alkohol w obsługiwanym przez nich punkcie.

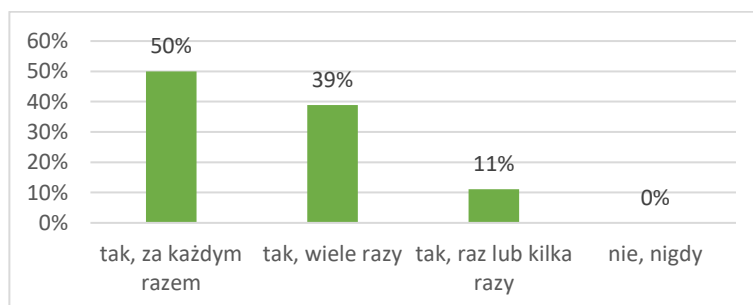
Wykres 152 Czy zdarzyło się Panu/i, że osoba niepełnoletnia chciała kupić alkohol w obsługiwanym przez Pana/ią punkcie?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

Wszyscy sprzedawcy zgodnie przyznali, że nigdy nie sprzedali alkoholu osobie niepełnoletniej na terenie gminy Łobez.

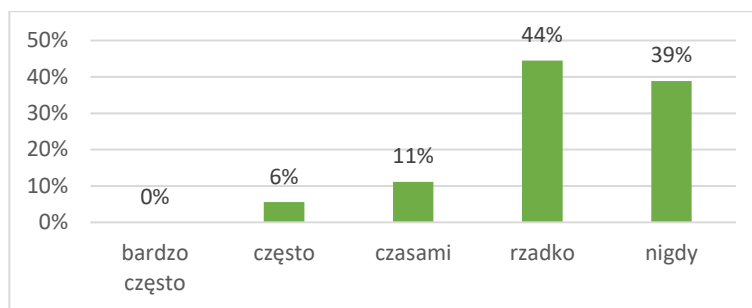
Wykres 153 Czy zdarzyło się Panu/i sprzedać alkohol osobie niepełnoletniej?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

50% osób ankietowanych stwierdziło, że za każdym razem pytają osób, które nie wyglądają na pełnoletnie o dowód osobisty.

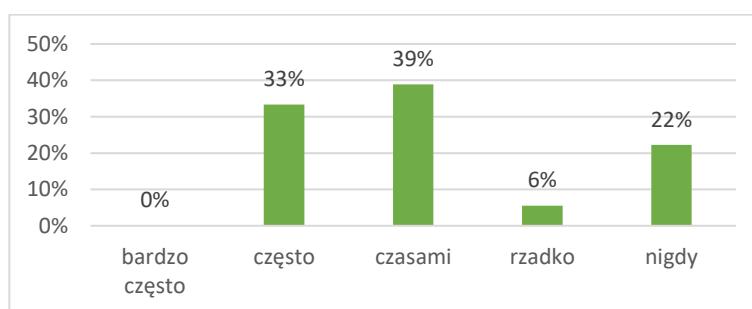
Wykres 154 Czy zdarzyło się Panu/i kiedykolwiek pytać o dowód osobisty klienta, nie mając pewności czy jest pełnoletni?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

Niepokojący jest fakt, iż 44% sprzedawców przyznaje, że rzadko – ale jednak zdarzają się sytuacje, gdzie zostaje złamane prawo o zakazie jazdy samochodem po wypiciu alkoholu.

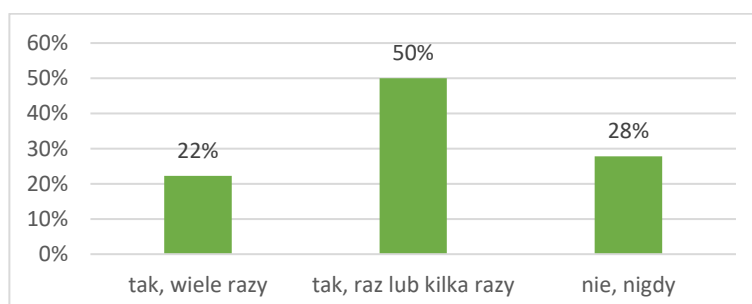
Wykres 155 Proszę ocenić jak często ma miejsce sytuacja jazdy samochodem po wypiciu alkoholu w Pana/i gminie?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

Sprzedawcy oceniali również czy zdarza się, że alkohol jest sprzedawany osobom nietrzeźwym w gminie Łobez. 39% osób przyznało, że czasami takie sytuacje się zdarzają, również 33% uważa, że dzieje się to często.

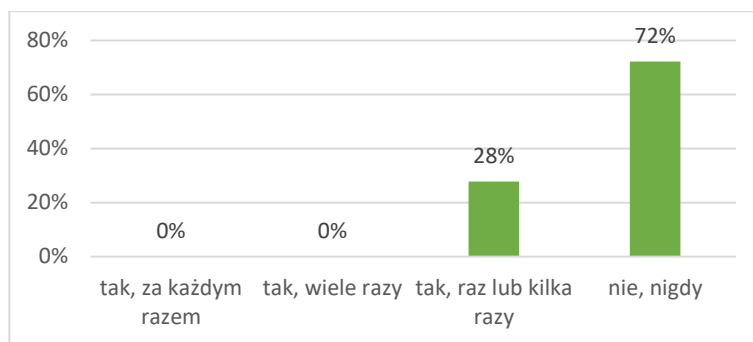
Wykres 156 Proszę ocenić jak często zdarza się, że alkohol jest sprzedawany osobom nietrzeźwym w Pana/i miejscowości?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

Dodatkowo 50% osób przyznało, że zdarzały się sytuacje, gdzie osoba nietrzeźwa chciała kupić alkohol w obsługiwanym przez nich punkcie.

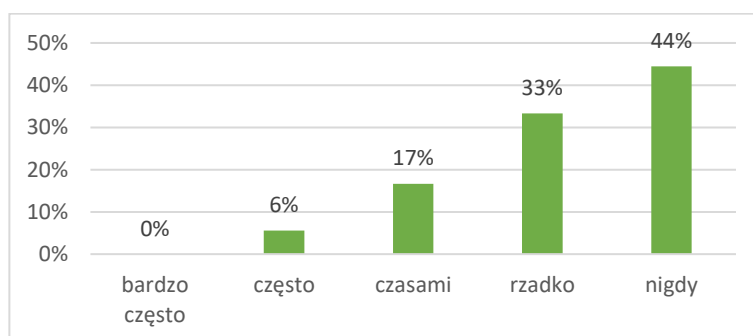
Wykres 157 Czy zdarzyło się Panu/i, że osoba nietrzeźwa próbowała kupić alkohol w obsługiwanym przez Pana/iq punkcie?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

Niepokojący jest fakt, że 28% sprzedawców przyznało się do sprzedaży alkoholu osobom nietrzeźwym na terenie gminy Łobez.

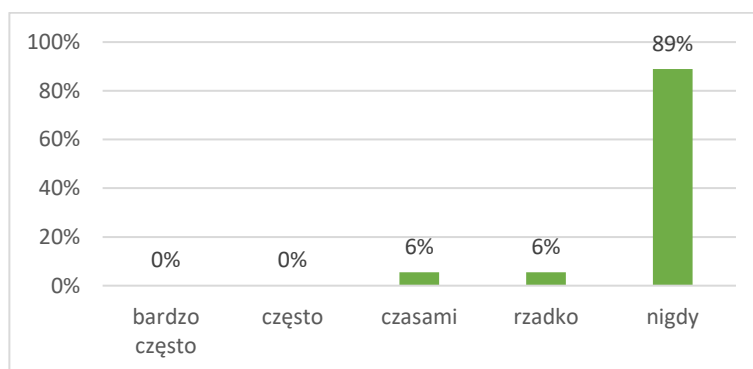
Wykres 158 Czy zdarzyło się Panu/i sprzedać alkohol osobie nietrzeźwej ?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

Jak często zdarzają się sytuacje, że klienci sklepu spożywają alkohol na terenie lub w pobliżu punktu sprzedaży ? – na powyższe pytanie, które zostało zadane ankietowanym, 44% osób odpowiedziało, że nigdy takie sytuacje się nie zdarzają, natomiast 17% przyznało, iż takie zdarzenia mają miejsce na terenie gminy.

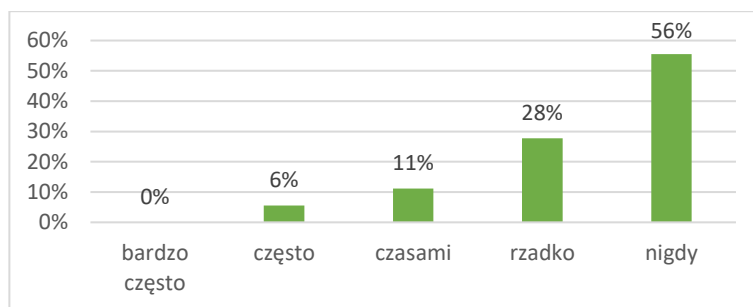
Wykres 159 Proszę ocenić jak często zdarza się sytuacja, że klienci sklepu spożywają alkohol na terenie lub w pobliżu punktu sprzedaży alkoholu w Pana/i gminie?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

Dodatkowo 89% przyznało, że nigdy nie zdarzyło im się wzywać policji z powodu zakłócania porządku przez osoby pod wpływem alkoholu na terenie punktu sprzedaży lub w jego pobliżu.

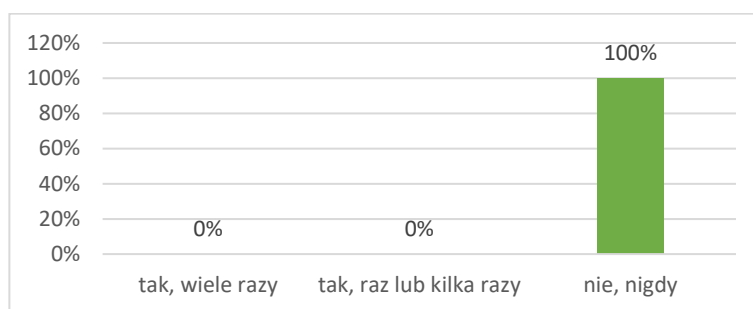
Wykres 160 Jak często zdarza się Panu/i wzywać policję z powodu zakłócania porządku przez osobą pod wpływem alkoholu na terenie punktu sprzedaży alkoholu lub w jego najbliższej okolicy?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

Następnie ankietowani zostali zapytani o sprzedaż papierosów osobom niepełnoletnim. 56% respondentów przyznało, że takie sytuacje nie mają miejsca. Natomiast 6% stwierdziło, iż takie sytuacje zdarzają się często.

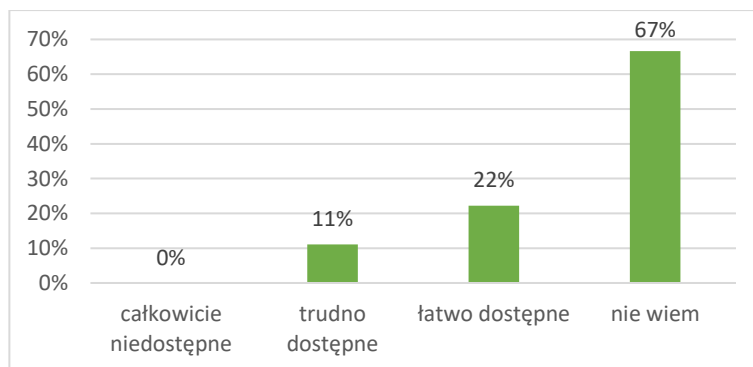
Wykres 161 Proszę ocenić jak często zdarza się, że osobom niepełnoletnim sprzedawane są papierosy w Pana/i miejscowości?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

100 % ankietowanych przyznało, że nigdy nie zdarzyło im się sprzedać osobom niepełnoletnim papierosów w punkcie, w którym sprzedają.

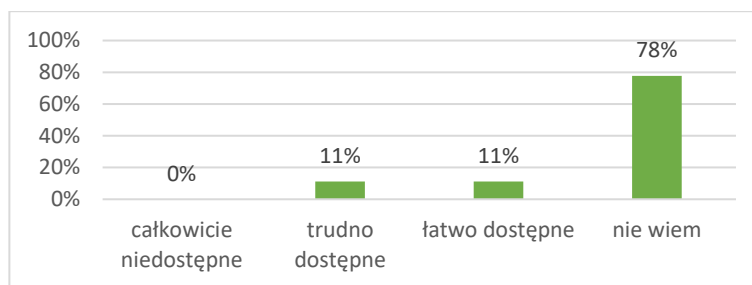
Wykres 162 Czy zdarzyło się Panu/i sprzedać papierosy osobie niepełnoletniej ?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

Dodatkowo ankietowani zostali zapytani o możliwość pozyskania narkotyków w ich gminie. 67% nie posiada takiej wiedzy, natomiast 22% osób przyznało, że narkotyki można łatwo pozyskać na terenie gminy Łobez.

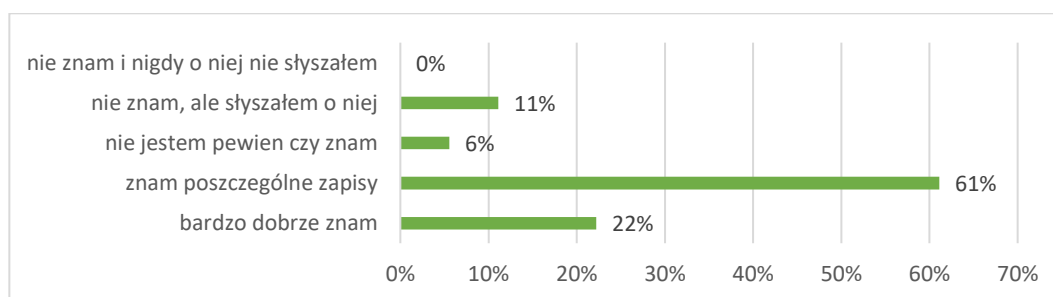
Wykres 163 Jak ocenia Pan/i możliwość pozyskania narkotyków na terenie Pana/i gminy?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

78% osób nie wie jak i czy jest możliwość pozyskania dopalaczy w gminie, natomiast 11% uważa, że nie ma problemu z uzyskaniem dopalaczy na terenie gminy Łobez.

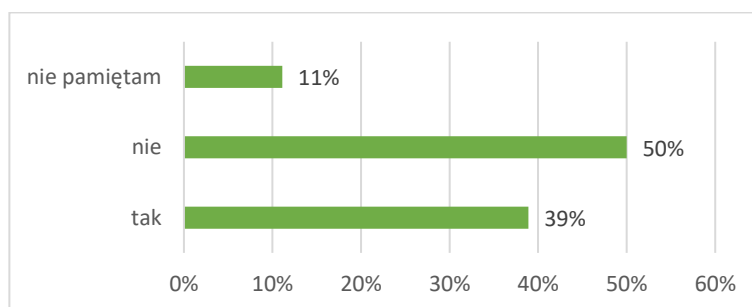
Wykres 164 Jak ocenia Pan/i możliwość pozyskania dopalaczy na terenie Pana/i gminy?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

Następnie sprzedawcy zostali poproszeni o przyznanie, czy znają ustawę o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. 61% osób twierdzi, że zna poszczególne zapisy, natomiast 22% zna całą ustawę bardzo dobrze. 11% osób przyznało, że nie zna zapisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości, ale słyszało o niej. Taki problem nie wynika z winy gminy Łobez, ponieważ co roku są organizowane bezpłatne szkolenia dla sprzedawców alkoholu, natomiast zainteresowanie takimi szkoleniami wśród sprzedawców jest bardzo małe.

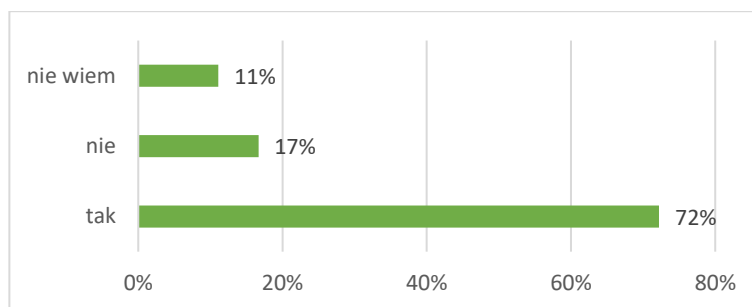
Wykres 165 Czy zna Pan/i ustawę z dnia 26 X 1982 r. o Wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi odnoszącą się do odpowiedzialnej sprzedaży alkoholu?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

Sprzedawcy przyznali również w 50%, że nigdy nie uczestniczyli w szkoleniu dotyczącym odpowiedzialnej sprzedaży. Jak napisano powyżej nie wynika to z braku organizacji szkoleń ze strony gminy Łobez, lecz z braku zainteresowania taką formą pozyskania wiedzy.

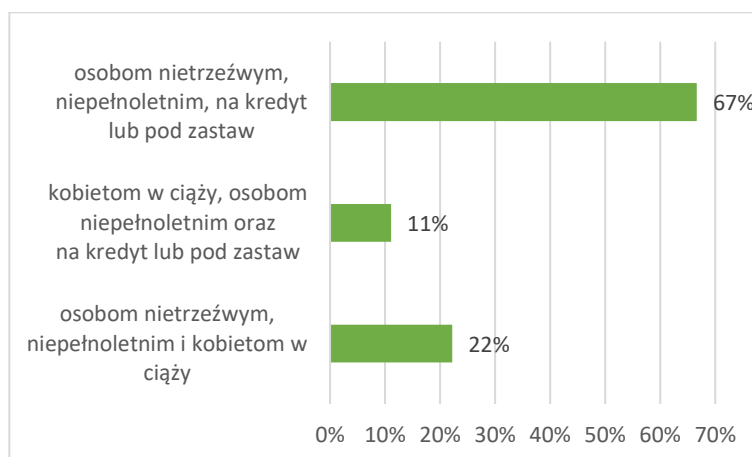
Wykres 166 Czy brał/a Pan/i udział w szkoleniu dotyczącym odpowiedzialnej sprzedaży alkoholu?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

72% sprzedawców uważa, że takie szkolenia są potrzebne, a 11% nie posiada takiej wiedzy. Ciekawe jest jednak, to iż 17% osób nie uważa żeby szkolenia dla sprzedawców były im potrzebne.

Wykres 167 Czy uważa Pan/i, że takie szkolenia są potrzebne?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

Na koniec respondenci zostali poproszeni o ustosunkowanie się do pewnych stwierdzeń dotyczących ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz tego komu zabrania się sprzedaży alkoholu. 67% osób odpowiedziało poprawnie na pytanie, które brzmiało następująco: „osobom nietrzeźwym, niepełnoletnim, na kredyt lub pod zastaw”. Niepokojący jest fakt, że kolejno 11% i 22% osób udzieliło niepoprawnych odpowiedzi.

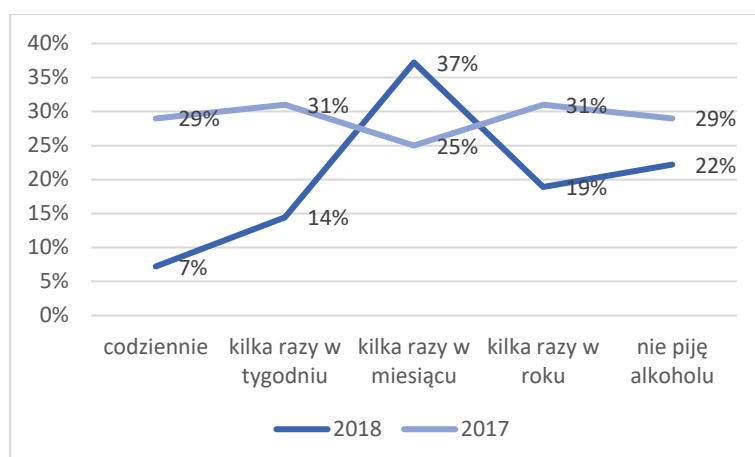
Wykres 168 Komu zabrania się sprzedaży i podawania napojów alkoholowych według ustawy z dnia 26 X 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

5. PORÓWNANIE WYNIKÓW BADAŃ Z ROKU 2017 DIAGNOZY SPOŁECZNEJ GMINY ŁOBEZ DO WYNIKÓW Z ROKU 2018

6.1. PROBLEMY SPOŁECZNE MIESZKAŃCÓW GMINY ŁOBEZ

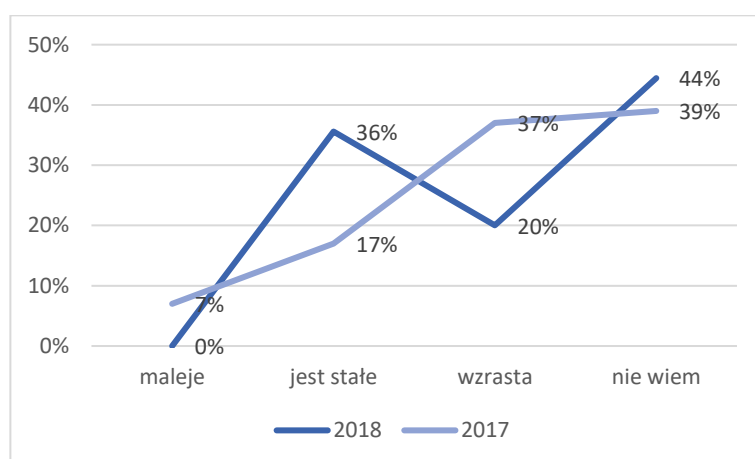
Kolejny rozdział raportu dotyczy porównania wyników z roku poprzedniego przeprowadzanego badania w gminie Łobez. Pierwszym tematem, który został poddany analizie to temat problematyki spożywania alkoholu w gminie. W roku 2017 mieszkańców, którzy przyznali, że nie piją w ogóle alkoholu było 29%, natomiast w obecnym roku (2018), takich osób jest nieco mniej (22%). Dobrą wiadomością, jest to, że w poprzednich latach ankietowani zamieszkujący gminę Łobez przyznali, aż w 29%, że piją alkohol codziennie, natomiast w obecnym

roku takich osób jest jedynie 7%.

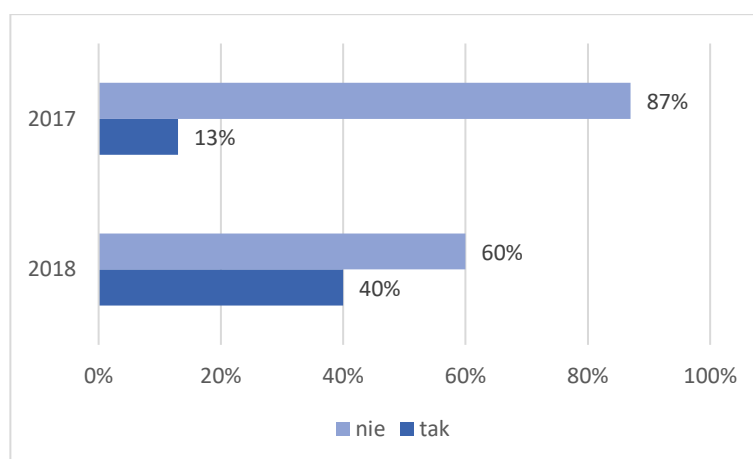
Wykres 169 Jak często spożywa Pan/i alkohol?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

Następnie, w 2018 roku mieszkańcy w mniejszym stopniu uważają, że spożycie alkoholu na terenie gminy wzrasta ponieważ uważa tak 20% ankietowanych, w poprzednim roku takich osób było 37%.

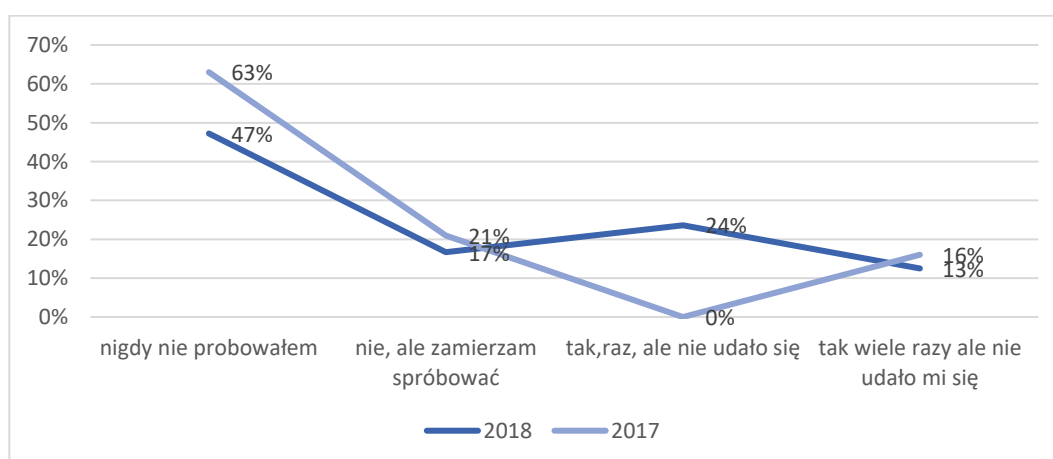
Wykres 170 Proszę ocenić czy spożycie alkoholu na przestrzeni kilku lat w Pana/i gminie?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

Kolejny poruszony problem to palenie papierosów, w 2017 roku osób, które zadeklarowały, że palą było jedynie 13%, natomiast w obecnym roku (2018) takich osób jest już 40%.

Wykres 171 Czy pali Pan/i papierosy?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

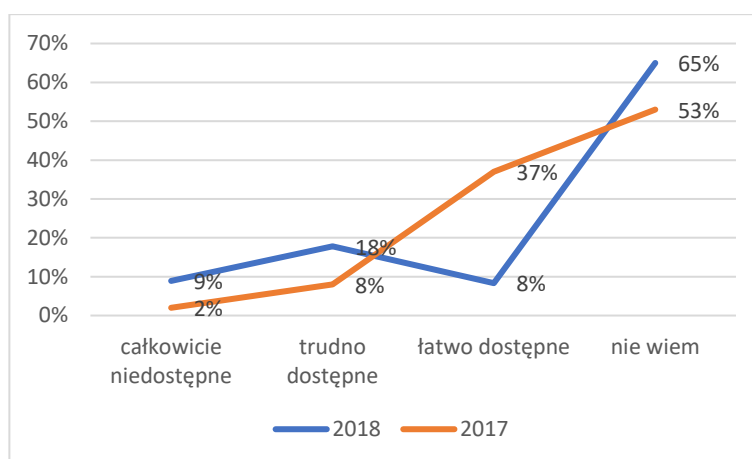
Na poniższym wykresie możemy zauważyć również, że w 2017 roku mniej osób palących chciało rzucić palenie, a aż 63% nigdy nawet nie próbowało, w obecnym roku osób, które chciały pozbyć się nałogu palenia papierosów oraz podjęło taką próbę było 24%.

Wykres 172 Czy próbował Pan/i kiedykolwiek rzucić palenie?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

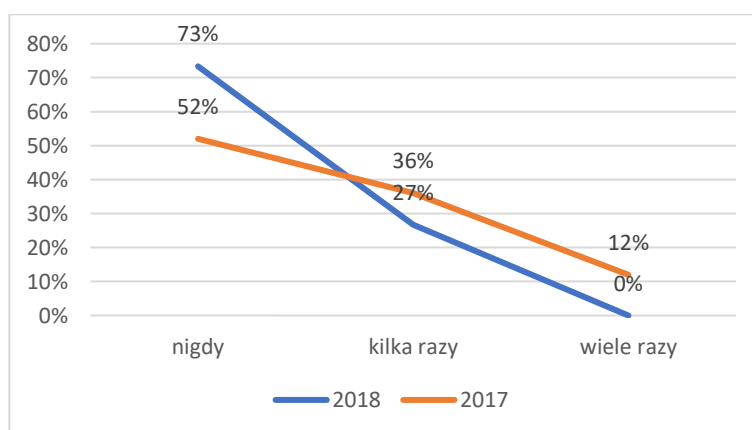
Z powyższych wyników możemy wyciągnąć pozytywne wnioski, ponieważ mieszkańców, którzy piją codziennie alkohol na terenie gminy Łobez jest o 22% mniej w 2018 roku niż w poprzednim - 2017. Podobnie jest z oceną spożycia alkoholu na przestrzeni kilku lat w gminie. 20% mieszkańców uważa, że w 2018 roku spożycie alkoholu wzrasta, natomiast w poprzednim roku takich osób było, aż 37%. Również wypowiedziało się 7% osób, którzy twierdzą, że tego roku mieszkańcy spożywają mniej alkoholu (w poprzednim roku żadna z osób ankietowanych nie udzieliła takiej odpowiedzi). Niepokojący jest fakt palenia papierosów wśród mieszkańców ponieważ nałóg nikotynowy wzrósł na przestrzeni 1 roku, aż o 47%. Oznacza to, że gmina powinna rozpocząć profilaktykę skierowaną głównie do palaczy.

Następnie przedstawiamy wyniki dotyczące możliwości pozyskania narkotyków na terenie gminy. Możemy zobaczyć na poniższym wykresie pozytywną zmianę, ponieważ w 2017 roku, aż 37% mieszkańców uważało, że narkotyki można łatwo pozyskać na terenie gminy, natomiast rok później takich osób jest jedynie 8%.

Wykres 173 Jak ocenia Pan/i możliwość pozyskania narkotyków na terenie Pana/i gminy?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

Dodatkowo zwróćmy uwagę na problem hazardu w gminie. Na wykresie widocznie można zauważyć, iż problem ten zmniejszył się na przestrzeni roku. W 2017 osób, które próbowały kilka razy grać np. w konkursach telefonicznych było 36%, natomiast w obecnym roku jest ich 27%. Również w 2017 roku osób, które nadmiernie biorą udział w płatnych konkursach było 12%, w roku 2018 nikt z mieszkańców nie zaznaczył takiej odpowiedzi.

Wykres 174 Czy brał Pan/i w konkursach przez gazety, telewizję, operatorów telefonicznych, w których wysyła się płatne sms-y?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

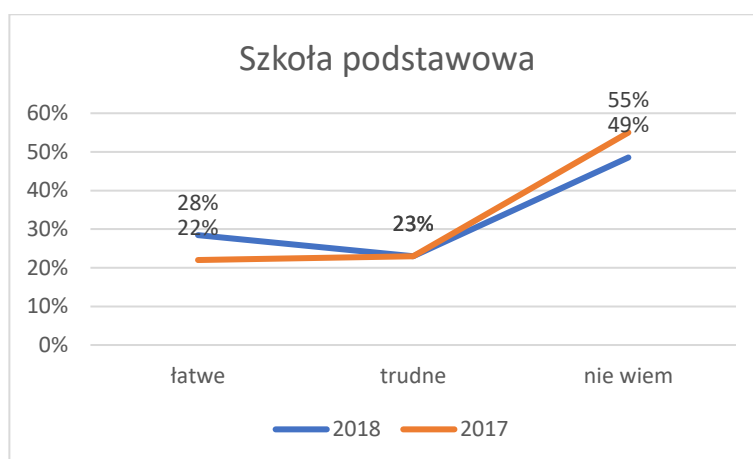
6.2 PROBLEMY SPOŁECZNE UCZNIÓW GMINY ŁOBEZ

Następnie do porównania wyników problemów społecznych w gminie, zanalizowano odpowiedzi udzielane przez uczniów z roku 2017 i 2018. Pierwszym tematem, który poddany został analizie to problem spożywania alkoholu. W poprzednim roku w szkole podstawowej 18% uczniów przyznało, że próbowało kiedykolwiek alkoholu, natomiast w roku 2018 wynik wzrósł o 15% ponieważ wynosi 33%.

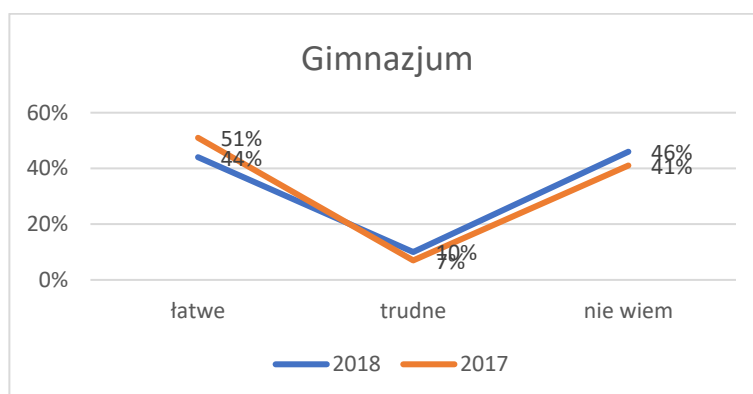
Wykres 175 Czy próbowałeś/aś pić alkohol?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

Następnie analizie zostaje poddany problem zdobycia alkoholu wśród uczniów. W szkole podstawowej w 2017 roku młodzi ankietowani stwierdzili, że pozyskanie napojów wysokokowych jest łatwe w 22%, natomiast w 2018 uważa tak 28%.

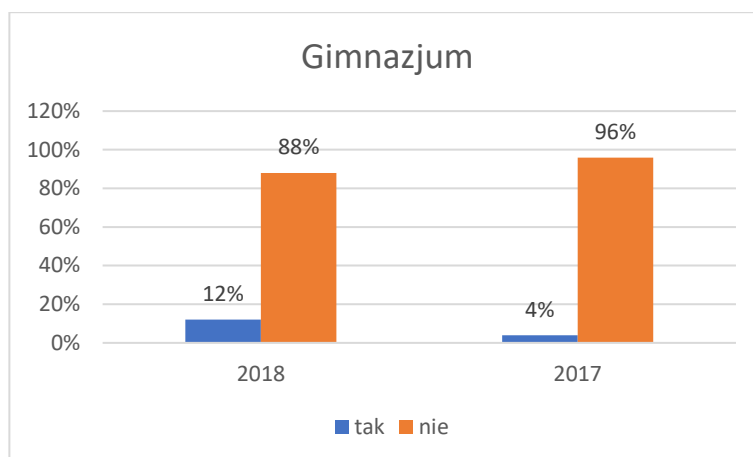
Wykres 176 Gdybyś chciał zdobyć alkohol w swojej gminie byłoby to?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

W gimnazjum w roku 2017, 51% uczniów uważało, że pozyskanie alkoholu na terenie gminy jest łatwe, natomiast w 2018 roku jest takich uczniów 44%.

Wykres 177 Gdybyś chciał zdobyć alkohol w swojej gminie byłoby to ?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

Następnie gimnazjaliści w poprzednim roku (2017), przyznali, że kiedykolwiek zdarzyło im się zażywać narkotyki lub inne środki psychoaktywne – takich osób było 4%. Niepokojący jest fakt, że na przestrzeni jednego roku spożycie narkotyków w gimnazjum wzrosło o 8%.

Wykres 178 Czy próbowałeś/aś kiedykolwiek zażywać narkotyki/dopalacze/inne środki psychoaktywne?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

W szkole podstawowej wyniki z roku 2017 na 2018 zmieniły się o 1%, ponieważ w 2017 roku osób zażywających narkotyki było 3%, natomiast w roku 2018 jest ich 4%.

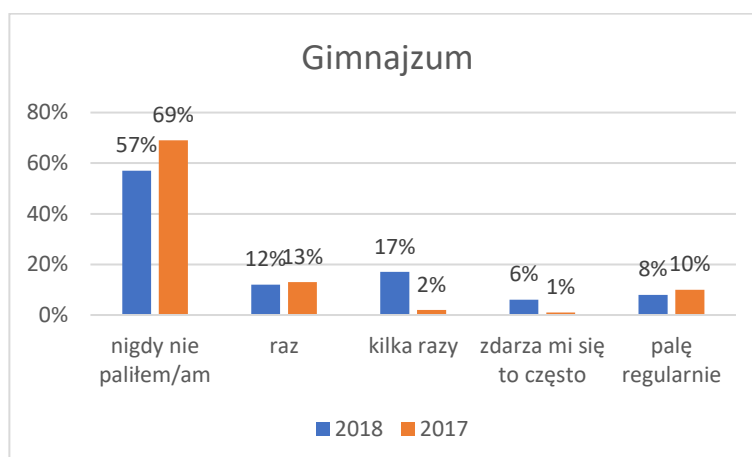
Wykres 179 Czy próbowałeś/aś kiedykolwiek zażywać narkotyki/dopalacze/ inne środki?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

Palenie papierosów również jest dużym problemem wśród uczniów. W roku 2017 w szkole podstawowej 3% uczniów przyznało do próby palenia papierosów kilka razy, natomiast w 2018 roku takich młodych osób jest o 7% więcej (10%).

Wykres 180 Ile razy w życiu (jeśli w ogóle) zdarzyło Ci się próbować palić papierosa?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

W gimnazjum w 2017 roku 1% uczniów przyznało, że zdarza im się często palić papierosa, natomiast w 2018 roku młodych mieszkańców, którzy palą papierosa często jest o 5% więcej (6%).

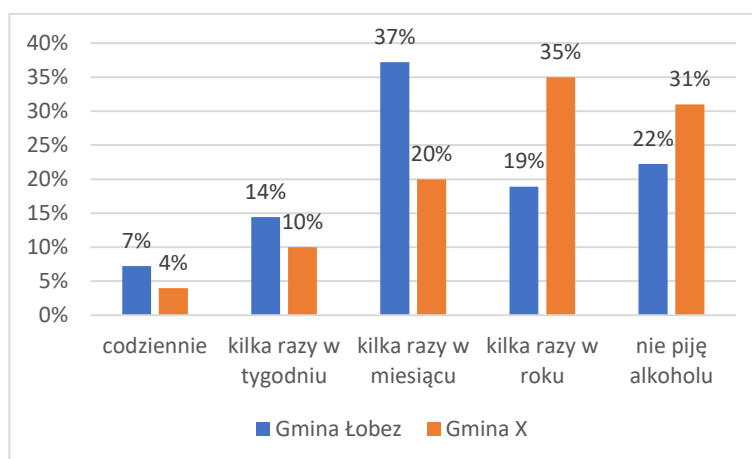

Wykres 181 Ile razy w życiu (jeśli w ogóle) zdarzyło Ci się próbować palić papierosa?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

Po analizie wyników z obydwu diagnoz, możemy zauważyć, iż w większości problemów społecznych wśród uczniów pogłębiają się one i ich skala np. w sięganiu po alkohol czy narkotyki, wzrasta. Powyższe wyniki powinny zwrócić uwagę gminy na mocno oddziaływującą profilaktykę w szkołach.

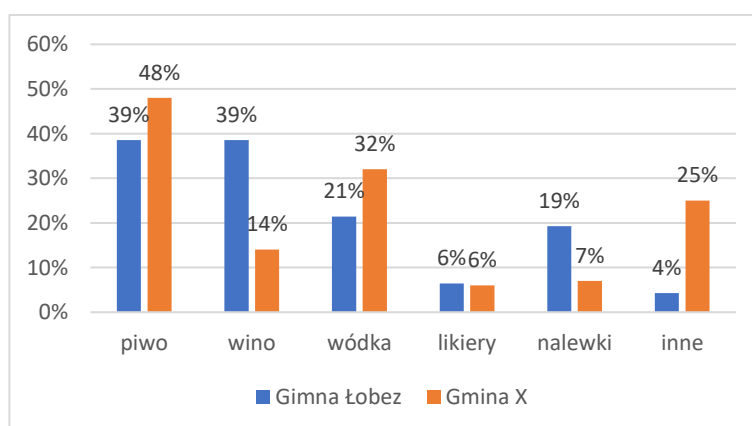
6. PORÓWNANIE WYNIKÓW BADAŃ ZREALIZOWANYCH W GMINIE ŁOBEZ W 2018 ROKU DO WYNIKÓW DIAGNOZY SPOŁECZNEJ W INNEJ GMINIE

Kolejnym rozdziałem zawartym w raporcie jest porównanie wyników badań, które zostały zrealizowane w gminie Łobez w 2018 roku, do wyników diagnozy społecznej innej gminy (gmina X). Na początku przyjrzymy się problemowi spożywania alkoholu wśród mieszkańców obu gmin. 31% ankietowanych pochodzących z gminy X przyznało, że nie piją alkoholu w ogóle, natomiast w gminie Łobez takich osób jest 22%. W gminie X jest 4% mieszkańców pijących codziennie, a w gminie Łobez wynik wynosi 7%.

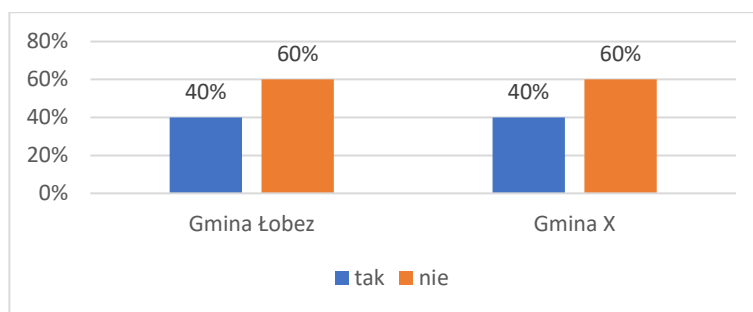
Wykres 182 Jak często spożywa Pan/i alkohol?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

Jaki rodzaj alkoholu jest najbardziej popularny wśród mieszkańców obu gmin? Ankietowani są niemal zgodni i najczęściej spożywają piwo (39% - gmina Łobez, 48% - gmina X). Różnice można zauważyć w rozbieżności jeśli chodzi o wino w obu gminach, bowiem w gminie Łobez 39% osób wybrało taką odpowiedź, natomiast w gminie X wino lubi pić jedynie 14% osób.

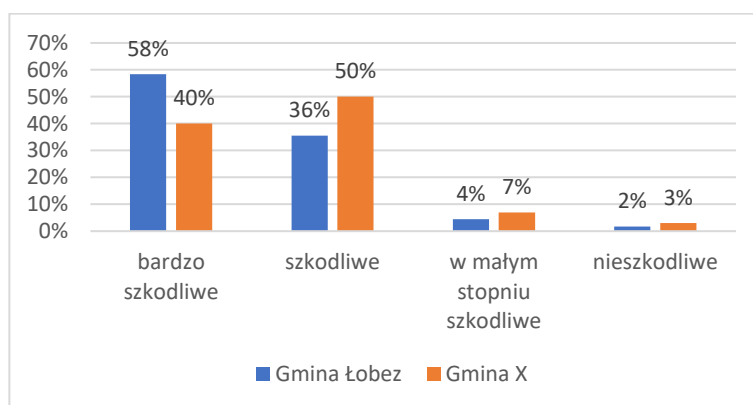
Wykres 183 Jaki rodzaj alkoholu pije Pan/i alkohol?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

Następnie mieszkańców którzy przyznali, że palą papierosy w X gminie było 40% - tyle samo co w gminie Łobez.

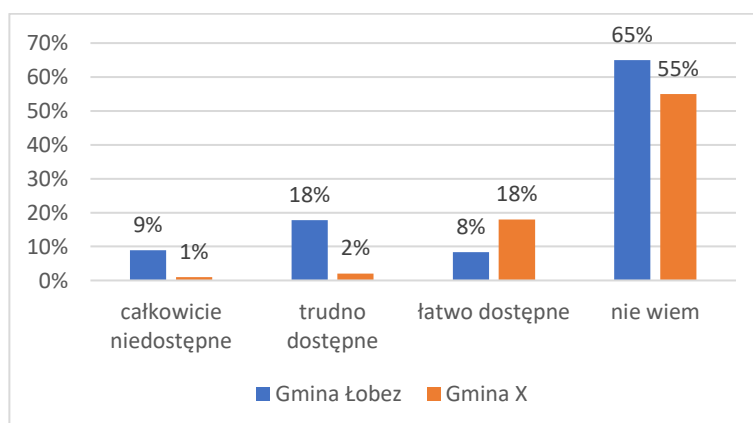
Wykres 184 Czy pali Pan/i papierosy?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

Mieszkańcy obu gmin twierdzą podobnie, że palenie papierosów jest szkodliwe dla zdrowia (58% - gmina Łobez, 40% - gmina X). Możemy zauważyć również, że w gminie X jest więcej osób, które uważają palenie papierosów za nieszkodliwe (3%).

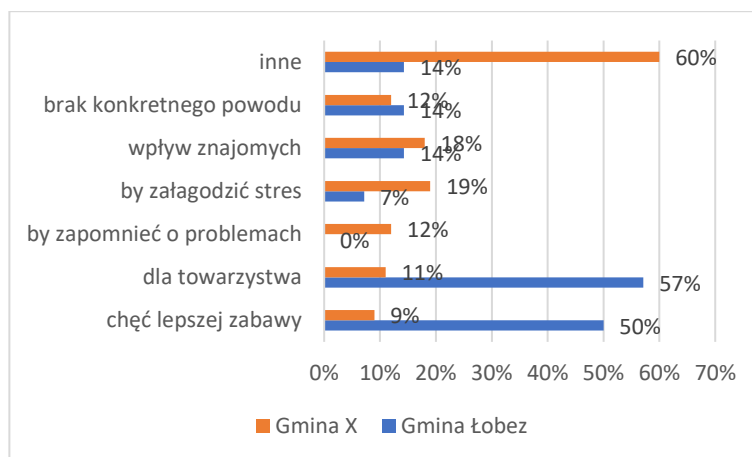
Wykres 185 Jak ocenia Pan/i szkodliwość palenia papierosów dla zdrowia?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

Mieszkańcy zostali również zapytani jak oceniają możliwość pozyskania środków psychoaktywnych (narkotyków, dopalaczy i innych) w ich gminach. W gminie X aż 18% osób twierdzi, że pozyskanie narkotyków jest łatwe, natomiast w gminie Łobez, uważa tak 8% mieszkańców.

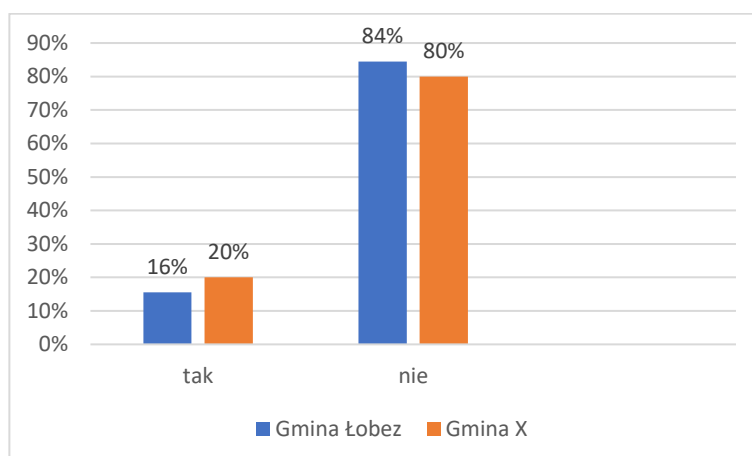
Wykres 186 Jak ocenia Pan/i możliwość pozyskania narkotyków na terenie Pana/i gminy?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

Następnie w gminie X najczęściej mieszkańcy sięgają po narkotyki z innych powodów jakie nie zostały przez nich ujawnione (60%), natomiast jest to również brak konkretnego powodu (12%) oraz wpływ znajomych (18%). W gminie Łobez najczęściej mieszkańcy używają substancji psychoaktywnych dla towarzystwa (57%) oraz by lepiej się bawić (50%).

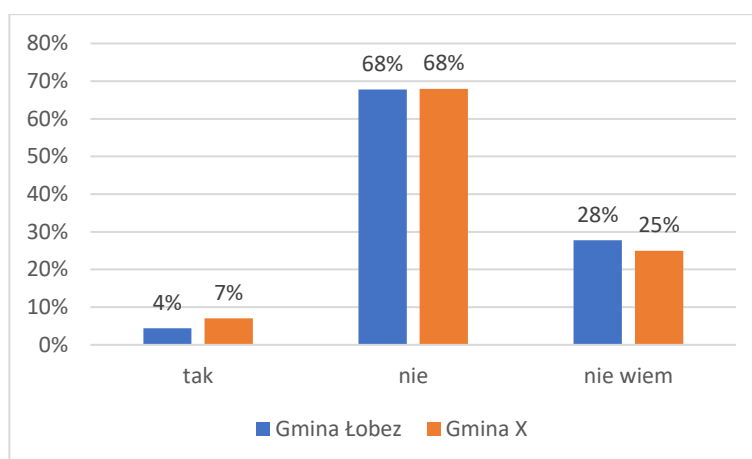
Wykres 187 Z jakich powodów sięgnął/ęła Pan/i po wyżej wymienione substancje psychoaktywne?. Pytanie wielokrotnego wyboru.

Ankietowani w obu gminach zostali również zapytani o problem przemocy, a dokładnie czy oni sami doświadczyli kiedyś takiego aktu. W gminie X (80%), oraz w gminie Łobez (84%) większość mieszkańców stwierdziła, że nigdy nie doświadczyło przemocy, natomiast niepokojące są odpowiedzi pewnych osób w gminie X (20%) oraz gminie Łobez (16%), gdzie zjawisko przemocy występuje i sami mieszkańcy doświadczyli takiego aktu na własnej skórze.

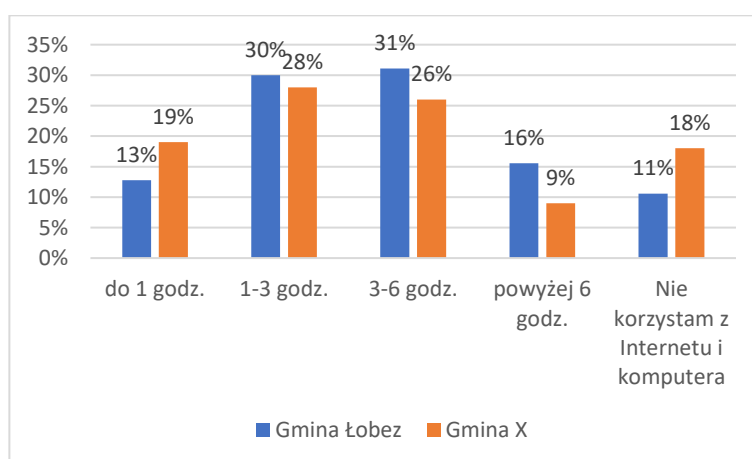
Wykres 188 Czy zdarzyło się Panu/i doświadczyć przemocy ?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

Dodatkowo mieszkańcy obu gmin są zgodni, że stosowanie kar fizycznych w stosunku do dzieci nie jest dobrą metodą wychowawczą (po 68%). Jedynie 7% osób w gminie X oraz o 3% mniej ankietowanych gminy Łobez twierdzi, że powinno stosować się kary fizyczne wobec dzieci.

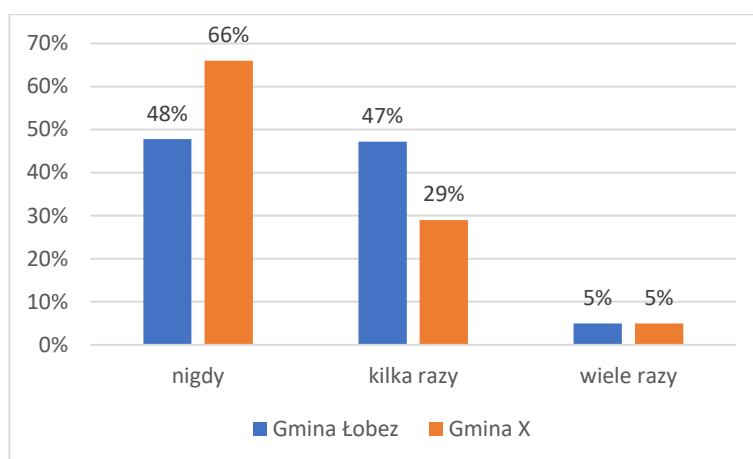
Wykres 189 Czy Pana/i zdaniem stosowanie kar fizycznych w stosunku do dzieci jest dobrą metodą wychowawczą. Pytanie jednokrotnego wyboru.

Mieszkańcy zostali również zapytani o częstotliwość korzystania z Internetu i komputera. W gminie Łobez najczęściej ankietowani korzystają z powyższych mediów od 1 do 6 godziny dziennie (31%). W innej gminie, która została poddana analizie, osoby najczęściej używają Internetu i komputera od 1 do 3 godziny dziennie (28%).

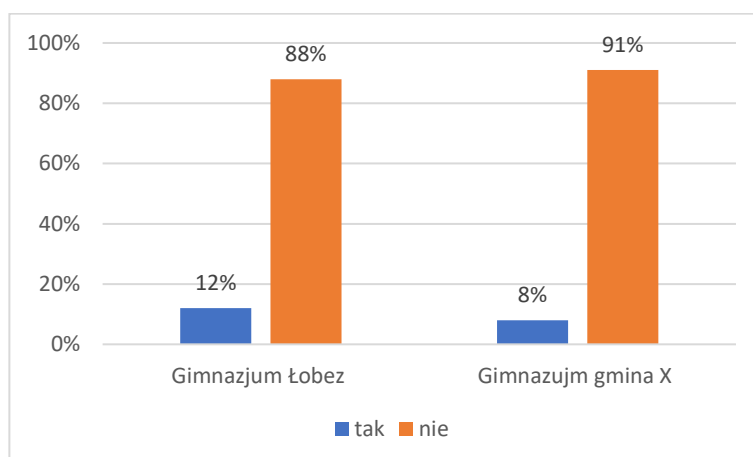
Wykres 190 Ile czasu dziennie poświęca Pan/i na korzystanie z komputera i Internetu?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

Kolejnym pytaniem, które zostało zadane w gminach to pytanie dotyczące zakładów bukmacherskich. W gminie Łobez oraz gminie X nieliczni ankietowani zgodnie odpowiedzieli (po 5%), że wiele razy zdarzyło im się korzystać z takich zakładów natomiast 48% mieszkańców Łobza oraz 66% mieszkańców gminy X nigdy nie obstawiało takich zakładów.

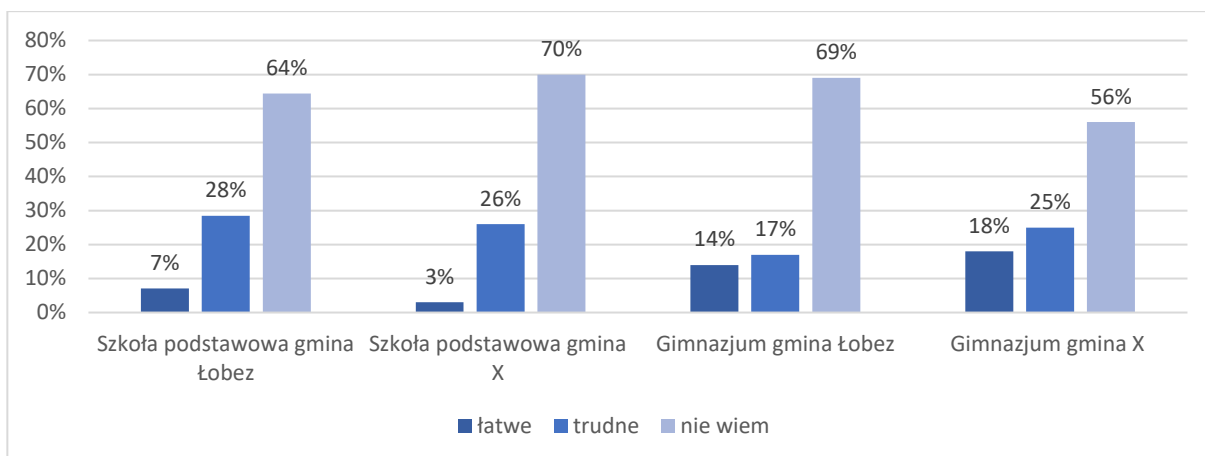
Wykres 191 Czy obstawiał Pan/i zakłady bukmacherskie np. STS, Totomix ?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

Następnie analizie zostają poddani uczniowie gimnazjów. Na początku zostali zapytani czy próbowali kiedykolwiek zażywać narkotyki. W gimnazjum w Łobzie 88% uczniów stwierdziło, że nigdy tego nie robiło, natomiast 12% przyznało się do próby zażywania narkotyków. W gimnazjum gminy X 91% osób twierdzi, że nie miało nigdy przygody z substancjami psychoaktywnymi, a 8% przyznało, że zdarzyło im się zażywać narkotyki.

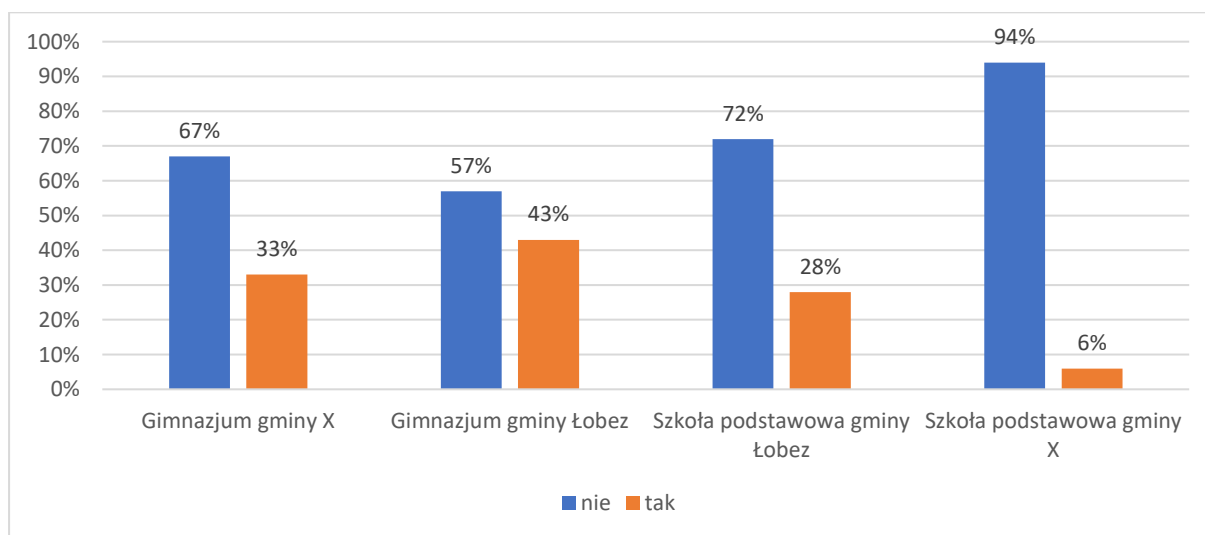
Wykres 192 Czy próbowałeś/aś kiedykolwiek zażywać narkotyki/dopalacze i inne środki psychoaktywne?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

W szkołach zostało również zadane pytanie dotyczące dostępności środków psychoaktywnych. W szkole podstawowej w gminie Łobez 64% osób nie ma pojęcia jak wygląda sprawa z pozyskiwaniem zakazanych środków, podobnie uważają uczniowie z innych szkół (56% - gimnazjum w gminie X, 70% w szkole podstawowej gminy X). Ze stwierdzeniem, że narkotyki są łatwo dostępne w konkretnych gminach najczęściej zgodziło się uczniów z gimnazjum z gminy X – było ich 18%.

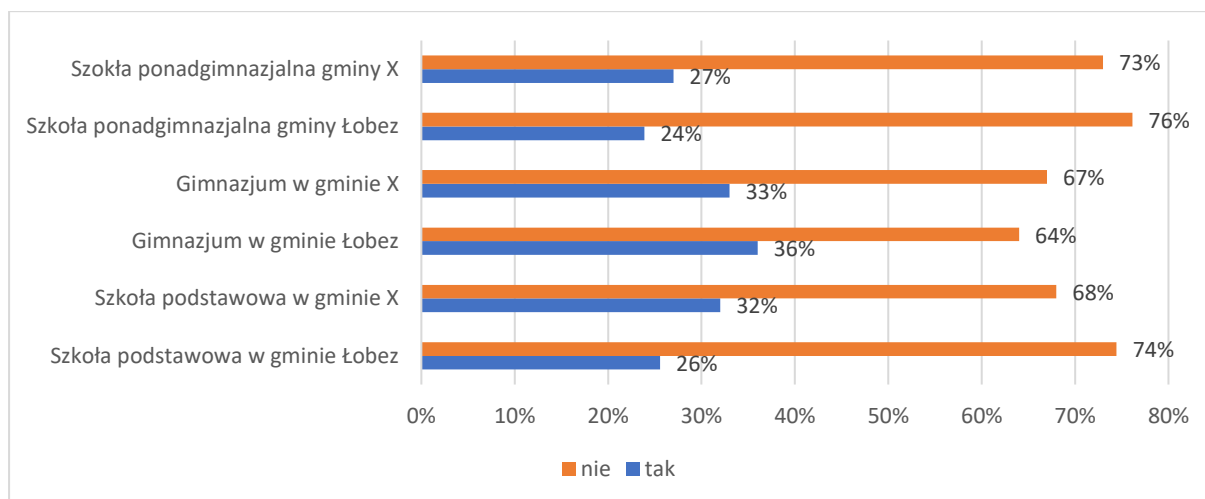
Wykres 193 Gdybyś chciał/a zdobyć narkotyki/ dopalacze w swojej gminie byłoby to ?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

Dodatkowo uczniowie zostali poproszeni o przyznanie czy palą papierosy. W gimnazjum gminy X 67% ankietowanych stwierdziło, że nigdy nie paliło papierosów, podobnie przyznali uczniowie z gimnazjum w Łobzie (57%) oraz szkole podstawowej w gminie Łobez (72%). Najwięcej uczniów palących znajduje się w gimnazjum w gminie Łobez (43%).

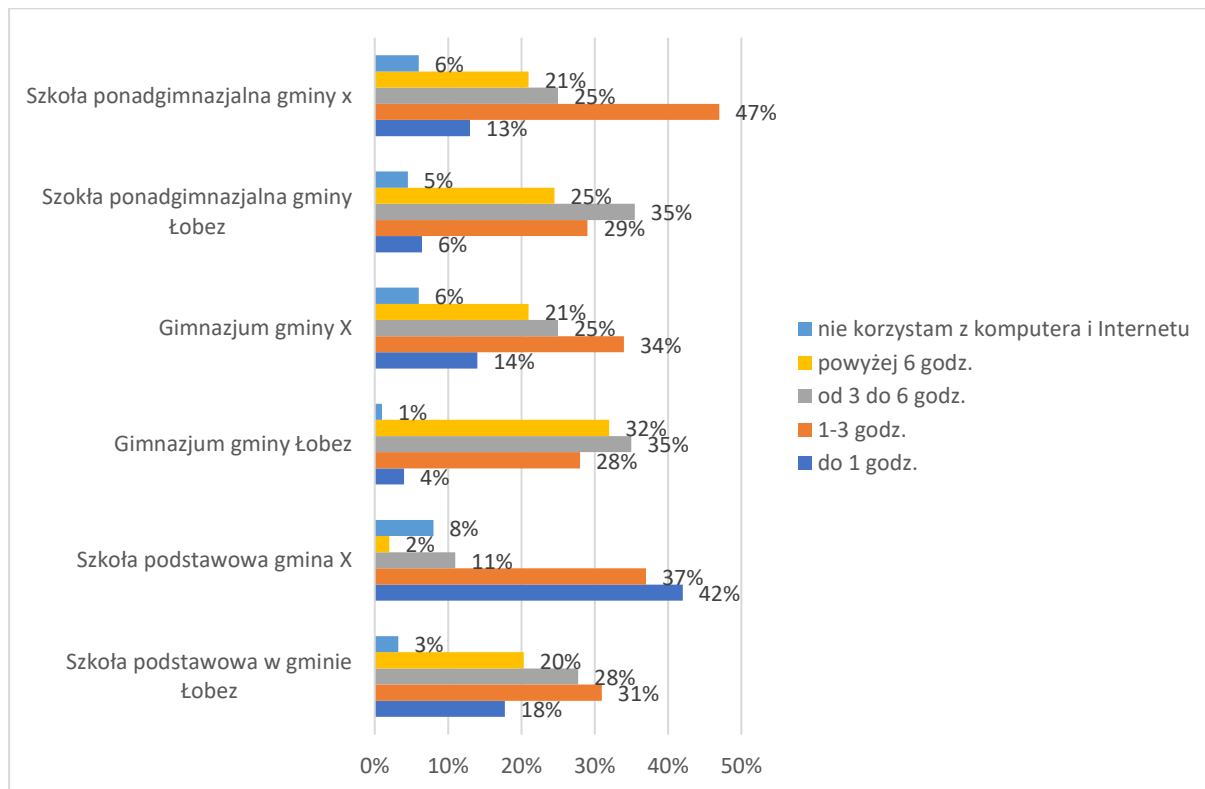
Wykres 194 Czy paliłeś kiedykolwiek papierosy?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

Kolejno został zbadany problem przemocy wśród uczniów poszczególnych gmin. W szkołach podstawowych większość uczniów wyznała, że nigdy nie miała problemu z doświadczaniem przemocy (SP Łobez – 74%, SP X 68%), natomiast najwięcej uczniów, które wyznało, że zdarzają się sytuacje przemocowe skierowane w ich stronę jest w gimnazjum w Łobzie (36%) oraz w gimnazjum gminy X.

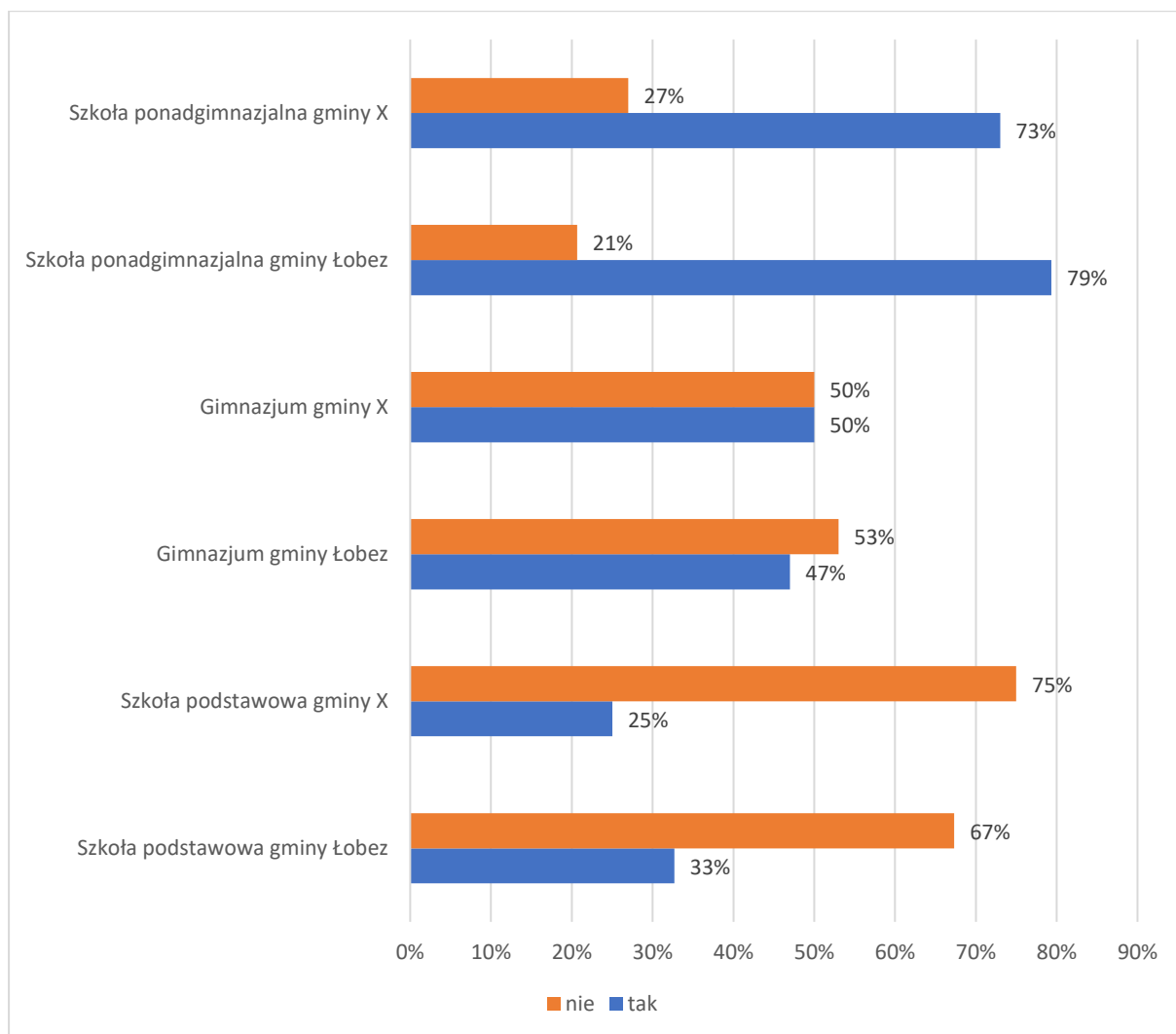
Wykres 195 Czy zdarzyło Ci się doświadczyć przemocy ?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

Uczniowie zostali również zapytani o uzależnienia behawioralne, czyli np. nadmierne używanie komputera i Internetu. W szkołach podstawowych najczęściej uczniowie korzystają z komputera i Internetu od 1 do 3 godzin dziennie (31% SP w gminie Łobez, 37% w gminie X). Następnie w gimnazjum młodzi mieszkańcy gminy X korzystają z mediów również podobnie jak w podstawówce od 1 do 3 godzin dziennie, natomiast w gimnazjum w Łobzie uczniowie przyznali, że najczęściej używają Internetu i komputera od 3 do 6 godzin dziennie. Kolejno najstarsi uczniowie gminy Łobez najchętniej używają mediów od 3 do 6 godzin dziennie (35%), a ankietowani innej gminy od 1 do 3 godzin dziennie.

Wykres 196 Ile czasu w ciągu dnia poświęcasz na korzystanie z komputera/Internetu/smartfona/telefonu?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

Młodzi ankietowani udzielali również odpowiedzi na temat tego czy kiedykolwiek zdarzyło im się spożyć alkohol. W gminie Łobez w szkole podstawowej uczniowie w 67% przyznali, że nigdy nie zdarzyła im się taka sytuacja, natomiast w szkole gminy X takich uczniów było 75%. Gimnazjaliści w gminie Łobez twierdzą (47%), że zdarzały się sytuacje, gdzie pili alkohol, natomiast uczniów, którzy spożywają alkohol w gminie X było 50%. Następnie w szkołach ponadgimnazjalnych w gminie Łobez uczniowie przyznali w 79%, że pili trunki wysokokowe, podobnie jak uczniowie szkół ponadgimnazjalnych gminy X, których było 73%.

Wykres 197 Czy próbowałeś/aś pić alkohol?. Pytanie jednokrotnego wyboru.

7. WNIOSKI I REKOMENDACJE

Informacje uzyskane za pomocą przeprowadzenia ankiet wśród dorosłych mieszkańców, uczniów szkół, sprzedawców napojów alkoholowych oraz analiza zgromadzonych danych pozwoliły na dokonanie podsumowania i wyciągnięcie wniosków diagnozujących lokalne zagrożenia społeczne na terenie gminy Łobez, które podzielone zostały ze względu na rodzaj problemu.

Celem raportu było przedstawienie problemów społecznych dotyczących gminy Łobez. Cel ten został zrealizowany w toku weryfikacji zebranego materiału badawczego, będącego podstawą opracowania wniosków, które posłużą do tworzenia różnego rodzaju programów pomocowych zmierzających do poprawy sytuacji na terenie miasta, w tym, jakości życia jej mieszkańców.

Analiza badania dała możliwość na postawienie pewnych wniosków w obszarach:

- Zapoznanie się z problemami mieszkańców gminy Łobez,
- Ujawnienie problemów z jakimi spotykają się na co dzień młodzi mieszkańcy gminy Łobez – uczniowie szkoły podstawowej, gimnazjalnej oraz ponadgimnazjalnej,
- Rozpoznanie czy sprzedawcy alkoholu, którzy pracują na terenie gminy Łobez mają odpowiednią wiedzę dotyczącą odpowiedzialnej sprzedaży alkoholu,
- Sprawdzenie wśród wszystkich osób przebadanych jaka według nich jest dostępność narkotyków, dopalaczy, nikotyny (wśród uczniów), czy alkoholu na terenie gminy.

Powyższe informacje mogą zostać wykorzystane w przyszłości do prowadzenia dalszych pogłębionych badań wśród mieszkańców, uczniów oraz sprzedawców napojów alkoholowych.

W oparciu o dokonaną analizę problemów społecznych zostały sformułowane rekomendacje skierowane do mieszkańców gminy Łobez, które powinny mieć charakter długofalowy i wielostronny. Światowa Organizacja Zdrowia (WHO)⁷ podaje, że aż 50% zaburzeń zdrowia psychicznego prowadzących do nadużywania substancji psychoaktywnych, agresji i przemocy, a także innych zachowań antyspołecznych zaczyna się w okresie dojrzewania. Dzieci i młodzież są, więc grupą wymagającą szczególnie intensywnych oddziaływań profilaktycznych. Należy skupić się przede wszystkim na najmłodszych by zapobiec i zredukować takie zachowania. Środowisko szkolne wywiera ogromny wpływ na rozwój fizyczny, emocjonalny i społeczny dzieci i młodzieży, stąd jego kształtowanie może sprzyjać zdrowiu psychicznemu. Australijskie badania na zlecenie WHO pozwoliły na wyodrębnienie najistotniejszych czynników chroniących oraz czynników ryzyka⁸:

Czynniki ryzyka:

- ✓ przemoc rówieśnicza
- ✓ odrzucenie przez rówieśników
- ✓ słaba więź ze szkołą
- ✓ niedostateczne kierowanie własnym zachowaniem (brak kontroli)
- ✓ destrukcyjna grupa rówieśnicza

⁷ World Health Organization, (2004), Mental Health Policy, Plans and Programs, Geneva.

⁸ Monograph, (2000) Commonwealth Department of Health and Aged Care 2000. Promotion, Prevention and Early Intervention for Mental Health. Mental Health and Special Programs Branch, Canberra.

- ✓ niepowodzenia szkolne

Przez „czynniki chroniące” należy rozumieć: wszystkie elementy osłabiające oddziaływanie czynników ryzyka, zwiększające „odporność” jednostki, a więc zmniejszające prawdopodobieństwo wystąpienia zachowań problemowych⁹. Można je pogrupować w kilka kategorii:

- ✓ poczucie przynależności
- ✓ pozytywny klimat szkoły
- ✓ prospołecznie nastawiona grupa rówieśnicza
- ✓ okazje do przeżycia sukcesu i rozpoznawania własnych osiągnięć
- ✓ zdecydowany brak akceptacji przez szkołę dla przemocy”.

Wymienione czynniki chroniące mają charakter uniwersalny. Są odpowiednim oddziaływaniem wśród młodszych mieszkańców gminy, czyli uczniów szkół. Najlepiej wdrażać czynniki chroniące poprzez organizowanie warsztatów profilaktycznych, gdzie wzmacniane są czynniki chroniące oraz osłabiane czynniki ryzyka. Warto pamiętać, że oddziaływanie w zakresie jednego tematu zajęć, np. dotyczących jedynie przemocy może przynieść pozytywne rezultaty także w profilaktyce innych zachowań ryzykownych.

Nadrzędną rekomendacją wyznaczającą kierunek działań profilaktycznych jest wzmacnianie pozytywnego stosunku do nauczycieli oraz budowanie klimatu współpracy pomiędzy nauczycielami w szkole oraz wspieranie konstruktywnych zainteresowań i zajęć pozalekcyjnych młodzieży. Do najbardziej uniwersalnych i selektywnych czynników chroniących np. gimnazjalistów przed angażowaniem się w zachowania problemowe należy włączyć:

- ✓ pozytywne nastawienie do nauczycieli;
- ✓ udział w dodatkowych zajęciach pozalekcyjnych;
- ✓ aktywny udział w praktykach i uroczystościach religijnych;
- ✓ dobry kontakt z rodzicami; monitorowanie przez rodziców miejsc, w których gimnazjalista spędza czas wolny.

Efektywna ochrona młodzieży wiąże się z prawidłowym rozumieniem przez nauczycieli procesów rozwojowych właściwych dla okresy adolescencji. Dlatego zaleca się, aby wspierać pedagogów i nauczycieli zarówno na poziomie kształcenia formalnego, jak i nieformalnego, w zdobywaniu wiedzy oraz poszerzaniu umiejętności w zakresie rozpoznawania wyzwań oraz trudności specyficznych dla tego okresu rozwoju;

Program profilaktyczny powinno się również uwzględnić w działaniach związanych z profilaktyką uzależnień oraz rozwiązywaniem problemów alkoholowych, które będą skierowane do wszystkich mieszkańców gminy Łobez. Powinien zawierać działania profilaktyczno - informacyjne mające na celu propagowanie zdrowego stylu życia i zmianę postaw przy użyciu sprawdzonych i rekomendowanych programów profilaktycznych, odpowiadających na środowiskowe zapotrzebowanie. Powinno zostać również uwzględnione realizowanie działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej skierowanej do osób uzależnionych, spożywających alkohol w sposób ryzykowny i szkodliwy lub korzystających z innych używek, jak również do ich rodzina także osób zagrożonych przemocą oraz takich, przeciwko którym ta przemoc jest stosowana regularnie. W celu zapewnienia skuteczności, uwzględnione działania powinny być długofalowe, konsekwentnie oraz wdrażane systematycznie na terenie gminy Łobez.

⁹ Słownik terminów według Państwowej Agencji Rozwiązywania Problem Alkoholowych, źródło: http://www.parpa.pl/download/sloownik_terminow.pdf (dostęp: 03.10.2018).

Główne kierunki dalszych działań z zakresu przeciwdziałania i rozwiązywania problemów społecznych w gminie Łobez powinny polegać na:

- ✓ Rozwoju pracy socjalnej na rzecz mieszkańców, którzy są zagrożonymi przemocą, wszelkimi uzależnieniami od substancji psychoaktywnych i alkoholu, oraz wdrażanie najnowszych sposobów pomocy tym osobom. Skuteczne rozwiązywanie problemu alkoholowego i narkotycznego zależy od różnych podmiotów instytucji, które działają w tym zakresie, np. Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Łobzie czy też Poradnia Terapii Uzależnień od Alkoholu i Współuzależnienia. Ważne jest by wrócić uwagę na dostarczanie informacji dotyczących tego jakie działania podejmuje gmina by zwalczyć np. popyt na spożywanie alkoholu, bowiem w niniejszym badaniu aż 52% mieszkańców nie posiada takie informacji. Również podobny odsetek dorosłych osób (43%), nie wie jakie działania profilaktyczne podejmuje gmina Łobez by zwalczać narkomanię. Kluczową rolę w zwalczaniu uzależnień wśród mieszkańców mogą odgrywać również instytucje cieszące się dużym zaufaniem wśród mieszkańców. Ankietowani wskazują na Policję, którą obdarzają największym zaufaniem (52%) następnie członków rodziny (33%) oraz Ośrodek Pomocy Społecznej (31%). W związku z tym rekomenduje się zapewnienie sprawnego kontaktu z funkcjonariuszami Powiatowej Komendy Policji w Łobzie oraz z Miejsko Gminny Ośrodkiem Pomocy Społecznej. Również ważnym krokiem w rozwijaniu działań profilaktycznych w Gminie Łobez jest łatwiejszy dostęp do źródeł informacji dotyczących działań jakie podejmuje gmina np. w formie ulotek, przeznaczonych dla osób szukających wsparcia, dotkniętych problemem uzależnień i/lub przemocy w miejscach ich pracy, w Urzędzie oraz w miejscach najczęściej uczęszczanych przez mieszkańców gminy.
- ✓ Dalszym podejmowaniu działań w zakresie profilaktyki szkolnej w oparciu o programy wykorzystujące aktywność własną uczniów i programy profilaktyczne. Uczniowie i uczennice zapytani o to do kogo zwrócili by się mając problem związany z uzależnieniami, między innymi najczęściej wymienili nauczycieli, wychowawców klas, psychologów szkolnych (31% uczniów i uczennic w szkole podstawowej, 21% gimnazjalistów oraz 18% najstarszych uczniów). Realizując programy profilaktyczne kształtuje się kompetencje osobowościowe młodych ludzi oraz ich zdolności interpersonalne niezbędne dla satysfakcjonującego funkcjonowania wśród rówieśników bez pomocy alkoholu, papierosów i narkotyków czy też przemocy.
- ✓ Ułatwieniu dostępności programów edukacyjnych dla osób dorosłych, dotyczących problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, przeciwdziałających przemocy, promujących zdrowy tryb życia m.in. poprzez preferowanie programów profilaktycznych w szkołach obejmujących oprócz młodzieży także rodziców/prawnych opiekunów. Zachowania ryzykowne są podejmowane przez młodzież często terenem szkoły gdzie nie daje to szkole możliwości wpływu na młodych ludzi – stąd ogromna rola rodziców, ich wiedzy oraz umiejętności współpracy z dzieckiem w zakresie kształtowania właściwych zachowań.
- ✓ Dalszej kontroli sprzedaży alkoholu oraz papierosów na terenie miasta. Z badań wynika, że 50% ankietowanych sprzedawców nigdy nie uczestniczyło w szkoleniach dotyczących odpowiedzialnej sprzedaży alkoholu w gminie. Jednym z powodów tak małej frekwencji na szkoleniach jest niechęć uczestnictwa ze strony sprzedawców. Rekomenduje się opracowanie atrakcyjniejszej lokalnej kampanii na rzecz zwiększenia świadomości oraz odpowiedzialności wśród sprzedawców alkoholu i uwrażliwienia ich

na szkodliwość sprzedaży napojów alkoholowych osobom niepełnoletnim. Dodatkowo, powinno się zwrócić szczególną uwagę na sprzedaż alkoholu osobom nieletnim, bowiem aż 34% gimnazjalistów oraz 39% uczniów najstarszych kupuje alkohol samodzielnie. Działania profilaktyczne w tym kierunku powinny również dotyczyć rodziców, którzy często wiedzą o spożywaniu alkoholu przez ich dzieci.

- ✓ Działaniu w kierunku zamknięcia punktów sprzedaży dopalaczy ponieważ powyższy raport wykazał, że takie punkty są dostępne w Gminie Łobez. Dorośli mieszkańcy twierdzą, że dopalacze można uzyskać np. na dyskotecę (4%), osiedlu (3%), czy też w centrum miasta 2%. Należy zwrócić uwagę również na szkoły, bowiem np. 6% gimnazjalistów uważa, że dopalacze można zakupić w szkole lub przed szkołą.
- ✓ Dane uzyskane dzięki badaniu młodzieży szkolnej pokazały również, że na problem alkoholowy narażeni są nie tylko uczniowie szkoły gimnazjalnej oraz ponadgimnazjalnej, ale również uczniowie szkoły podstawowej nawet już w wieku 8-10 lat (14%). Rekomenduje się wzmocnić działania profilaktyczne wśród najmłodszych uczniów oraz uczulić ich rodziców by zwiększyli kontrolę nad swoimi pociechami.
- ✓ Diagnozowaniu skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy, bowiem 33% dorosłych mieszkańców przyznaje, że w gminie Łobez występuje zjawisko przemocy w rodzinie. Rekomenduje się promowanie Ośrodka Pomocy Pokrzywdzonym Przepęstwem w Łobzie, gdzie osoby dotknięte przemocą mogą skorzystać z bezpłatnej pomocy psychologicznej, prawnej oraz mediacji. Gmina powinna również prowadzić akcje informacyjne, które będą zwiększać świadomość społeczną dotyczącą problemu przemocy.
- ✓ Udoskonaleniu działań profilaktycznych w gminie Łobez, bowiem 32% dorosłych mieszkańców ocenia te działania jako „ani dobrze, ani źle”, a 52% nie wie jaki rodzaj działań jest podejmowany. Rekomenduje się rozpowszechnianie ulotek promujących gminę oraz tego jakie wydarzenia kulturowe związane z profilaktyką dzieją się w danym momencie w gminie. Również władze lokalne powinny zacząć, udzielać się częściej w działaniach profilaktycznych na terenie gminy Łobez, ponieważ 48% dorosłych mieszkańców ocenia ich zaangażowanie jako dostateczne.
- ✓ Dorośli mieszkańcy coraz częściej zdobywają informacje dotyczące np. szkodliwości i konsekwencji zażywania substancji psychoaktywnych z Internetu i telewizji (57%), co powinno być wskazówką do opracowania kolejnych działań profilaktycznych prowadzonych na terenie gminy Łobez. Również młodzież w czasach współczesnych najczęściej korzysta z Internetu, dlatego warto spróbować dotrzeć do najmłodszych grup właśnie w ten sposób, poprzez między innymi: gry profilaktyczne czy e-learning dla dzieci i młodzieży, które są coraz popularniejszą metodą nauki.

ROZDZIAŁ III

Podstawowe cele i zakres wdrażanych działań.

1. W zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi:

- 1) zmniejszenie ilości alkoholu spożywanego przez młodzież:
 - ograniczenie możliwości zakupu i spożycia alkoholu przez niepełnoletnich,
 - wdrażanie nowoczesnych programów profilaktycznych, uczenie postaw i umiejętności służących zdrowemu i trzeźwemu życiu,
 - ograniczenie działań promujących picie alkoholu przez młodzież,
 - udzielanie pomocy profesjonalnej rodzicom, których dzieci piją alkohol,
 - edukacja rodziców i wychowawców w zakresie pomagania młodzieży w utrzymaniu abstynencji,
 - prowadzenie różnych szkoleń, kampanii i imprez mających na celu zmiany postawy wobec picia alkoholu przez młodzież,
- 2) zmniejszenie ilości nowych przypadków uzależnień:
 - uczenie wczesnego rozpoznawania sygnałów wskazujących na rozwijanie procesu uzależnienia,
 - uczenie osobistych umiejętności kontrolowania rozmiarów i wzorców picia,
 - zwiększenie skuteczności interwencji wobec zaburzeń zachowania wynikających z nadmiernego picia,
 - zwiększenie działań profilaktycznych w szkole i środowiskach lokalnych,
 - szkolenie sprzedawców z zakresu obowiązującej ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- 3) zmniejszenie śmiertelności i degradacji psychofizycznej osób uzależnionych:
 - zwiększenie dostępności niezbędnych oddziaływań terapeutycznych,
 - wspieranie środowisk wzajemnej pomocy.

2. W zakresie przeciwdziałania narkomanii:

- 1) zapobieganie wzrostowi i rozpowszechnianiu się problemów narkomanii oraz zmniejszenie zainteresowania dzieci i młodzieży substancjami odurzającymi:
 - wdrażanie programów profilaktycznych i metod, uczenie postaw i umiejętności służących życiu bez narkotyków,
- 2) ograniczenie szkód związanych z narkomanią u osób uzależnionych i w środowisku lokalnym:
 - kształtowanie postaw abstynenckich,
- 3) reintegracja osób uzależnionych od narkotyków:
 - zapobieganie nawrotowi choroby,
 - utrwalanie postaw abstynenckich.

3. W zakresie profilaktyki rozwiązywania problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi (zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia na lata 2016-2020):

profilaktyka uniwersalna – jest ukierunkowana na całe populacje, zmniejszanie i eliminowanie czynników

ryzyka sprzyjających rozwojowi problemów w danej populacji i wzmacnianie czynników wspierających prawidłowy rozwój wśród m.in.: dzieci i młodzieży w wieku gimnazjalnym, młodych dorosłych, rodziców dzieci w wieku szkolnym, poprzez propagowanie opóźniania inicjacji alkoholowej lub nikotynowej; realizacja profilaktyki uniwersalnej odbywa się zgodnie z zasadami NPZ¹⁰,

profilaktyka selektywna – jest ukierunkowana na jednostki i grupy zwiększonego ryzyka. Obejmuje działania profilaktyczne adresowane do osób, które ze względu na swoją sytuację społeczną, rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są narażone na większe od przeciętnego ryzyko wystąpienia problemów wynikających ze stosowania substancji psychoaktywnych, uzależnień behawioralnych lub innych zaburzeń zdrowia psychicznego; realizacja profilaktyki selektywnej odbywa się zgodnie z zasadami NPZ,

profilaktyka wskazująca – jest ukierunkowana na jednostki wysokiego ryzyka demonstrujące wczesne symptomy problemów związanych z używaniem alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych bądź problemów wynikających z uzależnień behawioralnych, ale jeszcze niespełniające kryteriów diagnostycznych uzależnienia. Profilaktyka wskazująca przejawia się m.in. poprzez interwencje podejmowane wobec uczniów upijających się lub eksperymentujących z narkotykami, działania edukacyjne i prawne zmierzające do ograniczenia liczby wypadków drogowych popełnianych przez kierowców pod wpływem substancji psychoaktywnych; realizacja profilaktyki wskazującej odbywa się zgodnie z zasadami NPZ.

- 1) Edukacja zdrowotna w ramach profilaktyki uniwersalnej określonej w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016-2020:
 - prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych, w tym kampanii edukacyjnych, dotyczących ryzyka szkód wynikających ze spożywania alkoholu dla konsumentów i ich otoczenia,
 - prowadzenie działań edukacyjnych dla dorosłych w zakresie szkód wynikających z picia alkoholu przez dzieci i młodzież,
 - upowszechnianie informacji dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinach, w szczególności z problemem alkoholowym.
- 2) Szkolenie kadr:
 - podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji działających w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów wynikających z używania alkoholu, w tym w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
 - rozwijanie systemu kształcenia, doskonalenia zawodowego i odpowiedzialności zawodowej specjalistów psychoterapii uzależnień i instruktorów terapii uzależnień,
 - podnoszenie kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą w zakresie skutecznych oddziaływań profilaktycznych oraz udzielających pomocy dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym.
- 3) Zadania regulacyjne i zapewnianie skutecznego egzekwowania przepisów, w tym:
 - zmniejszenie dostępności fizycznej i ekonomicznej alkoholu,

¹⁰ Narodowy Program Zdrowia na lata 2016 – 2020.

- zapewnienie skutecznego przestrzegania prawa w zakresie produkcji, dystrybucji, reklamy, promocji oraz spożywania napojów alkoholowych.
- 4) Działania w ramach profilaktyki uniwersalnej określonej w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016-2020:
- poszerzanie i udoskonalanie oferty, upowszechnianie oraz wdrażanie uniwersalnych programów profilaktycznych rekomendowanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego, w tym programów profilaktyki uniwersalnej, które biorą pod uwagę wspólne czynniki ryzyka problemów alkoholowych i innych zachowań ryzykownych i czynniki chroniące, wspierające prawidłowy rozwój,
 - prowadzenie i upowszechnienie programów profilaktycznych w zakresie problemów alkoholowych wśród osób dorosłych, w tym w szczególności w miejscu nauki lub pracy,
 - poszerzenie i udoskonalanie oferty, upowszechnianie oraz wdrażanie programów rozwijających kompetencje wychowawcze rodziców i wychowawców sprzyjające kształtowaniu postaw i zachowań prozdrowotnych dzieci i młodzieży.
- 5) Działania w ramach profilaktyki selektywnej określonej w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016-2020:
- poszerzanie i udoskonalanie oferty, upowszechnianie i wdrażanie programów profilaktycznych rekomendowanych w ramach systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego z obszaru profilaktyki selektywnej adresowanych do dzieci, młodzieży, rodziców i wychowawców,
 - poszerzanie i podnoszenie jakości oferty pomocy psychologicznej, socjoterapeutycznej i opiekuńczej dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym.
- 6) Działania w ramach profilaktyki wskazującej określonej w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016-2020:
- poszerzanie i udoskonalanie oferty upowszechnianie i wdrażanie programów profilaktycznych rekomendowanych w ramach systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego z obszaru profilaktyki wskazującej,
 - udzielanie specjalistycznej pomocy i wsparcia rodzicom, których dzieci upijają się
 - zwiększanie dostępności i podnoszenie jakości specjalistycznych świadczeń w zakresie leczenia uzależnienia od alkoholu,
 - poszerzanie i udoskonalanie oferty leczenia uzależnienia od alkoholu, w tym o programy ograniczania picia alkoholu, oraz popularyzowanie metod mających naukowo dowiedzoną skuteczność,
 - zwiększanie oferty działań zmierzających do aktywizacji zawodowej i społecznej osób uzależnionych od alkoholu lub zwiększanie dostępności do istniejących form wsparcia
 - wspieranie działalności środowisk abstynenckich,
 - zwiększanie dostępności i podniesienie jakości pomocy dla członków rodzin z problemem alkoholowym,
 - zwiększanie dostępności i podniesienie jakości pomocy dla osób doznających przemocy w rodzinie, w szczególności z problemem alkoholowym,
 - podejmowanie działań interwencyjnych i edukacyjnych adresowanych do osób stosujących przemoc w rodzinie,

ROZDZIAŁ IV

Realizacja zadań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz pracy terapeutycznej z rodziną

1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków oraz osób zagrożonych uzależnieniem:

- 1) prowadzenie edukacji na temat uzależnień, form leczenia, profilaktyki (szkolne programy profilaktyczne, broszury, materiały informacyjne rozpowszechniane w miejscach publicznych na terenie gminy), w ramach profilaktyki uniwersalnej określonej w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016-2020,
- 2) kontynuacja działalności terapeutów (porady i zajęcia terapeutyczne dla osób uzależnionych i współuzależnionych, w tym pomoc terapeutyczna dla dorosłych osób z syndromem dorosłych dzieci alkoholików),
- 3) kontynuacja działalności grupy wsparcia i Klubu Abstynenta „FRAL” w Łobzie,
- 4) kontynuacja działalności Punktu Konsultacyjnego,
- 5) kontynuacja działalności terapeuty rodzinnego i mediatora w Punkcie Konsultacyjnym,
- 6) kontynuacja działalności psychologa w Punkcie Konsultacyjnym,
- 7) finansowanie zabezpieczeń przeciwalkoholowych i terapii podtrzymujących dla osób uzależnionych od alkoholu uczestniczących w terapii odwykowej,
- 8) warsztaty terapeutyczne nt. profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania narkomanii i przemocy w rodzinie prowadzone w szkołach,
- 9) prowadzenie strony internetowej www.gkrpa.lobez.pl zawierającej informacje m.in. na temat działań profilaktycznych oraz dostępności pomocy dla osób potrzebujących wsparcia,
- 10) edukacja poprzez upowszechnianie informacji na temat problemów uzależnień i szeroko rozumianej profilaktyki oraz diagnoza / badanie problemów społecznych.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkomanii pomocy terapeutycznej i prawnej,

- 1) poradnictwo, motywowanie do podjęcia abstynencji, pomoc w uzyskaniu miejsca na oddziale odwykowym, w ośrodku wczesnej interwencji na detoksie, w ośrodku rehabilitacyjnym (GKRPA, terapeuta, punkt konsultacyjny),
- 2) prowadzenie pracy terapeutycznej z rodziną.
- 3) prowadzenie terapii krótkoterminowej i długoterminowej (terapeuta),
- 4) organizowanie grup wsparcia dla rodzin osób uzależnionych (Klub Abstynenta FRAL),
- 5) przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i ochrona ofiar przemocy w rodzinie (Zespół Interdyscyplinarny, terapeuta),
- 6) poradnictwo radcy prawnego świadczącego usługi doradcze dla osób uzależnionych i współuzależnionych oraz ich rodzin.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, problemów narkomanii w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i terapeutycznych:

- 1) finansowanie działalności placówek wsparcia dziennego dla dzieci z grup ryzyka, niedostosowanych społecznie, ubogich i z rodzin alkoholowych przy Szkole Podstawowej Nr 1, Nr 2, (doposażenie, dożywianie dzieci, pomoc w organizacji imprez okolicznościowych, wynagrodzenia wychowawców)
- 2) wspieranie kształcenia w dziedzinie profilaktyki pedagogów szkolnych, nauczycieli i wychowawców placówek wsparcia dziennego,
- 3) realizacja szkolnych programów / warsztatów profilaktycznych,
- 4) organizowanie środowiskowych programów profilaktyczno – informacyjnych
- 5) organizowanie szkoleń i kampanii edukacyjnych w dziedzinie profilaktyki alkoholowej oraz przeciwdziałania narkomanii dla młodzieży szkół ponadpodstawowych,
- 6) organizowanie i finansowanie warsztatów i spektakli teatralnych na temat szeroko rozumianej profilaktyki,
- 7) organizowanie i dofinansowanie kolonii letnich dla dzieci z grup ryzyka, niedostosowanych społecznie i z rodzin alkoholowych,
- 8) dofinansowywanie pozalekcyjnych zajęć sportowo – rekreacyjnych kierowanych do dzieci i młodzieży.

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy w rodzinie:

dofinansowanie i merytoryczne wspieranie działalności środowisk wzajemnej pomocy osób dotkniętych problemem alkoholowym - umożliwienie im udziału w szkoleniach, naradach, imprezach trzeźwościowych oraz zapewnienie dostępu do materiałów edukacyjnych.

5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela posiłkowego:

- 1) podejmowanie działań kontrolnych w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,
- 2) podejmowanie działań interwencyjnych wobec firm prowadzących promocję i reklamę napojów alkoholowych, w szczególności reklamę skierowaną do młodzieży.

6. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej:

dofinansowanie Centrum Integracji Społecznej prowadzącego działalność na terenie Gminy Łobez (w ramach otwartego konkursu ofert).

7. Finansowanie działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w tym:

- 1) wynagrodzenia członków komisji,
- 2) koszty szkoleń i delegacji (zwrot kosztów przejazdu) członków komisji,
- 3) materiały i wyposażenie,
- 4) opinie w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, opłaty sądowe,

ROZDZIAŁ V

Instytucje i organizacje zajmujące się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, przeciwdziałaniem narkomanii na terenie Gminy Łobez.

1. *Klub Abstynenta „FRAL” w Łobzie – z siedzibą w Punkcie Konsultacyjnym w Łobzie przy ul. Niepodległości 50*
- oferuje pomoc osobom uzależnionym od alkoholu oraz ich rodzinom. Organizuje samopomocowe zajęcia terapeutyczne w warunkach zapewniających dyskrecję.

W Punkcie Konsultacyjnym w Łobzie przy ul. Niepodległości 50 przyjmują nieodpłatnie specjaliści:

- terapeuta ds. uzależnień prowadzący również spotkania grupowe dla osób uzależnionych, współuzależnionych oraz potrzebujących pomocy,
- terapeuta ds. uzależnień prowadzący również grupę Al-Anon oraz DDA,
- terapeuta ds. rodzinnych / w podejściu systemowym i poznawczo – behawioralnym (*udzielający pomocy w zakresie komunikacji w rodzinie, terapii dzieci i młodzieży, terapii zaburzeń odżywiania, przemocy i uzależnienia, rozwodu, adopcji, rodziny zrekonstruowanej, straty / żałoby w rodzinie oraz trudności emocjonalnych zachowań*),
- mediator rodzinny (*udzielający pomocy w zakresie spraw rodzinnych*),
- psycholog udzielający pomocy osobom uzależnionym, współuzależnionym oraz potrzebującym wsparcia
- pracownik punktu konsultacyjnego, udzielający pomocy osobom uzależnionym, współuzależnionym oraz potrzebującym wsparcia,
- radca prawny udzielający pomocy osobom współuzależnionym oraz doznającym przemocy.

2. *Komenda Powiatowa Policji w Łobzie ul. Wojska Polskiego 2.*

Działania instytucji w zakresie profilaktyki i przeciwdziałania alkoholizmowi ukierunkowane są na prowadzenie rozmów profilaktycznych i pouczających. W przypadku nadużywania alkoholu przez rodziców funkcjonariusze policji wnioskują do sądu o właściwe sprawowanie władzy rodzicielskiej oraz o leczenie odwykowe z powództwa cywilnego. Komenda Powiatowa Policji w Łobzie prowadzi różnorodne działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie wdrażając „Niebieską Kartę”.

3. *Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łobzie przy ul. Niepodległości 13.*

Udziela pomocy rodzinom, w których występuje trudna sytuacja finansowa związana z nadużywaniem alkoholu. Pomoc ta, to głównie pomoc finansowa w formie zasiłków, bonów żywnościowych, oraz obiadów w szkołach dla

dzieci. MGOPS prowadzi również działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie wdrażając „Niebieską Kartę” (Zespół Interdyscyplinarny).

Pracownicy socjalni Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej prowadzą szeroko rozumianą pracę socjalną min: poradnictwo i pomoc w załatwianiu spraw urzędowych, pomoc pedagogiczną i socjalną.

4. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łobzie w ramach działań z zakresu interwencji kryzysowej proponuje:

- pomoc prawną, pedagogiczną, socjalną i psychologiczną,
- poradnictwo i konsultacje,
- grupę wsparcia dla kobiet i mężczyzn ofiar przemocy domowej,
- grupę wsparcia dla dzieci i młodzieży dotkniętych przemocą i będących świadkami przemocy.

5. Centrum Integracji Społecznej „Od Nowa” w Łobzie ma na celu umożliwienie powrotu na rynek pracy osobom długotrwale bezrobotnym niepotrafiącym poradzić sobie z podstawowymi problemami życiowymi. Zadaniem CIS jest reintegracja społeczna mająca na celu wzmocnienie pozycji społecznej dzięki pomocy szeregu specjalistów: psychologa, pedagoga, pracownika socjalnego oraz doradcy społecznego.

Uczestnicy odbywają rozmowy diagnostyczne, które pomagają ocenić osobowość oraz ich mocne i słabe strony. Dzięki temu specjaliści mogą określić indywidualne potrzeby uczestników, problemy oraz sposoby ich rozwiązywania.

6. Centrum Integracji Społecznej „Pasja” w Łobzie ma na celu umożliwienie powrotu na rynek pracy osobom długotrwale bezrobotnym niepotrafiącym poradzić sobie z podstawowymi problemami życiowymi. Zadaniem CIS jest reintegracja społeczna mająca na celu wzmocnienie pozycji społecznej dzięki pomocy szeregu specjalistów: psychologa, pedagoga, pracownika socjalnego oraz doradcy społecznego.

7. STOWARZYSZENIE MONAR Ośrodek Leczenia, Terapii i Rehabilitacji Uzależnień w Grabowie jest placówką prowadzącą leczenie, terapię i rehabilitację osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych powyżej 18 roku życia. Placówka realizuje formułę edukacji prozdrowotnej obejmującej profilaktykę zachowań ryzykownych dotyczących przede wszystkim HIV, AIDS i innych chorób związanych z zażywaniem substancji psychoaktywnych.

- 1) Liczba miejsc w ośrodku rehabilitacyjnym: 35 (od 18 r. życia).
- 2) Czas trwania programu rehabilitacyjnego: 12-18 miesięcy (średnioterminowe).
- 3) Placówka prowadzi:
 - leczenie somatyczne,
 - leczenie psychiatryczne,
 - poradnictwo dla rodzin osób uzależnionych,
 - poradnictwo dla osób uzależnionych,
 - psychoterapię indywidualną dla osób uzależnionych,
 - psychoterapię grupową dla rodzin osób uzależnionych,
 - psychoterapię grupową dla osób uzależnionych,
 - kursy zawodowe.
- 4) Placówka wystawia skierowania na:

- badania stwierdzające zakażenie hiv,
- badania stwierdzające zakażenie hcv,
- badania stwierdzające zakażenie hbv.

- 5) Placówka przyjmuje osoby zobowiązane przez sąd do leczenia
- 6) Placówka prowadzi program profilaktyczno-leczniczy dla osób uzależnionych lub używających szkodliwie, skierowanych do programu w związku z art. 72 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

8. Organizacje i stowarzyszenia kulturalne i sportowe, które w swoich statutach ujęte mają zadania w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.

ROZDZIAŁ VI

Preliminarz kosztów realizacji programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przemocy w rodzinie na rok 2019.

Dział 851 – Ochrona zdrowia – 348 422,50 zł

w tym: rozdział 85154 – przeciwdziałanie alkoholizmowi 335 952,50 zł

rozdział 85153 – przeciwdziałanie narkomanii 12 470,00 zł

1.1 Przeciwdziałanie alkoholizmowi – plan wydatków 242 352,50

§ 2820 dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji stowarzyszeniom /w tym zajęcia sportowe/	23 000,00
§ 2830 dotacja przedmiotowa budżetu dla jednostek nie zaliczanych do sektora finansów publicznych	98 000,00
- dotacje na zadania w zakresie profilaktyki uzależnień (otwarty konkurs ofert m.in. na: realizację zadania publicznego mającego na celu reintegrację zawodową i społeczną osób dotkniętych wykluczeniem społecznym, na realizację zadań w zakresie pomocy rodzinie oraz organizowanie zajęć pozalekcyjnych)	
§ 4170 wynagrodzenia bezosobowe	16 890,00
w tym:	
• wynagrodzenie członków GKRPA,	
• wynagrodzenie gospodarza Klubu Abstynenta „FRAL”,	
• wynagrodzenie psychologa	
§ 4210 zakup materiałów i wyposażenia	11 100,00
w tym:	
• realizacja zadań z zakresu profilaktyki uzależnień prowadzona przez sołectwa na podstawie opracowanych zatwierdzonych programów,	
• zakup środków czystości (Punkt Konsultacyjny),	
• puchary, nagrody (m.in. Dzień Dziecka – „Postaw Na Rodzinę”),	
• materiały biurowe na potrzeby Punktu Konsultacyjnego i GKRPA,	

§ 4240 zakup pomocy naukowych, dydaktycznych i książek	3 000,00
• zakup materiałów informacyjnych, broszur, plakatów, ulotek, książek, publikacji prasowych dotyczących uzależnień, materiałów do prowadzenia kampanii edukacyjnych (m.in. kampania pn. „Zachowaj Trzeźwy Umysł”, „Niebieska Linia” i „Wychowawca”)	
§ 4260 zakup energii	10 000,00
• energia elektryczna i ciepła – świetlica TPD ul. Łożnicka,	
• energia ciepła i elektryczna Harcówka ul. Niepodległości,	
• energia elektryczna i ciepła, woda – Punkt Konsultacyjny,	
• zakup wody - świetlica TPD ul. Łożnicka,	
§ 4270 zakup usług remontowych	2 100,00
• fundusz remontowy – świetlica TPD ul. Łożnicka,	
§ 4300 zakup usług pozostałych	66 462,50
• czynsz Harcówka – eksploatacja,	
• ścieki i opłata wod. - świetlica TPD, ul. Łożnicka,	
• programy / warsztaty / spektakle profilaktyczne,	
• usługi medyczne (zastrzyki odwykowe + opłata za terapie podtrzymujące),	
• usługi terapeuty ds. uzależnień + Al. -Anon,	
• usługi terapeuty ds. uzależnień + spotkania grupowe,	
• usługi terapeuty rodzinnego + uzależnień behawioralnych + mediacje rodzinne,	
• porady prawne dla osób uzależnionych, współuzależnionych oraz objętych przemocą w rodzinie,	
• pozostałe wydatki (w tym organizacja Dnia Dziecka – „Postaw Na Rodzinę”)	
§ 4360 opłaty z tyt. zakupu usług telekomunikacyjnych telefonii stacjonarnej	500,00
• abonament za telefon w Punkcie Konsultacyjnym,	
§ 4390 zakup usług obejmujących wykonanie ekspertyzy, analiz i opinii	6 800,00
• badania lekarskie przez biegłych sądowych w kierunku uzależnień,	
§ 4410 podróże służbowe krajowe	300,00
§ 4520 opłaty na rzecz budżetów jednostek samorządu terytorialnego	300,00
• opłata za śmieci świetlica TPD,	
§ 4610 koszty postanowień sądowych i prokuratury	600,00
§ 4700 szkolenia pracowników, członków GKRPA, kuratorów sądowych	800,00

1.2. Przeciwdziałanie alkoholizmowi

– *środki dla MGOPS na utrzymanie placówek wsparcia dziennego* **93 600,00**

§ 4010 Wynagrodzenia osobowe pracowników	52 900,00
§ 4040 Dodatkowe wynagrodzenia roczne	4 100,00
§ 4110 Składki na ubezpieczenie społeczne	9 800,00
§ 4120 Składki na Fundusz Pracy	1 300,00
§ 4210 Zakup materiałów i wyposażenia	19 000,00

§ 4300 Zakup usług pozostałych	2 743,00
§ 4430 Różne opłaty i składki	200,00
§ 4440 odpis ZFSS	3 557,00

Razem wydatki **312 680 zł.**

2. Przeciwdziałanie narkomanii – plan wydatków **12 470, 00**

§ 2820 dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji stowarzyszeniom	5 000,00
§ 4110 składki na ubezpieczenia społeczne	600,00
§ 4170 wynagrodzenia bezosobowe	4 000,00
wynagrodzenia terapeutów w punkcie konsultacyjnym,	
§ 4210 zakup materiałów i wyposażenia	1 000,00
- zakup publikacji książkowych, ulotek, materiałów biurowych, - zakup nagród, upominków, pucharów, dyplomów,	
§ 4300 zakup usług pozostałych	1 870,00
- szkolenia, - kampanie edukacyjne, spektakle, warsztaty, programy profilaktyczne.	

Razem wydatki **12 470,00**

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI
GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII ZA ROK 2018
ZOSTANIE PRZEDSTAWIONE DO KOŃCA LUTEGO 2019 ROKU.**

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 4¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016 - 2020, prowadzenie zadań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych i przeciwdziałaniem narkomanii oraz integracji społecznej osób uzależnionych, jest zadaniem własnym gminy. Realizacja tych zadań prowadzona jest zgodnie z gminnym programem uchwalanym corocznie przez Radę Miejską w Łobzie. Niniejszy projekt uchwały zawiera program obejmujący realizację zadań w roku 2019.

Projekt uchwały Rady Miejskiej w Łobzie w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2019 został zaopiniowany przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Łobzie pozytywnie - jednogłośnie.

Mając na względzie przepisy wymienionych ustaw, podjęcie niniejszej uchwały jest uzasadnione.

Uzasadnienie podpisał Burmistrz Łobza Piotr Ćwikła.